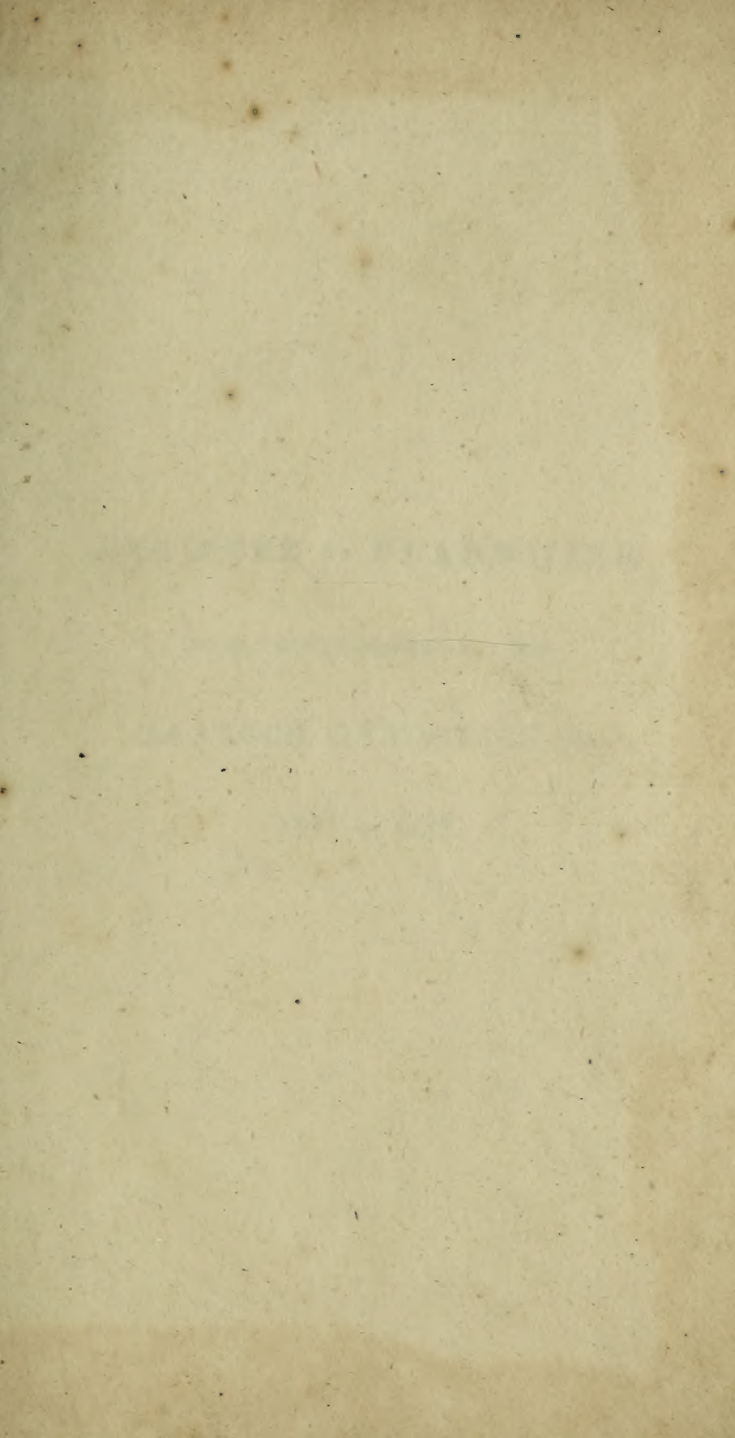

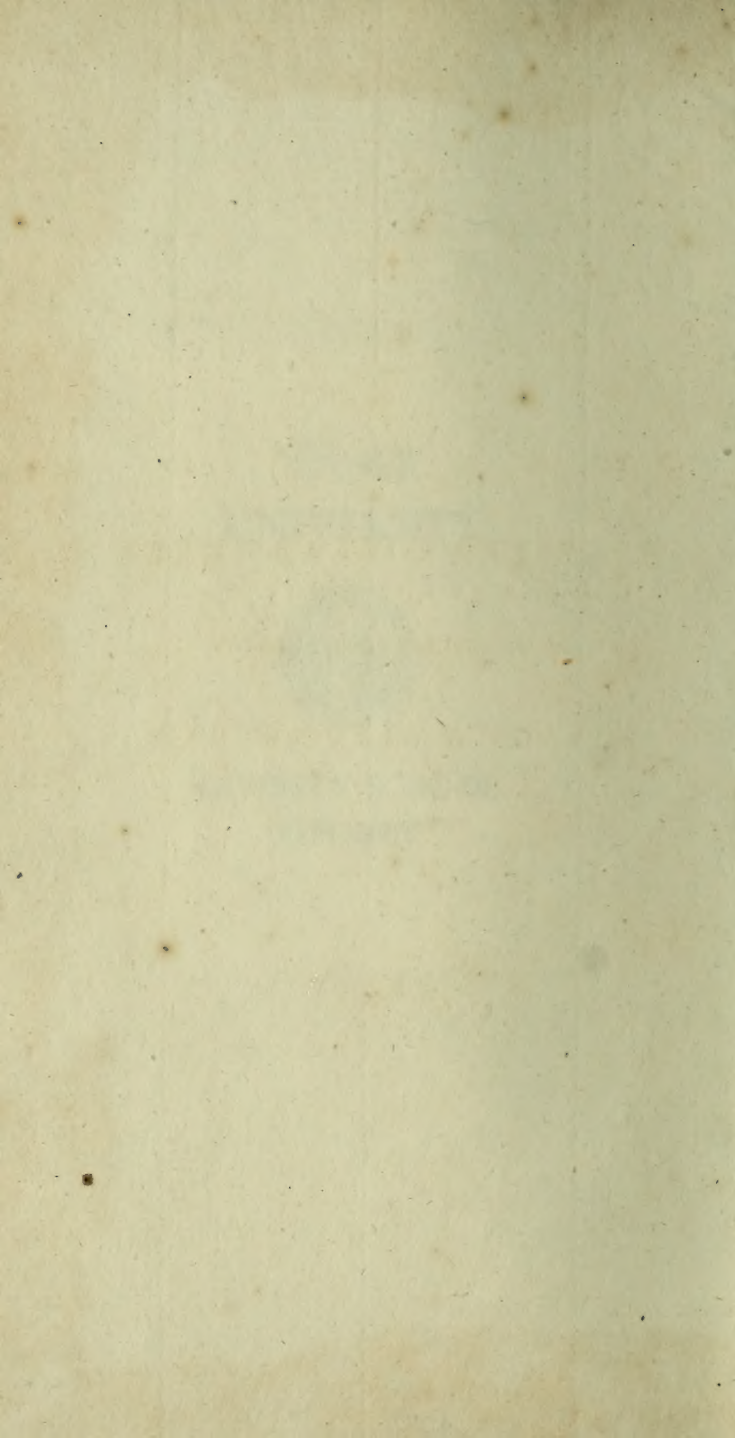

DUKE
UNIVERSITY

DIVINITY SCHOOL
LIBRARY

REGISTER EN BLADWIJZER

OP DE VERHANDELINGEN VAN HET

HAAGSCH GENOOTSCHAP.

1811 — 1835.

REGISTER EN BLADWIJZER

OP DE

VERHANDELINGEN

VAN HET

HAAGSCH GENOOTSCHAP

TER VERDEDIGING VAN DE CHRIS-
TELIJKE GODSDIENST,

OVER DE JAREN

1811 — 1835.

IN 's GRAVENHAGE, BIJ
DE ERVE J. THIERRY EN C. MENSING EN ZOON.

1858.

UNIVERSITY OF CHICAGO

1900

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1900

UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1900

1900

1900

1900

1900

1900

L I J S T

DER

Register
2.2 eeks
1811-35

VERHANDELINGEN.

1811. JODOCUS HERINGA, ELIZAAS Z., *Theol. Doct. en Prof. der H. Godgeleerdheid en Uitlegkunde des Nieuwen Testaments, aan de Hoogeschool te Utrecht.* — Over het bestaan der Engelen, uit de leer en de geschiedenis van JEZUS en de Apostelen afgeleid.

P. VAN DER WILLIGEN, *Predikant te Hillegom.* — Naauwkeurig onderzoek naar de leer des Bijbels, aangaande den staat der zielen tusschen den dood en de wederopstanding der lichamen.

WESSEL ALBERTUS VAN HENGEL, *Predikant te Grootebroek.* — Betoog, dat de Doop en het Avondmaal, naar het oogmerk van JEZUS instelling, voor alle tijden dezer wereld moeten voortduren.

1812. LUCAS VALK, *Predikant te Hoogvliet.* — Aanwijzing, dat al het goede betrekkelijk eene godsdienstleer, welke een genoegzaam onderrigt tot 's menschen geluk bevat, in de stelsels der wijsgeeren, zoo vóór als na JEZUS tijd, te vinden, op eene meer volkomene wijze, en zonder de min-

ste dwaling, door CHRISTUS en de Apostelen geleerd is.

1813. OTTO VAN TRICHT, A. z., *Predikant te Meerkerk*. — Kort begrip der Christelijke Geloofs- en Zedeleer, zoo ver die uit de Brieven van den Apostel JOHANNES kan worden opgemaakt.

SIMON DIRK DE KEIZER, *Predikant te Schagen*. — Hetzelfde onderwerp.

1814. N. N. — Bijdragen over hetgeen, in de leerstellingen en de voorschriften van JEZUS en de Apostelen, betrekking had tot de personen, de tijden en de plaatsen, in en onder welke zij leefden.

1815. SIMON DIRK DE KEIZER, *Predikant te Schagen*. — Beantwoording der vraag: Komt het met de leer van den Bijbel overeen, dat het hoofddoel van het lijden en sterven van JEZUS CHRISTUS geweest is, verbetering van het menschdom te weeg te brengen, en in zoo verre alleen ook vergeving van zonden te verwerven, als deze een gevolg is van onze verbetering?

KAREL CHRISTIAAN SELTENREICH, *Predikant te Werensdorf bij Hubertusburg in het Koninkrijk Saxon*. — Leerstellig en uitlegkundig onderzoek, ter beantwoording derzelfde vraag. *Uit het Latijn vertaald*.

1816. C. H. METGER, *Predikant te Dijkhuizen en Nieuwstad Goedens in Oostfriesland*. — Over het denkbeeld, hetwelk men van de uitstorting des Heiligen Geestes op den eer-

eersten Pinksterdag zich te vormen heeft, en het daarop gegronde bewijs voor de waarheid en de goddelijkheid der Evangelieleer. *Uit het Hoogduitsch vertaald.*

KAREL CHRISTIAAN SELTENREICH, *Predikant te Werensdorf bij Hubertusburg in het Koninkrijk Saxon.* — Hetzelfde onderwerp. *Uit het Latijn vertaald.*

DEZELFDE. — Onderzoek naar de kracht van het bewijs voor de waarheid en de goddelijkheid des Christendoms, uit deszelfs voortplanting in de eerste eeuwen en instandhouding tot onzen tijd toe; met wederlegging van GIBBON en anderen. *Uit het Latijn vertaald.* Met aantekeningen van den Vertaler.

N. N. — Vervolg der Bijdragen, behelzende Nalezing of bijvoegsel tot de verhandelingen over hetgeen, in de leerstellingen en de voorschriften van JEZUS en de Apostelen, betrekking had tot de personen, de tijden en de plaatsen, in en onder welke zij leefden; en tot de Proeve van betoog, dat de verklaarde wil van JEZUS en de Apostelen ons volkomen geregtigt, om derzelve leerstellingen en voorschriften als algemeen geldend aan te nemen.

1817. SIMON DIRK DE KEIZER, *Predikant te Schagen.* — Opgave van de Geloofs- en de Zedeleer van PAULUS, getrokken uit zijne redevoeringen in de Handelingen der Apostelen, en uit zijne brieven aan de Romeinen en de Galatiërs.

OTTO VAN TRICHT, A. z., *Predikant te Enkhuizen*. — Hetzelfde onderwerp.

H. VAN HEIJNINGEN, *Predikant te Rijswijk*. — Hetzelfde onderwerp.

1818. STEPHANUS HANEWINCKEL, *Predikant te Ravestein*. — Over de gronden, op welke men kan vaststellen, dat de Brieven van PAULUS, zoo als die in de schriften des Nieuwen Verbonds voorhanden zijn, door hem zelve zijn vervaardigd, en dus niet moeten worden aangemerkt, als alleen hoofdgedachten van PAULUS behelzende, welke door anderen, ons onbekenden, zouden uitgebreid of beschreven zijn.

N. N. — Bijlage tot de verhandeling over de Brieven, welke, in de schriften des Nieuwen Verbonds, onder den naam van PAULUS voorkomen; getrokken uit de verhandeling eens ongenoemden over hetzelfde onderwerp.

1819. STEPHANUS MUNTENDAM, *Predikant te Enkhuizen*. — Over de wonderwerken van ELIAS en ELIZA, in vergelijking gebragt met die van den Heer JEZUS CHRISTUS, ter bevestiging van de waarheid der eerste, en tot betoog van de meerdere voortreffelijkheid der laatste.

DIRK MOLENAAR, *Predikant te Dentschem*. — Over de ingeving der Heilige Schriften, naar aanleiding van 2 Timoth. III: 16.

1820. H. W. VAN DER PLOEG, *Christenleeraar bij*

bij de Doopsgezinde Gemeente te Gogh.

— Proeve eener beantwoording der vraag, vorderende betoog, dat de nog blijvende onbekendheid met het Christendom, en de afkeerigheid van hetzelfde bij het grootste gedeelte des menschdoms, zoo weinig als de tegenspoeden der Christelijke Kerk, een gegrond vermoeden opleveren tegen de waarheid en echtheid van de Christelijke Godsdienst.

J. A. LOTZE, *te Amsterdam.* — Over de vraag: Welke middelen moeten meest geschikt gerekend worden, om der Christelijke Godsdienst toegang tot de aanhangers van Muhammed te doen verkrijgen, de vooroordeelen en de tegenwerking tegen hare grondleeringen en voorschriften te overwinnen, en alzoo de aanneming van het Christendom, met de heilrijkste gevolgen, bij dezelve te bevorderen.

1821. H. J. ROYAARDS, *Theol. Doctor, en Predikant te Meerkerk.* — Proeve over den geest en het belang van het Boek DANIEL. Eene bijdrage tot de handhaving van de eere des Bijbels.

1822. GERARDUS BENTHEM REDDINGIUS, *Theol. Doctor, en Predikant te Assen.* — Beknopte en met uitlegkundige gronden gestaafde opgave van de Christelijke Geloofs- en Zedeleer volgens het Evangelie van JOHANNES.

SIMON DIRK DE KEIZER, *Predikant te Amsterdam.* — Hetzelfde onderwerp.

1826.

1826. P. VAN DER WILLIGEN, *Predikant te Tiel*. — Proeve van antwoord op de vraag: Staat, in de onderscheidene verhalen der Evangelisten van gelijke en gelijkschijnende gebeurtenissen, het verschil in woorden en zegswijzen, en in de bepaling van tijd en plaats, derzelver geloofwaardigheid geenszins in den weg? En welke regels van omzigtigheid zijn, tot voorkoming of wegneming van ongepaste en met het erkend gezag van dezelve strijdige beoordeeling, in acht te nemen?

BARTHOLOMÆUS REINIER DE GEER, *Theol. Doctor, en Predikant te Vreeland*. — Over hetgeen de Brieven van PAULUS aan de Corinthers betreffende de Christelijke Geloofs- en Zedeleer opleveren.

1827. C. W. STRONCK, *Theol. Doctor, en Predikant te Dordrecht*. — Proeve eener opgave van de geschiedkundige berigten, betreffende de geschiedenis van DAVID, vergeleken met zoodanige gewijde dichtstukken, welke aan hem met zekerheid of waarschijnlijkheid worden toegekend.

H. H. DONKER CURTIUS, *Theol. Doctor, en Predikant te Arnhem*. — Proeve van antwoord op de vraag: In welken zin moeten wij de leer van JEZUS CHRISTUS en zijne Apostelen als van God zelven geopenbaard beschouwen? Kan met derzelver uitspraken overeen gebragt worden het gevoelen dergenen, die aan de rede het onbetwistbaar gezag toeschrijven, om over

za-

zaken van godsdienst te beslissen? En is, dit ontkend zijnde, desniettemin een vrij onderzoek over het geopenbaarde toe te staan?

1829. B. TE GEMPT, *Predikant te Batenburg*. — Verhandeling, behelzende: Eene opheldering der wonderwerken, van welke de Evangelist MARCUS alleen verslag geeft, Hoofdst. VII: 32 — 37 en Hoofdst. VIII: 22 — 26, met staving van derzelver geloofwaardigheid, en met bijgevoegd onderzoek, of ook deze berigten eene aanmerkelijke bijdrage bevatten tot beoordeeling der waarde van het Evangelie van MARCUS.
- CARL VICTOR HAUFF, *Doctor der Philosophie und Stadtpfarrer zu Canstatt*. — Over de echtheid van het Evangelie van JOHANNES, en deszelfs hooge waardij; met wederlegging van gemaakte bedenkingen, voor ongeletterde maar waarheidzoekende Bijbelminnaars. *Uit het Hoogduitsch vertaald.*
1830. J. G. DAHLER, *Doctor der Theologie, Professor am Protestantischen Seminarium, und Mitglied der Theologische Facultät zu Strassburg in Elssas*. — Over de geloofwaardigheid en het belang van de Boeken der Chroniken voor de Bijbelsche geschiedenis. *Uit het Hoogduitsch vertaald.*
1831. J. C. RIEHM, *Theol. Doctor, en Predikant te Amsterdam*. — Over het hooggaande lijden van JEZUS in Gethsemané.

P. VAN DER WILLIGEN, *Predikant te Tiel*. — Hetzelfde onderwerp.

B. R. DE GEER, *Theol. Doctor, en Professor te Franeker*. — Over het zedelijk karakter der voornaamste Hervormers in de zestiende eeuw, en den invloed, welken derzelver zedelijke grondbeginsels, op hetgeen zij hebben ondernomen en verrigt, uitgeoefend hebben.

1832. H. F. T. FOCKENS, *Predikant te Twijzel en Koten*. — Beantwoording der vraag: Welke zijn de verschillende oogpunten, waaruit men de redenering van PAULUS, Rom. VII, vooral van vs. 7, beschouwd heeft en nog beschouwt? Wat is het oogpunt, hetwelk hier de voorkeuze verdient? En hoedanig is de leer, die wij, volgens hetzelfde, in dit hoofdstuk van den Brief vinden?

T. P. BERGSMAN, *Theol. Doctor, en Predikant te Bunnik*. — Hetzelfde onderwerp.

D. T. HUËT, *Predikant bij de Walsche Gemeente te Rotterdam*. — Betoog, dat het verschil van gevoelens, hetwelk onder de Protestanten plaats heeft, geen' grond oplevert om vast te stellen, dat het Protestantismus zelf niet kan blijven bestaan, maar uit zijn' aard vervallen moet.

WILHELM OTTO, *Predikant te Maagdenburg*. — Hetzelfde onderwerp. *Uit het Hoogduitsch vertaald*.

1834. DAVID VAN HEYST, *Theol. Doctor, en Pre-*

Predikant te Gouda. — Over het berigt van EUSEBIUS, in zijne Kerkelijke Geschiedenis, Boek III, Hoofdst. 25, omtrent het kanonijk gezag van de boeken des Nieuwen Testaments, vergeleken met hetgeen, vroeger en later, door de Kerkvaders daaromtrent is vastgesteld.

1835. H. E. VINKE, *Theol. Doctor, en Predikant te Utrecht.* — Verzameling en verklaring der gezegden van JEZUS, betreffende zijn lijden en sterven tot vergeving der zonden, en zaligheid; met nasporing der redenen, waarom Hij niet meermalen en uitvoeriger daarvan gesproken heeft; benevens een betoog, dat de Apostelen, aan welke Hij dit ter ontwikkeling had overgelaten, in dier voege aan deszelfs oogmerk beantwoord hebben, dat in de overeenstemming van het onderwijs van JEZUS en de Apostelen een allezins voldoende grond gelegen is tot onze overtuiging en vertroosting.

N A A M L I J S T

D E R

S C H R I J V E R S.

- BERGSMA (T. P.) 1832.
 DAHLER (J. G.) 1830.
 DONKER CURTIUS (H. H.) 1827.
 FOCKENS (H. F. T.) 1832.
 GEER (B. R. DE) 1826, 1831.
 GEMPT (B. TE) 1829.
 HANEWINCKEL (S.) 1818.
 HAUFF (C. V.) 1829.
 HEIJNINGEN (H. VAN) 1817.
 HEIJST (D. VAN) 1834.
 HENGEL (W. A. VAN) 1811.
 HERINGA (J.) 1811.
 HUËT (D. T.) 1832.
 KEIZER (S. D. DE) 1813, 1815, 1817, 1822.
 LOTZE (J. A.) 1820.
 METGER (C. H.) 1816.
 MOLENAAR (D.) 1819.
 MUNTENDAM (S.) 1819.
 OTTO (W.) 1832.
 PLOEG (H. W. VAN DER) 1820.
 REDDINGIUS (G. B.) 1822.
 RIEHM (J. C.) 1831.
 ROJJAARDS (H. J.) 1821.
 SELTENREICH (K. C.) 1815, 1816.
 STRONCK (C. W.) 1827.
 TRICHT (O. VAN) 1813, 1817.
 VALK (L.) 1812.
 VINKE (H. E.) 1835.
 WILLIGEN (P. VAN DER) 1811, 1826, 1831.

ONDERWERPEN
DER
AANSPRAKEN

VAN BESTUURDEREN DES GENOOTSCHAPS,

*ter gelegenheid der Jaarlijksche Algemeene
Vergaderingen.*

1811. JOANNES VAN VOORST, *Hoogleeraar te Leiden*. — Over eenige grondstellingen, die bij de voortgezette verdediging van de Christelijke Godsdienst, naar het blijvend doel des Genootschaps, moeten vaststaan, en over de grondregels, die daarbij voornamelijk behooren in acht genomen te worden.
1813. EWALDUS KIST, *Predikant te Dordrecht*. — Over den invloed van de nederigheid des harten op de erkenning der waarheid.
1816. HERMANNUS ROIJAAARDS, *Hoogleeraar te Utrecht*. — Antwoord op de vraag: Waarom verdedigen wij de waarheden der Christelijke Godsdienst?
1817. JOH. BERN. NOORDINK, *Theol. Doctor, en Predikant te 's Gravenhage*. — Over het eerbiedig geloof aan het goddelijk gezag van JEZUS CHRISTUS, in de belijdenis en de verdediging der waarheid.
1818. THOMAS HOOG, *Predikant te Rotterdam*.
Aan-

Aanwijzing, hoe de Christelijke Godsdienst, bij al de ongunstige beoordeelingen, welke zij ondergaan heeft, niets van hare innerlijke waarde verliest; en hoe dit ons ten waarborg verstrekt, dat zij eenmaal boven alle verdenking heerlijk zegepralen zal.

1819. JOANNES VAN VOORST, *Hoogleeraar te Leiden*. — Over de steeds voortdurende behoefte aan regte Bijbelkennis, bij alle in dezen tijd gunstig geoordeelde verschijnselen.
1820. EWALDUS KIST, *Predikant te Dordrecht*. — Over het wonderbare en buitengewone in de geschiedenis van JEZUS, beschouwd als een uitgestrekt, samenhangend, en voor de zedelijke behoeften des menschdoms juist gepast geheel, hetwelk dus noch kan, noch moet uit die geschiedenis worden wegverklaard, maar integendeel het Christendom nog des te meer aanspraak doet maken op ons eerbiedig en belangnemend geloof.
1821. ISAÄK SLUITER, *Predikant te 's Gravenhage*. — Aanwijzing en aanbeveling van de regte belangstelling in de gelukkige handhaving van de eer des Christendoms.
1835. HERM. JOH. ROIJARDS, *Hoogleeraar te Utrecht*. — Het Haagsch Genootschap tot verdediging van de Christelijke Godsdienst tegen hare hedendaagsche bestrijders, geschiedkundig geschetst. *Feestrede ter viering van het vijftigjarig bestaan des Genootschaps*.

B L A D W I J Z E R

DER

B I J B E L P L A A T S E N ,

*welke in de Verhandelingen min of meer
worden opgehelderd.*

[Het * achter het cijfer der bladzijden geeft te kennen, dat de aangeduide plaats in de Aanteekeningen gevonden wordt. — Om de twee verhandelingen des Heeren SELTENREICH, beiden in het jaar 1816 uitgegeven, van elkander te onderscheiden, wordt die *Over het denkbeeld, hetwelk men zich te vormen heeft van de uitstorting des H. Geestes op den eersten Pinksterdag*, enz. aldus aangeduid: 1816. Seltenreich. II.]

GENESIS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. IV : 13.	1835.	Vinke.	277.
V : 24.	1816.	Seltenreich.	41.
XII : 3.	1816.	dezelfde.	2.
XV : 15.	1811.	v. d. Willigen.	17, 19.
XXII : 10.	1816.	Seltenreich.	2.
XXV : 8.	1816.	dezelfde.	41.
» 8, 17.	1811.	v. d. Willigen.	17.
XXVIII : 13.	1821.	Roijaards.	119.
XXXI : 42, 53.	1811.	v. d. Willigen.	13.
XXXV : 29.	1811.	dezelfde.	17.
XXXVII : 35.	1811.	dezelfde.	18.
XL : 17,	1816.	Seltenreich. II.	10.
XLIX : 29,	1811.	v. d. Willigen.	19.
» »	1816.	Seltenreich.	41.

EXO-

EXODUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. III: 6, 15.	1811.	v. d. Willigen.	22.
VI: 15 — 19.	1830.	Dahler,	288.
XII: 40.	1830.	dezelfde.	288.
XIX: 16, 18.	1816.	Seltenreich. II.	170.
» 18, 19.	1816.	Metger.	56.
XX: 18.	1816.	Seltenreich. II.	170.
XXIII: 16.	1816.	Metger.	29.
XXV: 23.	1819.	Muntendam.	70.
XXIX: 21.	1835.	Vinke.	68*.
XXXII: 32.	1835.	dezelfde.	277.
XXXIV: 29.	1816.	Seltenreich. II.	59.
XL: 34, 35.	1816.	Metger.	56.
LEVITICUS.			
H. IV: 1 — 3.	1815.	de Keizer.	113.
» 4,15,24,29,33.	1815.	dezelfde.	114.
» 13.	1815.	dezelfde.	112.
» 32.	1815.	dezelfde.	115.
V: 4 — 6, 7.	1815.	dezelfde.	113.
VI: 1-7,19-22.	1815.	dezelfde.	113.
IX: 1—7.	1815.	dezelfde.	113.
XVI: 21, 22.	1815.	dezelfde.	214.
» 23, 27-32.	1815.	dezelfde.	113.
XVII: 11.	1835.	Vinke.	68*.
XX: 27.	1811.	v. d. Willigen.	22.
XXIV: 14.	1815.	de Keizer.	114.
XXV: 9.	1815.	dezelfde.	113.
NUMERI.			
H. VI: 12.	1815.	de Keizer.	115.
XIV: 23, 28, 35.	1816.	Metger.	79.
XV: 22 — 25.	1815.	de Keizer.	112.
» 30.	1815.	dezelfde.	113.
XX: 24.	1811.	v. d. Willigen.	19.

NUMERI.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XXVII: 13.	1811.	v. d. Willigen.	19.
XXVIII: 26.	1816.	Metger.	29.
XXXI: 2.	1811.	v. d. Willigen.	19.

DEUTERONOMIUM.

H. XIII: 3, 4.	1816.	Seltenreich. II.	154.
XVIII: 11.	1811.	v. d. Willigen.	22.
» 15, 18.	1819.	Muntendam.	147.
XXVI: 12—14.	1816.	Nalezing.	95.
XXVIII: 61.	1816.	Seltenreich. II.	10.
XXXII: 50.	1811.	v. d. Willigen.	19.

JOZUA.

H. XXI: 34—37.	1830.	Dahler.	101*, 102*.
----------------	-------	---------	-------------

REGTEREN.

H. XI: 16.	1819.	Muntendam.	70.
XVI: 13.	1811.	v. d. Willigen.	24.

1 SAMUËL.

H. III: 15.	1830.	Dahler.	229.
X: 10, 13.	1816.	Seltenreich. II.	9.
XXVIII.	1811.	v. d. Willigen.	22.
XXXI: 7.	1830.	Dahler.	103*.
» 13.	1830.	dezelfde.	96*.

2 SAMUËL.

H. I: 17—27.	1827.	Stronck.	135, 136.
II—IV.	1827.	dezelfde.	137—141.
III: 2—5.	1830.	Dahler.	50*.
» 33, 34.	1827.	Stronck.	152, 153.
V: 14—16.	1830.	Dahler.	50*, 101*.
» 21.	1830.	dezelfde.	71*,
» 24.	1830.	dezelfde.	70*.
VI: 12.	1830.	dezelfde.	75*, 214.
» 13.	1830.	dezelfde.	293.
» 17.	1830.	dezelfde.	203.

H. VIII:

2 SAMUËL.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VIII: 4.	1830.	Dahler.	132
» 18.	1830.	dez. 70*, 71*, 203, 294.	
X: 6.	1830.	dezelfde.	133.
XII: 23.	1811.	v. d. Willigen.	18.
XV—XIX.	1827.	Stronck.	201—206.
XVII: 25.	1830.	Dahler.	100*.
XXI: 19.	1830.	dezelfde.	294.
XXII.	1827.	Stronck.	191*.
XXIII: 2, 3.	1816.	Metger.	79.
XXIV: 13.	1830.	Dahler.	295.
» 15—17.	1830.	dezelfde.	113*, 114*.
» 25.	1830.	dezelfde.	136, 137.

1 KONINGEN.

H. VII: 15.	1830.	Dahler.	105*.
VIII: 10, 11.	1816.	Metger.	56.
» 65, 66.	1830.	Dahler.	291.
X: 26.	1830.	dezelfde.	139, 140.
XV: 6.	1830.	dezelfde.	119*.
XVII: 14—16.	1819.	Muntendam.	92.
» 17, 21, 22.	1819.	dezelfde.	94.
» 20—22.	1819.	dezelfde.	123.
XXII: 49, 50.	1830.	Dahler.	278, 293.

2 KONINGEN.

H. I: 3.	1811.	v. d. Willigen.	24.
» 10, 12.	1819.	Muntendam.	75.
II: 1—11.	1819.	dezelfde.	73.
» 9, 10.	1819.	dezelfde.	139.
» 11.	1816.	Seltenreich.	41.
» 12.	1819.	Muntendam.	74.
IV: 2, 42.	1819.	dezelfde.	93.
» 13.	1819.	dezelfde.	104.
» 29.	1819.	dezelfde.	140.

H. IV:

2 KONINGEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. IV: 33—35.	1819.	Muntendam.	123.
VI: 17.	1819.	dezelfde.	78.
VII: 16, 19.	1819.	dezelfde.	32.
VIII: 1—6.	1819.	dezelfde.	33.
» 9.	1816.	Seltenreich. II.	10.
» 21.	1830.	Dahler.	106*.
XI.	1830.	dezelf. 165, 166, 185-193.	
XII: 5—7.	1830.	dezelfde.	195, 196.
XVI.	1830.	dezelfde.	291.
XXII: 8, 13.	1830.	dezelfde.	181.
XXIII: 5, 21, 24.	1830.	dezelfde.	181.
» 22.	1830.	dezelfde.	155*.
1 CHRONIKEN.			
H. II: 6.	1830.	Dahler.	95*.
» 9, 18.	1830.	dezelfde.	100*.
» 16.	1830.	dezelfde.	100*.
III: 1—9.	1830.	dez. 50*, 51*, 100*, 101*.	
» 19—24.	1830.	dezelfde.	22*—24*.
IV: 1.	1830.	dezelfde.	100*.
VI: 2-15, 57-60,			
69, 77-79.	1830.	dezelfde.	101*, 102*, 289.
VII: 6—12.	1830.	dezelfde.	102*.
» 21.	1830.	dezelfde.	275.
VIII: 1—32.	1830.	dezelfde.	102*.
IX: 1.	1830.	dezelfde.	58*.
» 3 volgg.	1830.	dezelfde.	13, 14.
X: 6.	1830.	dezelfde.	104*.
» 12.	1830.	dezelfde.	96*.
» 13.	1811.	v. d. Willigen.	22.
XIII: 8.	1830.	Dahler.	103*, 104*.
» 14.	1830.	dezelfde.	75*, 214, 215.
XIV: 3—7.	1830.	dezelfde.	50*, 100*.
	B		H. XIV:

I CHRONIKEN.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XIV: 12.	1830.	Dahler.	71*.
» 13.	1830.	dezelfde.	95*.
» 15.	1830.	dezelfde.	70*.
XV, XVI.	1830.	dezelfde.	292.
XV: 1.	1830.	dezelfde.	75*, 215.
XVIII: 4.	1830.	dezelfde.	132.
» 6.	1830.	dezelfde.	95*.
» 17.	1830.	dezelfde.	71*, 203, 204.
XIX: 3.	1830.	dezelfde.	95*.
» 4.	1830.	dezelfde.	17*.
» 7.	1830.	dezelfde.	133.
» 29.	1830.	dezelfde.	40*.
XX: 5.	1830.	dezelfde.	294.
XXI: 1.	1830.	dezelfde.	25*, 26*.
» 5.	1830.	dezelfde.	93*.
» 14—17.	1830.	dezelfde.	112*—115*.
» 18.	1830.	dezelfde.	212.
» 25.	1830.	dezelfde.	93*.
» 28.	1830.	dezelfde.	46, 212.
XXII—XXVI.	1830.	dezelfde.	172, 292.
XXV.	1830.	dezelfde.	173, 175, 292.
XXVI.	1830.	dezelfde.	175, 176.
XXVII: 24.	1830.	dezelfde.	40*, 135.
XXVIII.	1830.	dezelfde.	225—227, 292.
» 11-19.	1830.	dezelfde.	113—117.
XXIX.	1830.	dezelfde.	225—227, 292.
» 7.	1830.	dezelfde.	22, 24*.
» 11, 12.	1830.	dezelfde.	28*—30*.
» 29.	1830.	dezelfde.	38, 40*.
2 CHRONIKEN.			
H. I.	1830.	dezelfde.	227, 239.
II: 10.	1830.	dezelfde.	137, 138.
			H. II:

2 CHRONIKEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II: 17.	1830.	Dahler.	269.
III: 15.	1830.	dezelfde.	105*.
V: 11—13.	1830.	dezelfde.	176—178.
VI: 13.	1830.	dezelfde.	205.
VII: 3.	1830.	dezelfde.	118.
VIII: 2.	1830.	dezelfde.	270, 271.
IX: 4.	1830.	dezelfde.	216, 217.
» 12.	1830.	dezelfde.	97*.
» 14.	1830.	dezelfde.	96*, 97*.
» 25.	1830.	dezelfde.	139, 140.
XI: 15.	1830.	dezelfde.	27, 30*.
» 21, 22.	1830.	dezelfde.	104*, 105*.
XIII: 2.	1830.	dezelfde.	104*, 105*.
» 3—20.	1830.	dezelfde.	118—121.
XIV: 1.	1830.	dezelfde.	104*.
» 3.	1830.	dezelfde.	48*.
» 8 volgg.	1830.	dezelfde.	93*, 139, 240.
XV: 2—7.	1830.	dezelfde.	241.
» 17.	1830.	dezelfde.	48*, 219.
» 19.	1830.	dezelfde.	104*.
XVI: 7—9.	1830.	dezelfde.	143, 241*.
» 12.	1830.	dezelfde.	144.
XVII: 6.	1830.	dezelfde.	48*.
XX.	1830.	dezelfde.	122, 242.
» 1.	1830.	dezelfde.	105*.
» 33.	1830.	dezelfde.	48.
XXI: 9.	1830.	dezelfde.	106*, 107*.
» 12—15.	1830.	dezelfde.	279, 280.
XXII: 1.	1830.	dezelfde.	92*, 105*.
» 5—9.	1830.	dezelfde.	47*, 48*.
XXIII.	1830.	dezelf.	165, 166, 185—193.
XXVI: 16—21.	1830.	dezelfde.	124—126.

2 CHRONIKEN.		Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XXVIII:	5.	1830.	Dahler.	255+257.
»	27.	1830.	dezelfde.	256, 257.
XXXII:	20, 21.	1830.	dezelfde.	92*.
XXXIII.		1830.	dezelfde.	244—246.
»	3—11.	1830.	dezelfde.	46*.
XXXV:	24.	1830.	dezelfde.	246, 247.
XXXVI:	9.	1830.	dezelfde.	106*, 107*.
»	10	1830.	dezelfde.	95*.
»	20, 21.	1830.	dezelfde.	26*—28*.
»	22, 23.	1830.	dezelfde.	14, 15.
EZRA.				
H. I:	1.	1821.	Roijaards.	43.
VII:	1—5.	1830.	Dahler.	289.
NEHEMIAS.				
H. XI:	3—20.	1830.	Dahler.	13, 14.
ESTHER.				
H. I:	19.	1821.	Roijaards.	43.
JOB.				
H. III:	17—19.	1811.	v. d. Willigen.	20.
XXVI:	5.	1811.	dezelfde.	20.
PSALMEN.				
P. I.		1827.	Stronck.	276.
II.		1827.	dezelf.	25, 176, 177, 260.
» 1, 2.		1815.	de Keizer.	58.
» 7.		1815.	dezelfde.	57, 59.
III.		1827.	Stronck.	26, 207—210, 261, 287.
IV.		1827.	dezelf.	26, 131—135, 259.
» 3.		1827.	dezelfde.	134*.
» 7, 8.		1827.	dezelfde.	135*.
V.		1827.	dezelfde.	26, 86, 257.
VI.		1827.	dezelf.	26, 141—143, 259.
				Ps. VII.

PSALMEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Ps. VII.	1827.	Stronck.	153—156, 259.
VIII.	1827.	dezelfde.	55—60, 257.
» 5, 6.	1811.	Heringa.	18, 117, 172.
IX.	1827.	Stronck.	186—188, 261.
X.	1827.	dezelfde.	186—188, 261.
» 1.	1831.	v. d. Willigen.	37.
XI.	1827.	Stronck.	86, 257.
» 6.	1831.	Riehm.	69.
XII.	1827.	Stronck.	78, 257.
XIII.	1827.	dezelfde.	213—215.
» 3.	1827.	dezelfde.	213*.
» 4.	1827.	dezelfde.	214*.
XIV.	1827.	dezelfde.	87, 257.
» 1.	1816.	Nalezing.	112.
XV.	1827.	Stronck.	173.
XVI.	1827.	dezelfde.	25, 146—150, 259.
» 10.	1815.	de Keizer.	59, 60.
XVII.	1827.	Stronck.	107—109, 258.
XVIII.	1827.	dezelfde.	30, 161, 190—195, 286.
» 1—20.	1827.	dezelfde.	272.
XIX.	1827.	dezelfde.	66—68, 257.
XX.	1827.	dezelfde.	189, 190.
XXI.	1827.	dezelfde.	189, 190, 261.
XXII.	1827.	dezelfde.	127—129, 258.
»	1831.	v. d. Willigen.	54.
» 2.	1831.	Riehm.	95—102.
» »	1831.	v. d. Willigen.	35—39.
» 19.	1815.	de Keizer.	59.
» 22.	1831.	Riehm.	65, 66.
XXIII.	1827.	Stronck.	56, 57, 60—65.
» 3.	1827.	dezelfde.	65*.
			Ps. XXIV.

PSALMEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Ps. XXIV	1827.	Stronck.	166, 167, 260, 267.
XXV.	1827.	dezelfde.	215—217, 261.
» 3, 7, 15.	1827.	dezelfde.	217.
XXVI.	1827.	dezelfde.	87, 257.
XXVII.	1827.	dezelfde.	26, 109—112, 258, 281.
XXVIII.	1827.	dezelfde.	235—237, 262.
XXIX.	1816.	Metger.	55.
»	1827.	Stronck.	58, 66—68.
XXX.	1827.	dezelf.	31, 240—245, 262.
XXX: 9.	1811.	v. d. Willigen.	102.
XXXI.	1827.	Stronck.	112—114, 258, 271.
XXXII.	1827.	dezelfde.	197—201, 261.
» 3, 4.	1816.	Metger.	184.
XXXIII.	1827.	Stronck.	276.
» 3.	1835.	Vinke.	289*.
XXXIV.	1827.	Stronck.	102—104, 258, 287.
» 21.	1827.	dezelfde.	284.
XXXV.	1827.	dezelfde.	79—85, 257.
» 3	1827.	dezelfde.	79.
XXXVI.	1827.	dezelfde.	88, 257.
XXXVII.	1827.	dezelfde.	249, 250, 262.
XXXVIII.	1827.	dezelf.	143 144, 259, 284.
XXXIX.	1827.	dezelfde.	217—219, 261.
» 2, 8.	1827.	dezelfde.	218.
XL.	1827.	dezelfde.	219—222, 261.
» 4.	1835.	Vinke.	289*.
XLI.	1827.	Stronck.	88, 95, 257, 281, 284.
XLII.	1827.	dezelfde.	230—232, 261.
			Ps. XLIII.

PSALMEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Ps. XLIII.	1827.	Stronck.	230—232, 261.
XLVII.	1827.	dezelfde.	167, 168, 260.
LI.	1827.	dezelf.	195-197, 261, 287.
» 3, 4, 9.	1835.	Vinke.	285.
» 10, 14.	1816.	Metger.	184.
LII.	1827.	Stronck.	99, 100, 258.
LIII.	1827.	dezelfde.	87, 257.
LIV.	1827.	dezelf.	122, 123, 258, 287.
LV.	1827.	dezelfde.	88, 257.
LVI.	1827.	dezelfde.	17, 101, 102, 258, 281, 287.
» 6, 8—12.	1827.	dezelfde.	271.
LVII.	1827.	dezelfde.	123—125, 258.
» 7.	1827.	dezelfde.	125.
LVIII.	1827.	dezelfde.	114—116, 258.
LIX.	1827.	dezelfde.	71—74, 281.
LX.	1827.	dezelfde.	181—183, 260.
» 5.	1831.	Riehm.	69.
LXI.	1827.	Stronck.	226, 227, 261.
LXII.	1827.	dezelfde.	89, 257.
LXIII.	1827.	dezelfde.	117—119, 258.
» 12.	1827.	dezelfde.	117.
LXIV.	1827.	dezelfde.	89, 257.
LXV.	1827.	dezelfde.	237, 238, 262.
LXVII.	1827.	dezelfde.	239, 262.
LXVIII.	1827.	dezelfde.	163—165, 260.
» 8—10.	1816.	Metger.	29.
» 19.	1816.	dezelfde.	136.
LXIX.	1827.	Stronck.	25, 89, 257.
LXX.	1827.	dezelfde.	222, 223, 261.
LXXI.	1827.	dezelfde.	223—226, 261.
XCI.	1827.	dezelfde.	116, 258.
			Ps. XCII.

PSALMEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Ps. XCII.	1827.	Stronck.	170, 260.
XCIII.	1827.	dezelfde.	170, 260.
XCIV.	1827.	dezelfde.	229, 230, 261.
XCV.	1827.	dezelfde.	170, 171, 260.
XCVI.	1827.	dezelfde.	30, 169, 260.
» 1.	1835.	Vinke.	289*.
XCVII.	1827.	Stronck.	170, 260.
XCVIII.	1827.	dezelfde.	170, 260.
» 1.	1835.	Vinke.	289*.
XCIX.	1827.	Stronck.	170, 260.
C.	1827.	dezelfde.	170, 260.
CI.	1827.	dezelfde.	174, 175, 260.
CII.	1827.	dezelfde.	145, 259.
CIV.	1827.	dezelfde.	63, 66—68.
CV.	1827.	dezelfde.	30, 169, 260.
» 1—15.	1827.	dezelfde.	286.
CVI.	1827.	dezelfde.	171, 172, 260.
CVIII.	1827.	dezelfde.	183, 184, 261.
CIX.	1827.	dezelfde.	89.
CX.	1827.	dezelf.	25, 176, 177, 260.
CXI.	1827.	dezelfde.	257, 276.
CXII.	1827.	dezelfde.	276.
CXIII.	1827.	dezelfde.	276.
CXIV.	1827.	dezelfde.	276.
CXV: 17.	1811.	v. d. Willigen.	102.
CXVII.	1827.	Stronck.	276.
CXVIII.	1827.	dezelfde.	32, 33.
CXIX.	1827.	dezelfde.	250—252, 262.
CXXII.	1827.	dezelfde.	248, 262.
CXXIV.	1827.	dezelf.	22, 184, 185, 261.
CXXVIII.	1827.	dezelfde.	276.
CXXX.	1827.	dezelfde.	276.
Ps. CXXXI.			

PSALMEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Ps. CXXXI.	1827.	Stronck.	126, 258.
CXXXIII.	1816.	Metger.	42.
» »	1827.	Stronck.	245, 248, 262.
CXXXVIII.	1827.	dezelfde.	26, 146, 150 — 152, 259.
CXXXIX.	1827.	dezelfde.	26, 90, 257.
CXL.	1827.	dezelfde.	90, 257.
CXLI.	1827.	dezelfde.	127, 258, 281.
CXLII.	1827.	dezelfde.	104—106, 258.
CXLIII.	1827.	dezelfde.	208—211, 261.
CXLIV.	1827.	dezelfde.	68, 69, 188, 189, 261.
CXLV.	1827.	dezelfde.	252—254, 262.
CL.	1827.	dezelfde.	276.
SPREUKEN.			
H. XV: 21, 22.	1817.	de Keizer.	286.
XXX: 8, 9.	1816.	Nalezing.	160.
PREDIKER.			
H. IX: 4—6.	1811.	v. d, Willigen.	102.
XII: 7, 14.	1816.	Seltenreich.	41.
JEZAJAS.			
H. I: 2, 3.	1821.	Roijaards.	206.
V: 21.	1816.	Metger.	56.
VI: 1.	1816.	dezelfde.	79.
» 6.	1816.	Seltenreich. II.	21.
» 23.	1816.	Metger.	36.
VII: 14.	1815.	de Keizer.	31.
VIII: 23.	1815.	dezelfde.	31.
IX: 1.	1815.	dezelfde.	31.
» »	1816.	Seltenreich.	2.
XI: 1.	1821.	Roijaards.	206, 207.
» 2.	1816.	Metger.	81.
		C	H. XI:

JEZAJAS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XI: 9, 10.	1816.	Seltenreich.	12.
XIII: 21.	1830.	Dahler.	30*.
XIV.	1811.	v. d. Willigen.	21.
»	1821.	Roijaards.	206, 207.
XVII.	1821.	dezelfde.	206, 207.
XXVII: 11.	1816.	Seltenreich. II.	5.
XXXV: 5, 6.	1819.	Muntendam.	144.
XXXVIII: 18.	1811.	v. d. Willigen.	102.
XL: 3.	1815.	de Keizer.	32.
XLI: 8.	1821.	Roijaards.	207.
XLII: 1—3.	1815.	de Keizer.	31.
» 6.	1817.	dezelfde.	58, 60.
» 10.	1835.	Vinke.	289*.
XLIII: 3, 4.	1815.	de Keizer.	213*.
XLVI: 3, 4.	1821.	Roijaards.	206.
XLVII.	1821.	dezelfde.	206.
XLIX: 6.	1817.	de Keizer.	62.
» 14, 15.	1821.	Roijaards.	206.
LIII: 4.	1835.	Vinke.	251.
» 4—12.	1815.	de Keizer.	102.
» 10—12.	1816.	Seltenreich.	2.
» 12.	1815.	de Keizer.	56*.
LIV, LV.	1821.	Roijaards.	206.
LVI: 1—8.	1821.	dezelfde.	206.
» 17, 22.	1831.	Riehm.	69.
LIX, 21.	1816.	Seltenreich. II.	8.
LX: 1—3.	1821.	Roijaards.	206.
LXIII: 10.	1816.	Metger.	82.
LXV: 1, 2.	1817.	de Keizer.	58, 61.
LXVI: 15.	1816.	Seltenreich. II.	19.

JEREMIAS.

H. I—LII.	1821.	Roijaards.	33, 207.
-----------	-------	------------	----------

H. I:

JEREMIAS.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. I: 16, 18.	1821.	Roijaards.	208.
II—XLV.	1821.	dezelfde.	207.
III: 11.	1830.	Dahler.	273.
V: 15.	1816.	Seltenreich. II.	5.
XVII: 13.	1821.	Roijaards.	32.
XXV: 1—26.	1821.	dezelfde.	140.
» 1—3.	1821.	dezelfde.	32.
» 15—28.	1831.	Riehm.	69.
XXXV: 1—3.	1821.	Roijaards.	32.
XLVI—LI.	1821.	dezelfde.	208.
XLVI: 10—28.	1821.	dezelfde.	208.
XLVII: 4—7.	1821.	dezelfde.	208.
XLVIII: 35, 42, 47.	1821.	dezelfde.	208.
XLIX: 6, 34, 39.	1821.	dezelfde.	140.
» 12.	1831.	Riehm.	69.
EZECHIËL.			
H. I: 1—4.	1821.	Roijaards.	33, 34.
IV—XLVIII.	1821.	dezelfde.	209.
VI—IX.	1821.	dezelfde.	210.
XIII: 10—15.	1821.	dezelfde.	210.
XV, XVI, XXI.	1821.	dezelfde.	210.
XVI: 51.]	1830.	Dahler.	273.
XVII: 1—12.	1821.	Roijaards.	210, 211.
XIX: 1—9.	1821.	dezelfde.	211.
XXII: 28.	1821.	dezelfde.	210.
XXIII: 31, 32, 38.	1831.	Riehm.	69.
XXIV: 16.	1819.	Muntendam.	70.
XXV—XXVIII.	1821.	Roijaards.	174, 213.
XXVI—XXIX.	1821.	dezelfde.	213.
XXIX—XXXII.	1821.	dezelfde.	140, 213.
XXXIV.	1821.	dezelfde.	210.

EZECHIËL.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XXXVI: 25.	1821.	Roijaards.	210.
» 25-27.	1835.	Vinke.	285*.
» 27.	1816.	Seltenreich. II.	8.
XXXVII: 2, 3.	1816.	Seltenreich.	41.
» 24-28.	1821.	Roijaards.	210.
XXXIX: 4-28.	1821.	dezelfde.	214.
» 29.	1816.	Seltenreich. II.	8.
XL.	1821.	Roijaards.	209, 210.
XLVII: 1-12.	1821.	dezelfde.	209, 210.
DANIËL.			
H. I—XII.	1821.	Roijaards.	9, 16, 22, 56.
I—IX.	1821.	dezelfde.	10.
I—VI.	1821.	dezelfde.	22, 37, 49, 171, 239.
I—II: 3.	1821.	dezelfde.	57, 67, 124.
I.	1821.	dezelfde.	14, 17, 44, 46, 149, 181, 241.
» 1.	1821.	dezelfde.	14.
» 2, 3.	1821.	dezelfde.	68, 149.
» 4.	1821.	dezelfde.	59, 98, 162, 168.
» 17.	1821.	dezelfde.	239.
» 20, 21.	1821.	dezelfde.	45, 47.
» 29.	1821.	dezelfde.	17.
II—XII.	1821.	dezelfde.	44.
II—VII.	1821.	dezelfde.	57, 65.
II—VI.	1821.	dezelfde.	14, 39, 55, 253.
II, III.	1821.	dezelfde.	18.
II.	1821.	dezelfde.	12, 78, 251, 193, 186, 228, 233, 234, 243, 252.
» 1-3.	1821.	dezelfde.	45, 124.
» 1, 2.	1821.	dezelfde.	14, 163, 164.
» 4, 5, 10, 12, 13.	1821.	dezelfde.	163.

H. II :

DANIËL.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II: 10—12.	1821.	Roijaards.	93.
» 12, 14, 48.	1821.	dezelfde.	152.
» 13—23.	1821.	dezelfde.	175.
» 17, 47.	1821.	dezelfde.	53.
» 22, 38.	1821.	dezelfde.	84.
» 29—48.	1821.	dezelfde.	189, 190.
» 31.	1821.	dezelfde.	193.
» 35, 44.	1821.	dezelfde.	218.
» 37.	1821.	dezelfde.	225.
» 44, 45, 47, 49.	1821.	dezelf.	91, 176, 231, 243.
III.	1821.	dezelfde.	12, 82, 152, 168, 182.
» 1.	1821.	dezelfde.	14, 18, 51.
» 2, 3—7.	1821.	dezelfde.	82.
» 2, 3.	1821.	dezelfde.	153.
» 4, 5, 8, 16, 21.	1821.	dezelfde.	68, 163, 181.
» 12—30.	1821.	dezelfde.	82.
» 22, 28, 29.	1821.	dezelfde.	154, 169, 170, 243, 244.
IV—VI.	1821.	dezelfde.	12.
IV.	1821.	dezelfde.	19, 40, 78—82, 86, 130, 154, 170, 245.
» 1—3.	1821.	dezelfde.	17.
» 1, 2.	1821.	dezelfde.	32.
» 5, 6.	1821.	dezelfde.	79.
» 7.	1821.	dezelfde.	178.
» 9.	1821.	dezelfde.	177.
» 10—16, 20.	1821.	dezelfde.	79, 82.
» 13, 14, 18, 19.	1821.	dezelfde.	84, 86, 102, 252.
» 22, 25, 27.	1821.	dezelfde.	84, 91, 98, 104.
» 30, 34, 35.	1821.	dezelfde.	155, 244.
V, VI.	1821.	dezelfde.	46, 118.
			H. V.

DANIËL.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. V.	1821.	Roijaards.	20, 79, 80, 115, 118, 177, 186, 241, 243.
» 1, 2, 3.	1821.	dezelfde.	14, 147, 155, 156, 240, 243.
» 4, 5, 6, 11, 12.	1821.	dezelfde.	43, 120, 146, 156, 157.
» 23—29.	1821.	dezelfde.	119, 178, 191, 240, 243, 244.
» 30.	1821.	dezelfde.	22.
VI.	1821.	dezelf.	66, 131, 143, 144, 157, 163, 178.
» 1.	1821.	dezelfde.	21, 124.
» 4, 5.	1821.	dezelfde.	43, 182.
» 9, 16, 17, 19, 20.	1821.	dezelfde.	79, 144, 243.
» 21, 23, 27—29.	1821.	dezelfde.	66, 148, 179, 243, 244.
VII—XII.	1821.	dezelfde.	21, 22, 27, 52, 54, 61, 183, 192, 233.
VII, VIII.	1821.	dezelf.	218, 240, 242, 253.
VII.	1821.	dezelfde.	31, 60, 61, 191, 225, 228, 233.
» 1.	1821.	dezelfde.	32, 34, 121.
» 13, 14, 17.	1821.	dezelfde.	97, 103, 192, 218, 221, 225.
» 23, 25—28.	1821.	dezelf.	16, 192, 221, 228, 231, 233, 234.
VIII—XII.	1821.	dezelfde.	57, 234.
VIII—X.	1821.	dezelfde.	31.
VIII.	1821.	dezelfde.	63, 194, 221, 229, 233.
» 1, 3—7.	1821.	dezelfde.	97, 121.
» 14.	1821.	dezelfde.	222.
H. VIII:			

DANIËL.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VIII: 20, 21, 24, 25, 27.	1821.	Roijaards.	16, 97, 217, 229, 233.
IX—XII.	1821.	dezelfde.	218, 240.
IX.	1821.	dezelfde.	63, 180, 196, 217, 220, 230, 233, 253.
» 1—20.	1821.	dezelfde.	54.
» 5, 10, 11.	1821.	dezelfde.	243.
» 21, 24-27.	1821.	dezelf.	97, 102, 219-222.
X—XII.	1821.	dezelfde.	10, 44, 47, 64, 96, 197, 233.
X.	1821.	dezelfde.	197, 240.
» 1.	1821.	dezelfde.	32, 34, 35, 44.
» 4—9.	1821.	dezelfde.	16, 92, 96.
» 13—21.	1821.	dezelfde.	102, 242.
XI.	1821.	dezelfde.	217, 221.
XII.	1821.	dezelfde.	217.
» 1—3.	1821.	dezelfde.	217.
» 7, 8.	1821.	dezelfde.	222, 232.
HOZEAS.			
H. I—XIV.	1821.	Roijaards.	202.
JOËL.			
H. I—III.	1821.	Roijaards.	202.
II: 6, 19, 28, 29.	1821.	dezelfde.	202, 203.
» 28—32.	1816.	Seltenreich. II.	7—16.
III: 1—16.	1821.	Roijaards.	202.
» 1.	1816.	Seltenreich. II.	7.
» 2.	1816.	dezelfde.	133.
» 5.	1816.	dezelfde.	14.
» 21.	1811.	van Hengel.	101.
AMOS.			
H. I—IX.	1821.	Roijaards.	203.
			OBADJA.

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
OBADJA.			
vs. 1—21.	1821.	Roijaards.	205.
JONAS.			
H. I—IV.	1821.	Roijaards.	205.
MICHA.			
H. I—VII.	1821.	Roijaards.	201.
I: 2—4.	1821.	dezelfde.	201.
IV: 1, 2.	1816.	Metger.	36.
V: 1—14.	1821.	Roijaards.	201.
VI: 2—5.	1821.	dezelfde.	201.
NAHUM.			
H. I—III.	1821.	Roijaards.	264.
HABAKUK.			
H. I—III.	1821.	Roijaards.	204.
ZEPHANJA.			
H. I—III.	1821.	Roijaards.	203.
HAGGAÏ.			
H. I, II.	1821.	Roijaards.	204.
II: 6.	1816.	Seltenreich. II.	135.
ZACHARIAS.			
H. I—XIV.	1821.	Roijaards.	204.
XIII: 1.	1811.	van Hengel.	100.
» 7.	1815.	de Keizer.	58.
MALEACHI.			
H. I—IV.	1821.	Roijaards.	204.
III: 1.	1815.	de Keizer.	31.
<hr/>			
MATTHEUS.			
H. I: 18—25.	1811.	Heringa.	137—143.
II: 6.	1826.	v. d. Willigen.	136, 137.
III: 9.	1814.	Bijdragen.	58.
» 11, 12.	1816.	Seltenreich. II.	16.
» 11.	1811.	van Hengel.	75.
			H. III:

MATTHEUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. III: 10.	1835.	Vinke.	39.
» »	1816.	Metger.	63.
» 17.	1826.	v. d. Willigen.	169—171.
IV: 11.	1811.	Heringa.	156—165.
V: 1.	1826.	v. d. Willigen.	35, 52, 53.
» 5.	1816.	Nalezing.	44, 46.
» 13.	1814.	Bijdragen.	77.
» 16.	1814.	dezelfde.	266.
» 19.	1814.	dezelfde.	26.
» 20.	1816.	Seltenreich.	168.
» 22.	1814.	Bijdragen.	59, 80.
» 23, 24.	1816.	Nalezing.	91.
» 28.	1812.	Valk.	98.
» 29, 30.	1835.	Vinke.	118.
» 29.	1814.	Bijdragen.	191.
» 32.	1816.	Nalezing.	126.
» 33—37.	1814.	Bijdragen.	244.
» 38—40.	1816.	Seltenreich.	247, 279.
» 40—42.	1816.	Nalezing.	113.
» 40.	1814.	Bijdragen.	79.
» 41.	1814.	dezelfde.	78, 101.
» »	1816.	Nalezing.	105.
» 42.	1814.	Bijdragen.	22, 100.
» »	1816.	Nalezing.	42.
» 44.	1814.	Bijdragen.	103, 252.
» »	1816.	Nalezing.	93.
» 45.	1814.	Bijdragen.	193.
» »	1816.	Nalezing.	100.
» 48.	1816.	dezelfde.	115, 117.
» 52.	1814.	Bijdragen.	254.
VI: 1—6.	1812.	Valk.	99.
» 2, 5, 6.	1814.	Bijdragen.	21.

MATTHEUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VI: 3.	1814.	Bijdragen.	22.
» 6.	1816.	Nalezing.	66.
» 10.	1811.	Heringa.	67.
» »	1816.	Nalezing.	118.
» 14, 15.	1815.	de Keizer.	197.
» 15.	1816.	Nalezing.	96.
» 16—18.	1811.	van Hengel.	112.
» »	1814.	Bijdragen.	24.
» »	1816.	Nalezing.	91.
» 17.	1814.	Bijdragen.	99.
» »	1816.	Nalezing.	144.
» 24.	1812.	Valk.	98.
» 26—32.	1812.	dezelfde.	70.
VII: 1.	1814.	Bijdragen.	22.
» 3.	1816.	Nalezing.	146.
» 7.	1814.	Bijdragen.	198.
» 12.	1816.	Nalezing.	115.
» 13, 14.	1835.	Vinke.	24.
» 15, 16.	1827.	Donker Curtius.	78.
» »	1832.	Huët.	83*.
» 21.	1816.	Nalezing.	117.
» 28.	1816.	Seltenreich.	4, 147.
» 29.	1832.	Huët.	87*.
VIII: 5.	1814.	Bijdragen.	27.
» 11, 12.	1811.	van Hengel.	27, 44.
» »	1814.	Bijdragen.	17, 77.
» 12.	1835.	Vinke. 49*, 118, 204, 264.	
» 14.	1816.	Seltenreich.	354.
» 17.	1815.	de Keizer.	104.
» »	1816.	Seltenreich.	359.
» 22.	1814.	Bijdragen.	239.
» 33.	1819.	Muntendam.	132.

H. IX:

MATTHEUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. IX: 1—8.	1815.	de Keizer.	127.
» 6.	1814.	Bijdragen.	197.
» 9 volgg.	1826.	v. d. Willigen. 142*, 143*.	
» 9.	1816.	Seltenreich.	354.
» 13.	1814.	Bijdragen.	22.
» »	1835.	Vinke.	111.
» 14.	1814.	Bijdragen.	24.
X: 1, 26, 27.	1814.	dezelfde.	33, 77.
» 2.	1816.	Seltenreich.	3.
» 5.	1814.	Bijdragen.	7.
» »	1816.	Seltenreich.	140.
» 7, 8.	1816.	Nalezing.	35.
» 14.	1814.	Bijdragen.	250.
» 17.	1814.	dezelfde.	36.
» 19, 20.	1816.	Seltenreich. II.	26.
» 28, 29.	1812.	Valk.	70.
» 28.	1835.	Vinke.	24, 118.
» 29—31.	1816.	Nalezing.	97.
» 32, 33.	1816.	dezelfde.	20.
» 34.	1814.	Bijdragen.	105.
» 35.	1816.	Seltenreich.	4.
» 39.	1835.	Vinke.	53.
XI: 1—6.	1819.	Muntendam.	151.
» 2—5.	1814.	Bijdragen.	154.
» 3.	1835.	Vinke.	165*, 166*.
» 10.	1811.	Heringa.	18.
» 14.	1814.	Bijdragen.	196.
» 20.	1835.	Vinke.	118, 149.
» 22.	1835.	dezelfde.	145.
» 25.	1812.	Valk.	70.
» 26.	1812.	dezelfde.	39.
» 27.	1814.	Bijdragen.	137.

MATTHEUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XI: 27.	1827.	Donker Curtius.	14, 16.
XII: 3.	1814.	Bijdragen.	199.
» 24.	1814.	dezelfde.	15.
» 27, 43-45.	1814.	dezelfde.	15.
» 31, 32.	1816.	Nalezing.	67, 128.
» »	1816.	Metger.	82.
» 41.	1827.	Donker Curtius.	18.
» 43—45.	1816.	Nalezing.	41.
» 46.	1814.	Bijdragen.	13.
XIII: 13, 15.	1816.	Seltenreich.	355.
» 15.	1815.	de Keizer.	197.
» 17.	1827.	Donker Curtius.	18.
» 24, 30, 36-43, 47-50.	1811.	Heringa.	54—61.
» 30.	1814.	Bijdragen.	257.
» 31.	1816.	Seltenreich.	3.
» 32.	1816.	dezelfde.	143.
» 33.	1832.	Huët.	127*.
» 39—43.	1811.	van Hengel.	33.
» 42, 50.	1835.	Vinke.	49*.
» 52.	1816.	Seltenreich.	149.
XIV: 23—33.	1835.	Vinke.	174.
» 32.	1826.	v. d. Willigen.	158.
XV: 7.	1816.	Seltenreich.	359.
» 9.	1816.	Nalezing.	58.
» 11—20.	1814.	Bijdragen.	24.
» 12.	1835.	Vinke.	179.
» 23.	1816.	Seltenreich. II.	92.
» 24, 26.	1814.	Bijdragen.	28.
» »	1816.	Seltenreich.	140.
» 26.	1814.	Bijdragen.	7.
XVI: 1.	1814.	dezelfde.	197.
H. XVI:			

MATTHEUS.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XVI: 1.	1819.	Muntendam.	150.
» 16.	1814.	Bijdragen.	10.
» 17.	1816.	Nalezing.	87.
» »	1816.	Metger.	111.
» 18.	1811.	van Hengel.	142.
» »	1816.	Seltenreich.	150.
» 19.	1814.	Bijdragen.	71.
» »	1816.	Seltenreich. II.	86.
» 21.	1835.	Vinke.	25*.
» 22, 23.	1814.	Bijdragen.	31.
» »	1835.	Vinke.	180. 193.
» 23.	1816.	Seltenreich. II.	32, 143.
» 24, 25.	1814.	Bijdragen.	36, 61.
» »	1816.	Seltenreich.	4.
» 27.	1811.	Heringa.	63.
» 28.	1816.	Nalezing.	19.
XVII: 3.	1811.	v. d. Willigen.	74.
» 5.	1832.	Huët.	109.
» »	1834.	van Heyst.	223*.
» 10—13.	1814.	Bijdragen.	12.
» 25, 26.	1816.	Nalezing.	19.
XVIII: 1.	1826.	v. d. Willigen.	50, 51.
» 3.	1816.	Nalezing.	159.
» 7—9.	1816.	Seltenreich.	263.
» 10.	1811.	Heringa.	32—39.
» 15—17.	1814.	Bijdragen.	73.
» 16, 17.	1814.	dezelfde.	256, 257.
» 20.	1816.	Nalezing.	109.
» 21—35.	1815.	de Keizer.	197.
» 23—34.	1815.	dezelfde.	203.
XIX: 4.	1814.	Bijdragen.	252.
» 8.	1814.	dezelfde.	23.

H. XIX:

MATTHEUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XIX: 9.	1814.	Bijdragen.	254.
» 12.	1816.	Nalezing.	93.
» 14.	1816.	dezelfde.	62.
» 21.	1811.	van Hengel.	114.
» »	1814.	Bijdragen.	60, 240.
» 24.	1814.	dezelfde.	198.
» 27.	1816.	Metger.	32.
» »	1816.	Seltenreich. II.	98.
» 28.	1814.	Bijdragen.	29.
» 29.	1816.	Seltenreich.	355.
XX: 18, 19.	1831.	Riehm.	141*, 142*.
» 20.	1814.	Bijdragen.	29.
» 22, 23.	1831.	v. d. Willigen.	24.
» 22.	1815.	de Keizer.	36.
» 28.	1815.	dezelfde.	94.
» »	1815.	Seltenreich.	52.
» »	1835.	Vinke.	53—58.
XXI: 12.	1826.	v. d. Willigen.	54—56.
XXII: 2—13.	1815.	de Keizer.	203.
» 5.	1817.	dezelfde.	113.
» 13.	1814.	Bijdragen.	77.
» »	1835.	Vinke.	49*.
» 21.	1814.	Bijdragen.	56.
» »	1816.	Nalezing.	115.
» 23—30.	1814.	Bijdragen.	17.
» 30.	1811.	Heringa.	30, 31.
» »	1816.	Nalezing.	57.
» 31, 37.	1816.	Seltenreich.	148.
» 32.	1811.	v. d. Willigen.	28—34.
» 34 volgg.	1826.	dezelfde.	201—204.
» 37, 40.	1816.	Nalezing.	116.
» 39.	1814.	Bijdragen.	252.

H. XXIII:

MATTHEUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XXIII: 4, 13, 25.	1814.	Bijdragen.	21.
» 5, 14.	1814.	dezelfde.	21.
» 6—12.	1814.	dezelfde.	241.
» 8.	1814.	dezelfde.	35.
XXIV: 3.	1826.	v. d. Willigen. 173—175.	
» 4.	1811.	van Hengel.	44.
» 16.	1816.	Seltenreich. II.	136.
» 30.	1816.	Nalezing.	44.
» 31, 36.	1811.	Heringa.	19, 63, 64.
» 34.	1816.	Nalezing.	17.
» 42.	1832.	Huët.	110.
XXV: 15.	1816.	Metger.	89.
» 29—34.	1813.	de Keizer.	35.
» 31.	1811.	Heringa.	65.
» 35, 36, 43.	1814.	Bijdragen.	62, 258.
» 35, 38, 40.	1816.	Nalezing.	121.
» 41.	1811.	Heringa.	20.
» »	1821.	Roijaards.	154.
XXVI: 6—13.	1826.	v. d. Willigen. 31, 44, 149,	190.
» 7.	1826.	dezelfde.	35, 42.
» 9.	1814.	Bijdragen.	32.
» 12.	1814.	dezelfde.	77.
» 13.	1811.	van Hengel.	142.
» »	1816.	Nalezing.	89.
» 26—29.	1826.	v. d. Willigen. 27, 51, 52.	
» 26—28.	1811.	van Hengel.	36—46.
» »	1815.	de Keizer.	65*.
» »	1835.	Vinke. 58—69, 102, 103.	
» 27.	1826.	v. d. Willigen.	46.
» 28.	1815.	de Keizer.	70*.
» »	1815.	Seltenreich.	18.

H. XXVI:

MATTHEUS.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XXVI: 31.	1815.	de Keizer.	55*.
» 34.	1816.	Nalezing.	106.
» 36—46.	1831.	Riehm. 45—72, 79—92.	
» »	1831.	v. d. Willig. 10-14, 17-34, 42-51, 56-85, 102-148.	
» 38.	1831.	Riehm.	46, 144*.
» 39.	1831.	dezelf. 48, 49, 57, 62-72, 109*, 130—134, 146*, 162, 175, 189, 195—197, 218-223, 232-237.	
» 40, 41.	1816.	Seltenreich.	5.
» 41.	1831.	Riehm.	163.
» 43.	1831.	dezelfde.	17*.
» 51.	1831.	v. d. Willigen.	163.
» 53, 54.	1831.	dezelfde.	144—146.
» 53.	1811.	Heringa.	39—42.
» »	1835.	Vinke.	130.
» 61.	1814.	Bijdragen.	26.
» 61—63.	1835.	Vinke.	168.
» 73.	1816.	Metger.	109.
» 75.	1826.	v. d. Willigen.	142.
XXVII: 9.	1826.	dezelfde.	135—137.
» 32.	1814.	Bijdragen.	79.
» 34.	1826.	v. d. Willigen.	142*.
» 44.	1826.	dezelfde.	49.
» 46.	1831.	Riehm. 92—105, 184, 209-215, 218-223.	
» »	1831.	v. d. Willig. 15, 16, 34-39, 51-56, 85-92, 96-101.	
» 52, 53.	1815.	de Keizer.	51*.
» 55, 56.	1816.	Seltenreich.	354.

H. XXVII:

MATTHEUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XXVII: 60.	1826.	v. d. Willigen.	156.
» 61-66.	1826.	dezelfde.	155.
XXVIII: 1—8.	1811.	Heringa.	175, 176.
» 1.	1814.	Bijdragen.	30.
» »	1826.	v. d. Willigen.	38, 39, 156, 157.
» 5.	1826.	dezelfde.	53.
» 7.	1826.	dezelfde.	38.
» 18-20.	1835.	Vinke.	229.
» 18.	1811.	van Hengel.	36.
» 19.	1811.	dezelfde.	20.
» »	1816.	Nalezing.	13.
» »	1816.	Metger.	82.
» 20.	1811.	van Hengel.	32.
» »	1816.	Nalezing.	110.
» »	1816.	Seltenreich. II.	39, 150.
» »	1835.	Vinke.	113, 235.

MARCUS.

H. I: 2.	1811.	Heringa.	18.
» 4.	1815.	de Keizer.	197.
» »	1816.	Metger.	63.
» »	1835.	Vinke.	66.
» 7, 8.	1811.	van Hengel.	75.
» 11.	1826.	v. d. Willigen.	169—171.
» 13.	1811.	Heringa.	156—165.
» 20.	1829.	Hauff.	21.
» 29.	1816.	Seltenreich.	354.
II: 3—10.	1815.	de Keizer.	127.
» 13.	1816.	Seltenreich.	354.
» 14 volgg.	1826.	v. d. Willigen.	143.
III: 14.	1816.	Metger.	155.
» 17.	1816.	dezelfde.	55.

MARCUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. III : 28, 29.	1816.	Nalezing.	67.
» 30.	1816.	dezelfde.	69.
IV : 12.	1815.	de Keizer.	197.
» »	1816.	Seltenreich.	355.
V : 1.	1826.	v. d. Willigen.	47, 53.
» 2.	1826.	dezelfde.	53.
VI : 5.	1819.	Muntendam.	125.
» 7.	1814.	Bijdragen.	33.
» 11.	1814.	dezelfde.	250.
» 45.	1826.	v. d. Willigen.	48*.
VII : 32—37.	1829.	te Gempt.	13—24, 144, 145.
» 32.	1829.	dezelfde.	13, 73—79.
» 33.	1829.	dezelfde.	15, 16.
» 33, 34.	1829.	dezelfde.	16—22.
» 35.	1829.	dezelfde.	22.
» 36, 37.	1829.	dezelfde.	22—24.
» 36.	1829.	dezelfde,	79—83.
» 37.	1829.	dezelfde.	110.
VIII : 22—26.	1829.	dezelfde.	25—36, 144, 145.
» 22.	1829.	dezelfde.	27, 73—79.
» 23.	1829.	dezelfde.	29—31.
» 24.	1829.	dezelfde.	32, 33, 111.
» 25.	1829.	dezelfde.	34.
» 26.	1829.	dezelfde.	25, 79—83.
» 34.	1814.	Bijdragen.	61.
» 35.	1814.	dezelfde.	36.
» 38.	1811.	Heringa.	62.
» »	1816.	Nalezing.	19.
IX : 1.	1816.	dezelfde.	19.
» 4.	1811.	v. d. Willigen.	74.

H. IX :

MARCUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. IX: 12.	1815.	de Keizer.	54*.
» 33.	1814.	Bijdragen.	30.
» »	1826.	v. d. Willigen.	51*.
» 50.	1814.	Bijdragen.	77.
X: 6.	1814.	dezelfde.	252.
» 9.	1814.	dezelfde.	254.
» 15.	1816.	Nalezing.	63.
» 21.	1814.	Bijdragen.	60, 240.
» 22.	1816.	Seltenreich.	4.
» 24.	1814.	Bijdragen.	199.
» 27.	1816.	Metger.	76.
» 29, 30.	1816.	Nalezing.	45.
» »	1816.	Seltenreich.	355.
» 29, 35.	1814.	Bijdragen.	29.
» 32.	1831.	Riehm.	156*.
» 35.	1815.	de Keizer.	94.
» 38, 39.	1831.	v. d. Willigen.	24.
» 45.	1835.	Vinke.	53—58.
» 46.	1826.	v. d. Willigen.	53, 57-59.
XI: 2.	1826.	dezelfde.	43.
» 15—17.	1826.	dezelfde.	54—56.
» 16.	1826.	dezelfde.	56.
» 25, 26.	1815.	de Keizer.	197.
XII: 17.	1814.	Bijdragen.	56.
» 25.	1811.	Heringa.	30, 31.
» »	1816.	Nalezing.	57.
» 26, 27.	1811.	v. d. Willigen.	28—34.
» 28.	1826.	dezelfde.	201—204.
» 30.	1814.	Bijdragen.	26.
» 41—44.	1812.	Valk.	99.
XIII: 11.	1816.	Seltenreich. II.	26.
» 12, 13.	1814.	Bijdragen.	36.

MARCUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XIII: 27, 32.	1811.	Heringa.	64.
» 30.	1816.	Nalezing.	17.
» 33.	1816.	dezelfde.	7.
» 35.	1826.	v. d. Willigen.	142*.
XIV: 3—9.	1826.	dezelfde.	44*, 149, 190. 220—222.
» 3.	1826.	dezelfde.	42.
» 8.	1814.	Bijdragen.	77.
» 9.	1811.	van Hengel.	142.
» 22—25.	1826.	v. d. Willigen.	27, 51, 52.
» 22—24.	1811.	van Hengel.	36—46.
» »	1815.	de Keizer.	65.
» »	1835.	Vinke.	59—69.
» 30.	1826.	v. d. Willigen.	142.
» 32—42.	1831.	Riehm.	45-72, 79-92.
» »	1831.	v.d. Willig	10-14, 17-34, 42-51, 56-85, 101-148.
» 33.	1831.	Riehm.	51.
» 34.	1831.	dezelfde.	46, 144*.
» 35, 36.	1831.	dezelfd.	48, 49, 57, 62-72, 109*, 130-134, 146*, 162, 175, 189, 195- 197, 218-223, 232- 237.
» 35.	1831.	dezelfde.	63, 66*, 67*.
» 36.	1831.	v. d. Willigen.	29.
» 38.	1831.	Riehm.	163.
» 65.	1816.	Seltenreich. II.	105.
» 72.	1826.	v. d. Willigen.	142.
XV: 21.	1814.	Bijdragen.	79.
» 23.	1826.	v. d. Willigen.	142.
» 28.	1815.	de Keizer.	55*.

H. XV:

MARCUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XV: 34.	1815.	de Keizer..	38*.
» »	1831.	Riehm.	92-105, 184, 209-215, 218-223.
» »	1831.	v. d. Willig.	15, 16, 34-39, 51-56, 85-92, 96-101.
» 40, 41.	1816.	Seltenreich.	355.
XVI: 1.	1816.	dezelfde.	354.
» »	1829.	Hauff.	21.
» 2—7.	1811.	Heringa.	176.
» 5.	1826.	v. d. Willigen.	53.
» 9—20.	1826.	dezelfde.	155.
» 14.	1816.	Seltenreich. II.	91.
» 15, 16.	1811.	van Hengel.	20.
» »	1814.	Bijdragen.	122.
» 15.	1816.	Nalezing.	13.
» 17, 18.	1814.	Bijdragen.	66.
» 17.	1816.	Seltenreich.	7.
» »	1816.	Metger.	109.
» »	1816.	Seltenreich. II.	39, 117.
» 18.	1816.	dezelfde.	110.
LUCAS.			
H. I: 1—4.	1829.	Hauff.	194.
» 1.	1829.	te Gempt.	139.
» 5—25.	1811.	Heringa.	120—131.
» 26—37.	1811.	dezelfde.	131—137.
» 35.	1816.	Metger.	80.
» 37.	1812.	Valk.	39.
» 57—79.	1811.	Heringa.	120—131.
II: 8—14.	1811.	dezelfde.	143—153.
» 18.	1816.	Metger.	63.
III: 3.	1815.	de Keizer.	197.

H. III:

LUCAS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. III: 3.	1835.	Vinke.	266.
» 8.	1814.	Bijdragen.	58.
» 16.	1811.	van Hengel.	75.
» 22.	1826.	v. d. Willigen.	169—171.
IV: 13.	1831.	Riehm.	122*, 123*.
» 38.	1816.	Seltenreich.	354.
V: 7.	1816.	dezelfde.	146*.
» 10.	1816.	dezelfde.	155.
» 17—24.	1819.	Muntendam.	128.
» 18—26.	1815.	de Keizer.	127.
» 27 volgg.	1826.	v. d. Willigen.	143.
» 27.	1816.	Seltenreich.	354.
» 33.	1814.	Bijdragen.	24.
VI: 17.	1826.	v. d. Willigen.	35, 52, 53.
» 36.	1814.	Bijdragen.	22.
» 37.	1814.	dezelfde.	22.
VII: 3.	1826.	v. d. Willigen.	45.
» 6.	1816.	Seltenreich.	279.
» 24, 27.	1811.	Heringa.	18.
» 36—50.	1815.	de Keizer.	129, 144.
» »	1826.	v. d. Willigen.	190-194.
» 47—50.	1815.	de Keizer.	197.
VIII: 2, 3.	1816.	Seltenreich.	354.
» 2.	1816.	dezelfde.	5.
» 10.	1816.	dezelfde.	355.
» 26.	1826.	v. d. Willigen.	47, 53.
» 42.	1826.	dezelfde.	172.
IX: 5.	1814.	Bijdragen.	250.
» 10 volgg.	1826.	v. d. Willigen.	47, 48.
» 10.	1829.	te Gempt.	26.
» 23.	1814.	Bijdragen.	61.
» 24.	1814.	dezelfde.	36.

H. IX:

LUCAS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. IX: 26, 27.	1816.	Nalezing.	19.
» 26.	1811.	Heringa.	63.
» 30.	1811.	dezelfde.	74.
» 32.	1831.	Riehm.	19*.
» 46—48.	1829.	Hauff.	31—33.
» 46.	1814.	Bijdragen.	30.
» »	1826.	v. d. Willigen.	50, 51.
» 48—54.	1829.	Hauff.	33, 34.
» 51, 56.	1814.	Bijdragen.	31.
» 52.	1811.	Heringa.	18.
» 55, 56.	1819.	Muntendam.	130.
» 55.	1814.	Bijdragen.	257.
» 60.	1814.	dezelfde.	239.
» 62.	1814.	dezelfde.	60.
X: 1, 17.	1816.	Seltenreich.	3.
» 4.	1814.	Bijdragen.	80, 98.
» 11.	1814.	dezelfde.	250.
» 19.	1816.	Seltenreich. II.	111.
» 22.	1814.	Bijdragen.	137.
» 26.	1816.	Seltenreich.	148.
» 30.	1814.	Bijdragen.	9, 22.
» 41, 42.	1814.	dezelfde.	248.
» 42.	1814.	dezelfde.	240.
XI: 1.	1814.	dezelfde.	33.
» 2.	1811.	Heringa.	67.
» 14.	1814.	Bijdragen.	15.
» 19—26.	1814.	dezelfde.	15.
» 27.	1816.	Seltenreich.	148.
» 35.	1832.	Huët.	83.
» 39.	1814.	Bijdragen.	24.
XII: 2, 3.	1814.	dezelfde.	33.
» 8, 9.	1811.	Heringa.	63.

H. XII:

LUCAS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XII: 8, 9.	1816.	Nalezing.	20.
» 10.	1816.	dezelfde.	67.
» 11.	1814.	Bijdragen.	36.
» »	1816.	Seltenreich. II.	26.
» 41.	1816.	Nalezing.	8.
» 47, 48.	1816.	dezelfde.	132.
» 49.	1816.	Metger.	64.
» 55.	1829.	Hauff.	21.
XIII: 3, 5.	1816.	Nalezing.	134.
» 16.	1814.	Bijdragen.	7.
XIV: 7.	1814.	dezelfde.	22.
» 13, 14.	1816.	Nalezing.	94.
» 25, 26, 47.	1816.	Seltenreich. II.	81.
XV: 1.	1814.	Bijdragen.	8.
» 10.	1811.	Heringa.	27—29.
» 11—32.	1815.	de Keizer.	198, 201.
XVI: 9.	1811.	v. d. Willigen.	43.
» »	1814.	Bijdragen.	240.
» 10.	1812.	Valk.	100.
» 15.	1811.	Heringa.	28.
» 18.	1814.	Bijdragen.	254.
» 19—31.	1811.	v. d. Willigen.	64—71.
» »	1814.	Bijdragen.	16.
» 22.	1811.	Heringa.	43—49.
XVII: 4.	1814.	Bijdragen.	253.
» 11.	1814.	dezelfde.	9.
» 20.	1816.	Seltenreich.	168.
» 25.	1835.	Vinke.	25.
XVIII: 9.	1814.	Bijdragen.	22.
» 10.	1814.	dezelfde.	8.
» 12.	1814.	dezelfde.	24.
» 17.	1816.	Nalezing.	63.

H. XVIII:

LUCAS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XVIII: 22.	1814.	Bijdragen.	60, 240.
» 27.	1812.	Valk.	39.
» 29.	1814.	Bijdragen.	29.
» 31.	1815.	Seltenreich.	15.
» »	1816.	dezelfde.	148.
» 34.	1816.	Seltenreich. II.	30, 141.
» 35.	1826.	v. d. Willig.	34, 35, 53-59.
XIX: 3—10.	1814.	Bijdragen.	241.
» 30.	1826.	v. d. Willigen.	43.
» 36.	1831.	dezelfde.	70*, 71*.
» 42.	1816.	Nalezing.	134.
» 45, 46.	1826.	v. d. Willigen.	54—56.
XX: 17, 20.	1826.	dezelfde.	46, 47.
» 25.	1814.	Bijdragen.	56.
» 27—36.	1814.	dezelfde.	17.
» 35, 36.	1811.	Heringa.	30, 31.
» »	1816.	Nalezing.	57.
» 37, 38.	1811.	v. d. Willigen.	28—34.
XXI: 7.	1826.	dezelfde.	173.
» 14.	1816.	Seltenreich. II.	26.
» 15.	1816.	dezelfde.	27.
» 16, 17.	1814.	Bijdragen.	36.
» 28.	1816.	Seltenreich. II.	136.
» 32.	1816.	Nalezing.	17.
» 33.	1816.	Seltenreich.	161.
XXII: 15.	1811.	van Hengel.	39.
» 17—20.	1826.	v. d. Willigen.	46, 51, 52.
» 19, 20.	1811.	van Hengel.	36—46.
» »	1815.	de Keizer.	65.
» »	1835.	Vinke.	59—69.
» 20.	1815.	de Keizer.	70*.
» 24.	1814.	Bijdragen.	30.

LUCAS.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XXII: 24, 25.	1816.	Seltenreich. II.	143.
» 28.	1816.	Metger.	32.
» 31.	1816.	Nalezing.	19.
» 36.	1816.	dezelfde.	17.
» 37.	1815.	de Keizer.	54*.
» 40—46.	1831.	Riehm.	45—92.
» »	1831.	v. d. Willig. 10-14, 17-34, 42-51, 56-85, 102-148.	
» 41, 42.	1831.	Riehm. 48, 49, 57, 62-72, 109*, 130-134, 146*, 162, 175, 189, 195-197, 218-223, 232- 237.	
» 42.	1815.	de Keizer.	38*.
» 43, 44.	1831.	Riehm.	21—28.
» 43.	1811.	Heringa.	166—175.
» »	1831.	Riehm. 18*, 72-79, 233.	
» 44.	1831.	dezelfde. 50, 51, 53-55.	
» »	1831.	v. d. Willigen. 83, 84.	
XXIII: 26.	1814.	Bijdragen.	79.
» »	1815.	de Keizer.	38*.
» 34.	1815.	dezelfde.	130.
» 39.	1826.	v. d. Willigen. 48, 49.	
» 43.	1811.	dezelfde. 35-40, 120.	
XXIV: 1-8, 22, 23.	1811.	Heringa.	177.
» 21.	1816.	Seltenreich.	6.
» 26.	1815.	dezelfde.	13, 15.
» 42.	1816.	Seltenreich. II.	42.
» 44.	1816.	Seltenreich.	148.
» »	1830.	Dahler.	5*, 6*.
» 46—50.	1816.	Seltenreich. II.	143.
H. XXIV:			

LUCAS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XXIV: 47.	1815.	de Keizer.	197.
» »	1815.	Seltenreich.	33.
» »	1816.	Nalezing.	84.
» »	1816.	Seltenreich. II.	167.
» 49.	1816.	dezelfde.	43.
» 53.	1816.	Meiger.	39, 44.
JOHANNES.			
H. I — XXI.	1834.	van Heyst.	204*.
I: 1 volgg.	1829.	Hauff. 100—103, 239, 241—247.	
» 1—18.	1829.	dezelfde. 163, 342, 343.	
» 1—14.	1831.	Riehm. 147*, 148.	
» »	1813.	van Tricht.	60.
» »	1832.	Otto.	72.
» 1—3.	1811.	Heringa.	93.
» »	1822.	Reddingius.	29.
» »	1822.	de Keizer.	190.
» 1.	1822.	dezelfde.	144.
» 3.	1822.	dezelfde.	142.
» 4.	1822.	dezelfde.	206.
» »	1815.	Seltenreich.	66.
» 9.	1813.	van Tricht.	45.
» 12.	1813.	dezelfde.	93.
» »	1822.	Reddingius.	75.
» 14.	1813.	van Tricht.	63.
» »	1822.	de Keizer.	197.
» »	1832.	Otto.	72, 73.
» 15.	1822.	Reddingius.	32.
» »	1822.	de Keizer.	186.
» 16—18.	1822.	Reddingius.	133.
» »	1822.	de Keizer.	147.
» 16, 17.	1811.	van Hengel.	149.

JOHANNES.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. I: 16.	1813.	van Tricht.	74.
» »	1815.	Seltenreich.	66.
» 17.	1822.	de Keizer.	144.
» 18.	1812.	Valk.	37.
» »	1813.	van Tricht.	44.
» »	1822.	Reddingius.	18.
» »	1822.	de Keizer.	136, 193, 197.
» »	1832.	Fockens.	221*.
» 21.	1822.	de Keizer.	171.
» 23.	1822.	dezelfde.	167.
» 27.	1822.	dezelfde.	186.
» 28.	1829.	Hauff.	108, 109.
» 29.	1815.	de Keizer.	115.
» »	1822.	Reddingius.	69.
» »	1822.	de Keizer.	161, 205.
» 30.	1822.	dezelfde.	186, 189.
» 32, 33.	1822.	Reddingius.	91.
» 32.	1822.	de Keizer.	174.
» 33.	1816.	Metger.	63.
» 34.	1822.	Reddingius.	54.
» 35.	1829.	Hauff.	117.
» 37—42.	1829.	dezelfde.	22.
» 38 42.	1829.	dezelfde.	95, 96.
» 39.	1822.	de Keizer.	177.
» 42.	1817.	dezelfde.	114.
» 46.	1822.	dezelfde.	172.
» 48 - 51.	1835.	Vinke.	89.
» 51, 52.	1811.	Heringa.	49—54.
» 52.	1822.	Reddingius.	57, 103.
» »	1822.	de Keizer.	142, 145.
II: 1—11.	1835.	Vinke.	174.
» »	1829.	Hauff.	302, 303.
			H. II:

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II : 4.	1829.	Hauff.	303, 304.
» 12.	1822.	de Keizer.	174.
» 13.	1814.	Bijdragen.	26.
» 14—22.	1826.	v. d. Willig.	54*, 55*, 157, 184, 188—190.
» 14—16.	1822.	de Keizer.	178.
» 22.	1816.	Seltenreich. II.	141.
» 24, 25.	1822.	Reddingius.	46.
» »	1822.	de Keizer.	167.
III : 2—6.	1822.	dezelfde.	161.
» 2.	1822.	dezelfde.	137.
» 3, 5, 11.	1835.	Vinke.	44.
» 4 volgg.	1829.	Hauff.	163.
» 6.	1822.	Reddingius.	87, 109.
» 8.	1822.	dezelfde.	88.
» 13.	1822.	dezelfde.	32.
» 14—16.	1835.	Vinke.	19—27, 93—95, 97, 100, 101.
» 14, 15.	1822.	Reddingius.	66.
» 15—18.	1822.	de Keizer.	142.
» 15.	1822.	dezelfde.	161.
» »	1835.	Vinke.	19*, 23*.
» 16—21.	1822.	de Keizer.	141.
» »	1835.	Vinke.	20*.
» 16, 17.	1822.	Reddingius.	24, 118, 136.
» »	1822.	de Keizer.	215.
» 16.	1822.	dezelfde.	161, 197.
» »	1835.	Vinke.	26, 27.
» 17, 18.	1835.	dezelfde.	24.
» 17.	1822.	de Keizer.	161.
» 18.	1822.	dezelfde.	197.
» 19—21.	1835.	Vinke.	160.

H. III :

JOHANNES.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. III: 20, 21.	1835.	Vinke.	20*.
» 21.	1822.	de Keizer.	140.
» 31—36.	1822.	dezelfde.	140.
» 31, 32.	1822.	dezelfde.	193.
» 31.	1822.	Reddingius.	34.
» 35.	1822.	dezelfde.	83.
IV: 2.	1816.	Seltenreich. II.	138.
» 5—7.	1829.	Hauff.	110—113.
» 9.	1822.	de Keizer.	149.
» 10.	1822.	Reddingius.	61.
» »	1822.	de Keizer.	144.
» 14.	1822.	Reddingius.	114.
» 17, 18.	1822.	de Keizer.	216.
» 21.	1816.	Nalezing.	91.
» »	1829.	Hauff.	97, 98.
» 22—24.	1811.	van Hengel.	44.
» »	1816.	Seltenreich.	150.
» 22.	1816.	dezelfde.	141, 174.
» »	1822.	de Keizer.	148.
» 23, 24.	1832.	Huët.	138.
» 23.	1822.	de Keizer.	139, 156.
» 24.	1812.	Valk.	38, 98.
» »	1816.	Nalezing.	84, 145.
» »	1822.	Reddingius.	16.
» »	1822.	de Keizer.	136.
» 25.	1816.	Seltenreich.	171.
» »	1829.	Hauff.	95, 96.
» 26.	1814.	Bijdragen.	10.
» 27—38.	1829.	Hauff.	163.
» 35—38.	1829.	dezelfde.	197, 198.
» »	1827.	Donker Curtius.	78, 79, 80.
» 44.	1829.	Hauff.	122, 123.
			H. IV:

JOHANNES.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. IV: 46.	1829.	Hauff.	304.
» 48.	1814.	Bijdragen.	14.
» »	1816.	Nalezing.	18.
» »	1827.	Donker Curtius.	79.
» »	1829.	Hauff.	302.
V: 3, 4.	1829.	dezelfde.	87.
» 4.	1822.	Reddingius.	104.
» »	1822.	de Keizer.	150.
» 14.	1822.	Reddingius.	161.
» 17.	1812.	Valk.	70.
» »	1816.	Metger.	172.
» »	1822.	Reddingius.	59.
» »	1822.	de Keizer.	202.
» 18, 36.	1829.	Hauff.	307.
» 18.	1817.	de Keizer.	114.
» »	1822.	dezelfde.	197.
» 19, 20, 30.	1835.	Vinke.	37*.
» 19, 24, 25.	1835.	dezelfde.	44.
» 19.	1819.	Muntendam.	125.
» »	1835.	Vinke.	263*.
» 21—19.	1822.	Reddingius.	84, 133.
» 21.	1814.	Bijdragen.	191.
» »	1822.	de Keizer.	214.
» 22.	1822.	dezelfde.	214.
» 23.	1822.	Reddingius.	149.
» 24.	1822.	dezelfde.	118.
» 25.	1819.	Muntendam.	95.
» »	1822.	de Keizer.	156.
» 27.	1822.	dezelfde.	172, 215.
» 31—36.	1819.	Muntendam.	152.
» 36.	1814.	Bijdragen.	154.
» 38, 46.	1835.	Vinke.	150*.
			H. V:

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. V: 33.	1813.	van Tricht.	103.
» 39, 40.	1816.	Seltenreich.	148.
» 39.	1822.	Reddingius.	162.
» »	1822.	de Keizer.	160.
» »	1827.	Donker Curtius.	76, 77.
» »	1832.	Huët.	83*.
» 41, 42.	1822.	Reddingius.	143.
» 43.	1814.	Bijdragen.	12.
» »	1827.	Donker Curtius.	9.
» 44.	1822.	Reddingius.	144.
» »	1822.	de Keizer.	137, 139.
» 45.	1822.	dezelfde.	141, 149.
VI.	1826.	v. d. Willigen.	8.
»	1829.	Hauff.	302, 305.
» 1 volgg.	1829.	dezelfde.	163.
» 21.	1826.	v. d. Willigen.	57.
» 22—24.	1829.	Hauff.	127, 128.
» 26, 32.	1835.	Vinke.	44.
» 26, 27.	1835.	dezelfde.	197.
» 27.	1822.	Reddingius.	59, 163.
» »	1822.	de Keizer.	185.
» 29.	1822.	Reddingius.	119.
» »	1822.	de Keizer.	215.
» 32—63.	1829.	Hauff.	250, 251.
» 32, 33.	1822.	Reddingius.	64.
» 32.	1829.	Hauff.	198.
» 33, 35, 48,			
50, 51.	1835.	Vinke.	28.
» 33.	1822.	de Keizer.	182.
» 35, 40, 45,			
47, 50, 51.	1835.	Vinke.	28.
» 35.	1822.	Reddingius.	119.

H. VI:

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VI: 36.	1815.	de Keizer.	115.
» 39, 40.	1822.	Reddingius.	84.
» 44, 65.	1816.	Metger.	77.
» 44.	1822.	Reddingius.	115.
» »	1822.	de Keizer.	214, 217.
» »	1835.	Vinke.	51.
» 46.	1822.	de Keizer.	136, 179.
» 47, 56, 58, 59.	1815.	Seltenreich.	44.
» 47, 53, 54, 56, 57.	1822.	Reddingius.	120.
» 48.	1811.	van Hengel.	19.
» 49.	1822.	de Keizer.	143.
» 50, 51.	1811.	v. d. Willigen.	62.
» 51, 53-57.	1835.	Vinke. 28-35, 93-95, 101, 102.	
» 51-56.	1835.	dezelfde.	113.
» 51, 55.	1815.	de Keizer.	93.
» 51, 54.	1835.	Vinke.	117.
» 51, 53.	1822.	Reddingius.	65.
» 51.	1835.	Vinke.	133.
» 52, 60.	1835.	dezelfde.	191.
» 53.	1835.	dezelfde.	44.
» 54.	1822.	Reddingius.	132.
» »	1822.	de Keizer.	156.
» 55.	1835.	Vinke.	33.
» 56, 57, 63.	1835.	dezelfde.	34.
» 57.	1822.	de Keizer. 135, 180, 212.	
» 58.	1822.	Reddingius.	34.
» »	1822.	de Keizer.	143.
» 60-66.	1816.	Seltenreich.	4.
» 62.	1815.	dezelfde.	45.
» 63.	1822.	de Keizer.	202.

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VI: 65.	1822.	de Keizer.	217.
» 67.	1816.	Metger.	32.
» 69.	1822.	Reddingius.	55.
» »	1822.	de Keizer.	181.
» 70, 71.	1814.	Bijdragen.	32.
» 70.	1822.	de Keizer.	151, 199.
VII: 3.	1822.	dezelfde.	174.
» 5.	1822.	dezelfde.	174.
» 7.	1835.	Vinke.	48.
» 8.	1822.	de Keizer.	216.
» 10.	1822.	dezelfde.	174.
» 12, 19, 26, 31, 40, 50.	1816.	Seltenreich.	5.
» 15-17.	1827.	Donker Curtius.	20.
» 15.	1816.	Seltenreich.	295.
» 16, 17.	1814.	Bijdragen.	136.
» »	1816.	Metger.	208.
» 17.	1814.	Bijdragen.	13.
» »	1816.	Seltenreich. II.	191.
» »	1832.	Huët.	84.
» 22, 23.	1822.	Reddingius.	153.
» 24.	1814.	Bijdragen.	22.
» »	1822.	Reddingius.	152.
» 27.	1822.	de Keizer.	171.
» 28, 29.	1827.	Donker Curtius.	9.
» 30.	1831.	v. d. Willigen.	23.
» 37-39.	1816.	Metger.	33, 136, 138.
» 37.	1814.	Bijdragen.	76.
» »	1827.	Donker Curtius.	14.
» »	1829.	Hauff.	104, 105.
» 38.	1816.	Nalezing.	18.
» »	1822.	de Keizer.	209.
			H. VII:

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VII: 39.	1813.	van Tricht.	57.
» »	1816.	Seltenreich. II.	37.
» »	1822.	Reddingius.	99.
» 40.	1822.	de Keizer.	171.
» 42.	1822.	dezelfde.	168.
» 46	1816.	Seltenreich.	4.
» 47, 48.	1816.	dezelfde.	144.
» 48-50, 52.	1816.	dezelfde.	72.
» 52.	1829.	Hauff.	113, 114.
» 53 — VIII:			
» 12.	1829.	dezelfde.	88.
» 53 — VIII:			
» 11.	1822.	de Keizer.	177.
VIII: 7.	1814.	Bijdragen.	22.
» »	1816.	Nalezing.	145.
» »	1822.	Reddingius.	151.
» 9.	1822.	de Keizer.	159.
» 12.	1816.	Seltenreich.	139.
» »	1822.	Reddingius.	63.
» 15.	1814.	Bijdragen.	12.
» 16.	1814.	dezelfde.	198.
» 20.	1822.	de Keizer.	138.
» »	1831.	v. d. Willigen.	23.
» 21, 24.	1822.	Reddingius.	128.
» 21.	1829.	Hauff.	198.
» 23.	1814.	Bijdragen.	13.
» »	1822.	de Keizer.	192.
» 28.	1816.	Seltenreich. II.	35, 37.
» »	1829.	Hauff.	198.
» »	1835.	Vinke.	35—38.
» 31, 32.	1822.	Reddingius.	123.
» 33.	1814.	Bijdragen.	7, 58.

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VIII: 38.	1822.	de Keizer.	140, 152.
» 39.	1816.	Seltenreich, II.	« 36.
» 41.	1822.	de Keizer.	« 152.
» 42.	1822.	dezelfde.	« 137.
» »	1827.	Donker Curtius.	« 9, 10.
» 44.	1822.	Reddingius.	« 107, 153.
» »	1822.	de Keizer.	« 147, 152.
» 45, 46.	1835.	Vinke.	« 148.
» 46.	1815.	de Keizer.	« 45*.
» »	1822.	dezelfde.	« 178.
» 47.	1822.	Reddingius.	« 146.
» »	1822.	de Keizer.	« 140.
» 48.	1814.	Bijdragen.	« 9.
» 49.	1822.	de Keizer.	« 154.
» 51.	1822.	Reddingius.	« 137.
» 52.	1811.	v. d. Willigen.	« 61.
» 56.	1811.	dezelfde.	« 63.
» »	1822.	Reddingius.	« 129.
» »	1822.	de Keizer.	« 158, 160.
» 58.	1822.	dezelfde.	« 189.
IX.	1814.	Bijdragen.	« 152.
» 1—7.	1829.	te Gempt.	« 99, 100.
» 3.	1822.	Reddingius.	« 152.
» »	1822.	de Keizer.	« 143.
» 4.	1822.	Reddingius.	« 125, 164.
» »	1822.	de Keizer.	« 149.
» 5.	1813.	van Tricht.	« 45.
» 6, 7.	1822.	de Keizer.	« 184.
» 7.	1829.	Hauff.	« 105.
» 16.	1816.	Seltenreich.	« 5.
» 22.	1816.	dezelfde.	« 5.
» 31.	1814.	Bijdragen.	« 155.

H. IX :

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. IX: 31.	1822.	Reddingius.	23.
„ „ II.	1822.	de Keizer.	140.
„ 35—37.	1814.	Bijdragen.	10.
„ 41.	1822.	Reddingius.	163.
X: 9—11.	1822.	dezelfde.	66.
„ 11, 15, 17, 18.	1835.	Vinke.	38—43.
„ 11.	1815.	de Keizer.	92.
„ „	1822.	dezelfde.	205.
„ 15, 16.	1822.	Reddingius.	72.
„ 15.	1822.	de Keizer.	179, 205.
„ 16.	1811.	van Hengel.	27.
„ „	1832.	Huët.	93*.
„ 18.	1816.	Seltenreich.	152.
„ „	1822.	de Keizer.	184.
„ 24, 25.	1819.	Muntendam.	152.
„ 24.	1811.	v. d. Willigen.	61.
„ 25.	1819.	Muntendam.	126.
„ 27, 28.	1822.	Reddingius.	84.
„ 28—30.	1822.	dezelfde.	40.
„ 29.	1822.	dezelfde.	19.
„ „	1822.	de Keizer.	137.
„ 30.	1814.	Bijdragen.	13.
„ „	1822.	de Keizer.	193.
„ 34—36.	1822.	Reddingius.	43.
XI.	1829.	Hauff.	118, 124, 125.
„ 1-53, 57.	1829.	dezelfd.	163, 297, 306, 307.
„ 9.	1816.	Seltenreich.	6.
„ 11, 25.	1829.	Hauff.	313.
„ 11.	1822.	Reddingius.	126.
„ 23—26.	1822.	dezelfde.	130.
„ 24.	1816.	Seltenreich.	41.
„ 25, 26.	1811.	v. d. Willigen.	61.
XI. II.			H. XI:

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XI: 25.	1816.	Nalezing.	48.
» »	1822.	de Keizer.	206.
» 41, 42.	1822.	Reddingius.	140.
» 47.	1816.	Seltenreich.	145.
» 49—52.	1829.	Hauff.	105—108.
» 50, 52.	1815.	Seltenreich.	19.
» 51, 52.	1813.	van Tricht.	73.
» »	1822.	Reddingius.	72.
» »	1822.	de Keizer.	200.
» »	1835.	Vinke.	262—266.
XII: 1.	1826.	v. d. Willigen.	44, 148.
» 3—8.	1826.	dezelfde.	190, 220—222.
» 6.	1829.	Hauff.	162.
» 7.	1814.	Bijdragen.	77.
» 14—16.	1822.	de Keizer.	169.
» 14.	1816.	Nalezing.	54.
» 16, 23, 25, 26.	1835.	Vinke.	45—47.
» 16.	1816.	Seltenreich. II.	141.
» 20 volgg.	1826.	v. d. Willigen.	195—197.
» 20—23.	1822.	de Keizer.	202.
» »	1831.	v. d. Willigen.	151—154, 170, 171.
» 20, 23, 24.	1816.	Seltenreich.	177.
» 21—24.	1816.	dezelfde.	140.
» 21.	1829.	Hauff.	232, 233.
» 23, 24.	1816.	Seltenreich.	140.
» 24.	1814.	Bijdragen.	55.
» »	1815.	de Keizer.	93.
» »	1822.	Reddingius.	73.
» »	1835.	Vinke.	43—47.
» 26.	1822.	de Keizer.	140.
» 27, 29.	1831.	Riehm.	41, 42.
			H. XII:

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XII: 27, 28.	1831.	Riehm.	77, 158.
» 27.	1822.	de Keizer.	176.
» »	1831.	v. d. Willigen.	23, 24, 26.
» 23, 32.	1816.	Seltenreich.	152.
» 28.	1822.	Reddingius.	142.
» 31, 32.	1816.	Seltenreich, II.	35, 136.
» »	1835.	Vinke.	47—52.
» 31.	1822.	Reddingius.	106.
» »	1822.	de Keizer.	152.
» »	1835.	Vinke.	47, 48, 140, 141.
» 32.	1822.	de Keizer.	177, 199.
» 34—36.	1814.	Bijdragen.	12.
» 34.	1815.	Seltenreich.	16.
» »	1835.	Vinke.	164.
» 35, 36.	1813.	van Tricht.	45.
» 37.	1814.	Bijdragen.	15.
» 38.	1822.	de Keizer.	168.
» 42, 43.	1816.	Seltenreich.	73.
» 43.	1822.	Reddingius.	134.
» »	1827.	Donker Curtius.	80.
» 49, 50.	1814.	Bijdragen.	135.
» 50.	1822.	Reddingius.	112.
XIII—XVII.	1829.	Hauff.	333.
XIII: 1—5.	1811.	van Hengel.	113.
» 1.	1831.	v. d. Willigen.	24.
» 2.	1822.	de Keizer.	151.
» 10.	1814.	Bijdragen.	32.
» 14—17.	1822.	Reddingius.	158.
» 14, 15.	1822.	dezelfde.	139.
» 18.	1816.	Nalezing.	7.
» »	1822.	de Keizer.	170.
» 19.	1814.	Bijdragen.	152.

H. XIII:

JOHANNES.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XIII: 20.	1822.	Reddingius.	159.
» »	1827.	Donker Curtius.	22.
» 24.	1829.	Hauff.	117.
» 27.	1822.	de Keizer.	151.
» 31.	1816.	Seltenreich. II.	38.
» »	1822.	de Keizer.	152.
» 34, 35.	1822.	Reddingius.	154.
» 34.	1811.	van Hengel.	168.
» »	1822.	Reddingius.	157.
» 35.	1814.	Bijdragen.	266.
XIV—XVII.	1829.	Hauff.	120, 121.
XIV: 1.	1822.	Reddingius.	148.
» 2, 3.	1811.	v. d. Willigen.	118.
» »	1822.	Reddingius.	80, 137.
» 2.	1811.	v. d. Willigen.	43.
» »	1822.	de Keizer.	215.
» 6.	1822.	Reddingius.	61.
» 8.	1822.	dezelfde.	59.
» 9—11.	1822.	dezelfde.	59.
» 9.	1816.	Seltenreich.	137.
» 12—14.	1822.	Reddingius.	41.
» 12.	1814.	Bijdragen.	66.
» 13, 14.	1814.	dezelfde.	67.
» 13.	1816.	Nalezing.	147.
» »	1822.	Reddingius.	67.
» 15, 21,			
23, 24.	1822.	dezelfde.	124.
» 16, 17.	1816.	Metger.	82, 156.
» 16.	1814.	Bijdragen.	36.
» »	1816.	Metger.	136, 140.
» »	1816.	Seltenreich. II.	38, 147,
			158.
			H. XIV:

JOHANNES.		<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XIV: 16.		1822.	Reddingius.	93.
»	17, 31.	1835.	Vinke.	48.
»	17.	1822.	Reddingius.	89.
»	19.	1822.	de Keizer.	207.
»	23.	1814.	Bijdragen.	194.
»	»	1822.	Reddingius.	42, 145.
»	»	1822.	de Keizer.	150.
»	25.	1816.	Seltenreich. II.	28.
»	26.	1822.	Reddingius.	96.
»	»	1827.	Donker Curtius.	27.
»	»	1835.	Vinke.	99, 100.
»	28.	1822.	Reddingius.	20.
»	»	1822.	de Keizer.	138.
»	»	1829.	Hauff.	344, 345.
»	30, 31.	1835.	Vinke.	70—72.
»	30.	1822.	Reddingius.	106.
»	»	1822.	de Keizer.	152, 155.
»	»	1831.	v. d. Willigen.	83.
»	»	1835.	Vinke.	49, 50.
XV: 1.		1811.	van Hengel.	144.
»	»	1822.	de Keizer.	181.
»	4.	1814.	Bijdragen.	194.
»	»	1835.	Vinke.	263.
»	8.	1822.	Reddingius.	144.
»	12, 13.	1815.	de Keizer.	182.
»	»	1822.	Reddingius.	158.
»	12.	1822.	dezelfde.	139.
»	13—15.	1816.	Metger.	79.
»	13.	1815.	de Keizer.	93.
»	»	1831.	Riehm.	113.
»	»	1835.	Vinke.	72—74.
»	14.	1822.	Reddingius.	145.

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XV: 16.	1814.	Bijdragen.	67.
» »	1822.	de Keizer.	183.
» 18.	1835.	Vinke.	48.
» 21.	1822.	de Keizer.	215.
» 24.	1819.	Muntendam.	153.
» 25.	1822.	de Keizer.	170.
» 26.	1816.	Metger.	82, 136.
» »	1816.	Seltenreich. II.	28.
» »	1822.	Reddingius.	99.
» »	1827.	Donker Curtius.	27.
XVI: 1.	1816.	Nalezing.	9.
» 3.	1822.	de Keizer.	215.
» 7—15.	1816.	Metger.	80, 136.
» 7, 8, 13.	1827.	Donker Curtius.	28.
» 8—14.	1816.	Metger.	156.
» 8—11.	1835.	Vinke.	51.
» 8—10.	1816.	Seltenreich. II.	33.
» »	1822.	Reddingius.	77.
» 11.	1816.	Seltenreich. II.	136.
» »	1822.	de Keizer.	152.
» 12.	1816.	Seltenreich. II.	29.
» »	1816.	Nalezing.	10.
» 13—15.	1816.	Metger.	82.
» 13, 14.	1814.	Bijdragen.	91.
» »	1822.	Reddingius.	97.
» »	1835.	Vinke.	231.
» 13.	1816.	Metger.	80.
» »	1816.	Seltenreich. II.	26.
» »	1822.	de Keizer.	206.
» 14.	1816.	Seltenreich. II.	38, 81.
» 15.	1822.	de Keizer.	195.
» 23, 24.	1814.	Bijdragen.	67.

H. XVI:

JOHANNES.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XVI: 26.	1822.	de Keizer.	208.
» 27.	1822.	Reddingius.	25.
» 28.	1816.	Seltenreich. II.	150.
» »	1822.	Reddingius.	35.
» 30.	1822.	dezelfde.	48.
» 33.	1822.	dezelfde.	36.
» »	1822.	de Keizer.	208.
XVII: 2:	1822.	Reddingius.	82.
» 2, 3.	1814.	Bijdragen.	116.
» 3, 23.	1827.	Donker Curtius.	10, 11.
» 3.	1812.	Valk.	57.
» »	1822.	Reddingius.	19, 116.
» »	1822.	de Keizer.	136, 137.
» »	1829.	Hauff.	345.
» 5.	1816.	Seltenreich.	152.
» »	1822.	Reddingius.	37.
» 6, 14.	1827.	Donker Curtius.	21.
» 6, 12.	1832.	Huët.	92*.
» 6.	1822.	de Keizer.	183.
» 8.	1827.	Donker Curtius.	20, 21.
» 9.	1822.	de Keizer.	183.
» 10.	1816.	Seltenreich. II.	38.
» »	1822.	de Keizer.	195.
» 11, 12.	1822.	dezelfde.	183.
» 11.	1822.	Reddingius.	22, 156.
» »	1822.	de Keizer.	139, 144, 197.
» »	1832.	Huët.	91*.
» 12.	1822.	de Keizer.	170, 183.
» »	1829.	Hauff.	128.
» 15.	1822.	de Keizer.	144, 152.
» 17.	1822.	dezelfde.	139.
» 19.	1815.	Seltenreich.	50.

JOHANNES.		<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XVII: 19.		1822.	Reddingius.	74.
» »		1835.	Vinke. 75-78, 140, 141.	
» 20.		1815.	de Keizer.	45*.
» »		1816.	Metger.	33.
» »		1822.	de Keizer.	144.
» 21.		1822.	Reddingius.	156.
» 22.		1822.	dezelfde.	77.
» 24.		1822.	dezelfde.	136.
» »		1822.	de Keizer.	183.
» »		1832.	Otto.	73.
» 25.		1822.	Reddingius.	22.
» »		1822.	de Keizer.	141.
XVIII, XIX.		1829.	Hauff.	210.
» 6.		1815.	de Keizer.	42*.
» 11.		1822.	dezelfde.	174.
» »		1831.	Riehm.	65.
» 15, 19,				
26, 35.	1829.	Hauff.		117.
» 15.	1829.	dezelfde.		21.
» 18, 19, 31.	1829.	dezelfde.		219.
» 19—28.	1831.	Riehm.		37*, 38*.
» 28.	1829.	Hauff.		114—117.
» 32.	1829.	dezelfde.		123, 124.
» 36, 37.	1816.	Seltenreich.		168.
» »	1822.	Reddingius.		153.
XIX: 11.	1822.	dezelfde.		26.
» »	1822.	de Keizer.		143.
» 14.	1826.	v. d. Willigen.		36—38.
» 23, 24.	1829.	Hauff.		125—127.
» 24.	1815.	de Keizer.		55*.
» »	1822.	dezelfde.		169.
» 26—30.	1831.	Riehm.		40.

H. XIX ;

JOHANNES.		<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XIX: 27.		1816.	Seltenreich.	146*.
» »		1816.	Nalezing.	123.
» »		1829.	Hauff.	21.
» 28.		1822.	de Keizer.	163.
» »		1831.	Riehm.	36*.
» »		1831.	v. d. Willigen.	88, 89.
» 30.		1831.	dezelfde.	126.
» 33.		1816.	Nalezing.	77.
» 35.		1829.	Hauff.	131—133.
» 37.		1822.	de Keizer.	169.
» 38, 39.		1816.	Seltenreich.	73.
XX: 2 volgg.		1829.	Hauff.	117.
» 9.		1822.	de Keizer.	170.
» 11—13.		1811.	Heringa.	178.
» 12, 13.		1822.	Reddingius.	104.
» 12.		1822.	de Keizer.	150.
» »		1826.	v. d. Willigen.	53.
» 17, 21-23.		1835.	Vinke.	228, 229.
» 21—23.		1816.	Seltenreich.	156.
» 22, 23.		1819.	Molenaar.	31.
» 22.		1814.	Bijdragen.	36.
» »		1816.	Seltenreich. II.	44.
» »		1822.	Reddingius.	100.
» 23.		1814.	Bijdragen.	70.
» »		1816.	Seltenreich. II.	86.
» »		1822.	de Keizer.	206.
» 24.		1814.	Bijdragen.	32.
» 27.		1822.	de Keizer.	177.
» 28.		1822.	Reddingius.	51.
» »		1822.	de Keizer.	198.
» »		1829.	Hauff.	344.
» 29.		1822.	Reddingius.	120.
				H. XX:

JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XX : 30.	1822.	Reddingius.	121.
» »	1829.	Hauff.	239.
» 31.	1822.	Reddingius.	55, 122.
» »	1831.	Riehm.	32.
» »	1831.	v. d. Willigen.	164-170.
XXI : 15.	1814.	Bijdragen.	31.
» 17.	1822.	Reddingius.	50.
» 19, 22.	1822.	de Keizer.	174.
» 20.	1813.	van Tricht.	10.
» 24, 25.	1822.	de Keizer.	171.
» 24.	1829.	Hauff.	131—133.
HANDELINGEN.			
H. I : 3, 4, 7, 8.	1816.	Seltenreich. II.	43.
» 3.	1835.	Vinke.	222—224.
» 5.	1816.	Metger.	63.
» 6.	1816.	Seltenreich.	159.
» »	1816.	Seltenreich. II.	141.
» 7.	1814.	Bijdragen.	30.
» »	1816.	Metger.	147.
» 8.	1811.	van Hengel.	55.
» 10, 11.	1811.	Heringa.	193—203.
» 13.	1816.	Metger.	39.
» »	1816.	Seltenreich. II.	47, 50, 168*.
» 14.	1816.	Metger.	34, 43.
» 21—26.	1816.	Seltenreich.	156.
» 21, 22.	1826.	v. d. Willigen.	70*.
» 24—26.	1816.	Seltenreich. II.	181.
» 26.	1816.	dezelfde.	56.
II : 1.	1816.	dezelfde.	53, 96.
» 2, 3.	1816.	Metger.	45—61.
» »	1816.	Seltenreich. II.	57—61.
			H. II :

HANDELINGEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II : 2.	1816.	Metger.	39, 40.
» »	1816.	Seltenreich. II.	48 57, 168.
» 4.	1816.	Metger.	66.
» »	1816.	Seltenreich. II.	61.
» »	1827.	Donker Curtius.	29.
» 5—47.	1816.	Metger.	120.
» 5.	1816.	Seltenreich. II.	139.
» 6.	1816.	Metger.	52—55.
» 9—11.	1816.	Seltenreich. II.	70, 167.
» 14—40.	1835.	Vinke.	240—242.
» 14, 38.	1816.	Seltenreich. II.	83, 128.
» 15.	1816.	dezelfde.	168.
» 16.	1816.	dezelfde.	138.
» 22.	1814.	Bijdragen.	11.
» 31, 32.	1816.	Seltenreich. II.	82.
» 31.	1815.	de Keizer.	59.
» 32—35.	1816.	Seltenreich. II.	146.
» 32.	1816.	dezelfde.	145, 147.
» 33.	1816.	Metger.	104, 136.
» »	1816.	Seltenreich. II.	149.
» 37.	1816.	dezelfde.	56, 81, 145.
» 38—41.	1811.	van Hengel.	67.
» 38.	1835.	Vinke.	67.
» 38, 39.	1816.	Metger.	34.
» »	1816.	Seltenreich. II.	23, 81, 92, 125.
» 39.	1811.	van Hengel.	27.
» 40, 41.	1816.	Seltenreich. II.	137.
» 42, 46.	1811.	van Hengel.	119.
» »	1815.	de Keizer.	69.
» 44, 45.	1816.	Seltenreich.	55.
» 44.	1814.	Bijdragen.	74.

H. II :

HANDELINGEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II: 44.	1816.	Seltenreich. II.	92.
» 46.	1816.	Metger.	40.
» »	1816.	Seltenreich. II.	50.
» 47.	1816.	Seltenreich.	115.
III.	1814.	Bijdragen.	151.
» 6.	1816.	Seltenreich. II.	93.
» 12.	1814.	Bijdragen.	11.
» »	1816.	Seltenreich. II.	83.
» 13.	1816.	dezelfde.	147.
» 15.	1816.	dezelfde.	82.
» 17.	1816.	dezelfde.	92, 145.
» 18.	1815.	de Keizer.	197.
» 19.	1815.	Seltenreich.	17.
IV: 2.	1816.	dezelfde.	43.
» 4.	1816.	dezelfde.	8.
» 8.	1816.	Seltenreich. II.	83.
» 12.	1816.	Nalezing.	63.
» 13.	1816.	Seltenreich. II.	81, 140, 165.
» 14.	1814.	Bijdragen.	151.
» 16, 18, 21.	1816.	Seltenreich. II.	146.
» 19.	1816.	dezelfde.	145.
» 20.	1816.	dezelfde.	95, 159.
» 24—28.	1815.	de Keizer.	55*.
» 27, 28.	1812.	Valk.	71.
» 31, 32.	1816.	Seltenreich. II.	134.
» 32.	1814.	Bijdragen.	74.
» 34.	1816.	Seltenreich. II.	92.
V: 1—11.	1816.	dezelfde.	144.
» 1—10.	1816.	dezelfde.	84.
» 1—5.	1816.	dezelfde.	109.
» 1.	1814.	Bijdragen.	74.

H. V:

HANDELINGEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. V: 3, 4.	1816.	Metger.	79.
» 4.	1816.	Seltenreich.	108.
» 9, 10.	1816.	Seltenreich. II.	88, 154.
» 11.	1816.	dezelfde.	152.
» 12.	1816.	dezelfde.	52.
» 14.	1816.	Seltenreich.	8.
» 17—32.	1811.	Heringa.	204, 205.
» 29.	1814.	Bijdragen.	11.
» »	1816.	Nalezing.	115.
» 31.	1815.	de Keizer.	197, 208.
» 32.	1816.	Seltenreich. II.	82.
» 34—43.	1811.	Heringa.	204, 205.
» 36, 37.	1816.	Seltenreich. II.	154.
» 38.	1816.	dezelfde.	146.
» 41.	1816.	dezelfde.	95, 159.
VI: 1.	1814.	Bijdragen.	7.
» »	1816.	Metger.	35.
» »	1816.	Seltenreich.	106, 156.
» »	1816.	Seltenreich. II.	55.
» 2, 3.	1816.	dezelfde.	92.
» 3.	1816.	Metger.	34.
» »	1816.	Seltenreich. II.	175.
» 6.	1816.	dezelfde.	127.
» 7.	1816.	Seltenreich.	115.
» 9.	1816.	Seltenreich. II.	48, 55.
» 10.	1816.	dezelfde.	140.
» 13.	1814.	Bijdragen.	26.
» 14.	1816.	Seltenreich. II.	154.
VII: 30, 35, 38.	1811.	Heringa.	19.
» 53.	1811.	dezelfde.	84.
» 55.	1816.	Metger.	34.
» 59, 60.	1816.	Seltenreich. II.	95.

HANDELINGEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VII: 60.	1815.	de Keizer.	130.
» »	1816.	Seltenreich.	115.
VIII.	1816.	Metger.	160.
» 5.	1814.	Bijdragen.	9.
» 9.	1814.	dezelfde.	15.
» 12—17.	1811.	van Hengel.	117.
» 13.	1816.	Seltenreich.	10.
» »	1816.	Seltenreich. II.	84, 151.
» 14—18.	1816.	dezelfde.	127.
» 18—23.	1816.	dezelfde.	146.
» 20—24.	1816.	dezelfde.	109.
» 26.	1811.	Heringa.	214.
» 36—39.	1811.	van Hengel.	117.
» 39.	1816.	Seltenreich. II.	127.
IX: 7.	1817.	de Keizer.	55.
» 17, 18.	1816.	Seltenreich. II.	154.
» 17.	1816.	dezelfde.	128.
» 22.	1816.	Seltenreich.	10.
» 23.	1818.	Bijlage.	II 63.
» 31.	1816.	Seltenreich. II.	190.
» 32.	1816.	Metger.	160.
» 33, 34.	1816.	Seltenreich. II.	111.
X: 1-7, 22, 31.	1811.	Heringa.	217—225.
» 12—16.	1816.	Seltenreich. II.	127.
» 19, 20.	1816.	Metger.	74, 113.
» 19.	1816.	Seltenreich. II.	126.
» 27.	1815.	de Keizer.	69.
» 34, 47.	1816.	Seltenreich. II.	93.
» 34.	1814.	Bijdragen.	59.
» »	1816.	Seltenreich. II.	141.
» 35.	1816.	Nalezing.	14.
» 39.	1816.	Seltenreich. II.	145.

HANDELINGEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. X: 40.	1816.	Seltenreich. II.	82.
» 42.	1814.	Bijdragen.	118.
» 43.	1813.	van Tricht.	96.
» 44, 48.	1816.	Seltenreich. II.	128, 151, 173.
» 44.	1816.	Metger.	66, 104.
» 45.	1816.	Seltenreich.	2.
» »	1816.	Seltenreich. II.	23, 125, 134.
» 47.	1811.	van Hengel.	67.
XI: 15—18.	1816.	Seltenreich. II.	141.
» 15.	1816.	Metger.	66, 104.
» 16.	1816.	Seltenreich. II.	23, 139, 141.
» 26.	1816.	Seltenreich.	12.
» 27, 28.	1816.	Seltenreich. II.	144.
» 28.	1816.	dezelfde.	88, 107, 152, 154.
» 29.	1814.	Bijdragen.	261.
» 38.	1815.	de Keizer.	197.
XII: 6—11.	1811.	Heringa.	225—233.
» 23.	1811.	dezelfde.	234—236.
XIII: 2, 4.	1816.	Metger.	61, 82.
» 3.	1816.	Seltenreich. II.	128.
» 6.	1814.	Bijdragen.	15.
» 11.	1816.	Seltenreich. II.	109, 111.
» 17, 18.	1817.	de Keizer.	77, 80.
» 17.	1817.	v. Heijningen.	30.
» 23, 27-29.	1817.	de Keizer.	41, 45.
» 27.	1816.	Seltenreich. II.	92.
» 30—38.	1816.	dezelfde.	82.
» 32, 33.	1817.	de Keizer.	57, 59, 111, 116.
» »	1817.	van Tricht.	90, 92.

HANDELINGEN. Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XIII: 34—37. 1817.	de Keizer.	57, 60, 102, 106.
» » 1817.	van Tricht.	101.
» 35. 1815.	de Keizer.	59.
» 38, 39. 1815.	dezelfde.	86.
» 1817.	dezelfde.	163, 170.
» 1817.	van Tricht.	107.
» 38. 1811.	van Hengel.	149.
» 39, 40, 41. 1817.	de Keizer.	215, 217.
» 46. 1817.	v. Heijningen.	54.
XIV: 3. 1816.	Seltenreich. II.	110.
» 4, 14. 1834.	van Heyst.	141*.
» 9. 1816.	Seltenreich. II.	93.
» » 1817.	van Tricht.	103.
» 10, 12. 1817.	de Keizer.	215, 217.
» 11. 1816.	Seltenreich. II.	101.
» 15—17. 1817.	van Tricht.	57.
» » 1817.	v. Heijningen.	26.
» 15. 1814.	Bijdragen.	43.
» » 1817.	de Keizer.	84, 85, 89.
» 16, 17. 1817.	dezelfde.	83, 85.
» » 1817.	v. Heijningen.	31.
» 17. 1812.	Valk.	70.
» 22. 1816.	Nalezing.	137.
XV: 2, 4. 1816.	Seltenreich.	10, 156.
» 6, 7. 1816.	Seltenreich. II.	126.
» 10. 1816.	dezelfde.	93.
» 11. 1815.	de Keizer.	134*.
» » 1815.	Seltenreich.	19.
» 20. 1816.	Nalezing.	119.
» 26. 1816.	Seltenreich. II.	99.
» 28. 1816.	Metger.	161.
		H. XV:

HANDELINGEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XV: 28.	1816.	Seltenreich. II.	86.
» 29.	1814.	Bijdragen.	75.
» 37—40.	1816.	Seltenreich. II.	97.
XVI: 6.	1816.	Metger.	161.
» »	1816.	Seltenreich. II.	89.
» 13.	1811.	van Hengel.	117.
» 14.	1816.	Seltenreich. II.	185.
» 16.	1814.	Bijdragen.	15.
» 18.	1816.	Seltenreich. II.	146.
XVII: 11.	1827.	Donker Curtius.	80, 81.
» 22, 23, 31.	1814.	Bijdragen.	43, 46.
» 22, 23.	1817.	de Keizer.	30.
» 24—31.	1817.	van Tricht.	57.
» 24—28.	1817.	de Keizer.	64, 70, 83, 84.
» 25, 27, 29.	1817.	dezelfde.	84, 87.
» 26, 28.	1812.	Valk.	70.
» »	1816.	Nalezing.	83.
» 26.	1817.	de Keizer.	105, 124, 128, 192.
» »	1817.	van Tricht.	86.
» »	1817.	v. Heijningen.	91.
» 27.	1812.	Valk.	38.
» »	1817.	de Keizer.	83, 85, 104, 109.
» 28, 29.	1817.	dezelfde.	124, 128.
» 28.	1817.	van Tricht.	79.
» 29.	1817.	dezelfde.	208.
» »	1817.	v. Heijningen.	45.
» 30.	1817.	dezelfde.	31.
» »	1816.	Nalezing.	84.
» »	1817.	de Keizer.	33, 35.
» 31.	1816.	Seltenreich. II.	82.
» 32.	1816.	Seltenreich.	43.

H. XVIII:

HADELINGEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XVIII: 2, 13-17.	1814.	Bijdragen.	255.
» 24, 28.	1816.	Seltenreich. II.	106.
» 25.	1816.	dezelfde.	23.
XIX: 1—6.	1816.	dezelfde.	106.
» 3, 4.	1816.	dezelfde. 18—VI	23.
» 5, 6.	1816.	dezelfde. I II	125.
» 5.	1816.	Metger.	104.
» 6.	1816.	dezelfde.	66.
» »	1816.	Seltenreich. II.	128.
» 19.	1816.	Seltenreich. VI	296.
XX: 7, 11.	1811.	van Hengel.	119.
» 21.	1817.	van Tricht.	184.
» 22, 23.	1817.	de Keizer.	42, 48.
» 23.	1816.	Seltenreich. II.	88, 144, 154.
» 27.	1817.	de Keizer.	104, 107.
» 28.	1815.	dezelfde.	95.
» »	1816.	Metger.	82.
» »	1816.	Seltenreich. II.	87, 142, 178.
» »	1817.	de Keizer.	118.
» »	1817.	van Tricht.	103.
» 33—35.	1816.	Seltenreich.	123.
» »	1817.	de Keizer.	262.
» 35.	1814.	Bijdragen.	110.
» »	1817.	de Keizer.	79.
XXI: 9.	1816.	Seltenreich. II.	134.
» 19.	1816.	Seltenreich.	10.
» 23, 24.	1814.	Bijdragen.	109.
» 28.	1814.	dezelfde.	26.
» 40.	1829.	Hauff.	141.
XXII: 2.	1829.	dezelfde.	141.

HANDELINGEN. Jaar.		Verhand. Bladz.
H. XXII: 6.	1817.	de Keizer. 157, 162.
» 9.	1817.	dezelfde. 55.
» 14.	1817.	dezelfde. 151, 157.
» 16.	1811.	van Hengel. 67.
» 17—21.	1817.	de Keizer. 42, 48.
XXIII: 1.	1812.	Valk. 100.
» 6.	1814.	Bijdragen. 19.
» »	1816.	Seltenreich. 43.
» 11.	1816.	Nalezing. 162.
XXIV: 14, 15.	1817.	de Keizer. 63, 68.
» 16.	1812.	Valk. 100.
XXVI: 13.	1817.	de Keizer. 157, 162.
» 17, 18.	1814.	Bijdragen. 40.
» 18.	1815.	de Keizer. 197.
» »	1816.	Seltenreich. II. 146.
» »	1817.	de Keizer. 121, 123.
» »	1817.	v. Heijningen. 141.
» 20.	1817.	van Tricht. 185.
» 23.	1817.	de Keizer. 41, 46, 57, 59.
» »	1817.	v. Heijningen. 66, 68.
» 25-28.	1816.	Seltenreich. II. 140.
» 26.	1817.	de Keizer. 80.
» 28.	1817.	dezelfde. 202, 206.
» 32.	1816.	Seltenreich. 153.
XXVII: 22-26,		
» 34.	1811.	Heringa. 236—241.
XXVIII: 17, 21,		
» 22.	1817.	de Keizer. 21.
» 25, 26.	1816.	Metger. 79.
» 29.	1817.	de Keizer. 65, 71.
ROMEINEN.		
H. I.	1814.	Bijdragen. 42, 44.
		H. I:

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. I: 3, 4.	1817.	de Keizer.	111, 114, 151.
» »	1817.	van Tricht.	92.
» »	1817.	v. Heijningen.	76.
» 3.	1817.	de Keizer.	152, 158.
» 4.	1814.	Bijdragen.	153.
» 5.	1817.	de Keizer.	65, 71.
» 10.	1817.	dezelfde.	102, 106.
» 14.	1814.	Bijdragen.	58.
» 16, 17.	1817.	v. Heijningen.	102.
» »	1835.	Vinke.	449.
» 16.	1816.	Nalezing.	143.
» 17, 18.	1835.	Vinke.	321.
» 17.	1817.	de Keizer.	196, 199.
» 18—III: 19.	1817.	van Tricht.	123.
» 18.	1817.	dezelfde.	65.
» 19, 20.	1817.	de Keizer.	102, 106.
» 20.	1812.	Valk.	38.
» »	1817.	de Keizer.	84, 86.
» 21—25.	1817.	v. Heijningen.	26.
» 29.	1817.	de Keizer.	248.
» 30.	1817.	dezelfde.	252, 256.
» 31.	1817.	dezelfde.	283, 288.
» »	1817.	van Tricht.	220.
» 32.	1817.	de Keizer.	93, 98.
II: 4.	1812.	Valk.	41.
» »	1817.	de Keizer.	100, 203, 207.
» 6.	1812.	Valk.	40.
» »	1817.	de Keizer.	215, 217.
» 11.	1814.	Bijdragen.	59.
» 12.	1816.	Nalezing.	133.
» 14, 15.	1812.	Valk.	93.
» »	1817.	van Tricht.	120.

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II: 16.	1817.	de Keizer.	214, 216.
» 25.	1816.	Nalezing.	70.
» 26.	1817.	van Tricht.	179.
» 28, 29.	1817.	dezelfde.	189.
III: 1, 2.	1817.	de Keizer.	33, 35.
» 2—18.	1817.	van Tricht.	124.
» 3, 4.	1817.	dezelfde.	67.
» »	1817.	v. Heijningen.	41.
» 4.	1817.	de Keizer.	63, 68.
» 7.	1832.	Bergsma.	164.
» 10—18.	1817.	de Keizer.	63, 68.
» 10—12.	1816.	Nalezing.	112.
» 22.	1817.	van Tricht.	165.
» »	1817.	v. Heijningen.	102.
» 23.	1817.	de Keizer.	227, 233.
» 24—26.	1817.	van Tricht.	113.
» »	1817.	v. Heijningen.	82.
» »	1832.	Huët.	70*.
» »	1835.	Vinke.	315—329.
» 24.	1815.	de Keizer.	131.
» »	1815.	Seltenreich.	79.
» 25.	1815.	de Keizer.	116, 117.
» »	1815.	Seltenreich.	67.
» 26.	1815.	de Keizer.	142*.
» 30.	1817.	dezelfde.	91, 195, 199.
» 31.	1817.	van Tricht.	173.
IV: 2—5.	1817.	v. Heijningen.	175.
» 3, 19.	1817.	van Tricht.	192.
» 4, 5.	1817.	dezelfde.	173.
» 4.	1817.	de Keizer.	64, 71.
» 5.	1817.	van Tricht.	48.
» 8.	1815.	de Keizer.	96.

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. IV: 10—17,	1817.	van Tricht.	146.
» 11.	1817.	de Keizer.	203.
» 12.	1835.	Vinke.	317.
» 17.	1817.	de Keizer.	84, 88, 92.
» »	1817.	van Tricht.	48, 61.
» 25.	1815.	de Keizer.	206.
» »	1815.	Seltenreich.	77.
» »	1817.	de Keizer.	156, 160.
V: 1—11.	1835.	Vinke.	329—336.
» 1.	1815.	de Keizer.	134*.
» »	1817.	dezelfde.	163, 169.
» 5.	1816.	Seltenreich. II.	185.
» »	1817.	de Keizer.	93, 98.
» 6—8.	1815.	dezelfde.	82.
» »	1817.	dezelfde.	164.
» »	1817.	v. Heijningen.	81.
» 6.	1815.	Seltenreich.	47.
» »	1817.	de Keizer.	155, 160.
» 7.	1817.	dezelfde.	237, 245, 282, 284.
» 8—11.	1815.	dezelfde.	144*.
» 8, 9.	1832.	Huët.	69*.
» 8.	1812.	Valk.	41.
» »	1815.	Seltenreich.	77.
» 9.	1815.	de Keizer.	95.
» »	1817.	dezelfde.	166, 174.
» 10, 11.	1815.	dezelfde.	96.
» »	1815.	Seltenreich.	55.
» 10.	1835.	Vinke.	336*, 337*.
» 12—21.	1817.	de Keizer.	139.
» »	1817.	van Tricht.	165.
» 12, 14, 18.	1817.	de Keizer.	136.

H. V:

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. V: 12, 14, 18.	1817.	van Tricht.	131.
» 12.	1817.	v. Heijningen.	93.
» 13—15.	1817.	de Keizer.	146.
» 15—19.	1835.	Vinke.	337—341.
» 15.	1815.	de Keizer.	134*.
» 17.	1817.	dezelfde.	146.
» 18, 19.	1815.	Seltenreich.	78.
» »	1835.	Vinke.	337—341.
» 19.	1817.	de Keizer.	167, 175.
» 20.	1832.	Bergsma.	224*.
VI—VIII.	1832.	Fockens.	31*, 32*, 35, 181—187, 311.
VI.	1832.	Bergsma.	218.
» 1—13.	1817.	v. Heijningen.	122.
» 2—7.	1835.	Vinke.	341—347.
» 2.	1817.	van Tricht.	114.
» 3—11.	1817.	de Keizer.	210.
» 3—5.	1817.	dezelfde.	203, 207.
» 3, 4.	1811.	van Hengel.	70.
» 4.	1815.	Seltenreich.	33.
» »	1816.	Nalezing.	51—8.
» »	1817.	de Keizer.	103, 155, 160.
» 5.	1817.	van Tricht.	152, 154.
» 6, 13.	1817.	de Keizer.	148.
» 7.	1835.	Vinke.	259.
» 10.	1817.	de Keizer.	166, 174, 181.
» 15—VIII:3.	1817.	v. Heijningen.	128.
» 16.	1816.	Metger.	79.
» 23.	1815.	de Keizer.	139*.
» »	1817.	dezelfde.	218.
VII, VIII.	1832.	Fockens.	29, 30.
»	1832.	Bergsma.	106, 107, 183*.

ROMENEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VII. 8	1832.	Fockens. 37, 38, 42, 127, 172-179, 262-317.	
»	1832.	Bergsma. 12-119, 68*, 86*, 100, 108. 114, 162, 239.	
» 1—14.	1832.	Fockens. 28, 29.	
» 1—6.	1832.	dezelfde. 8-18, 133-139, 284, 291-293.	
» »	1832.	Bergsma. 4, 5, 207-213.	
» 1, 4.	1832.	Fockens. 68.	
» 2, 3.	1817.	de Keizer. 243, 247.	
» »	1835.	Vinke. 344.	
» 5, 8-11.	1832.	Fockens. 295-301.	
» 5, 6.	1832.	dezelfde. 9, 13, 133.	
» »	1832.	Bergsma. 107*.	
» 5.	1817.	de Keizer. 148.	
» »	1817.	van Tricht. 136.	
» »	1832.	Fockens. 15, 17, 84, 137*, 278, 281, 288, 293.	
» »	1832.	Bergsma. 14*, 66*, 194*.	
» 6.	1817.	van Tricht. 189.	
» »	1832.	Fockens. 14, 17, 139*, 292, 293.	
» 7—26.	1832.	dezelfde. 37, 40, 44, 68, 69, 70, 75, 79, 81-87, 89-96, 103-115, 117-123, 210- 218, 309.	
» »	1832.	Bergsma. 79*, 81, 114, 162, 189.	
» 7—25.	1832.	dezelfde. 98—119.	
» 7—14.	1832.	dezelfde. 9, 62, 83.	
» 7—13.	1832.	Fockens. 35, 73.	

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VII: 7—13.	1832.	Bergsma.	55, 84*, 116, 126-128, 136-146.
» 7—12.	1832.	Fockens.	141-147.
» »	1832.	Bergsma.	213.
» 7—9.	1832.	dezelfde.	95, 105*.
» 7, 9.	1832.	Fockens.	70, 71.
» 7.	1832.	dezelfde.	20, 33, 46, 63, 66, 142*, 285, 288.
» »	1832.	Bergsma.	14*, 17*, 49*, 55*, 58*, 69*, 80, 85*, 96*, 101*, 103*, 106*, 195*.
» 8—12.	1832.	Fockens.	« 63.
» 8, 9.	1832.	Bergsma.	« 57.
» 8.	1816.	Nalezing.	« 133.
» »	1832.	Fockens.	20, 33, 46, 63, 67, 139*, 143*, 144*, 276 — 278, 281, 288.
» »	1832.	Bergsma.	36*, 196*, 197*, 219, 220, 229.
» 9—26.	1832.	dezelfde.	« 95.
» 9—12.	1832.	dezelfde.	34.
» 9—11.	1832.	Fockens.	33.
» 9, 10.	1832.	dezelfde.	75*.
» 9.	1832.	dezelfde.	20, 28, 40, 44, 46, 63, 67, 70, 97, 145*, 276, 281, 232, 288, 289.
» »	1832.	Bergsma.	9, 17*, 45*, 55*, 57*, 71*, 80*, 100, 103*, 106*, 197*, 198*.
» 10, 12, 14, 16.	1817.	de Keizer.	62, 65. H. VII:

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VII : 10—13.	1832.	Fockens.	41—44 40.
» 10.	1832.	dezelfde.	47, 143*, 281, 285, 287, 289.
» »	1832.	Bergsma.	198*.
» 11.	1832.	Fockens.	47, 104, 281.
» »	1832.	Bergsma.	18*, 198*, 228.
» 12.	1832.	Fockens.	47, 147*, 285, 286, 289.
» »	1832.	Bergsma.	34*, 38*, 199*.
» 13—26.	1832.	Fockens.	98-100, 148-167, 226-248, 254-260, 269*, 311.
» 13—23.	1832.	dezelfde.	68.
» »	1832.	Bergsma.	227, 228.
» 13.	1832.	Fockens.	30, 48, 63, 281.
» »	1832.	Bergsma.	199*.
» 14—26.	1832.	Fockens.	80, 81, 104, 192 -194, 218-239.
» »	1832.	Bergsma.	9-11, 43, 47, 55, 72*, 83, 91, 116, 119, 128-134, 147-205, 162.
» 14—25.	1832.	dezelfde.	99*.
» 14—24.	1817.	van Tricht.	126, 127.
» »	1832.	Fockens.	40.
» 14—16.	1832.	Bergsma.	16*.
» 14, 15.	1832.	Fockens.	38, 44, 105.
» »	1832.	Bergsma.	25*.
» 14.	1817.	de Keizer.	147.
» »	1817.	van Tricht.	125.
» »	1832.	Fockens.	28, 31-33, 36, 41, 43, 44, 64, 67, 72-74, 77*, 97, 130, 151*, 152*, 278, 285, 308*, 315.

H. VII :

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VII: 14.	1832.	Bergsma.	15*, 34*, 49*, 51*, 52*, 56*, 62, 63*, 66*, 71*, 79*, 83*, 97*, 102*, 112*, 114*, 116*, 200*.
» 15—26.	1832.	Fockens.	70.
» 15—24.	1817.	de Keizer.	134.
» 15—23.	1832.	Bergsma.	50*, 230-236.
» 15-19, 22.	1832.	Fockens.	205, 206, 276.
» 15, 18, 19.	1832.	dezelfde.	279, 290.
» 15—17.	1832.	dezelfde.	74, 68*.
» 15, 16.	1832.	Bergsma.	167.
» 15.	1832.	Fockens.	41, 49, 72, 153*, 208, 279.
» »	1832.	Bergsma.	37*, 39*, 61*, 63*, 83*, 201*.
» 16, 17.	1832.	Fockens.	41.
» 16.	1832.	dezelfde.	49, 286. 290.
» »	1832.	Bergsma.	64*, 201*.
» 17, 20.	1832.	Fockens.	277, 278.
» 17, 18.	1832.	dezelfde.	50.
» 17.	1832.	dezelfde.	19, 20, 34, 36, 44*, 67, 154*, 277, 286.
» »	1832.	Bergsma.	201*.
» 18—20.	1832.	Fockens.	74.
» 18, 19.	1832.	Bergsma.	167.
» 18.	1832.	Fockens.	74, 155*, 281, 290.
» »	1832.	Bergsma.	24*, 52*, 64*, 66*, 67*, 172, 202.
» 19—21.	1832.	Fockens.	305*.
» 19, 20.	1832.	dezelfde.	49, 64.
H. VII:			

ROMEINEN.		<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. VII: 19.		1832.	Bergsma.	19*, 64*, 80*, 171.
» 21.		1832.	Fockens.	50, 64, 74, 86*, 104, 158*, 159*, 278, 290.
» »		1832.	Bergsma.	66*, 203*.
» 22, 23.		1832.	dezelfde.	203*.
» 22.		1832.	Fockens.	19, 37, 39, 50, 64, 104, 204, 205, 276, 286.
» »		1832.	Bergsma.	64*, 238.
» 23, 24.		1817.	de Keizer.	168.
» 23.		1817.	van Tricht.	130.
» »		1832.	Fockens.	37, 50, 63, 64, 158*, 159*, 204, 276, 278, 290.
» »		1832.	Bergsma.	33*, 73*, 83*, 238.
» 24—26.		1832.	Fockens.	50, 51.
» »		1832.	Bergsma.	236—239.
» 24, 25.		1832.	Fockens.	105.
» »		1835.	Vinke.	402.
» 24.		1814.	Bijdragen.	192.
» »		1832.	Fockens.	37, 72, 87*, 160*, 282, 290.
» »		1832.	Bergsma.	24*, 96*, 116*, 203*, 204*.
» 25, 26.		1832.	Fockens.	33.
» »		1832.	Bergsma.	71*.
» 25.		1832.	Fockens.	37, 40, 41, 44, 64, 70, 72, 73, 77*, 162*, 293, 315.
» »		1832.	Bergsma.	204*.

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VII: 26.	1832.	Fockens.	39, 40, 65, 72, 116*, 164*, 276, 277, 278, 286, 287.
» »	1832.	Bergsma.	106*, 109, 205*.
VIII: 1.	1832.	dezelfde.	47.
» 2.	1817.	de Keizer.	163, 168.
» »	1817.	van Tricht.	128.
» 3, 4.	1817.	v. Heijningen.	59.
» 3.	1815.	de Keizer.	116.
» »	1816.	Seltenreich. II.	183.
» »	1817.	de Keizer.	110, 113, 167, 176.
» »	1817.	van Tricht.	96, 115.
» »	1835.	Vinke.	408.
» 5.	1817.	v. Heijningen.	109.
» 7.	1816.	Seltenreich. II.	188.
» 9, 10.	1817.	v. Heijningen.	68.
» 9.	1815.	Seltenreich.	32.
» »	1817.	van Tricht.	74.
» 10.	1817.	dezelfde.	231.
» 11.	1816.	Seltenreich. II.	185.
» »	1817.	de Keizer.	210.
» »	1817.	van Tricht.	231.
» 13.	1817.	dezelfde.	130.
» 14.	1816.	Seltenreich. II.	189.
» 15.	1816.	Metger.	74.
» »	1832.	Bergsma.	87*, 102*, 106*.
» 16, 26.	1816.	Seltenreich. II.	186.
» 17.	1817.	de Keizer.	181, 183.
» 18.	1814.	Bijdragen.	59.
» 19 - 23.	1817.	van Tricht.	136.
» 20.	1817.	de Keizer.	102, 106.

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VIII: 23.	1817.	van Tricht.	163.
» 24.	1816.	Nalezing.	46.
» 26, 27.	1817.	van Tricht.	75.
» »	1817.	v. Heijningen.	69.
» 28—30.	1817.	van Tricht.	83.
» »	1817.	v. Heijningen.	35.
» 28.	1816.	Nalezing.	98.
» 29.	1817.	van Tricht.	103.
» 31.	1832.	Huët.	70*.
» 32.	1815.	de Keizer.	146*.
» »	1817.	dezelfde.	111, 113.
» »	1817.	van Tricht.	70.
» 34.	1815.	de Keizer.	207.
» »	1817.	dezelfde.	181, 183.
» »	1817.	van Tricht.	107.
» 38, 39.	1811.	Heringa.	73—75.
» 38.	1811.	dezelfde.	20.
» »	1817.	de Keizer.	120, 121.
IX: 1.	1816.	Metger.	80.
» »	1817.	van Tricht.	74.
» 5.	1817.	de Keizer.	111, 116, 151, 159.
» »	1817.	v. Heijningen.	77.
» 7—13.	1817.	van Tricht.	85.
» 7.	1817.	dezelfde.	48.
» 9.	1817.	de Keizer.	102, 105.
» 14—24.	1817.	van Tricht.	87.
» 18.	1817.	de Keizer.	129.
» 23.	1817.	dezelfde.	100.
» 33.	1817.	dezelfde.	194, 198.
X: 3.	1817.	van Tricht.	154.
» 4.	1817.	v. Heijningen.	55.
H. X:			

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. X: 6.	1817.	de Keizer.	152, 158.
» 9, 10.	1817.	dezelfde.	196, 199.
» 11.	1817.	dezelfde.	194, 198.
» 15.	1817.	dezelfde.	41, 44.
» 17.	1817.	van Tricht.	39.
» 20, 21.	1817.	de Keizer.	58.
XI.	1817.	van Tricht.	137.
» 1—10.	1817.	v. Heijningen.	54.
» 5—10.	1817.	de Keizer.	132.
» 7.	1817.	van Tricht.	86.
» 8—10.	1817.	dezelfde.	81.
» 15.	1815.	de Keizer.	96.
» 16.	1811.	van Hengel.	77.
» 17—22.	1817.	v. Heijningen.	176.
» 23, 24.	1817.	van Tricht.	228, 229.
» 24.	1817.	dezelfde.	144.
» 25, 26, 27.	1817.	de Keizer.	34, 36.
» 25.	1816.	Melger.	119.
» 29.	1817.	van Tricht.	67.
» 33.	1812.	Valk.	38, 39.
» 36.	1812.	dezelfde.	57.
XII: 1.	1812.	dezelfde.	98.
» 2.	1812.	dezelfde.	39, 98.
» 3, 6.	1817.	de Keizer.	196.
» 3.	1817.	v. Heijningen.	152, 153.
» 9, 10.	1814.	Bijdragen.	258.
» 10.	1816.	Nalezing.	121.
» 11.	1817.	van Tricht.	93.
» 13.	1814.	Bijdragen.	62.
» »	1816.	Nalezing.	120.
» »	1817.	de Keizer.	270, 272.
» 14, 19.	1814.	Bijdragen.	103.

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XII: 15.	1816.	Nalezing.	115.
» 18.	1816.	dezelfde.	113.
» 19, 20.	1817.	van Tricht.	219.
» 19.	1814.	Bijdragen.	198.
» »	1817.	de Keizer. 228, 233, 285.	
» 20.	1817.	dezelfde.	283, 286.
XIII: 1, 4, 6.	1817.	dezelfde.	102, 106.
» 1.	1814.	Bijdragen.	57.
» »	1817.	de Keizer. 64, 71, 278, 283.	
» 4.	1816.	Nalezing.	145.
» »	1817.	de Keizer.	277, 283.
» 8—10.	1817.	dezelfde.	290, 294, 295.
» »	1817.	v. Heijningen.	144.
» 9.	1817.	de Keizer.	290, 294.
» 10.	1816.	Nalezing.	115.
» 11.	1817.	de Keizer.	237, 246.
» 13.	1817.	dezelfde.	244, 248.
» 14.	1817.	dezelfde.	235, 236.
» »	1817.	van Tricht.	187, 189.
XIV: 1.	1814.	Bijdragen.	25.
» »	1816.	Nalezing.	72.
» 5.	1817.	de Keizer.	244, 250.
» 7—9.	1815.	dezelfde.	146*.
» »	1815.	Seltenreich.	30.
» 9.	1815.	dezelfde.	13.
» »	1817.	de Keizer. 155, 160, 166.	
» 13—15.	1817.	v. Heijningen.	149.
» 14, 19.	1816.	Nalezing.	100.
» 15.	1815.	Seltenreich.	34.
» »	1816.	Nalezing.	127.
» 17.	1811.	van Hengel.	91.
» »	1816.	Seltenreich.	168.

H. XIV:

ROMEINEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XIV : 22, 23.	1817.	v. Heijningen.	170.
» 22.	1817.	de Keizer.	84, 87.
» 23.	1814.	Bijdragen.	104.
» »	1816.	Nalezing.	115.
» »	1817.	de Keizer.	244, 249.
XV : 3, 7.	1815.	Seltenreich.	35.
» 3.	1817.	van Tricht.	96.
» 5, 6.	1832.	Huët.	98.
» 5.	1817.	de Keizer.	235, 236.
» 6.	1817.	dezelfde.	110, 112.
» 8.	1817.	van Tricht.	97.
» 13, 16.	1817.	de Keizer.	200.
» 13.	1816.	Metger.	77.
» »	1816.	Seltenreich. II.	186.
» »	1817.	van Tricht.	73.
» »	1817.	v. Heijningen.	189.
» 18, 19.	1814.	Bijdragen.	153.
» »	1816.	Metger.	163.
» 25.	1814.	Bijdragen.	261.
» 30.	1817.	de Keizer.	112, 118.
XVI.	1817.	dezelfde.	23.
» 13.	1817.	dezelfde.	268, 272.
» 16.	1814.	Bijdragen.	250.
» 19.	1817.	de Keizer.	252, 256.
» 20.	1817.	dezelfde.	121, 123.
» 25—27.	1817.	dezelfde.	227, 233.
» 25, 26.	1817.	dezelfde.	33, 35.
I CORINTHE.			
H. I—III.	1826.	de Geer. 9*, 118, 136, 137.	
I: 2.	1826.	dezelfde.	22*.
» 12.	1811.	van Hengel.	120.
» »	1816.	Seltenreich. II.	97.
			H. I:

1 CORINTHE.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. I: 12.	1826.	de Geer.	7*—9*.
» 13—17.	1811.	van Hengel.	77.
» 13.	1815.	de Keizer.	83.
» »	1816.	Metger.	82.
» 17.	1826.	de Geer.	46*.
» 18.	1826.	dezelfde.	46*.
» 19, 20.	1827.	Donker Curtius.	83.
» 19.	1814.	Bijdragen.	262.
» 21, 22.	1826.	de Geer.	72*, 73*.
» 22, 23.	1814.	Bijdragen.	46.
» »	1826.	de Geer.	46*.
» 26, 27.	1814.	Bijdragen.	255.
» 27, 28.	1835.	Vinke.	353.
» 30.	1815.	de Keizer.	96.
» »	1815.	Seltenreich.	74.
II.	1814.	Bijdragen.	137.
» 1, 4, 5.	1814.	dezelfde.	47.
» 2, 4.	1816.	Seltenreich.	74.
» 4, 13.	1826.	de Geer.	46*.
» 6, 8.	1826.	dezelfde.	49*.
» 7, 9, 10.	1826.	dezelfde.	50*.
» 8.	1816.	Seltenreich. II.	146.
» 9, 10.	1816.	Metger.	162.
» 10, 11.	1816.	dezelfde.	79, 82.
» »	1819.	Molenaar.	27.
» 12.	1816.	Seltenreich. II.	143.
» 12, 14.	1816.	Metger.	180.
» 13.	1826.	de Geer.	51*.
» 14, 15.	1826.	dezelfde.	52*.
» 15.	1826.	dezelfde.	49*.
III: 1, 3.	1832.	Bergsma.	173—175.
» 1.	1814.	Bijdragen.	81.

H. III:

1 CORINTHE.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. III: 2.	1811.	van Hengel.	144.
» 9—15.	1826.	de Geer.	118*—120*.
» 16.	1816.	Metger.	79.
» 18.	1814.	Bijdragen.	47.
» 19.	1826.	de Geer.	46*.
» 19, 20.	1827.	Donker Curtius.	83.
IV: 5.	1811.	van Hengel.	87.
» 6.	1832.	Fockens.	212.
» »	1832.	Bergsma.	154—156.
» 9.	1811.	Heringa.	98.
» »	1826.	de Geer.	60*.
» 15.	1814.	Bijdragen.	242.
V.	1826.	de Geer.	12, 138, 139.
» 1—6.	1816.	Seltenreich.	54.
» 1.	1826.	de Geer.	12*.
» 3—5.	1826.	dezelfde.	127*, 128*.
» 5.	1814.	Bijdragen.	70.
» »	1816.	Seltenreich. II.	111.
» 6—8.	1814.	Bijdragen.	258.
» »	1826.	de Geer.	164*, 165*.
» 7, 8.	1816.	Nalezing.	53.
» 7.	1815.	de Keizer.	96.
» 9.	1826.	de Geer.	23*, 24.
» 17.	1815.	Seltenreich.	20.
VI.	1826.	de Geer.	147—149.
» 1—3.	1816.	Seltenreich.	279.
» 1.	1814.	Bijdragen.	73.
» 2, 3.	1814.	dezelfde.	256.
» 3.	1811.	Heringa.	20, 104.
» 10, 11.	1814.	Bijdragen.	44.
» »	1816.	Nalezing.	126.
» 11.	1815.	Seltenreich.	51.

I CORINTHE.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. VI: 11.	1816.	Metger.	80.
» »	1826.	de Geer.	165—167.
» »	1835.	Vinke.	285*.
» 12.	1832.	Bergsma.	156.
» 15—20.	1826.	de Geer.	155—157.
» 15.	1826.	dezelfde.	166*, 167*.
» »	1832.	Fockens.	213*.
» 19.	1814.	Bijdragen.	26.
» »	1816.	Metger.	79.
» »	1826.	de Geer.	167*.
» 20.	1815.	de Keizer.	95.
» »	1815.	Seltenreich.	31, 35.
VII.	1814.	Bijdragen.	63.
»	1826.	de Geer.	157—161.
» 1.	1818.	Hanewinckel.	34.
» 2.	1814.	Bijdragen.	252.
» 6, 26.	1811.	van Hengel.	114.
» 6.	1816.	Seltenreich. II.	144.
» 7.	1816.	dezelfde.	99.
» 10, 12.	1818.	Hanewinckel.	57.
» 10.	1827.	Donker Curtius.	30.
» 11.	1815.	de Keizer.	96.
» 14.	1811.	van Hengel.	77.
» 15.	1814.	Bijdragen.	254.
» 17—24.	1826.	de Geer.	161—163.
» 18.	1816.	Nalezing.	72.
» »	1826.	de Geer.	15.
» 21.	1816.	Nalezing.	125.
» 22.	1815.	Seltenreich.	31.
» 23.	1815.	de Keizer.	95.
» 26, 28.	1814.	Bijdragen.	111.
» »	1816.	Nalezing.	9.

H. VII:

1 CORINTHE.	Jaar.	Verhانا.	Bladz.
H. VII: 26, 28.	1826.	de Geer.	158*.
» 40.	1816.	Metger.	161.
VIII, X.	1826.	de Geer.	15, 16.
VIII.	1826.	dezelfde.	149—152.
» 4.	1814.	Bijdragen.	43.
» 6.	1812.	Valk.	57.
» 8.	1816.	Nalezing.	72.
» 9—12.	1826.	de Geer.	150*.
» 11, 12.	1815.	Seltenreich.	34.
» 11.	1815.	de Keizer.	146*.
» 13.	1816.	Nalezing.	127.
XI: 5.	1816.	dezelfde.	93.
» »	1816.	Seltenreich. II.	99.
» 7—14.	1826.	de Geer.	137, 138.
» 12.	1816.	Seltenreich. II.	98.
» 22.	1826.	de Geer.	152*, 153.
X: 1—12.	1826.	dezelfde.	171—173.
» 1—4.	1811.	van Hengel.	116.
» 2.	1816.	Metger.	82.
» »	1816.	Seltenreich. II.	21.
» 11.	1816.	Seltenreich.	47.
» 12.	1826.	de Geer.	173*.
» 16, 17, 21.	1811.	van Hengel.	82, 119.
» 21, 25.	1814.	Bijdragen.	48.
» 23.	1832.	Bergsma.	156.
» 29, 30	1832.	dezelfde.	156.
XI: 1.	1814.	Bijdragen.	49.
» 3—16.	1826.	de Geer.	140*—142.
» 3.	1814.	Bijdragen.	248.
» »	1816.	Nalezing.	73.
» 5.	1817.	de Keizer	114.
» »	1826.	de Geer.	18*.

I CORINTHE.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XI: 10.	1811.	Heringa.	20, 99.
» »	1818.	Hanewinckel.	42.
» 14, 15.	1814.	Bijdragen.	249.
» »	1816.	Nalezing.	73.
» 16.	1816.	dezelfde.	74.
» 17—34.	1826.	de Geer. 16,17,141,142*.	
» 20—22, 26—34.	1811.	van Hengel.	83—91.
» 23—26.	1815.	de Keizer.	66.
» 23—25.	1811.	van Hengel. 36-38,47-49.	
» »	1835.	Vinke.	59—69.
» 26.	1814.	Bijdragen.	72.
» 28, 29.	1816.	Nalezing.	148.
» 30.	1813.	de Keizer.	39.
» »	1826.	de Geer.	17*.
XII—XIV.	1826.	dezelfde.	121*—126*.
XII: 1, 8, 9, 11.	1816.	Metger.	80.
» 3—11.	1816.	dezelfde.	80, 81.
» 4—11.	1826.	de Geer.	77*—83*.
» 4—6.	1816.	Seltenreich. II.	177.
» 6.	1812.	Valk.	70.
» 7.	1816.	Seltenreich. II.	114, 181.
» 10, 11.	1816.	dezelfde.	118.
» 11.	1816.	Metger.	82.
» »	1816.	Seltenreich.	122, 179.
» 12 volgg.	1826.	de Geer.	109.
» 12—14.	1816.	Metger.	104, 105, 112.
» 13.	1811.	van Hengel.	116.
» »	1816.	Seltenreich. II.	21.
» »	1832.	Huët.	99, 104*.
» »	1835.	Vinke.	343.
» 14.	1816.	Metger.	89.
			H. XII:

1 CORINTHE.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XII: 28, 29.	1816.	Metger.	118.
» »	1816.	Seltenreich. II.	119.
XIII.	1826.	de Geer.	110—115.
» 1.	1811.	Heringa.	78.
» 2.	1816.	Seltenreich. II.	115.
» 3.	1812.	Valk.	99.
» 8—13.	1816.	Nalezing.	60.
» 9—13.	1832.	Huët.	80*.
» 11, 12.	1832.	Bergsma.	159.
XIV.	1826.	de Geer.	143—145.
» 1, 12, 26.	1826.	dezelfde.	19.
» 5.	1814.	Bijdragen.	64.
» 6—8.	1816.	Seltenreich. II.	102.
» 12—16.	1832.	Fockens.	214*.
» 13.	1816.	Metger.	110.
» 14, 15.	1832.	Bergsma.	159.
» 18.	1816.	Metger.	111.
» »	1816.	Seltenreich. II.	117*.
» 20.	1826.	de Geer.	49*.
» 21.	1816.	Seltenreich. II.	4.
» 22.	1816.	Metger.	117.
» 25.	1816.	Seltenreich. II.	108, 153.
» 26.	1814.	Bijdragen.	73.
» 29.	1816.	Nalezing.	43.
» 30, 31.	1816.	Seltenreich. II.	116.
» 34.	1826.	de Geer.	18*.
» 35.	1817.	de Keizer.	114.
XV: 2.	1814.	Bijdragen.	37.
» 4.	1815.	de Keizer.	56*.
» 5—10.	1826.	de Geer.	85*, 86*.
» 6.	1816.	Seltenreich. II.	164.
» 12—22.	1817.	v. Heijningen.	66.

1 CORINTHE.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XV: 12.	1816.	Seltenreich.	43.
» 14.	1814.	Bijdragen.	119.
» 17.	1815.	Seltenreich.	80.
» 18.	1811.	v. d. Willigen.	104.
» 21, 22.	1826.	de Geer.	54*.
» 22.	1815.	Seltenreich.	78.
» 24—28.	1826.	de Geer.	69*—71*.
» 25.	1816.	Nalezing.	82.
» 29.	1817.	v. Heijningen.	111.
» »	1826.	de Geer.	87*, 88*.
» 32.	1818.	Bijlage.	63.
» »	1826.	de Geer.	88*, 89*.
» 33.	1814.	Bijdragen.	47.
» 35.	1826.	de Geer.	89*.
» 36.	1814.	Bijdragen.	55.
» 42—44.	1826.	de Geer.	91*.
» 45—49.	1826.	dezelfde.	92*, 93*.
» 50.	1826.	dezelfde.	93*.
» 51—57.	1826.	dezelfde.	93*, 94*.
» 51.	1816.	Metger.	119.
XVI: 1—4.	1814.	Bijdragen.	261.
» 20.	1814.	dezelfde.	250.
» 22.	1815.	de Keizer.	181.
» »	1826.	de Geer.	74*—76*.
2 CORINTHE.			
H. I: 3.	1814.	Bijdragen.	59.
» »	1816.	Nalezing.	46.
» 20.	1812.	Valk.	40.
» 21, 22.	1816.	Seltenreich. II.	154, 178.
» »	1826.	de Geer.	72*, 73*.
» 24.	1816.	Seltenreich.	123.
II 5—11.	1826.	de Geer.	128*, 129.
			H. II:

2 CORINTHE.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II: 14—16.	1826.	de Geer.	71*, 72*.
III: 1—3.	1816.	Metger.	208.
» 5, 6.	1816.	dezelfde.	162.
» 5.	1816.	Seltenreich. II.	176.
» 6—18.	1826.	de Geer.	54—58.
» 6.	1816.	Seltenreich. II.	183*.
» 8.	1816.	dezelfde.	147.
» 9.	1815.	Seltenreich.	57.
» 11.	1811.	van Hengel.	143.
» »	1816.	Seltenreich. II.	147.
» 14.	1834.	van Heyst.	20.
» 17.	1816.	Seltenreich.	143.
» 18.	1816.	Metger.	80.
IV: 4.	1816.	Nalezing.	20.
» 6.	1816.	Metger.	162.
» 17.	1814.	Bijdragen.	59.
V: 1—10.	1826.	de Geer.	95*—97.
» 1—9.	1811.	v. d. Willigen.	40—55.
» 5.	1816.	Seltenreich. II.	156.
» 10.	1811.	v. d. Willigen.	103.
» 14, 15.	1835.	Vinke.	347—352.
» 15.	1815.	de Keizer.	82, 84.
» »	1815.	Seltenreich.	31, 49.
» 17.	1826.	de Geer.	102, 103.
» 18—21.	1814.	Bijdragen.	14.
» 18, 19.	1815.	de Keizer:	96.
» »	1826.	de Geer.	65*, 66*.
» 19—21.	1835.	Vinke.	352—361.
» 19, 20.	1816.	Seltenreich. II.	177.
» 19.	1815.	Seltenreich.	55.
» 21.	1815.	de Keizer.	96.
» »	1826.	de Geer.	67*.

H. V:

2 CORINTHE.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. V: 21.	1831.	Riehm.	154.
VI: 5—10.	1816.	Seltenreich. II.	98.
» 14.	1814.	Bijdragen.	43.
VIII: 9.	1815.	de Keizer.	95.
» » ₁	1816.	Seltenreich.	115.
X: 4—6.	1826.	de Geer.	132*.
» 4, 5.	1814.	Bijdragen.	257.
» 5.	1816.	Seltenreich.	74, 147.
» »	1827.	Donker Curtius.	83, 84.
XI: 5, 13.	1826.	de Geer.	10*.
» 14.	1811.	Heringa.	87—89.
» 32, 33.;	1818.	Bijlage.	62.
XII.	1826.	de Geer.	133*, 134.
» 2—4.	1814.	Bijdragen.	16.
» 7.	1811.	Heringa.	20.
» 8, 9.	1831.	Riehm.	67.
» 11.	1826.	de Geer.	10*.
XIII: 4.	1835.	Vinke.	257*.
» 11.	1826.	de Geer.	105*.
» 12.	1814.	Bijdragen.	250.
» 13.	1816.	Melger.	80.

GALATEN.

H. I: 1.	1816.	Seltenreich. II.	177.
» »	1817.	v. Heijningen.	73.
» 4.	1815.	de Keizer.	193*.
» »	1815.	Seltenreich.	23, 27.
» »	1817.	de Keizer.	166, 174.
» 6.	1816.	Nalezing.	143.
» »	1817.	van Tricht.	142.
» 8, 9.	1817.	de Keizer.	284.
» 8.	1811.	Heringa.	86.
» »	1817.	de Keizer.	121, 122.

H. I:

GALATEN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. I: 10.	1817.	van Tricht.	38.
» 11, 12.	1814.	Bijdragen.	138.
» »	1816.	Metger.	162.
» »	1816.	Seltenreich. II.	178.
» »	1817.	de Keizer.	41, 43.
» »	1817.	van Tricht.	33.
» 14.	1817.	de Keizer.	240, 247.
» 15.	1817.	v. Heijningen.	29, 108.
» 20.	1817.	de Keizer.	92, 97.
II.	1814.	Bijdragen.	7.
» 1, 12.	1811.	van Hengel.	121.
» 1—9.	1817.	van Tricht.	44.
» 2.	1817.	de Keizer.	42, 49.
» 3—5.	1817.	van Tricht.	37.
» 6, 9.	1816.	Seltenreich.	10.
» 6.	1817.	v. Heijningen.	37.
» 7, 16.	1816.	Seltenreich.	9.
» 8, 11, 14.	1817.	de Keizer.	182, 184.
» 8.	1816.	Seltenreich. II.	97.
» 9.	1816.	Seltenreich.	156.
» 11—14.	1817.	de Keizer.	71.
» »	1817.	van Tricht.	45.
» »	1832.	Huët.	14*.
» 12.	1814.	Bijdragen.	94.
» 17—20.	1817.	v. Heijningen.	131.
» 18—21.	1832.	Bergsma.	160.
» 20.	1815.	de Keizer.	146*.
» »	1832.	Bergsma.	145*.
» 21.	1815.	Seltenreich.	78.
» »	1817.	de Keizer.	166, 172.
III: 1.	1817.	dezelfde.	236.
» 2.	1817.	dezelfde.	193, 198.
			H. III;

GALATEN.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. III: 6.	1814.	Bijdragen.	39.
» 8.	1817.	van Tricht.	54.
» 11.	1817.	de Keizer.	195, 198.
» 13, 14.	1817.	dezelfde.	166, 172.
» 13.	1815.	dezelfde.	96.
» »	1815.	Seltenreich.	21.
» »	1817.	de Keizer.	167, 174.
» »	1817.	van Tricht.	113.
» »	1817.	v. Heijningen.	81.
» »	1835.	Vinke.	361—366.
» 14.	1817.	van Tricht.	158.
» 16—19.	1817.	dezelfde.	145.
» 16.	1817.	de Keizer.	41, 45.
» »	1817.	v. Heijningen.	57.
» 19.	1811.	Heringa.	83.
» »	1817.	de Keizer.	121, 122.
» »	1817.	v. Heijningen.	55.
» 20.	1815.	de Keizer.	109.
» »	1817.	dezelf. 58, 61, 91, 164, 171.	
» 21.	1832.	Otto.	91.
» 22.	1817.	de Keizer.	136, 147.
» 24.	1815.	Seltenreich.	79.
» »	1816.	dezelfde.	169.
» »	1816.	Seltenreich. II.	163.
» 27.	1811.	van Hengel.	71.
» »	1817.	de Keizer.	202.
» 28.	1814.	Bijdragen.	252.
» »	1816.	Nalezing.	89.
» »	1832.	Huët.	99, 104*.
IV: 3, 4.	1817.	de Keizer.	33.
» 3.	1834.	van Heyst.	50*.
» 4, 6.	1817.	van Tricht.	72.

H. IV:

GALATEN.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. IV: 4, 5.	1815.	Seltenreich.	19.
» »	1817.	de Keizer.	151, 157.
» 4.	1816.	Seltenreich.	152.
» »	1817.	de Keizer.	150, 157.
» »	1817.	van Tricht.	96.
» »	1817.	v. Heijningen.	28.
» 5.	1817.	de Keizer.	164, 171.
» 6.	1816.	Seltenreich. II.	186.
» »	1817.	van Tricht.	74.
» 7, 21—31.	1817.	de Keizer.	185, 189.
» »	1817.	van Tricht.	48.
» 8.	1817.	de Keizer.	84, 89.
» 9.	1817.	v. Heijningen.	35.
» 10.	1814.	Bijdragen.	25.
» 14.	1811.	Heringa.	86.
» 19.	1817.	de Keizer.	264, 271.
» »	1817.	van Tricht.	37.
» 21.	1814.	Bijdragen.	39, 200.
» 22.	1816.	Nalezing.	42.
V: 1, 13.	1817.	van Tricht.	192.
» 1.	1817.	de Keizer.	164, 171.
» 2.	1811.	van Hengel.	150.
» »	1816.	Nalezing.	71.
» 6.	1816.	dezelfde.	70.
» 9.	1817.	de Keizer.	244, 248.
» 12.	1817.	dezelfde.	260, 270.
» 14.	1817.	dezelfde.	290, 294.
» 16.	1816.	Seltenreich. II.	183.
» »	1817.	de Keizer.	148.
» 17.	1816.	Seltenreich. II.	134, 187.
» »	1817.	van Tricht.	192.
» 19.	1817.	de Keizer.	244, 248.

GALATEN.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. V: 20.	1817.	de Keiz. 227, 233, 239, 247.	
» 21.	1817.	dezelfde.	219.
» 22.	1816.	Seltenreich. II.	97, 184.
» »	1817.	de Keizer.	187, 190, 242, 247.
» »	1817.	van Tricht.	75.
» 24.	1817.	de Keizer.	148.
VI: 7, 8, 9.	1817.	dezelfde.	216, 218.
» 7.	1817.	dezelfde.	92, 97.
» 10.	1814.	Bijdragen.	259.
» »	1835.	Vinke.	456.
» 11.	1829.	Hauff.	89, 90.
» 14.	1817.	de Keizer.	167.
» »	1817.	van Tricht.	112, 114.
» 15.	1815.	Seltenreich.	20.
» »	1817.	de Keizer.	136, 147.
» 18.	1817.	dezelfde.	182, 184.
EPHEZE.			
H. I: 1.	1816.	Nalezing.	111.
» 3, 20.	1811.	Heringa.	76.
» 7.	1815.	de Keizer.	85.
» »	1815.	Seltenreich.	27.
» 9, 10.	1835.	Vinke.	387.
» 10, 11.	1815.	Seltenreich.	20.
» 10.	1811.	Heringa.	96.
» 13.	1816.	Seltenreich. II.	156.
» 15, 16.	1818.	Bijlage.	59.
» 16—20.	1816.	Metger.	180.
» 18.	1816.	Seltenreich. II.	184.
» 20, 21.	1811.	Heringa.	92.
» »	1816.	Nalezing.	110.
» 21.	1811.	Heringa.	20.

H. I:

EPHEZE.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. I: 22.	1816.	Nalezing.	82.
II: 2.	1814.	Bijdragen.	15.
» »	1816.	Nalezing.	16, 20.
» 6.	1811.	Heringa.	76.
» 10.	1815.	Seltenreich.	24.
» 12—16.	1815.	dezelfde.	20, 35.
» 12.	1814.	Bijdragen.	42.
» 13—17.	1835.	Vinke.	388.
» 14—16.	1832.	Huët.	99, 104*.
» 16.	1815.	de Keizer.	96.
» 18.	1816.	Metger.	81.
» 19, 22.	1816.	Seltenreich.	197.
III: 1.	1815.	dezelfde.	47.
» »	1818.	Bijlage.	59.
» 3.	1816.	Metger.	119.
» 10.	1811.	Heringa.	20, 76.
» »	1812.	Valk.	39.
» »	1816.	Seltenreich.	74.
» 16.	1816.	Seltenreich. II.	185.
» »	1832.	Fockens.	205.
» 20.	1812.	Valk.	39.
» 21.	1812.	dezelfde.	38.
IV.	1832.	Huët.	94—98.
» 3.	1816.	Nalezing.	152.
» 4—6.	1816.	Seltenreich.	115.
» 4.	1816.	Metger.	81.
» 5.	1811.	van Hengel.	118.
» 6.	1812.	Valk.	57, 70.
» 8.	1816.	Metger.	136.
» 10, 11.	1816.	Seltenreich.	156.
» 13.	1814.	Bijdragen.	129.
» »	1816.	Nalezing.	90.

EPHEZE.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. IV: 13.	1832.	Huët.	95*—97*.
» 22.	1814.	Bijdragen.	45.
» 30.	1816.	Metger.	82.
» »	1816.	Seltenreich, II.	156.
» 32.	1815.	de Keizer.	146*.
» »	1815.	Seltenreich.	35.
V: 2.	1815.	de Keizer.	117.
» »	1835.	Vinke.	367—372.
» 5.	1814.	Bijdragen.	44.
» 14.	1814.	dezelfde.	191.
» 24.	1817.	de Keizer.	114.
» 25, 26.	1815.	dezelfde.	117.
» 26.	1811.	van Hengel.	72.
» 27.	1815.	Seltenreich.	23, 27.
VI: 3.	1816.	Nalezing.	45, 160.
» 9.	1814.	Bijdragen.	59, 252.
» »	1816.	Nalezing.	124.
» 12.	1811.	Heringa.	20, 76.
» »	1814.	Bijdragen.	15.
» »	1816.	Nalezing.	16.
» 20.	1815.	Seltenreich.	47.
PHILIPPENSEN.			
H. I: 21.	1811.	v. d. Willigen.	76—79.
» 23.	1811.	dezelfde.	55—60, 115.
» 29.	1811.	dezelfde.	79.
II: 2.	1832.	Huët.	98, 99.
» 6—9.	1815.	Seltenreich.	13.
» 8.	1832.	Huët.	69*.
» 10, 11.	1814.	Bijdragen.	104.
» 10.	1814.	dezelfde.	16.
» 13.	1816.	Seltenreich, II.	185.
» 17.	1815.	de Keizer.	212*.
			H. IV:

PHILIPPENSEN.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. VI: 6.	1816.	Nalezing.	98.
» 8.	1812.	Valk.	98.
» 11, 12.	1816.	Seltenreich. II.	99.
» 21, 22.	1816.	Nalezing.	114.
COLOSSENSEN.			
H. I: 1.	1815.	Seltenreich.	47.
» 13.	1816.	Seltenreich. II.	146.
» 14.	1815.	de Keizer.	85.
» 16.	1811.	Heringa.	20, 93.
» 20.	1811.	dezelfde.	96.
» »	1815.	Seltenreich.	20.
» 22.	1815.	dezelfde.	27.
» 23.	1816.	Nalezing.	90.
» 24.	1815.	Seltenreich.	46.
II: 3.	1816.	dezelfde.	143.
» 8.	1814.	Bijdragen.	262.
» »	1827.	Donker Curtius.	83.
» »	1834.	van Heyst.	50*.
» 10, 15.	1811.	Heringa.	20, 93.
» 10, 12.	1811.	van Hengel.	71, 150.
» 14.	1815.	Seltenreich.	20.
» 16, 21.	1814.	Bijdragen.	25.
» 18.	1811.	Heringa.	77.
» »	1814.	Bijdragen.	39.
» »	1816.	Nalezing.	55.
» 20.	1834.	van Heyst.	50*.
III: 1.	1816.	Nalezing.	90.
» 5.	1814.	Bijdragen.	192.
» 11—13.	1832.	Huët.	99, 104*.
» 11.	1814.	Bijdragen.	58.
» 13.	1815.	Seltenreich.	36.
IV: 1.	1814.	Bijdragen.	252.
			H. IV:

COLOSSENSEN.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. IV: 1.	1816.	Nalezing.	124.
» 14.	1826.	v. d. Willigen.	147*.
» 16.	1834.	van Heyst.	175*, 176*.

1 THESSALONICENSEN.

H. I: 10.	1815.	de Keizer.	95.
II: 13.	1814.	Bijdragen.	138.
» »	1816.	Nalezing.	78.
» »	1816.	Metger.	163.
III: 1.	1818.	Bijlage.	83.
IV: 8.	1816.	Metger.	163.
» 9.	1814.	Bijdragen.	259.
» 13.	1811.	v. d. Willigen.	102.
» 16.	1811.	Heringa.	101.
» »	1814.	Bijdragen.	39.
V: 16.	1826.	de Geer.	105*.
» 19, 20.	1816.	Nalezing.	121.
» 21, 22.	1816.	dezelfde.	122.
» 21.	1827.	Donker Curtius.	82.
» 22.	1812.	Valk.	98.
» 26.	1814.	Bijdragen.	250.

2 THESSALONICENSEN.

H. I: 6, 7.	1811.	Heringa.	102.
» 6.	1812.	Valk.	40.
» 8.	1814.	Bijdragen.	116.
» »	1816.	Nalezing.	135.
» 10.	1816.	Metger.	77.
II: 3—7.	1816.	Seltenreich. II.	144.
» 13.	1816.	Metger.	77.

1 TIMOTHEUS.

H. I: 1.	1814.	Bijdragen.	48.
» 3.	1818.	Bijlage.	83.
» 4.	1816.	Seltenreich.	74.

H. I:

I TIMOTHEUS.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. I: 5.	1812.	Valk.	99.
» »	1816.	Nalezing.	145.
» 9, 10.	1814.	Bijdragen.	45.
» 15.	1814.	dezelfde.	116.
» »	1816.	Nalezing.	162.
» »	1832.	Fockens.	220*, 221*.
» 17.	1812.	Valk.	39.
» 21.	1811.	Heringa.	103.
II: 1.	1814.	Bijdragen.	259.
» 2.	1814.	dezelfde.	57.
» »	1816.	Nalezing.	128.
» 3.	1814.	Bijdragen.	48.
» 5.	1812.	Valk.	57.
» »	1815.	de Keizer.	109.
» 6.	1815.	dezelfde.	95.
» 13, 14.	1816.	Nalezing.	40.
III: 2.	1814.	Bijdragen.	49, 62.
» »	1816.	Nalezing.	120.
» 15.	1811.	van Hengel.	143.
» 16.	1811.	Heringa.	19, 93.
» »	1814.	Bijdragen.	119.
» »	1816.	Seltenreich. II.	35.
IV: 1—3.	1816.	Seltenreich.	74.
» 1.	1816.	Seltenreich. II.	89, 144.
» 3.	1814.	Bijdragen.	243.
» 8.	1814.	dezelfde.	50.
» »	1816.	Nalezing.	46.
» 10.	1814.	Bijdragen.	48.
V: 9.	1814.	dezelfde.	49, 68, 242.
» »	1816.	Nalezing.	129.
» 10.	1811.	van Hengel.	113.
» »	1814.	Bijdragen.	62.

H. V:

1 TIMOTHEUS.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. V : 20.	1814.	Bijdragen.	70, 256.
» 23.	1814.	dezelfde.	51.
» »	1816.	Nalezing.	106.
» »	1818.	Hanewinckel.	35.
VI : 1.	1814.	Bijdragen.	57.
» 5.	1816.	Seltenreich.	74.
» 13.	1832.	Huët.	69*.
» 15.	1812.	Valk.	70.
» 16.	1812.	dezelfde.	37, 38.

2 TIMOTHEUS.			
H. I : 10.	1812.	Valk.	248—253.
» »	1816.	Seltenreich.	42.
II : 8.	1816.	Nalezing.	81.
» 16, 23.	1816.	Seltenreich.	74.
» 18.	1814.	Bijdragen.	37.
» 19.	1811.	van Hengel.	143.
» »	1815.	Seltenreich.	32.
III : 1.	1816.	Seltenreich. II.	144.
» 12.	1814.	Bijdragen.	61.
» 14.	1817.	de Keizer.	24.
» 16.	1819.	Molenaar.	6.
IV : 3, 4.	1816.	Seltenreich.	74.
» 9.	1814.	Bijdragen.	50.
» 13.	1816.	Nalezing.	35.
» »	1818.	Hanewinckel.	22.
» 20.	1818.	dezelfde.	37.

TITUS.			
H. I : 2.	1812.	Valk.	40.
» 8.	1814.	Bijdragen.	62.
» 12.	1814.	dezelfde.	47.
II : 9.	1814.	dezelfde.	57.
» 11.	1814.	dezelfde,	117.

H. II :

TITUS.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. II: 12.	1814.	Bijdragen.	45.
» 14.	1815.	de Keizer.	95.
» »	1815.	Seltenreich.	24.
III: 4,5,6,8,14.	1815.	dezelfde.	28.
» 4.	1816.	Seltenreich. II.	188.
» »	1812.	Valk.	41, 48.
» 5.	1811.	van Hengel.	72.
» »	1816.	Seltenreich. II.	122.
» »	1835.	Vinke.	285*.
» 6.	1815.	de Keizer.	212*.
» 7.	1815.	Seltenreich.	57.
» 9.	1814.	Bijdragen.	51.
» 10.	1816.	Nalezing.	136.
PHILÉMON.			
Vs. 10—21.	1814.	Bijdragen.	252.
HEBREËN.			
H. I: 1.	1816.	Seltenreich.	47.
» »	1816.	Seltenreich. II.	8.
» 2, 3.	1811.	Heringa.	93.
» 3.	1815.	Seltenreich.	60.
» 4—14.	1811.	Heringa.	89—92.
» 14.	1811.	dezelfde.	78.
II: 1—9, 16.	1811.	dezelfde.	89—92.
» 1—4.	1811.	dezelfde.	84.
» 2.	1811.	dezelfde.	20.
» 3, 4.	1814.	Bijdragen.	153.
» 3.	1832.	Otto.	83, 83*, 84.
» 6, 7.	1811.	Heringa.	72.
» 9, 10.	1832.	Huët.	69*.
» 9.	1815.	de Keizer.	125.
» »	1815.	Seltenreich.	13.
» 11.	1815.	de Keizer.	117.

HEBREËN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II: 14.	1815.	de Keizer.	95.
» 17, 18.	1831.	Riehm.	241, 242.
» 17.	1815.	de Keizer.	109, 117.
» »	1815.	Seltenreich.	13.
III: 1.	1815.	de Keizer.	109.
» 7—11.	1816.	Metger.	79.
IV: 12.	1812.	Valk.	40.
» 13.	1812.	dezelfde.	38.
» 14.	1815.	de Keizer.	109.
» 15.	1815.	Seltenreich.	13.
» 16.	1815.	de Keizer.	109.
V: 2, 8.	1815.	Seltenreich.	13.
» 5.	1815.	de Keizer.	109.
» 6, 10.	1815.	dezelfde.	109.
» 7, 8.	1831.	Riehm.	64—67.
» 7.	1811.	Heringa.	172.
» »	1831.	Riehm.	55, 136.
» »	1831.	v. d. Willigen.	25, 55*.
» 8.	1831.	Riehm.	240.
» 9.	1815.	Seltenreich.	66.
» 12.	1814.	Bijdragen.	81.
» »	1816.	Nalezing.	47.
VI: 1, 2.	1816.	dezelfde.	46.
» 2.	1811.	van Hengel.	79.
» »	1814.	Bijdragen.	24.
» 10.	1812.	Valk.	40.
VII: 11, 15, 17.	1815.	de Keizer.	109.
» 22.	1815.	dezelfde.	109.
» »	1816.	Seltenreich.	2.
» 24, 25.	1816.	Nalezing.	81.
» 25.	1815.	de Keizer.	207.
» »	1815.	Seltenreich.	49.

H. VII:

HEBREËN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. VII: 26.	1815.	de Keizer.	109.
» 27.	1815.	dezelfde.	117.
» »	1815.	Seltenreich.	61.
VIII: 1.	1815.	de Keizer.	110.
» 4.	1815.	dezelfde.	109.
» »	1816.	Metger.	139.
» 6—13.	1816.	Seltenreich.	2.
» 6.	1815.	de Keizer.	109.
IX: 7, 25.	1815.	Seltenreich.	61.
» 11.	1815.	de Keizer.	110.
» 12, 15.	1815.	dezelfde.	95, 209.
» 12.	1815.	Seltenreich.	49.
» 13.	1815.	dezelfde.	61.
» 14.	1815.	dezelfde.	24, 60.
» 15.	1815.	de Keizer.	109.
» »	1815.	Seltenreich.	68.
» 25, 26, 28.	1815.	de Keizer.	117.
X: 5.	1815.	Seltenreich.	48.
» 10, 14.	1815.	de Keizer.	117.
» 12.	1815.	dezelfde.	117.
» 21.	1815.	dezelfde.	109.
» 22.	1811.	van Hengel.	118.
» 26, 27.	1815.	de Keizer.	147*.
» »	1815.	Seltenreich.	68.
» 32.	1814.	Bijdragen.	258.
XI: 5.	1819.	Muntendam.	73.
» 6.	1816.	Nalezing.	49.
» 16.	1811.	v. d. Willigen.	43.
» 25.	1819.	Muntendam.	73.
XII: 1.	1814.	Bijdragen.	258.
» 7.	1834.	van Heyst.	104*.
» 22.	1811.	Heringa.	97.

HEBREËN.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. XII: 24.	1815.	de Keizer.	109, 118.
» 26—28.	1811.	van Hengel.	143.
» 26.	1816.	Seltenreich. II.	135.
XIII: 1, 2.	1814.	Bijdragen.	259.
» 1.	1816.	Nalezing.	121.
» 2.	1811.	Heringa.	82.
» »	1814.	Bijdragen.	62.
» »	1816.	Nalezing.	120.
» 8.	1815.	Seltenreich.	71.
» 12.	1815.	de Keizer.	117.
» 20.	1815.	dezelfde.	92.
» »	1816.	Seltenreich. II.	185.
JACOBUS.			
H. I: 2.	1814.	Bijdragen.	258.
» 13.	1812.	Valk.	39.
» 17.	1812.	dezelfde.	38.
» 27.	1812.	dezelfde.	98.
II: 25.	1811.	Heringa.	18.
III: 2.	1816.	Nalezing.	113.
IV: 4.	1812.	Valk.	98.
» 13—15.	1812.	dezelfde.	71.
» 17.	1816.	Nalezing.	134.
V: 1—3.	1816.	Seltenreich.	123.
» 1.	1816.	Nalezing.	160.
» 3.	1814.	Bijdragen.	55.
» »	1826.	v. d. Willigen.	123, 124*.
» 7.	1814.	Bijdragen.	258.
» 12.	1814.	dezelfde.	245, 247.
» 13—18.	1814.	dezelfde.	251.
» 14—16.	1826.	de Geer.	17*.
» 14, 15.	1816.	Seltenreich. II.	115, 121.
» 14.	1811.	van Hengel.	112.

JACOBUS.		<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. V: 14.		1814.	Bijdragen.	AS : IX 71.
» 15, 16.		1814.	dezelfde.	82—85 « 70.
» 15.		1815.	de Keizer.	88 « 131.
I PETRUS.				
H. I: 2.		1815.	de Keizer.	1 « 118.
» »		1816.	Seltenreich. II.	« 188.
» »		1835.	Vinke.	« 242—244.
» 4.		1816.	Seltenreich.	« 44.
» 5, 22.		1816.	Metger.	« 77.
» 10—12.		1816.	dezelfde.	« 80.
» 12.		1811.	Heringa.	« 107.
» »		1814.	Bijdragen.	« 139.
» »		1816.	Metger.	« 162.
» »		1827.	Donker Curtius.	« 26.
» 15, 16.		1812.	Valk.	« 39, 43, 98.
» 18, 19.		1815.	de Keizer.	« 115.
» »		1835.	Vinke.	« 244—247.
» 18.		1815.	Seltenreich.	« 67.
» 23.		1816.	Nalezing.	« 89.
II: 2.		1827.	Donker Curtius.	« 81.
» 5.		1815.	de Keizer.	« 212*.
» 9.		1816.	Seltenreich. II.	« 10.
» 13, 17, 18.		1814.	Bijdragen.	« 57.
» 15, 16.		1816.	Seltenreich.	« 115.
» 21—23.		1815.	dezelfde.	« 8, 29.
» 21.		1814.	Bijdragen.	« 139.
» »		1832.	Huët.	« 69*.
» 23.		1816.	Nalezing.	« 100.
» 24.		1815.	de Keizer.	« 117.
» »		1815.	Seltenreich.	« 33.
» »		1816.	dezelfde.	« 359.
» »		1835.	Vinke.	« 247—253.

H. II:

1 PETRUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II: 25.	1815.	de Keizer.	8 : II 92.
» »	1835.	Vinke.	31—41 253.
III: 4.	1832.	Fockens.	31, 31 205.
» 12.	1812.	Valk.	31 « 39.
» 17.	1812.	dezelfde.	« « 71.
» 18.	1815.	de Keizer.	211—211 82.
» »	1835.	Vinke.	253—257, 358.
» 21.	1811.	van Hengel.	« 73.
» 22.	1811.	Heringa.	8—1 108.
IV: 1, 2.	1835.	Vinke.	257—262.
» 3.	1814.	Bijdragen.	1 62.
» 8.	1816.	Nalezing.	« 121.
» 9.	1814.	Bijdragen.	2 259.
» »	1816.	Nalezing.	7, 8 120.
» 12.	1814.	Bijdragen.	8 258.
» 17.	1812.	Valk.	7—8 100.
» 19.	1812.	dezelfde.	8 « 71.
V: 4.	1815.	de Keizer.	« 92.
» 7.	1816.	Nalezing.	7 96.
2 PETRUS.			
H. I: 7.	1816.	Nalezing.	« 100.
» 9.	1815.	Seltenreich.	« 68.
» 13, 14.	1811.	v. d. Willigen.	— 8 42.
» 15, 16.	1829.	te Gempt.	126—129.
» 21.	1816.	Melger	79, 80.
» »	1819.	Molenaar.	« 19.
II: 4.	1811.	Heringa.	8, 1 : 1 20.
» 11.	1811.	dezelfde.	« 105.
III: 2, 3.	1816.	Seltenreich. II.	1 89.
» 2.	1819.	Molenaar.	« 28.
» 4.	1816.	Seltenreich.	8, 8—8 47.
» 8.	1812.	Valk.	8 38.

H. III :

2 PETRUS.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. III: 8.	1816.	Seltenreich.	47.
» 14—16.	1814.	Bijdragen.	95.
» 15, 16.	1834.	van Heyst.	177, 178.
» 16.	1816.	Nalezing.	130.
» »	1832.	Fockens.	1*, 2*.

1 JOHANNES.

H. I—V.	1829.	Hauff. 167-177, 182-186.	
«	1834.	van Heyst.	204*.
I: 1—3.	1813.	van Tricht.	33*.
» »	1813.	de Keizer.	73.
» 1.	1813.	van Tricht.	60*.
» »	1813.	de Keizer.	76.
» 2.	1813.	dezelfde.	51, 52*, 79.
» 3, 7.	1813.	dezelfde.	134.
» 3.	1813.	van Tricht.	51.
» 5—7.	1813.	dezelfde.	23.
» 5.	1813.	dezelfde.	44*.
» »	1813.	de Keizer.	33, 35.
» 7.	1813.	van Tricht.	71*, 119*.
» »	1813.	de Keizer.	77, 79, 100.
» »	1815.	dezelfde.	118.
» »	1835.	Vinke.	266—270.
» 8—10.	1813.	van Tricht.	79.
» »	1816.	Nalezing.	113.
» 9.	1813.	van Tricht.	50*.
» »	1813.	de Keizer.	42.
II: 1, 2.	1813.	van Tricht.	72*.
» »	1835.	Vinke.	270—276.
» 1.	1813.	van Tricht.	36, 74*.
» »	1813.	de Keizer.	75, 76.
» 3-6, 9-11.	1813.	van Tricht.	24.
» 5.	1813.	de Keizer.	78, 79.
			H. II:

1 JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. II: 6, 24.	1813.	de Keizer.	98.
» 7.	1813.	van Tricht.	112*.
» 8.	1813.	dezelfde.	69.
» »	1813.	de Keizer.	111*, 123.
» 9, 11.	1813.	van Tricht.	81.
» 10.	1813.	de Keizer.	130.
» 11.	1813.	van Tricht.	45.
» »	1813.	de Keizer.	112.
» 12.	1813.	van Tricht.	72*.
» »	1813.	de Keizer.	79.
» »	1815.	dezelfde.	86.
» 13, 14.	1813.	van Tricht.	86*.
» »	1813.	de Keizer.	88.
» 13.	1813.	van Tricht.	60*.
» 15—17.	1813.	dezelfde.	83*.
» »	1813.	de Keizer.	127*.
» 15.	1812.	Valk.	98.
» 18.	1813.	de Keizer.	17.
» »	1816.	Seltenreich.	47.
» »	1816.	Nalezing.	15.
» 19, 21-27.	1813.	van Tricht.	15, 16.
» 20—27.	1813.	dezelfde.	95.
» 20.	1813.	de Keizer.	55*, 57.
» »	1816.	Seltenreich. II.	142.
» 23.	1813.	van Tricht.	64.
» »	1813.	de Keizer.	51.
» 27.	1813.	dezelfde.	55, 57.
» 28.	1813.	van Tricht.	75*.
» 29.	1813.	dezelfde.	48.
III: 1.	1813.	dezelfde.	89, 92.
» »	1813.	de Keizer.	99.
» 2, 3.	1813.	van Tricht.	120.
			H. III:

I JOHANNES.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. III: 2.	1813.	van Tricht.	99*.
» »	1813.	de Keizer.	82, 103.
» 4—10.	1813.	van Tricht.	23.
» 4.	1813.	dezelfde.	80*.
» »	1813.	de Keizer.	104.
» 5.	1813.	van Tricht.	68.
» »	1835.	Vinke.	276—279.
» 6.	1813.	de Keizer.	104.
» 7.	1813.	dezelfde.	75.
» 8.	1813.	van Tricht.	68, 81.
» »	1813.	de Keizer.	60, 79.
» 9.	1813.	van Tricht.	91*.
» 10.	1813.	dezelfde.	92, 112.
» »	1813.	de Keizer.	103.
» 11—24.	1813.	van Tricht.	24.
» 12, 13.	1813.	dezelfde.	84.
» 12.	1813.	dezelfde.	22, 78*.
» 14, 15.	1813.	dezelfde.	82.
» 14.	1813.	de Keizer.	107.
» 16.	1813.	dezelfde.	79, 134.
» »	1815.	dezelfde.	82.
» »	1832.	Huët.	69*.
» »	1835.	Vinke.	279—283.
» 19.	1813.	de Keizer.	130.
» 20.	1812.	Valk.	38.
» »	1813.	van Tricht.	46.
» »	1813.	de Keizer.	31.
» 24.	1813.	van Tricht.	57.
» »	1813.	de Keizer.	99.
IV: 1—5.	1813.	van Tricht.	15.
» 1—3.	1831.	Riehm.	147.
» 1.	1813.	de Keizer.	77, 124.
	P		H. IV;

I JOHANNES.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. IV: 1.	1816.	Seltenreich. II.	116.
» »	1827.	Donker Curtius.	82.
» 2.	1813.	de Keizer.	73.
» 3.	1813.	dezelfde.	86.
» »	1816.	Nalezing.	15.
» 4.	1813.	de Keizer.	30, 59.
» 6.	1813.	van Tricht.	37*.
» »	1813.	de Keizer.	98, 117.
» 7—21.	1813.	van Tricht.	24.
» 7.	1813.	de Keizer.	129.
» 8.	1812.	Valk.	41.
» »	1813.	de Keizer.	104.
» 9, 14.	1813.	van Tricht.	83.
» 9—11.	1835.	Vinke.	279—283.
» 10.	1813.	de Keizer.	79.
» »	1815.	dezelfde.	116.
» 12.	1813.	van Tricht.	44, 51*.
» »	1813.	de Keizer.	117.
» 13.	1813.	van Tricht.	57.
» »	1813.	de Keizer.	99.
» »	1816.	Seltenreich. II.	191.
» 15, 16.	1813.	de Keizer.	98.
» 17.	1813.	van Tricht.	48*.
» »	1813.	de Keizer.	120.
» 18.	1813.	van Tricht.	52.
» 19.	1813.	dezelfde.	96.
V: 1—3.	1813.	dezelfde.	112.
» 2.	1813.	dezelfde.	113.
» 3, 4.	1813.	dezelfde.	96.
» 4—6.	1813.	dezelfde.	16.
» 4.	1813.	de Keizer.	100.
» 5—10.	1816.	Metger.	208.

H. V:

1 JOHANNES.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. V: 6—10.	1813.	van Tricht.	66*, 103.
» »	1816.	Metger.	140.
» 6, 8.	1813.	de Keizer.	75, 76.
» 6.	1811.	van Hengel.	54.
» »	1813.	van Tricht.	57.
» 7.	1813.	dezelfde.	56.
» »	1813.	de Keizer.	47.
» 8—11.	1813.	dezelfde.	73, 74.
» 8.	1813.	dezelfde.	54, 56.
» 9.	1813.	van Tricht.	50.
» 12, 13.	1813.	dezelfde.	99*.
» 14, 15.	1813.	dezelfde.	115.
» 14.	1813.	de Keizer.	121.
» 15, 16.	1813.	van Tricht.	116*.
» 16.	1813.	dezelfde.	113.
» »	1813.	de Keizer.	38*.
» »	1814.	Bijdragen.	70.
» 17.	1813.	de Keizer.	112.
» 18.	1813.	van Tricht.	86*, 91*.
» »	1813.	de Keizer.	62*.
» 19.	1813.	van Tricht.	84*.
» »	1813.	de Keizer.	69*.
» »	1816.	Nalezing.	48.
» 20.	1813.	van Tricht.	43, 61*.
» »	1813.	de Keizer.	31*, 98.
» »	1814.	Bijdragen.	106.
» 21.	1813.	de Keizer.	44, 116.

2 JOHANNES.

Vs. 1—13.	1829.	Hauff.	178—186.
1.	1813.	van Tricht.	33.
»	1813.	de Keizer.	134.
2.	1813.	van Tricht.	36.

2 JOHANNES.

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
Vs. 4.	1813.	de Keizer.	110, 135.
7.	1816.	Nalezing.	15.
9.	1813.	de Keizer.	105.
10, 11.	1813.	van Tricht.	40.
»	1813.	de Keizer.	135.
10.	1814.	Bijdragen.	80, 98.
11.	1814.	dezelfde.	258.
12, 13.	1813.	van Tricht.	39.

3 JOHANNES.

Vs. 1—15.	1829.	Hauff.	178—186.
1, 3, 5, 15.	1813.	de Keizer.	134.
1.	1813.	van Tricht.	33.
3, 4, 12.	1813.	de Keizer.	135.
5—8.	1813.	dezelfde.	134.
6—8.	1813.	van Tricht.	41.
6.	1813.	de Keizer.	134.
9, 12.	1813.	van Tricht.	17.
11.	1813.	dezelfde	48.
»	1813.	de Keizer.	98.

JUDAS.

Vs. 3, 17, 21.	1835.	Vinke.	238.
4.	1816.	Seltenreich.	359.
6.	1811.	Heringa.	20.
9.	1811.	dezelfde.	109.
12.	1811.	van Hengel.	161.
20.	1816.	Metger.	77.
23.	1812.	Valk.	98.

**OPENBARING VAN
JOHANNES.**

H. I—XXII.	1829.	Hauff.	186—193.
I: 1.	1811.	Heringa.	115.
» 4.	1811.	dezelfde.	112.

H. I:

OPENB. v. JOH.	Jaar.	Verhand.	Bladz.
H. I: 4.	1816.	Metger.	80, 81.
» 5, 6.	1835.	Vinke.	284—288.
» 5.	1815.	de Keizer.	117.
» 9.	1829.	Hauff.	26.
» 20.	1811.	Heringa.	18.
II: 1, 8, 12, 18.	1811.	dezelfde.	18.
» 3, 13.	1832.	Huët.	92*.
» 4, 14, 20.	1835.	Vinke.	71.
III: 1, 7, 14.	1811.	Heringa.	18.
» 5.	1811.	dezelfde.	114.
IV: 5.	1811.	dezelfde.	114.
» »	1816.	Metger.	81.
» 6.	1816.	dezelfde.	137.
» 8.	1811.	v. d. Willigen.	72.
V: 2, 11.	1811.	Heringa.	242.
» 6, 9, 12, 13.	1815.	de Keizer.	115.
» 6.	1811.	Heringa.	114.
» »	1816.	Metger.	81, 137.
» 9, 10.	1835.	Vinke.	288—292, 437.
VI: 9.	1811.	v. d. Willigen.	72.
VII: 1, 2, 11.	1811.	Heringa.	242.
» 2.	1811.	dezelfde.	19.
» 14.	1815.	de Keizer.	116.
VIII.	1811.	Heringa.	243, 244.
» 3—5.	1811.	dezelfde.	19.
X: 1—10.	1811.	dezelfde.	19.
XI: 1.	1811.	dezelfde.	19.
XII: 7, 9.	1811.	dezelfde.	20.
» 7.	1811.	dezelfde.	244.
» 11.	1815.	de Keizer.	116.
XIII: 8.	1815.	dezelfde.	113.
XIV—XXII.	1811.	Heringa.	244—247.
			H. XIV:

OPENB. v. JOH.	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
H. XIV: 4, 5.	1832.	Bergsma.	223*.
» 10.	1831.	Riehm.	69.
» 13.	1811.	v. d. Willigen.	60.
» 17.	1811.	Heringa.	19.
XVI: 19.	1831.	Riehm.	69.
XVIII: 1.	1811.	Heringa.	19.
» 6.	1831.	Riehm.	69.
XX: 1.	1811.	Heringa.	19.
XXII: 8, 9.	1811.	dezelfde.	247.
» 16.	1811.	dezelfde.	115.

BLADWIJZER

DER

HEBREEUWSCHE WOORDEN;

*welke in de Verhandelingen worden
opgehelderd.*

[Hetgeen bij het begin van den Bladwijzer der Bijbelplaatsen te
kennen gegeven is, houde men als ook hier vooraf berigt.]

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
אב	1821.	Roijaards.	119*.
אחרי-כן	1816.	Seltenreich. II.	7.
אלילים	1817.	de Keizer.	89*.
ארץ	1821.	Roijaards.	42*.
אשפים	1821.	dezelfde.	71, 165*.

באש	1816.	Seltenreich. II.	19.
בני איש	1827.	Stronck.	134*.
בני מצוה	1832.	Bergsma.	215*.

גנוזים	1834.	van Heyst.	23.
--------	-------	------------	-----

הנלים	1817.	de Keizer.	89*.
-------	-------	------------	------

ה

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
חנכת הבית	1827.	Stronck.	241—243.
חר	1821.	Roijaards.	179*.
חרממים	1821.	dezelfde.	164*, 165.
חרק	1827.	Stronck.	79.

,

ידע	1813.	de Keizer.	118.
»	1817.	v. Heijningen.	35.
יהולל	1811.	v. d. Willigen.	20*.
יום יהוה	1816.	Seltenreich. II.	13.

ב

בהנים	1830.	Dahler.	70*, 71*, 203, 204.
בזבים	1817.	de Keizer.	89*.
בל	1816.	Seltenreich. II.	10.

ל

להזכיר	1827.	Stronck.	143.
למה	1831.	Riehm.	101.
לשון אש	1816.	Seltenreich. II.	58.

מ

מוסר	1815.	de Keizer.	106.
מכשפים	1821.	Roijaards.	165*.
מלאך	1811.	Heringa.	18.

ג

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
גבא	1816.	Seltenreich. II.	9,88, 105.
גביאים	1826.	de Geer.	79 ^t .
גבל	1827.	Stronck.	153 [*] .
גשא עון	1835.	Vinke.	277.

ד

דג	1827.	Stronck,	79 [*] .
דפירות	1830.	Dahler.	28 [*] , 29 [*] .

ה

הלה	1819.	Muntendam.	70.
הלהגתית	1827.	Stronck.	60.
העות	1827.	dezelfde.	213 [*] .

ו

והתמים	1821.	Roijaards.	71.
והתגם	1821.	dezelfde.	71.

ז

זדקה	1816.	Seltenreich. II.	35.
זדיק	1822.	de Keizer.	142.

ח

חוח אלהים	1816.	Seltenreich. II.	8.
חפאים	1811.	v. d. Willigen.	20 [*] .

ש

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
שאל	1811.	v. d. Willigen.	15*, 18*.
שלום	1815.	de Keizer.	106.
שעירים	1830.	Dahler.	30*, 31*.

ת

תרע	1821.	Roijaards.	176.
-----	-------	------------	------

BLADWIJZER

OF
VERBODEN DER

GRIEKSCHE WOORDEN,

*welke in de Verhandelingen worden
opgehelderd.*

[Hetgeen bij het begin van den Bladwijzer der Bijbelplaatsen te kennen gegeven is, houde men als ook hier vooraf berigt.]

A.

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
'Αγαπητός, in dezelfde beteekenis als μονογενής.	1815.	de Keizer.	28.
'Αγγελος.	1811.	Heringa.	18.
'Αγιάζειν.	1815.	de Keizer.	121.
»	1835.	Vinke.	75.
'Αγιοι, αγιασμένοι.	1826.	de Geer.	14*.
'Αγιωσύνη.	1817.	de Keizer.	115.
'Αγωνία.	1831.	Riehm.	51*—53*.
»	1831.	v. d. Willigen.	13*.
'Αδημονεῖν.	1831.	Riehm.	51.
Αἶρειν τὰς ἁμαρτίας.	1835.	Vinke.	277, 278.
Αἶρειν τὴν ἁμαρτίαν.	1815.	de Keizer.	119.
Αἵρετικὸς.	1814.	Bijdragen.	51.
'ΑλεκτροΦώνια.	1826.	v. d. Willigen.	142*.
'Αληθινὸς, in tegenoverstelling van ἀληθής.	1822.	de Keizer.	136.
	Q 2		'Αμαρ-

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
'Αμαρτάνειν.	1815.	de Keizer.	149.
'Αμαρτωλός.	1822.	Reddingius.	23.
'Αναζήν.	1832.	Bergsma.	198*, 217.
'Ανακεφαλαιώσασθαι; beteekenis van dit woord bij EUSE- BIUS.	1834.	van Heyst.	62-64.
'Ανάμνησις.	1811.	van Hengel.	42.
'Ανάστασις.	1811.	v. d. Willigen.	34.
'Ανθρώπος (ὁ ἔσω!) beteekent nergens het vernieuwd be- ginsel eens weder- geborenen.	1832.	Fockens.	204.
'Ανομία, onderschei- den van ἀμαρτία.	1813.	van Tricht.	80*.
'Αντί; in de plaats van.	1815.	de Keizer.	93.
» »	1835.	Vinke.	56*.
'Αντιλεγόμενος, ἀν- τιλεγόμενα; aan- merkingen we- gens het gebruik dezer benamin- gen bij EUSEBIUS.	1834.	van Heyst.	21, 26, 67-74, 77-109, 377-380.
'Ανωθεν; bij herha- ling.	1822.	de Keizer.	163.
'Ανωθεν γεννηθῆναι.	1822.	dezelfde.	163, 164.
'Απ' ἀρχῆς, hetzelfde als ἐν ἀρχῇ of ἐξ ἀρχῆς.	1813.	van Tricht.	60.
'Αποθνήσκειν.	1826.	v. d. Willigen.	173.
'Αποθνήσκοντες, voor ἀποθανόντες.	1811.	dezelfde.	61.
			'Απο-

	Jaar.	Verhand.	Bladz.
'Αποκάλυψις.	1817.	de Keizer.	44, 49.
'Απόκρυφος, ἀπόκρυ- φα; beteekenis en gebruik dezer be- namingen.	1834.	van Heyst.	22—26.
'Απολύτρωσις.	1815.	de Keizer.	86*.
» — »	1817.	van Tricht.	113.
» — »	1835.	Vinke.	406.
'Απομνημονεύματα τῶν 'Αποστόλων; beteekenis dezer benaming bij JUSTINUS.	1834.	van Heyst.	208, 211.
'Αρπάζεσθαι.	1826.	de Geer.	133*.
'Αρχηγός, voor κύ- ριος.	1815.	de Keizer.	208.
'Αρχοντες (οἱ) τοῦ αἰῶνος τούτου.	1826.	de Geer.	49*.
'Ατοπα καὶ δυσσεβῆ, bij EUSEBIUS de benaming van verdichte en ket- tersche geschrif- ten.	1834.	van Heyst.	77, 92, 96, 99, 106.
'Αφορμή.	1832.	Bergsma.	196*.
'Αχειροποίητος.	1811.	v. d. Willigen.	47*.
'Αχρι, νόος.	1817.	de Keizer.	146.
'Αχρι καιροῦ.	1831.	Riehm.	123*.

B.

Βαπτίζεσθαι ἐν πνεύ- ματι ἁγίῳ καὶ πυρί.	1816.	Seltenreich. II.	16—24.
--	-------	------------------	--------

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
Βάπτισμα βαπτισθῆναι; lijden ondergaan.	1815.	de Keizer.	36*.
Βάθη (τὰ) τοῦ Θεοῦ.	1826.	de Geer.	50*.

Γ.

Γένη γλωσσῶν; γλώσση of γλώσσαις λαλοῦντες.	1826.	de Geer.	80*.
Γεννηθῆναι ἐξ ὕδατος, ἐκ πνεύματος.	1822.	de Keizer.	165, 166.
Γίνεσθαι ἔμπροσθέν τινος.	1822.	dezelfde.	189.
Γινώσκειν; verzorgen, beminnen.	1817.	v. Heyningen.	35*.
Γλῶσσα.	1816.	Metger.	103.
Γλώσσαις ἑτέραις λαλεῖν.	1816.	Seltenreich. II.	103.
Γνήσιος, γνήσια; beteeke- nis en ge- bruik dezer be- namingen bij Eu- SEBIUS.	1834.	van Heyst.	21, 101, 103.
Γράμμα (τὸ) tegen over τὸ πνεῦμα.	1826.	de Geer.	55*.

Δ.

Δεῖ.	1835.	Vinke.	25*.
Δεσπότης, κύριος.	1818.	Hanewinckel.	58.
Δηλωθεὶς; beteeke- nis dezes woords bij EUSEBIUS.	1834.	van Heyst.	64, 65.

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
Διαθηκόγραφοι; ge- bruik en oor- prong van deze Benaming der H. Schriften.	1834.	van Heyst.	17, 20.
Διάκρισις πνευμά- των.	1826.	de Geer.	79*.
Διάλεκτος.	1816.	Metger.	103.
Διηγῆσεις μερικαὶ en παλαιὰ συγγρα- φεῖς zijn bij Eu- SEBIUS schriftelij- ke overlevering.	1834.	van Heyst.	36.
Δίκαιος.	1813.	van Tricht.	50*.
»	1822.	de Keizer.	141.
»	1835.	Vinke.	269*, 327, 328.
Δικαιοσύνη.	1817.	de Keizer.	99.
»	1817.	van Tricht.	151*.
»	1817.	v. Heijningen.	38*, 40.
»	1835.	Vinke.	269*, 317*.
Δικαιοσύνη Θεοῦ.	1835.	dezelfde.	321—323.
Δικαιοῦσθαι.	1817.	van Tricht.	151*.

E.

Ἐγγίζειν.	1826.	v. d. Willigen.	57.
Ἐγκράτεια.	1817.	de Keizer.	247.
Εἶ, voor ὅτι.	1817.	dezelfde.	59.
Εἶγε, voor γὰρ.	1811.	v. d. Willigen.	52*.
Εἶναι ἐν σαρκί.	1832.	Fockens.	137*, 138*.
Εἶναι ἐν σαρκὶ en εἶ- ναι ἐν τῇ σάρκι.	1832.	Bergsma.	193*.
Εἶναι παρὰ τινος.	1822.	de Keizer.	179.
Ἐκθαμβεῖσθαι.	1831.	Riehm.	51.
			Ἐκ-

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
'Εκκλησιαστικὸς; be- teekenis dezer be- naming bij EUSE- BIUS.	1834.	van Heyst.	73.
'Εκλογὴ en πρόθε- σις.	1817.	van Tricht.	86*.
'Ελληνες.	1816.	Seltenreich.	177*.
'Εμπροσθεν; νόοι.	1822.	de Keizer.	187, 188.
'Εν.	1835.	Vinke.	354*.
'Ενδιάθετοι, ἐνδιάθη- κοι; gebruik en oorsprong dezer benamingen der H. Schriften.	1834.	van Heyst.	17, 20, 21.
'Ενδύσασθαι en ἐπεν- δύσασθαι.	1811.	v. d. Willigen.	48.
'Ενεργήματα δυνά- μεων.	1826.	de Geer.	78*.
'Ενώπιον τῶν ἀγγέ- λων.	1811.	Heringa.	27, 28.
'Εξουσία; deksel.	1818.	Hanewinckel.	42.
'Επ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.	1816.	Seltenreich.	47*.
'Επὶ τὸ αὐτό.	1816.	Metger.	39.
'Επὶ τῷ ὀνόματι αὐ- τοῦ.	1835.	Vinke.	80*.
'Ερχεσθαι ὀπίσω τι- νος; iemand op- volgen.	1822.	de Keizer.	187, 188.
'Ερχομαι.	1811.	van Hengel.	85.
'Εφ' ᾧ; waarom.	1811.	v. d. Willigen.	52*.
'Εχειν.	1822.	Reddingius.	37.
'Εως ἐσχάτου τῆς γῆς.	1811.	van Hengel.	55.

Z.

	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Ζωή, λόγος τῆς ζωῆς.	1813.	van Tricht.	34.
» » »	1813.	de Keizer.	51.

H.

*Ηδη.	1834.	van Heyst.	69.
-------	-------	------------	-----

Θ.

Θεόπνευστος.	1819.	Molenaar.	13.
Θυσία.	1835.	Vinke.	368—371.

I.

*Ιδιος.	1817.	de Keizer.	113, 114.
*Ιδίωσις; voorbeelden dezer redekunstige figuur in de brieven van PAULUS.	1832.	Fockens.	213.
*Ιλάσκεσθαι, ιλασµός, ιλαστήριον.	1815.	de Keizer.	120.
» »	1835.	Vinke.	420, 421.
*Ιλάσκω, ιλασµός.	1813.	van Tricht.	72, 73.
Ινατί, zoo veel als εις τί, staat volkomen gelijk met הַמָּל en הַמִּלָּה.	1832.	Bergsma.	157, 158*.

K.

Καθαρίζειν.	1835.	Vinke.	266—270*, 285.
-------------	-------	--------	----------------

R

Kα-

	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Καθολικὸς, ἐπιστόλαι καθολικαὶ; betee- kenis dezer bena- mingen bij EUSE- BIUS.	1834.	van Heyst,	39—42.
Καθῶς.	1815.	de Keizer,	147.
Καὶ δὲ.	1835.	Vinke.	29*.
Κανὼν, κανονικὸς, κανονιζόμενος, κε- κανονισμένος; be- teekenis en ge- bruik dezer be- namingen.	1834.	van Heyst.	12—21.
Καρδία; geweten.	1813.	de Keizer.	64.
Κατὰ ἄνθρωπον; menschelijk.	1817.	dezelfde.	43*.
Καταγγέλλειν.	1815.	dezelfde.	67.
Κατακρίνειν.	1835.	Vinke.	408*.
Καταλλάσσειν.	1835.	dezelfde.	332—334.
Κοινωνία.	1813.	van Tricht.	52*.
Κύριος.	1818.	Hanewinckel.	57.

Λ.

Λελουμένοι.	1811.	van Hengel.	118.
Λόγικος.	1827.	Donker Curtius.	81*.
Λόγος γνώσεως.	1826.	de Geer.	77*.
Λόγος σοφίας.	1826.	dezelfde.	77*.
Λυπεῖσθαι.	1831.	Riehm.	51.

Μ.

Μάταιοι, μάταια.	1817.	de Keizer.	89.
Μεμβράνα.	1818.	Hanewinckel.	22*.
			Με-

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
Μεσίτης.	1815.	de Keizer.	109.
»	1817.	dezelfde.	171.
Μετάνοια.	1817.	van Tricht.	184.
Μετασχηματισμός; voorbeelden de- zer redekunstige figuur in de brie- ven van PAULUS.	1832.	Fockens.	212—218.
Μίχτος; welke soort van geschriften ORIGENES met deze benaming aanduide.	1834.	van Heyst.	22, 260.
Μυκτηρίζειν; be- driegen.	1817.	de Keizer.	97*.
Μωρία.	1826.	de Geer.	46*.
N.			
Νοθεύεται; betee- kenis daarvan bij EUSEBIUS.	1834.	van Heyst.	42, 43.
Νόθος staat bij ORI- GENES tegen over γνήσιος.	1834.	dezelfde.	21.
Νόθος, νόθα; aan- merkingen we- gens het gebruik dezer benamin- gen bij EUSEBIUS.	1834.	dezelfde.	21, 76—109, 131—146, 377.
Νόμος.	1817.	de Keizer.	66*, 67.

O.

Οἶκλα, οἰκητήριον, οἰκοδομή.	1811.	v. d. Willigen.	43*.
		R 2	Ὅμο-

	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Ὁμολογούμενος, ὁμολογούμενα; aanmerkingen wegens het gebruik dezer benamingen bij EUSEBIUS.	1834.	van Heyst.	21, 52, 65, 77-87, 101-103.
Ὁργή Θεοῦ.	1835.	Vinke.	321.
Ὁσάκις ἄν πίνητε.	1811.	van Hengel.	48.
Ὁψὲ σαββάτων; be- teekenis dezer zegswijze.	1826.	v. d. Willigen.	38, 39.
Ὁψώνιον; loon.	1815.	de Keizer.	142.

Π.

Παλαὶ συγγραφεῖς
(zie διηγήσεις με-
ρικαί).

Παντελῶς νόθα, even
als ἄτοπα καὶ δυσ-
σεβῆ; bij EUSE-
BIUS de benaming
van verdichte en
ketttersche ge-
schriften.

Παράδοσις (ἡ) ἐκ-
κλησιαστική, bij
EUSEBIUS.

Παράκλητος.

»

Παραλειπόμενα.

Προκλαμβάνειν ἀπὸ
τινὸς en παρὰ τι-
νὸς; van iemand
leeren.

Πᾶς, πᾶσα, πᾶν.

van Heyst. 80, 92, 99, 106.

dezelfde. 272, 273*.

van Tricht. 74*.

Seltenreich. II. 28*.

Dahler. 87.

van Hengel. 60.

Nalezing. 12.

Πεν-

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
Πεντεκόστη.	1816.	Metger.	25*.
„	1816.	Seltenreich. II.	46*.
Περὶ; ter oorzaak van.	1815.	de Keizer.	83.
Περικαθάρματα τοῦ κόσμου.	1826.	de Geer.	61*.
Περιτομή; hartsver- betering.	1811.	van Hengel.	71*.
Πίστις; overtuiging van het gegronde eener zaak.	1817.	de Keizer.	249.
Πλήρωμα.	1817.	dezelfde.	37, 38.
Πνεῦμα.	1817.	dezelfde.	204—206.
Πνεῦμα (τὸ) tegen- over τὸ γράμμα.	1826.	de Geer.	55*.
Πνεῦμα ἀγιοσύνης.	1817.	de Keizer.	115, 116.
Πνεῦμα ἀληθείας.	1816.	Metger.	70.
Πνεῦμα Χριστοῦ in tegenoverstelling van πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.	1817.	v. Heyningen.	69*.
Ποτὲ.	1832.	Bergsma.	139.
Πρεσβύτερος; de ou- de.	1813.	van Tricht.	33*.
Πρόθεσις.	1817.	dezelfde.	86*.
Πρὸς.	1826.	v. d. Willigen.	48*.
Προσκυνεῖν.	1822.	Reddingius.	138.
Προσφορά.	1835.	Vinke.	368—371.
Προφήται.	1826.	de Geer.	79*.
Προφητεία.	1826.	dezelfde.	78*, 79*.
Προφητεύειν; alge- meene beteekenis van dit woord.	1816.	Seltenreich. II.	105.
Πρῶτος voor πρότε- ρος.	1822.	de Keizer.	189.

Σ.

	<i>Jaar.</i>	<i>Verhand.</i>	<i>Bladz.</i>
Σάρξ.	1832.	Fockens.	138*.
»	1832.	Bergsma.	233, 234.
Σαρκικός, εἶναι ἐν τῇ σαρκί.	1817.	de Keizer.	147, 148.
Σατανᾶς; zonder- linge afleiding van dit woord bij JUSTINUS.	1834.	van Heyst.	216*.
Σημεῖα.	1831.	v. d. Willigen.	168.
Σκάνδαλον.	1813.	de Keizer.	132.
Σκληρύνειν.	1817.	dezelfde.	131, 132.
Σοφία.	1826.	de Geer.	46*, 49*.
Σοφοί.	1826.	dezelfde.	46*.
Σπένδειν; eene drankofferande opofferen.	1815.	de Keizer.	213*.
Στοιχειώσεις εἰσαγω- γική.	1834.	van Heyst.	50*.
Σφραγισάμενος.	1826.	de Geer.	73*.
Συμφωνία.	1821.	Roijaards.	72.
Συνέχεσθαι gecon- strueerd met ἐκ of een' dativus.	1811.	v. d. Willigen.	120.
Συντέλεια τοῦ αἰῶ- νος.	1811.	van Hengel.	33.
Σωτὴρ, van God.	1814.	Bijdragen.	47.

T.

Τέλη (τὰ) τῶν αἰώ- νων.	1816.	Seltenreich.	47*.
Τίθημι.	1835.	Vinke.	53*, 73*.
Τιμεῖν.	1822.	Reddingius.	149.

T.

	Jaar.	Verhand.	Bladz.
Ἰδωρ; doop.	1811.	van Hengel.	54, 76.
Ἰδὼς Ἰδιος τ. Θ. in vergelijking met Ἰδὼς τ. Θ.	1817.	de Keizer.	113.
Ἰπὲρ.	1815.	dezelfde.	81*—84.
Ἰπὲρ voor περὶ of διὰ cum Accus.	1835.	Vinke.	30*, 59*.

891

αργιλίω Φ.

Φώνη.

1816.

Metger.

52.

»

[1816.

Seltenreich. II.

69.

X.

Χάρις.

1817.

de Keizer.

99.

Χάρισμα.

1816.

Seltenreich. II.

177*.

Χάρισματα ἰαμά-
των.

1826.

de Geer.

78*.

Χρίσμα.

1813.

van Tricht.

39*.

Ω.

Ὠρα ἐσχάτη.

1816.

Seltenreich.

47*.

B L A D W I J Z E R

DER

VOORNAAMSTE ZAKEN.

[Om de twee verhandelingen des Heeren SELTENREICH, beiden in het jaar 1816 uitgegeven, te onderscheiden, wordt die *Over het denkbeeld, hetwelk men zich te vormen heeft van de uitstorting des H. Geestes* enz. aldus aangeduid: *Seltenreich*, 1816. II. — Voorts houde men, hetgeen bij het begin van den Bladwijzer der Bijbelplaatsen te kennen gegeven is, als ook hier vooraf berigt.]

A.

AANBIDDING van JEZUS CHRISTUS. Zie JEZUS CHRISTUS.

AANDOENINGEN. Gewone gang van sterke aandoeningen der ziel, welke door voorstellingen worden opgewekt. — *Riehm*, 1831. bl. 80—82. Zulke aandoeningen ontstaan niet uit velerlei oorzaken tevens, maar uit ééne. *ald.* bl. 134, 135. *van der Willigen*, 1831. bl. 67—69.

AANHALINGEN van plaatsen uit het Oude Verbond door Jezus en de Apostelen. Wat omtrent dezelfde in acht te nemen is. — *Bijdragen*, 1814. bl. 201. Uit die aanhalingen blijkt, dat men aan geene woordelijke ingeving bij de Heilige Schrijvers te denken heeft. — *Molenaar*, 1819. bl. 149. Zie OUD VERBOND.

AANNEMING tot kinderen. Zie KINDEREN.

ABRAHAM. Beloften aan hem gedaan, door het Evangelie vervuld. — *van Tricht*, 1817. bl. 143—145. Waarom hij genoemd wordt een vader der geloovigen. *ald.* bl. 146, 147.

ACCOMMODATIËN. In hoe verre zij in de gezegden van JEZUS en de Apostelen kunnen aangenomen worden. — *Nalezing*, 1816. bl. 37. *Bijdragen*, 1814. bl. 15. Regelen tot onderscheiding van dezelve. *ald.* 204—206. Niet te verwarren met schikking naar tijd en plaats. — *Nalezing*, 1816. bl. 29. Zij komen niet in aanmerking bij hetgeen in het Nieuwe Testament gezegd wordt aangaande 's Heilands lijden en sterven tot vergevinge der zonden. — *Vinke*, 1835. bl. 10, 467, 468.

ACHTING voor zichzelf, als noodig aangeprezen door de Heidensche wijsgeeren, maar veel krachtiger door het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 127.

ADAM (De tegenstelling van) tegen **CHRISTUS**, door **PAULUS**, mist alle kracht, indien de vergeving der zonde bewerkt wordt door 's menschen verbetering. — *Seltenreich*, 1815. bl. 77, 78. Van hem leidt **PAULUS** af de algemeenheid der zonde. *van Heijningen*, 1817. bl. 93. De geschiedenis van **ADAMS** val geene mythe. — *de Keizer*, 1817. bl. 141. Beantwoording der tegenwerpingen tegen de leer van het algemeen bederf, als voortgevloeid uit **ADAMS** zonde. — *de Keizer*, 1817. bl. 139—142. Zie ook **ZONDE**.

AFFELMAN. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

AFGESCHIEDENHEID (Staat der). Zie **ZIEL**.

AFGODERIJ. Verderfelijke invloed van dezelve. — *Valk*,

AFGODERIJ.

Valk, 1812. bl. 57. Hoe God dezelve heeft te-
gengewerkt in het tijdvak der Babylonische bal-
lingschap. — *Roijaards*, 1821. bl. 247—253.
Waarschuwing tegen dezelve in den tijd der
Apostelen nog zeer gepast. — *de Keizer*, 1813.
bl. 116.

ALLEGORISCHE UITLEGGING. Zie **UITLEG-
GING.**

ALTING (JAC.) Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Bergsma, 1832. bl. 122, 123.

AMBROSIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 14, 15, 51, 52, 73, 89, 90.
Bergsma, 1832. bl. 12—14, 132*. Beoordee-
ling van hetzelfde. *ald.* bl. 169—172.

AMMON. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Foc-
kens*, 1832. bl. 15, 22, 25, 34, 35.

AMMONIUS SACCAS. Voornaam wijsgeer te Alexan-
drië. — *Bergsma*, 1832. bl. 7*, 8*.

AMOS. Karakter van zijne profetiën. — *Roijaards*,
1821. bl. 203.

AMYRALDUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 51, 55, 105, 106. *Bergsma*,
1832. bl. 86—91, 133*. Beoordeeling van het-
zelve. *ald.* bl. 184—188.

ANAXAGORAS. Waaraan hij, de eerste der Griek-
sche wijsgeeren, die van het geloof aan éénen
God melding maakte, de kennis van deze waar-
heid te danken had. — *van Heijningen*, 1817.
bl. 53.

ANDREAS (De Handelingen van). Aanmerkingen
nopens dit geschrift. — *van Heyst*, 1834. bl.
164, 165.

ANSELMUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
1* *Foc-*

ANSELMUS.

Fockens, 1832. bl. 22. *Bergsma*, 1832. bl. 39, 40, 131*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 167 — 169.

ANTICHRIST. Wat te verstaan door deze benaming. — *de Keizer*, 1813. bl. 18. *Nalezing*, 1816. bl. 15, 16.

APOCRYPH. Aanmerkingen nopens de beteekenis en het gebruik dezer benaming. — *van Heyst*, 1834. bl. 22 — 26. Zie ook *CANONIK*.

APOCRYPHE SCHRIFTEN. Oorsprong van dezelve in het Christendom. — *Hauff*, 1829. bl. 55, 56. Het vroeger gebruik van dezelve, gelijktijdig met de canonike boeken des Nieuwen Testaments, bewijst niets tegen de achtbaarheid van deze. — *van Heyst*, 1834. bl. 343 — 350.

APOSTELEN. Hunne roeping en hun werk. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 119. Hunne bijzondere bestemming. — *Bijdragen*, 1814. bl. 32. Hunne geschiktheid voor gezanten van Jezus. — *Seltenreich*, 1816. bl. 146, 147. Zij behoorden, ofschoon niet tot de aanzienlijken, ook niet tot het gemeen. *ald.* bl. 146*, 354, 355. Zij verschilden onderling in temperament en gemoedsgestel. — *Bijdragen*, 1814. bl. 30. De kennis van de Grieksche taal was voor hen volstrekt noodzakelijk. — *Hauff*, 1829. bl. 150. Hun voortreffelijk karakter. — *Bijdragen*, 1814. bl. 143 — 145. *Vinke*, 1835. bl. 199, 200. Hunne bijzondere vooroordeelen en zwakheden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 29. *Vinke*, 1835. bl. 200, 201. Vóór 's Heilands dood waren zij niet vatbaar voor eene nadere ontwikkeling der leer aangaande zijn lijden en sterven tot vergevinge der zonden en zalig-

APOSTELEN.

ligheid. — *Vinke*, 1835. bl. 202 — 207. En ook nog na zijne opstanding duurde bij hen die onvatbaarheid voort. *ald.* bl. 219 — 221.

Waarom zij niet behoefden gedoopt te worden, indien zij niet, gelijk PAULUS, zich hadden verzet tegen het Evangelie. — *van Hengel*, 1811. bl. 123. Waarom JEZUS hen met hunne toekomstige lotgevallen bekend maakte. — *Bijdragen*, 1814. bl. 35 Bijzondere pligten hun opgelegd, en beloften bepaaldelijk hun gegeven met betrekking tot de prediking van het Evangelie. *ald.* bl. 64 — 67.

Hunne gesteldheid en hun gedrag na JEZUS opstanding. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 76 — 78. Hun toestand bij JEZUS hemelvaart. — *Heringa*, 1811. bl. 198 — 203. Hun gemoedsbestaan en gedrag na JEZUS hemelvaart en vóór het pinksterfeest. — *van Hengel*, 1811. bl. 27. *Metger*, 1816. bl. 23, 24. Nuttigheid van het verblijf der meeste Apostelen te Jeruzalem, na JEZUS hemelvaart. — *Seltenreich*, 1816. bl. 10. Verbazende verandering, door de mededeeling des Heiligen Geestes in hen voortgebracht. *ald.* bl. 159 — 161. *Metger*, 1816. bl. 157 — 159. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 80 — 100. Bewijs daarin gelegen voor de waarheid des Christendoms. *ald.* bl. 157 — 160. Het verhaal van hunne redding uit de gevangenis door eenen Engel, opgehelderd en verdedigd. — *Heringa*, 1811. bl. 208 — 212.

Hoe zij te werk gingen bij de uitbreiding des Evangelies. — *Seltenreich*, 1816. bl. 194, 196. Hunne voorzigtigheid en getrouwheid in de prediking van JEZUS als Zaligmaker aan de Joden. —

Bij-

APOSTELEN.

Bijdragen, 1814. bl. 11. Hunne schranderheid in het spreken overeenkomstig den zin en de behoeften hunner toehoorders. — *Seltenreich*, 1816. bl. 128. 129. Zij gingen wel eens uit van het denkbeeld hunner tegensprekers, ten einde deze te verlichten en te verbeteren. — *Bijdragen*, 1814. bl. 15. Waarom de Sadduceën hunne hevigste vijanden waren. *ald.* bl. 19.

Waarom zij niet alle dwalingen van hunne tijdgenooten te keer gingen. *ald.* bl. 203. In welke gevallen zij niet kunnen gerekend worden zich eenigzins geschikt te hebben naar bestaande vooroordeelen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 205. Waarom zij zich van de allegorische uitlegging des Ouden Verbonds bediend hebben. *ald.* bl. 38.

Zij schikten hun onderwijs naar den toenmaligen staat der burgerlijke maatschappij. *ald.* bl. 57—59. En naar de moeilijkheden, aan de belijdenis van het Christendom toen verbonden. *ald.* bl. 60—63. Waarom zij bijzondere gestrengheid in het weren van verkeerdheden gebruiken moesten. *ald.* bl. 69. Waarin hunne voordragt achterstaat bij die van JEZUS. *ald.* bl. 89.

Zuivere overeenstemming hunner leer met die van JEZUS. *ald.* bl. 90—92. *van Hengel*, 1811. bl. 94. *de Keizer*, 1813. bl. 19—21. In de leer stemmen zij ook onderling volkomen overeen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 93—96. *Seltenreich*, 1816. bl. 10. Hun karakter en hunne eenstemmigheid verdedigd. *ald.* bl. 102—104, 340. Bij alle overeenstemming in hunne schriften, wat de hoofdzaken betreft, bespeurt men toch ook die verscheidenheid, welke uit het verschil-

APOSTELEN.

schillend karakter en gezigtspunt der schrijvers, en uit dergelijke meer, wel moest voortvloeijen. — *Huët*, 1832. bl. 90*. Hun gezag en hunne geloofwaardigheid door JOHANNES aangewezen. — *van Tricht*, 1813. bl. 32 — 37.

Waarom hunne leer eene goddelijke leer moet genoemd worden. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 177, 178. *Donker Curtius*, 1827. bl. 24 — 30. In welken zin zij hunne leer aan goddelijke openbaring toeschrijven. — *Bijdragen*, 1814. bl. 137—139. *Donker Curtius*, 1827. bl. 30—35. Al hun onderwijs, hunne gaven en krachten schreven zij aan God toe. — *Metger*, 1816. bl. 161 — 163. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 176. Hunne wijsheid in het aannemen des beginsels van een vrij onderzoek der geopenbaarde godsdienstleer. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 85 — 89.

Verklaringen van hen aangaande de bestemming des Christendoms, om eenmaal de godsdienst des menschedoms te worden. — *Huët*, 1832. bl. 123*. Waarom zij in hunne voorzeggingen zich tot het algemeene moesten bepalen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 149.

Zonder de zending des Heiligen Geestes zou het hun onmogelijk geweest zijn de Christelijke Kerk te grondvesten. — *Metger*, 1816. bl. 142 — 154. Zij werden bij alle hunne ambtsverrigtingen, ook ten aanzien der plaatsen, die zij bezochten, door den Heiligen Geest geleid. *ald.* bl. 159—161. De Heilige Geest bestuurde hen zoowel bij hun schriftelijk onderwijs, als bij hunne mondelijke voordragt. *ald.* bl. 204, 205.

Bijzondere voortreffelijkheden, waardoor de
 schrif-

APOSTELEN.

schriften der Apostelen uitmunten boven die der oude wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 261, 262. Waarom dezelve niet meer algemeen gewaardeerd werden in de eerste tijden des Christendoms. — *van Heyst*, 1834. bl. 335 — 342.

Der Apostelen prediking bestond voornamelijk in het vermelden der lotgevallen van hunnen Meester. — *van der Willigen*, 1826 bl. 70*. Aan hen had Hij overgelaten de ontwikkeling der leer aangaande zijn lijden en sterven tot vergevinge der zonden en zaligheid. — *Vinke*, 1835. bl. 233 — 235. Verklaring van de voornaamste gezegden der Apostelen aangaande het lijden en sterven van JEZUS tot vergevinge der zonden en zaligheid. *ald.* bl. 240 — 380 Verklaring der gezegden van PETRUS. *ald.* bl. 240 — 261. Der gezegden van JOHANNES. *ald.* bl. 262 — 292. Verzameling van alle gezegden van PAULUS. *ald.* bl. 293 — 314. Verklaring van de voornaamste derzelve. *ald.* bl. 315 — 380. Overeenstemming van het onderwijs der Apostelen aangaande het lijden en sterven van JEZUS tot vergevinge der zonden en zaligheid, met dat van hunnen Meester. *ald.* bl. 235, 236, 381 — 462. Zie ook OFFERS en OVEREENSTEMMING. Wat te denken zij van de werkzaamheid dier Apostelen, aangaande welke wij geene bijzondere narigten hebben. — *Metger*, 1816 bl. 115.

ARISTOTELES. LUTHERS oordeelvelling over hem. — *de Geer*, 1831. bl. 61*.

ARMEN. Op welk eene wijze bij de eerste Christenen in derzelve behoeften voorzien werd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 105 — 109. Hoe door JEZUS be-

ARMEN.

behandeld. — *Seltenreich*, 1816. bl. 71. Hoe Christenen, bij de uitoefening van weldadigheid, zich omtrent hen gedragen moesten. — *van Heijningen*, 1817. bl. 155 — 158.

ARMINIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 21, 51, 54, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 73 — 76, 129^v. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148 — 162.

ARMOEDE (Vrijwillige) door de Kerkvaders aangeprezen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 229 — 231.

ARNDT (JOH.). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 120.

ARNOLD. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 51, 55, 103, 104.

ATHANASIUS. Zijn canon des Ouden en des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 277 — 281. Aanmerkingen dienaangaande. *ald.* bl. 282, 283.

ATHEÏSTEN werden ook onder de Heidenen gevonden. — *Valk*, 1812. bl. 27.

ATHENE. Valsche smaak aldaar heerschende ten tijde der Apostelen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 46. Of men bij den altaar, die daar aan den Onbekenden God gewijd was, aan den God, welken de Joden dienden, gedacht hebbe. — *de Keizer*, 1817. bl. 30 — 32. Hoe men aldaar de menschen onderscheidde. — *van Heijningen*, 1817. bl. 91.

AUGSBURGSCHÉ GELOOFSBELIJDENIS. Eene der voortreffelijkste proeven van MELANCHTHONS geest en karakter. — *de Geer*, 1831. bl. 193. Zij bereikte wel haar doel niet, maar werkte toch heilzaam. *ald.* bl. 195 — 197.

AU-

AUGUSTINUS. Eene schriftverklaring van hem berispt. — *Heringa*, 1811. bl. 94*. Betoonde zich bijgeloovig door onbeduidende zaken voor wonderen te erkennen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 51*. Zijne getuigenis aangaande de overige Evangelisten en JOHANNES. — *Hauff*, 1829. bl. 334, 335. Was een lievelingsschrijver van LUTHER. — *de Geer*, 1831. bl. 48, 49. Die echter ook wel eens ongunstig oordeelt over deszelfs schriftverklaring. — *Otto*, 1832. bl. 89. Zijne opvatting van Rom. VII: 1 — 6. — *Fockens*, 1832. bl. 8, 15. Zijn vroeger gevoelen nopens Rom. VII: 7 — 26. *ald.* bl. 53, 89, 90. Zijn later gevoelen nopens deze plaats. *ald.* bl. 19, 20. *Bergsma*, 1832. bl. 21 — 27, 131*. Oorzaak van den grooten opgang zijns lateren gevoelens nopens die plaats. — *Fockens*, 1832. bl. 21. Beoordeeling van hetzelfde. — *Bergsma*, 1832. bl. 167 — 169.

AVONDMAAL. Deszelfs viering door JEZUS verordend voor alle tijden, blijkens de woorden der instelling. — *van Hengel*, 1811. bl. 38 — 49. Welke woorden berekend waren naar de vatbaarheid van zijne leerlingen. *ald.* bl. 50. Verklaring van de woorden der instelling. — *Vinke*, 1835. bl. 58 — 69. Waarom MATTHEUS en MARCUS de woorden der instelling niet volledig, gelijk LUCAS, opteekenden, en JOHANNES de instelling zelve geheel verzwijgt. — *van Hengel*, 1811. bl. 56 — 58. *de Keizer*, 1815. bl. 67. *van der Willigen*, 1826. bl. 27*, 28*. *Hauff*, 1829. bl. 250, 251. *Riehm*, 1831. bl. 37.

De berigten van de instelling des Avondmaals bevatten de eigene woorden van JEZUS, daarbij ge-

AVONDMAAL.

gesproken. — *van Hengel*, 1811. bl. 59 — 65. *Vinke*, 1835. bl. 102, 103. Verschil van die be-
rigten in woorden, zegswijzen en schikking. —
van der Willigen, 1826. bl. 27 — 29.

Bewijzen voor de duurzame verplichting tot de
Avondmaalsviering uit de Apostolische schriften. —
van Hengel, 1811. bl. 81 — 91. Het Avondmaal
geen overblijfsel van de liefdemalen der ouden. *ald.*
bl. 89. Het Avondmaal zouden de Apostelen niet
hebben aanbevolen, indien Jezus hun daartoe geen'
last gegeven hadde. *ald.* bl. 95 — 98. Vergelijking
van het Avondmaal met de plegtigheden en de
mysteriën der ouden. *ald.* bl. 102 — 106. Tot de
verordening van het Avondmaal kan het Pascha
aanleiding gegeven hebben. *ald.* bl. 108. Het
Avondmaal wordt geheel anders voorgesteld, dan
gebruiken en symbolische handelingen, die geene
duurzame kracht hadden. *ald.* bl. 111 — 115.
Het Avondmaal werd in den Apostolischen tijd
algemeen gevierd. *ald.* bl. 116 — 120. En in de
drie eerste eeuwen der Kerk, zoowel bij ketters
als bij regtzinnigen. *ald.* bl. 123 — 132. Dat
en waarom sommige ketters het Avondmaal ver-
worpen hebben. *ald.* bl. 133, 134. De voortdu-
ring des Avondmaals, afgeleid uit de voortdu-
ring van geheel de Christelijke godsdienst. *ald.*
bl. 140 — 145.

Het Avondmaal, eene plegtigheid, welke van de
grootste beteekenis is ten aanzien van het oogmerk
van Jezus dood. — *de Keizer*, 1815. bl. 64 — 73.
Vinke, 1835. bl. 58 — 69. Naauw verband des
Avondmaals met de geloofs- en zedeleer van het
Evangelie. — *van Hengel*, 1811. bl. 145 — 148.

Een-

AVONDMAAL.

Eenvoudigheid en algemeene gepastheid des Avondmaals. — *van Hengel*, 1811. bl. 156 — 164. Het Avondmaal tegenbeeld van het Pascha. *ald.* bl. 149. Voortreffelijkheid van het Avondmaal boven het Pascha. *ald.* bl. 159. En boven de plegtigheden der Heidenen. *ald.* bl. 160 — 164.

Nuttigheid van het Avondmaal voor 's Heilands Apostelen. *ald.* bl. 165 — 170. Voor de eerste Christenen in den tijd der vervolgingen. *ald.* bl. 171, 172. Voor de Christenen van alle tijden. *ald.* bl. 181 — 185. Bedenkingen daartegen uit misverstand geboren. *ald.* bl. 187, 188. Gronden van verpligting tot eene gezette viering van hetzelfde. *ald.* bl. 190. Prijsstelling op hetzelfde, vooral noodig in onze dagen. *ald.* bl. 191, 192. Schadelijke gevolgen van het verzuim des Avondmaals. *ald.* bl. 195. Verzuim en wankelmoedigheid omtrent hetzelfde, bij velen ontstaan uit verkeerde opvatting van Bijbelsche gezegden. — *Nalezing*, 1816. bl. 149.

CALVIJNS gevoelens nopens het Avondmaal. — *de Geer*, 1831. bl. 504, 505. Zijn twist met de voorstanders van LUTHERS gevoelens nopens hetzelfde. *ald.* bl. 478 — 481. Twist van LUTHER en ZWINGLI betreffende het Avondmaal. *ald.* bl. 99 — 107, 303 — 311.

B.

BABEL. Waarom het zeventigjarig verblijf der Israëlitcn aldaar beter eene ballingschap, dan eene gevangenschap genoemd wordt. — *Roijaards*, 1821. bl. 138.

BA-

BABYLONIËRS. Trekken uit hunne zeden en gewoonten, mitsgaders wenken nopens hunne godsdienst, kunsten, wetenschappen en beschaving, in het boek Daniël. — *Roijaards*, 1821. bl. 149 — 171. Hoe en waarom ЖЕHOVA zich in zijne verhevenheid aan dit volk heeft kenbaar gemaakt. *ald.* bl. 248 — 251.

BABYLONISCHE EN MEDISCHE VORSTEN. Hunne geslachtlijst volgens ongewijde schrijvers en **DANIËL.** — *Roijaards*, 1821. bl. 112. Onderlinge overeenkomst in dezelve aangewezen. *ald.* bl. 112 — 114. Derzelver onderling verschil overwogen. *ald.* bl. 114 — 135. De geschiedenis dier vorsten door **DANIEL** opgehelderd. *ald.* bl. 138 — 147. Trekken uit hun openbaar en huiselijk leven. *ald.* bl. 149 — 158.

BAHRDT (C. F.). Diens verkeerde vertaling en uitlegging van eenige Bijbelplaatsen aangewezen. — *Heringa*, 1811. bl. 32, 34, 41, 45, 53, 58, 64, 73, 75, 86, 98, 104, 123, 135, 145, 155, 158, 167, 186, 194, 207, 227. *Reddingius*, 1822. bl. 18, 44, 75. Hij acht stellige straffen Gode onwaardig. — *Valk*, 1812. bl. 172*. Zijne gedachten over de uitstorting des Heiligen Geestes op de Apostelen. — *Metger*, 1816. bl. 10, 11, 102.

BALDUINUS (Baudoin), eerst **CALVIJNS** dienaar en schrijver, naderhand deszelfs vijand en beschuldiger. — *de Geer*, 1831. bl. 371*.

BARNABBAS. In welken zin hem de titel van Apostel gegeven werd. — *van Heyst*, 1834. bl. 141*.

BARNABAS (Brief van). Aanmerkingen nopens
dit

BARNABAS (Brief van)

dit geschrift. — *van Heyst*, 1834. bl. 140 — 143.

Er vertoonen zich in hetzelfde sporen van bekendheid met het Evangelie van **MATTHEUS**. *ald.* bl. 187 — 189.

BARTH. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

BASILIIUS de Groote. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121. Hij blijkt gebruik gemaakt te hebben van de meeste schriften des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 287, 288.

BAUMGARTEN (S. J.). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

BAYLE. Diens gevoelen nopens de oorzaak der snelle uitbreiding van het Christendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 353, 354.

BAZEL. In de vijftiende en de zestiende eeuw eene beroemde kweekschool der wetenschappen. — *de Geer*, 1831. bl. 246*, 247*.

BEAUSAR. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 17, 51, 59, 117 — 120.

BEAUSOBRE EN L'ENFANT. Hun gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57, 92, 93. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

BECK. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

BEDE. Verklaring van 's Heilands driemaal herhaalde bede in Gethsemané. — *Riehm*, 1831. bl. 57 — 72. — *van der Willigen*, 1831. bl. 17 — 34. Waarom men het hiervoor houden mag, dat de weinige woorden dier bede al de woorden van Jezus geweest zijn. *ald.* bl. 19*.

BE-

BEDERF (Zedelijk). Denkbeelden der Heidensche wijsgeeren omtrent hetzelfde, en den oorsprong van hetzelfde. — *Valk*, 1812. bl. 162 — 166. Wat **JOHANNES** aangaande hetzelfde leert in zijne brieven. — *van Tricht*, 1813. bl. 82, 83. *de Keizer*, 1813. bl. 68, 69. Het getuigt voor de noodzakelijkheid der schuldvergeving uit genade om **CHRISTUS** wil. — *de Keizer*, 1815. bl. 157—162. Waarin hetzelfde bestaat volgens de leer van het Evangelie. *ald.* bl. 164. Voorstelling van hetzelfde uit de redevoeringen van **PAULUS**, mitsgaders uit zijnen brief aan de Romeinen en dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 135 — 139. *van Tricht*, 1817. bl. 121 — 128. Deszelfs werking wordt door **PAULUS** vooral aan het ligchaam toegeschreven. — *de Keizer*, 1817. bl. 147—149. *van Tricht*, 1817. bl. 131. Zie ook **ZONDE**. Deszelfs oorsprong. *ald.* bl. 128 — 132. Deszelfs gevolgen. *ald.* bl. 133 — 138. Weldaden van het Evangelie met betrekking tot hetzelfde. *ald.* bl. 156—158. Hoe het kan worden overwonnen door het Christendom. — *van Heijningen*, 1817. bl. 134 — 137.

BEGINSELEN. Volgens de leer des Evangelies komt het bij goede daden voornamelijk aan op dezelve. — *Valk*, 1812. bl. 99. Welke beginselen van deugdsbeoefening in het Evangelie van **JOHANNES** worden voorgeschreven. — *Reddingius*, 1822. bl. 143 — 145. Zie ook **GRONDBEGINSEL**.

BEGRIIP (Een ledig). Wat daardoor verstaan wordt. — *Otto*, 1832. bl. 46*.

BEKEERING. Wat **PAULUS** aangaande dezelve leert in zijne redevoeringen, mitsgaders in zijnen brief
aan

BEKEERING.

aan de Romeinen en dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 197, 198. *van Tricht*, 1817. bl. 182 — 192. *van Heijningen*, 1817. bl. 139 — 144. Wat in de brieven aan de Corinthers. — *de Geer*, 1826. bl. 103 — 105. Wat aangaande dezelve geleerd wordt in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 123, 124, 138 — 146. *de Keizer*, 1822. bl. 90. Zie ook Zedelijke VERBETERING.

BEKENN. Diens redeneringen nopens de goddelijkheid des Christendoms stemmen met die van KANT en die van FICHTE overeen. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 55 — 57.

BEKLEEDSELS. Zie BIJBELSCH.

BELIJDENIS van zonden werd door PLUTARCHUS noodig geacht. — *Valk*, 1812. bl. 174. Noodzakelijkheid van dezelve door JOHANNES geleerd in zijne brieven. — *van Tricht*, 1813. bl. 78.

BELLARMINUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23. *Bergsma*, 1832. bl. 122.

BELOFTEN aan ABRAHAM gedaan. Zie ABRAHAM. Nopens den Messias. Zie VOORZEGGINGEN.

BELZAZAR. Wie deze vorst geweest zij. — *Roijaards*, 1821. bl. 117 — 131.

BENECKE. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 59, 120 — 123.

BENGEL. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57, 81, 104. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

BENZELIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24.

BERTHELIER. Een ondeugend mensch en lasteraar van

BERTHELIER.

van CALVIJN. — *de Geer*, 1831. bl. 389, 390.

BERTHOLDT. Diens verklaringen omtrent het boek Daniël. — *Roijaards*, 1821. bl. 28, 51, 165, 168, 174, 178, 185, 188, 190, 226. Zijne gedachte nopens de reden, waarom van zekere hoofdpartij in de Corinthische gemeente het eene gedeelte zich genoemd heeft naar PETRUS, en het andere naar CHRISTUS. — *de Geer*, 1826. bl. 6, 7.

BESNIJDENIS. Dezelve is zoowel eene godsdienst- als eene volksplegtigheid. — *van Hengel*, 1811. bl. 107. Als bezwarend en nietig voorgesteld door de Apostelen. *ald.* bl. 109. In welken zin en voor wie PAULUS dezelve echter nuttig noemt. — *Nalezing*, 1816. bl. 70—72.

BETHSAÏDA. Welke plaats met deze benaming bij de Evangelisten bedoeld worde. — *te Gempt*, 1829. bl. 25—27.

BEWEEGREDEKENEN. Zie DRANGREDEKENEN.

BEWIJS (Het uitwendige) voor het canonijk gezag van de Schriften des Nieuwen Testaments met het inwendige voor hunne echtheid te vereenigen. — *van Heyst*, 1834. bl. 401—405.

BEWIJSTRANT (Populaire). Waarom JEZUS en de Apostelen zich van denzelven bediend hebben. — *Bijdragen*, 1814. bl. 198—201. Zie ook LEERWIJZE.

BEWIJZEN (Inwendige) voor de echtheid en de geloofwaardigheid der Heilige Schriften. Aanmerkingen wegens dezelve. — *van Heyst*, 1834. bl. 3, 4.

BEZA door toedoen van CALVIJN te Geneve gekomen, en aldaar aangesteld tot Rector der Hooogeschool. — *de Geer*, 1831. bl. 375. Zijne ge-

BEZA.

tuigenis aangaande CALVIJNS inborst, zwak lichaamsgestel en arbeidzaamheid. — *de Geer*, 1831. bl. 367*, 494*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 8, 22, 25, 29. *Bergsma*, 1832. bl. 65—97, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 173—177.

BEZETENEN. Waarom JOHANNES van hen en hunne genezing door JEZUS niet gewaagt. — *Hauff*, 1829. bl. 235, 236, 294—297.

BIDDEN. Zie GEBED.

BIJBEL. Hoe bij de Joden de boeken des Bijbels verdeeld waren. — *Dahler*, 1830. bl. 5*, 6*. Verschillende wijzen, waarop deszelfs heilige waarheden beschouwd worden. — *Metger*, 1816. bl. 1—8. Aan de bestrijding van denzelven heeft men menig voortreffelijk boek tot handhaving der waarheid te danken. — *Hauff*, 1829. bl. 12, 13. Verkeerde wijze, waarop de Bijbel door sommigen verdedigd is. — *Metger*, 1816. bl. 4, 5. Belangrijkheid der geschiedkundige Bijbelschriften. — *van der Willigen*, 1826. bl. 3. De Bijbel aangeprezen door L. VAN ES. — *Seltenreich*, 1816. bl. 361. Onderscheid tusschen Bijbel en Openbaring. — *Huët*, 1832. bl. 11*, 12*, 32*, 33*. De Bijbel mag en moet gelijk elk ander, en dus menschelijk boek, onderzocht worden. — *Molenaar*, 1819. bl. 65. Hoe ook de ongeleerde tot regt verstand van deszelfs inhoud geraken kan. — *van Heijningen*, 1817. bl. 6, 7. Hoe wij ons omtrent denzelven, als een goddelijk boek, behooren te gedragen. — *Molenaar*, 1819. bl. 69, 70. Hij is de eenige bron, waaruit wij onze godsdienstkennis putten moeten. — *van Heij-*

BIJBEL.

Heijningen, 1817. bl. 5. In de Protestantſche Kerk iſ hij de eenige beſliffende regter in zaken des geloofs. — *Otto*, 1832. bl. 67—69. Beantwoording van bedenkingen daartegen. *ald.* bl. 70—110. Zie ook **GEEREN** en Heilige **SCHRIFT**.

BIJBELSCH. De godsdienſtwaarheden van hare Bijbelsche bekleedsels te ontdoen, ten einde haar voor het geloof en de zedelijkheid der Chriſtenen vruchtbaarder te maken, iſ noch noodig noch raadzaam. — *Huët*, 1832. bl. 129*.

BIJGELOOF. Op welk eene wijze hetzelve in onze dagen zoekt veld te winnen. — *van Hengel*, 1811. bl. 191, 192. Hetzelve was voor JEZUS en zijne Apostelen een hinderpaal in de verbreiding der Evangelieleer. — *Bijdragen*, 1814. bl. 14.

BIJSTAND van God tot onze zedelijke verbetering, als onmisbaar voorgesteld in de Heilige Schrift. — *de Keizer*, 1815. bl. 169, 170. Daardoor vervalt de verdienſtelijkheid onzer deugd. *ald.* bl. 171. Zie ook **DEUD** en Zedelijke **VERBETERING**.

BLASCH. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25, 35.

BLOEDSPRENGING (De), welke onder het Oude Verbond plaats had, geſchiedde niet om beloften te bevestigen, noch om te verbeteren, maar om te ontzondigen, te reinigen en te heiligen. — *Vinke*, 1835. bl. 60, 61, 67, 68, 243.

BOERENKRIJG in Opper-Duitschland, onder aanvoering van **THOMAS MUNZER**. — *de Geer*, 1831. bl. 111. Aanleidende oorzaken van denzelven.

BOERENKRIJG.

de Geer, 1831. bl. 108. LUTHER is geenszins voor deszelfs bewerker te houden. *ald.* bl. 108—114.

BÖHME beweert, dat rationalismus en supranaturalismus niet te vereenigen zijn, tenzij men het laatste alleenlijk stelle in het wezen van het Evangelie, en dat niet zoek buiten hetzelfde. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 61, 62.

BOLINGBROKE geeft te hoog op van de zedeleer der Heidensche wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 260.

BOLSEC. Een ondeugend mensch en lasteraar van CALVIJN. — *de Geer*, 1831. bl. 389—392, 451.

BORGER. Zijn aardig en waarachtig gezegde nopens de eigenlijke strekking der door KANT aanbevolene morele Schriftverklaring. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 48. Waarop, volgens zijne juiste aanmerking, het vereenigen van de Kantiaansche philosophie met de Christelijke godsdienstleer doelde. *ald.* bl. 55*.

BOSSUËT. Aanmerkingen nopens zijne verwijtingen wegens de onderlinge verdeeldheden en wiefelingen der Protestanten. — *Huët*, 1832. bl. 1—3.

BOSVELD. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 11, 12, 14, 15, 51, 58, 65*, 75—79, 96, 97. *Bergsma*, 1832. bl. 107—110, 130*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148—162.

BOULANGER. Wederlegging van eene lastering tegen de Apostelen in zijn geschrift: » Le Christianisme dévoilé. » — *Seltenreich*, 1816. bl. 10*. Zijne onbeschaamde loochening van de waarheid der wonderverhalen. *ald.* bl. 52*. Zijne bedenkingen tegen het bewijs voor de goddelijkheid des Christendoms uit deszelfs spoedige uitbreiding wederlegd. *ald.* bl. 97—124, 339. Zijne laste-

rin-

BOULANGER.

ringen tegen de Geestelijkheid. — *Seltenreich*, 1816. bl. 22. Tegen de Hervormers. *ald.* bl. 230. Tegen de Christenen en hunnen God. *ald.* bl. 245*. Zijn gebrek aan gezonde uitlegkunde. *ald.* bl. 247. Aan behoorlijke onderscheiding van hetgeen slechts voor rekening van het Pausdom komt. *ald.* bl. 270, 271*. Hij lastert de Christenen, hen voor slechte staatsburgers uitmakende. *ald.* bl. 281, 283 — 286, 291 — 296, 301.

BRAIS (STEPHANUS DE). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55, 73 — 75. *Bergsma*, 1832. bl. 91, 133*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 184 — 188.

BRANDT. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 59, 106*.

BRETSCHNEIDER. Diens » Probabilia de Evangelii et Epistolarum JOANNIS indole et origine.” — *Hauff*, 1829. bl. 11. Zijne daarin voorgestelde bedenkingen tegen de echtheid der schriften van JOHANNES (bedenkingen, welke hij zelf zoo goed als terug genomen heeft) hebben aanleiding gegeven tot meerdere bevestiging der waarheid. *ald.* bl. 12. *Otto*, 1832. bl. 86. De door hem opgegevene reden, waarom 's Heilands zielelijden in Gethsémané en zoogenoemde klagt aan het kruis in het Evangelie van JOHANNES zouden verzwegen zijn, wederlegd. — *Riehm*, 1831. bl. 29, 80. Zijn gevoelens nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 16, 51, 58.

BRIEVEN. Uit welke kenmerken men kan opmaken, of iemand zijne brieven zelf geschreven hebbe. — *Hanewinkel*, 1818. bl. 6 — 10. Deze kenmerken toegepast op de brieven van PAULUS.

Ha-

BRIEVEN.

Hanewinkel, 1818. bl. 16 — 63. Aanmerkingen ten bewijze, dat PAULUS zijne brieven, zoo als wij die thans hebben, zelf geschreven heeft, en zijne gedachten niet door anderen heeft laten opteekenen of uitbreiden. *ald.* bl. 63 — 88. *Bijlage*, 1818. bl. 104. Kleinigheden, in PAULUS brieven voorkomende, bewijzen, dat dezelve door hem geheel geschreven, en niet door afschrijvers uitgebreid zijn. — *Hanewinkel*, 1818. bl. 30 — 37. Bewijs voor de echtheid der brieven van PAULUS, uit beschouwing der persoonlijke hoedanigheden van derzelver schrijver. — *Bijlage*, 1818. bl. 6 — 50. Uit beschouwing der betrekkingen en omstandigheden van derzelver schrijver. *ald.* bl. 51 — 92. Uit de door derzelver schrijver gegevene verklaringen en behandelde zaken. *ald.* bl. 93 — 105. De onderschriften der brieven van PAULUS zijn onechte bijvoegsels. *ald.* bl. 53. In de brieven van PAULUS dezelfde Apostel aangewezen, dien wij in de Handelingen beschreven vinden. *ald.* bl. 66 — 92. Verdichte brief van PAULUS. Zie LAODICEËRS. De volgorde der Apostolische brieven is aan toevallige oorzaken toe te schrijven. — *de Keizer*, 1817. bl. 19. In alle Apostolische brieven is de taal ver van zuiver te zijn, en vol Hebraïsmen. — *van der Willigen*, 1826. bl. 120. Vele brieven der Apostelen waren reeds in omloop en bekend ten tijde der Apostolische Vaderen. — *van Heyst*, 1834. bl. 204.

BROEDERLIEFDE in haren aard en hare vruchten door JOHANNES beschreven. — *van Tricht*, 1813. bl. 108 — 111. Wat PAULUS nopens dezelve leert

in

BROEDERLIEFDE.

in de brieven aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 106 — 116. Zie ook **LIEFDE**.

BROUWER (PETRUS). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 16, 51, 58, 80, 82 — 84. *Bergsma*, 1832. bl. 115 — 117, 128*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 14 — 146, 162 — 165.

BRÜCKER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 121.

BUCER. Vriend van CALVIJN. — *de Geer*, 1831, bl. 309, 361*, 368*, 404, 405. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 54, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 57 — 60, 127*, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 136 — 138, 148 — 162.

BUDDEUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23, 29, 44. *Bergsma*, 1832. bl. 123.

BUGENHAGEN. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

BULLINGER. Vriend, ijverig medewerker en waardig opvolger van ZWINGLI. — *de Geer*, 1831, bl. 319, 320*, 321*, 340. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 52, 53, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 173 — 177.

BULLUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 93, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148 — 162.

BURGERSTAAT. Zie Burgerlijke **STAAT**.

BURKITT. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25, 31. *Bergsma*, 1832. bl. 123.

BUR-

BURMAN (FRANCISCUS). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 91, 133*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 184 — 188.

C.

CAJETANUS. Zamenkomst van LUTHER met hem te Augsburg. — *de Geer*, 1831. bl. 64, 65.

CAJUS PRESBYTER. Wat deze Kerkleeraar, die omtrent het einde der tweede eeuw geleefd heeft, oplevert voor de kennis der geschiedenis van den canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 126, 251 — 253.

CALOVIVS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

CALVIJN. Niet minder dan LUTHER, MELANCHTHON en ZWINGLI, onder de voornaamste Kerkhervormers te tellen. — *de Geer*, 1831. bl. 345, 346. Langs welken weg hij er toe gekomen is, om de Roomsche Kerk te verlaten en de zaak der Hervorming te omhelzen. *ald.* bl. 355 — 360. Hoedanige hervorming hij beoogde. *ald.* bl. 362, 414.

Zijn zedelijk karakter. *ald.* bl. 353 — 398. Zijne voortreffelijke hoedanigheden. *ald.* bl. 354, 355, 493 — 495. Zijne gestrengheid jegens zich zelven en anderen van hare goede en hare kwade zijde. *ald.* bl. 362 — 365. Zijne kloekmoedigheid in weerwil van zijne natuurlijke vreesachtigheid. *ald.* bl. 368 — 370. Zijne nederigheid en onbaatzuchtigheid. *ald.* bl. 382 — 388, 406. Zijne menschlievendheid, blijkbaar in zijne hulpvaardig.

CALVIJN.

digheid jegens ongelukkigen. alsmede in zijne welwillendheid, toegevendheid, dienstvaardigheid en getrouwheid jegens vrienden. — *de Geer*, 1831. bl. 394 — 397, 419 — 421, 434 — 436. Zijne gevoeligheid, vaderlandsliefde en gezelligheid. *ald.* bl. 397. Zijne grootmoedigheid en vergevensgezindheid. *ald.* bl. 394, 395, 406, 443, 448. Zijne onvermoeide arbeidzaamheid. *ald.* bl. 415 — 419, 493 — 495. Zijne driftige geaardheid. *ald.* bl. 365 — 367. Verdediging van hem tegen de blaam van heerschzuchtigheid. *ald.* bl. 371 — 382. Tegen andere allerschandelijkste lasteringen. *ald.* bl. 388 — 394. Zijn levenseinde. *ald.* bl. 421 — 424. Invloed van zijn karakter op zijne werkzaamheden. *ald.* bl. 398 — 512.

Hetgeen vóór hem ter hervorming in Fransch Zwitserland, en inzonderheid te Geneve, alreeds geschied was. *ald.* bl. 347 — 352. Zijne hervormingspogingen te Geneve. *ald.* bl. 398 — 424. Ook gedurende zijne tweejarige uitwijking naar Straatsburg. *ald.* bl. 404, 405. Zijn groote invloed te Geneve. *ald.* bl. 414 — 416. En ook elders. *ald.* bl. 437. Zijne buitenlandsche verrigtingen. *ald.* bl. 424 — 437. Zijn kampstrijd tegen de Wederdoopers. *ald.* bl. 438. Tegen de Libertijnen. *ald.* bl. 437 — 446. Tegen de voorstanders van LUTHERS meening nopens het Avondmaal. *ald.* bl. 478 — 481. Tegen CAROLI. *ald.* bl. 439. Tegen CASTELLIO. *ald.* bl. 446, 447. Tegen OSIANDER en TROILLET. *ald.* bl. 447, 448. Tegen BOLSEC, over de goddelijke voorbeschikking. *ald.* bl. 448 — 452. Tegen VALENTIJN GENTILIS. *ald.* bl. 477, 478. Tegen BALDUINUS. *ald.* bl. 481, 482. Zijn ge-

CALVIJN.

MONAD

gedrag omtrent *SERVET*. — *de Geer*, 1831. bl. 452 — 476. Aanmerkingen ter beoordeeling der menigvuldige geschillen, door hem gevoerd, en der hevigheid, welke hij daarbij heeft doen blijken. *ald.* bl. 482 — 492.

Zijn letterarbeid en de voortreffelijkheid van denzelven. *ald.* bl. 495 — 497. Zijne godgeleerde schriften. *ald.* bl. 493 — 512. Zijne Bijbelverklaring. *ald.* bl. 497, 498. Zijne leerredenen. *ald.* bl. 499. Zijne » *Institutio Christianae religionis*, » of » *Onderwijs in de Christelijke godsdienst*. » *ald.* bl. 426, 427, 499 — 511. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 16, 22, 23, 29, 31. *Bergsma*, 1832. bl. 61 — 65, 127*, 128*, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 136 — 138, 142 — 144, 169 — 172. Zijne oplossing der schijnstrijdigheid in Rom. V: 10. — *Vinke*, 1835. bl. 336*, 337*. Zijne opmerkelijke aantekening op 2 Cor. V: 19 — 21. *ald.* bl. 356*, 357*. Opmerkelijke woorden, waarmede hij zijne verklaring van 1 Joh. IV: 10 besluit. *ald.* bl. 283*.

Zie ook *AVONDMAAL*, *Openbare GODSDIENST*, *Christelijke KERK*, en *VOORBESCHIKKING*.

CAMERO. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

CAMERTES. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55, 93. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

CANON, CANONIIJK, enz. Aanmerkingen nopens de beteekenis en het gebruik dezer benamingen. — *van Heyst*, 1834. bl. 12 — 22.

CANON. Van de vroegste dagen der Kerk af zijn de gevoelens over denzelven verdeeld geweest;

maar

CANON.

RECHT

maar niettemin is hij, wat zijnen wezenlijken inhoud belangt, staande gebleven; en de aanvallen op enkele boeken der Heilige Schrift hebben slechts gediend, om derzelver echtheid nog meer te bevestigen. — *Otto*, 1832. bl. 76 — 87. Waarom tegen het einde der vierde eeuw de onderzoekingen nopens denzelven begonnen op te houden. — *van Heyst*, 1834. bl. 310 — 318. Hoedanig dezelve werd vastgesteld bij een besluit van het Concilie te Carthago, in het jaar 397. *ald.* bl. 314, 315. Wanneer dezelve, naar het scheen, onherroepelijk gesloten werd. *ald.* bl. 319, 320.

CANON DES N. T. In de geschiedenis van deszelfs vorming is en blijft veel duisters. — *van Heyst*, 1834. bl. 395 — 397. Geene leerstellige redenen hebben denzelven bepaald. *ald.* bl. 344 — 350. Ook bij wijdverschillende voorstellingen der Christelijke leer zijn in de oude Christelijke Kerk de getuigenissen omtrent den canon vrij eenparig. *ald.* bl. 380 — 386. Die getuigenissen klimmen op tot aan den tijd der Apostelen. *ald.* bl. 363 — 367, 388 — 392. Aanmerking ter regte waardering van de getuigenis der drie eerste eeuwen. *ald.* bl. 393 — 400. Dat de echtheid van sommige zijner schriften bestreden of betwijfeld werd, bewijst niets tegen de achtbaarheid des geheelen canons. *ald.* bl. 356 — 362. Gissingen nopens het vermoedelijk ontstaan van denzelven. *ald.* bl. 170 — 185. Gesteldheid van denzelven omstreeks de helft der tweede eeuw. *ald.* bl. 226.

CANONIJK. Tusschen canonijk en apocryph heeft de meest scherpe onderscheiding plaats bij de Hervormden. — *van Heyst*, 1834. bl. 321.

CA-

CANONIK GEZAG VAN DE SCHRIFTEN DES N. T.

Zie **BEWIJS**.

.32 .32 .1d .381

CANONIKE SCHRIFTEN DES N. T. Waarom dezelve niet reeds vroeger algemeen als regel van geloof en wandel verspreid waren. — *van Heyst*, 1834. bl. 367, 368.

CANTZ. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24.

CAPITO. Vriend van **ZWINGLI**, en belangrijk medewerker tot de Hervorming. — *de Geer*, 1831. bl. 301, 302, 320*.

CAPPELLUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25.

CARLSTADT. Zijn twistredenen met **ECK**, te Leipzig, over den vrijen wil. — *de Geer*, 1831. bl. 71. Hij geeft de eerste aanleiding tot den zoogenaamden sacramentsstrijd. *ald.* bl. 97.

CARPZOVIVS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 17.

CASSIANUS (JOHANNES). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 53, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 28.

CASSIODORUS (M. AURELIUS). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 37, 38, 133*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 184—188.

CASTELLIO. Deze beroemde Bijbelvertaler ontkiesch en ondankbaar jegens **CALVIJN**. — *de Geer*, 1831. bl. 446, 447. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

CATHOLICISMUS. Aanmerking wegens de betekenis en het gebruik dezer benaming. — *Huët*, 1832. bl. 22*, 23*.

CÈNE (LE). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25.

CERINTHIANEN. Hunne wijze van doopen door de Catholike Kerk goedgekeurd. — *van Hengel*, 1811. bl. 22.

CHALDEËN. Eene priestercaste bij de Babyioniërs, gelijk de Magi bij de Meden en Perzen; niet te verwarren met die Chaldeëen, die het Chaldeeus-Babylonisch rijk hebben gesticht. — *Royaards*, 1821. bl. 159, 160. Deze priestercaste had hare afdeelingen; toovenaars, starrenkijzers en goochelaars: wie daaronder te verstaan. *ald.* bl. 164 — 167.

CHANDLER. Kort verslag van den aard en de waardij zijner » Oordeelkundige geschiedenis van het leven van DAVID." — *Stronck*, 1827. bl. 263 — 266.

CHEMNITIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23. *Bergsma*, 1832. bl. 122.

CHEVALLIER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57, 79.

CHILIASTISCHE TWISTEN. Zie DUIZENDJARIG RIJK VAN CHRISTUS.

CHRISTENDOM. Waarschijnlijk heeft hetzelfde reeds invloed gehad op de godsdienstige denkbeelden der latere Stoïcijnen en der nieuwere Platonisten. — *Valk*, 1812. bl. 48*. Deszelfs goddelijke oorsprong blijkbaar uit de verklaringen van Jezus en de Apostelen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 134 — 139. Uit hun karakter. *ald.* bl. 139 — 145. Uit deszelfs voorspoedige uitbreiding. *ald.* bl. 145, 146. Uit de wonderen en de voor-

zeg-

CHRISTENDOM.

zeggingen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 148 — 155. Deszelfs uitbreiding onder alle volken voorspeld. — *Seltenreich*, 1816. bl. 2. Hetzelve is uit kleine beginselen geboren. *ald.* bl. 3. Uitgebreidheid van hetzelve reeds op het einde der eerste eeuw, door Heidensche schrijvers bevestigd. *ald.* bl. 11, 309, 310. Vervolgelingen konden het Christendom niet verdelgen. *ald.* bl. 12 — 20. De voorspoed deed hetzelve verbasteren. *ald.* bl. 21, 22. Deszelfs uitbreiding is door het verbannen van ketters bevorderd. *ald.* bl. 23. Maar benadeeld door MUHAMMED. *ald.* bl. 25, 26. Treurige toestand des Christendoms in de middeleeuwen. *ald.* bl. 27, 28. Door de Kerkhervorming werd hetzelve krachtig bevorderd. *ald.* bl. 30 — 32.

Wederlegging van tegenwerpingen tegen het bewijs, hetwelk voor de waarheid en den goddelijken oorsprong des Christendoms ontleend wordt uit deszelfs instandhouding en voortplanting. *ald.* bl. 34 volgg. Wederlegging der tegenwerpingen van GIBBON. *ald.* bl. 36 — 70. Van FRERET. *ald.* bl. 70 — 98. Van BOULANGER. *ald.* bl. 97 — 124, 346. Van HENKE. *ald.* bl. 125 — 135, 344. Van EBERHARD. *ald.* bl. 345, 346. Van den schrijver der »Ideën zur Geschichte der Verbreitung des Christenthums im Römischen Reiche.» *ald.* bl. 348 — 350. Van den schrijver der »Philosophische Darstellung des Ursprungs des Christenthums.» *ald.* bl. 350 — 352. Van BAYLE, HOBBS en LESSING. *ald.* bl. 352 — 354. Natuurlijke oorzaken alleen kunnen de snelle voortplanting des Christendoms niet te weeg gebragt hebben. *ald.* bl. 67, 68. Hetzelve vond,

CHRISTENDOM.

omdat het eene nieuwe leer predikte, tegenstand bij Joden en Heidenen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 100 — 102, 338, 339. Welke vijanden en beletselen deszelfs uitbreiding in den weg stonden, doch uit den weg geruimd zijn. *ald.* bl. 162 — 166. Door welke hulpmiddelen deszelfs vestiging bevorderd is. *ald.* bl. 152 — 158. De leer van het Christendom sloot zich aan de oude Mozaïsche instelling aan, en kan gehouden worden voor eene volmaakter voortzetting van dezelve, waardoor zij voor de Joden aanlokkelijk zijn moest. *ald.* bl. 167 — 176. Wat het Christendom voor de Heidenen moest aanlokkelijk maken. *ald.* bl. 177 — 184. Het Christendom voorziet in de behoeften des ganschen menschedoms. *ald.* bl. 184 — 188. Wijze, waarop de gemoederen zijn voorbereid voor de omhelzing des Christendoms, onder de Joden. *ald.* bl. 189 — 193. En onder de Heidenen. *ald.* bl. 177 — 180. Wijze, waarop het Christendom is voortgeplant vóór CONSTANTIJN. *ald.* bl. 193 — 206. En sedert de regering van dien keizer. *ald.* bl. 207 — 216, 364 — 366. Zie voorts GIBBON en LESSING.

Hoe in den eersten tijd het Christendom is in stand gehouden door gezegende middelen. *ald.* bl. 217. En in alle volgende eeuwen door moedige verdedigers. *ald.* bl. 220, 367. Door den leeraarsstand. *ald.* bl. 221 — 224. Door Christenvorsten. *ald.* bl. 225 — 228. Door getuigen der waarheid, die het Pausdom verlaten hadden. *ald.* bl. 229 — 231.

Weldadige gevolgen des Christendoms. — *Bijdragen*, 1814, bl. 146 — 148. Gezegende uitwerk-

CHRISTENDOM.

werksels van hetzelfde in het leerstellige. — *Seltenreich*, 1816. bl. 233 — 243. In het zedelijke. *ald.* 260 — 269. In het kerkelijke. *ald.* bl. 269 — 277. In het burgerlijke. *ald.* bl. 291 — 303. Niet aan het Christendom, maar wel aan de verbastering der wijsbegeerte, is de monniken- en kluizenaarsgeest toe te schrijven. *ald.* bl. 330.

Bewijs voor de waarheid en den goddelijken oorsprong des Christendoms, afgeleid uit den persoon van JEZUS CHRISTUS, den inhoud zijner leer, de wijze van derzelver uitbreiding en bewaring, alsmede uit derzelver heilrijke uitwerkselen. *ald.* bl. 304 — 306. Aan het Christendom is niet te wijten hetgeen door verbastering van hetzelfde geschied is. *ald.* bl. 116, 341. Of hetgeen voor rekening van het Pausdom komt. *ald.* bl. 271, 283. Het Christendom bemoeit zich niet met den vorm van het staatsbestuur. *ald.* bl. 273. Het bevordert den bloei der volken. *ald.* bl. 291 — 293. Het kweekt wetenschap en geleerdheid aan. *ald.* bl. 294 — 299. Het strijdt niet tegen de belangen van den koophandel. *ald.* bl. 300 — 302. Hinderpalen, welke het Christendom overwonnen heeft. *ald.* bl. 302, 303, 378 — 380. De duurzaamheid des Christendoms een bewijs, dat hetzelfde geen verdictsel is. *ald.* bl. 303*. Beschrijving van de levende kracht des Christendoms. — *Metger*, 1816. bl. 209. Het zamenhangende van den gewigtigen invloed des Christendoms. *ald.* bl. 213, 215. In de leer der Christenen is, ondanks de verdeeldheden en twisten van deze, nog altijd meer overeenstemming, dan in de leerstelsels der wijsgeeren. *ald.* bl. 6. Bewijs voor
de

CHRISTENDOM.

de waarheid en den goddelijken oorsprong des Christendoms, uit de uitstorting des Heiligen Geestes. Zie Eerste Christelijke PINKSTERDAG. vertroosting en uitzigten bij het schijnbaar verval des Christendoms. — *Melger*, 1816. bl. 220 — 223. Gunstige uitzigten voor deszelfs verspreiding in onzen tijd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 33. Aanmerking voor hen, die over den tegenwoordigen bedenkelijken staat des Christendoms zich bekommeren. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 8 — 13. Het doel des Christendoms verplicht tot deugd. — *van Heyningen*, 1817. bl. 119 — 121. Het Christendom stelt in staat tot deugd *ald.* bl. 133 — 137. De zaligheid, welke het aanbrengt, dringt tot omhelzing en beoefening van hetzelfde. *ald.* bl. 179 — 182. Gelijk mede het ongeluk, op deszelfs verwerping bedreigd. *ald.* bl. 182 — 185.

Uit de bij het grootste gedeelte des menschsoms nog blijvende onbekendheid met het Christendom kan geen gegrond vermoeden tegen de waarheid en de echtheid der Christelijke Godsdienst ontleend worden. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 18 — 56. Ook niet uit de groote afkeerigheid van het Christendom. *ald.* bl. 56 — 90. En evenmin uit de tegenspoeden der Christelijke Kerk. *ald.* bl. 90 — 127. Het Christendom allezins geschikt, om de algemeene godsdienst des menschsoms te zijn. — *Huët*, 1832. bl. 154, 155. Ook bestemd, om bij voortdoring te blijven bestaan, en eenmaal de algemeene godsdienst van het menschsdom te worden. *ald.* bl. 123. Doch de beloften van den Zaligmaker dienaangaande zijn geenszins toepasselijk op de vormen, waarin de leer des

CHRISTENDOM.

Christendoms door menschen is voorgedragen; noch ook op de verschillende wijzen, waarop men dezelve opgevat, verklaard en, volgens zekere regelen, tot een stelselmatig geheel gebragt heeft. — *Huët*, 1832. bl. 125.

CHRISTENEN. Onderscheidene bedieningen onder hen in den Apostolischen tijd. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 119—123. Hunne verpligting omtrent het Evangelie en deszelfs verkondigers, volgens JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 38, 39. *de Keizer*, 1813. bl. 123, 124. Wat JOHANNES leert aangaande hunne voorregten. — *van Tricht*, 1813 bl. 88—99. *de Keizer*, 1813. bl. 93—103. En aangaande hunne verpligtingen. — *van Tricht*, 1813. bl. 101—120. *de Keizer*, 1813. bl. 115—139. Hunne voorregten, volgens PAULUS. — *van Tricht*, 1817. bl. 148—166. Zij zijn aan elkander zeer naauw verbonden. — *de Keizer*, 1813. bl. 136*. Verdediging van der Christenen deugd en zedelijkheid tegen de zulken, die hen daarin met Heidenen en Muhammedanen gelijk, of zelfs beneden dezelve stellen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 251—260. Of ware Christenen goede staatsburgers zijn. *ald.* bl. 278—286.

Zij hebben de oude voorregten der Joden verkregen. — *van Heyningen*, 1817. bl. 107—109. Maar op hen rust ook hoogere verpligting tot deugd, dan op Joden en Heidenen. *ald.* bl. 133—137. Gezindheden en gedrag, waartoe Christenen verplicht zijn, volgens de leer van PAULUS. *ald.* bl. 138—172. Op-gave, volgens PAULUS in de brieven aan de Corinthen, van de pligten der Christenen als leden

CHRISTENEN.

den der Christelijke gemeente. — *de Geer*, 1826. bl. 135—145. Van hunne pligten in het maatschappelijk verkeer met elkander. *ald.* bl. 146—154. Van hunne huisselijke en bijzondere pligten. *ald.* bl. 155—163. Zij behooren te blijven in dat beroep of dien stand, waarin God hen geplaatst heeft. *ald.* bl. 161, 162. Ware Christenen zijn levende bewijzen voor de goddelijkheid des Christendoms — *Metger*, 1816. bl. 206—212.

CHRISTENEN (Arabische). Hun gevoelen omtrent den zieleslaap door ORIGENES wederlegd. — *van der Willigen*, 1811. bl. 100, 101.

CHRISTENEN (Eerste). Voor hunne behoeften waren Doop en Avondmaal juist berekend. — *van Hengel*, 1811. bl. 170—176. Waarom zoo veel gestrengheid noodig was, ten einde verkeerdheden bij hen te weren. — *Bijdragen*, 1814. bl. 69, 258. Hunne godsdienstige bijeenkomsten zijn niet te vergelijken bij onze statelijke godsdienstoefeningen. *ald.* bl. 71.

Hoe zij voorzagen in de behoeften der armen. *ald.* bl. 260, 261. Inrigting van het gemeentebestuur bij hen. — *Sellenreich*, 1816. bl. 62, 63, 335. Onder hen bevonden zich niet slechts eenvoudige en geringe menschen, maar ook geleerden en aanzienlijken. *ald.* bl. 72—75, 334, 336, 337. Wederlegging van het voorgeven, dat zij door uiterlijke voordeelen zouden uitgelokt geworden zijn tot de belijdenis van het Evangelie. *ald.* bl. 78—80, 105—108. Wat aangaande de gemeenschap van goederen onder hen te denken zij. *ald.* bl. 55*, 105—107.

CHRISTENEN (Eerste).

Hun deugdzaam leven. — *Seltenreich*, 1816. bl. 54 — 57, 134, 136. De grootheid hunner deugd is onbetwistbaar, niettegenstaande de verkeerdheden, die al vroeg onder hen gevonden werden. *ald.* bl. 115, 116. Van welke misdaden zij al beschuldigd werden. *ald.* bl. 164. Waaraan de beschuldiging van onbuigzame hardnekkigheid, door **PLINIUS** tegen hen ingebracht, is toe te schrijven. *ald.* bl. 391. Hunne overmatige strengheid van zeden. *ald.* bl. 58 — 61. Waarom zij, niettegenstaande hun edel gedrag, door de verdraagzame Romeinen vervolgd zijn. *ald.* bl. 55*. Wat aanleiding gaf tot de vervolgingen, die zij van de Heidenen ondervonden. *ald.* bl. 13, 14. Hun toelag, om het Christendom voor Joden en Heidenen begeerlijk te maken. *ald.* bl. 39. Waartoe de mededeeling van buitengewone gaven des Heiligen Geestes aan de Christenen, ten tijde der Apostelen, dienen moest. — *Metger*, 1816. bl. 164 — 166.

CHRISTUS. In deze benaming ligt het denkbeeld van koning opgesloten. — *de Keizer*, 1813. bl. 74*, 82*. Zie **JEZUS CHRISTUS EN EVANGELIELEER**.

CHRONIKEN. Geschriften, uit onze dagen, voor en tegen de geloofwaardigheid dezer Bijbelboeken. — *Dahler*, 1830. bl. 3*, 4*. De plaatsing van deze boeken nevens de Psalmen en de Spreuken van Salomo, alsmede de eerbied der Israëlitzen voor hunne heilige Schriften, pleiten voor derzelver achtbaarheid. *ald.* bl. 4 — 6. Dat de verhalen in de Chroniken niet altoos overeenstemmen met die der boeken van Samuël en van de

CHRONIKEN.

de Koningen, ja somtijds daarmede geheel strijdig schijnen, levert geen' genoegzamen grond op, om de geloofwaardigheid der eerstgenoemde boeken te loochenen. — *Dahler*, 1830. bl. 7, 8. Gronden voor derzelver geloofwaardigheid. *ald.* bl. 88.

De meening, dat EZRA de schrijver der Chroniken zijn zou, steunt op zeer wankеле gronden. *ald.* bl. 36, 37. Doch dat de schrijver tot den stam van Levi behoord heeft, wordt niet zonder waarschijnlijkheid afgeleid uit de innerlijke gesteldheid des verhaals. *ald.* bl. 37, 38. Des schrijvers leeftijd is ongetwijfeld later dan de tijd, waarin de boeken van Samuël en van de Koningen zijn opgesteld. *ald.* bl. 11, 12. De naamlijst 1 Chron. IX: 3 volg., vergeleken met Neh. XI: 3 volg., geeft geen regt, om deszelfs leeftijd vóór dien van NEHEMIAS te stellen. *ald.* bl. 12 — 14. Evenmin kan uit vergelijking van het slot van zijn geschrift met het begin van EZRA zijn leeftijd bepaald worden. *ald.* bl. 14, 15. De gesteldheid der taal en de schrijfwijze in de boeken der Chroniken geven ook geen zeker kenteeken aan de hand, om zijn' leeftijd naauwkeurig te bepalen; noch genoegzamen grond, om te bewijzen, dat hij later geleefd heeft, dan EZRA en NEHEMIAS. *ald.* bl. 15 — 20. Dat met de Chroniken de reeks der Hagiographa eindigt, levert mede geen geldig bewijs voor des schrijvers zeer laten leeftijd op. *ald.* bl. 20, 21. De kenteeken van lateren tijd, welke men op sommige plaatsen der Chroniken meent aan te treffen, kunnen al evenmin dienen, om den leeftijd des schrij-

CHRONIKEN.

schrijvers naauwkeurig te bepalen. — *Dahler*, 1830. bl. 21 — 32. Het blijkt uit niets, dat hij later dan EZRA of NEHEMIAS geschreven heeft. *ald.* bl. 33 — 35. Doch dat de leeftijd des schrijvers niet naauwkeuriger kan bepaald worden, doet geene afbreuk aan de geloofwaardigheid van zijn verhaal. *ald.* bl. 35.

Geschriften, door den schrijver der Chroniken zeer dikwijls vermeld. *ald.* bl. 38 — 41. Dat de boeken van Samuël en van de Koningen zijne bronnen zouden geweest zijn, wordt zonder genoegzamen grond beweerd. *ald.* bl. 41 — 44. Het is veelmeer waarschijnlijk, dat hij zijne verhalen niet uit die boeken, maar uit andere bronnen ontleend, alsmede dat hij andere bronnen, dan de schrijvers dier boeken, gebruikt heeft. *ald.* bl. 45 — 53. Het is geenszins onwaarschijnlijk, dat de schrijver de geschriften, welke hij aanhaalt, niet voor zich gehad, maar chroniken, welke uit grootere werken overgenomen waren, bij zijn verhaal ten grond gelegd heeft. *ald.* bl. 53 — 56. Aard der bronnen, uit welke de schrijver zijn verhaal ontleend heeft. *ald.* bl. 56 — 63. Zuiverheid van dezelve. *ald.* bl. 63 — 69. Op welk eene wijze hij zich van dezelve bediend heeft. *ald.* bl. 70 — 73.

Het heeft den schrijver noch aan kennis, noch aan bekwaamheid, noch aan ijver ontbroken, *ald.* bl. 73 — 76. Hij moge tot den stam Levi behoord hebben; hij is echter onpartijdig: want alle stammen van zijn volk, en de profeten zoowel als de priesters, worden door hem op gelijke wijze behandeld. *ala.* bl. 76 — 82. Het hoofddoel

CHRONIKEN.

doel des schrijvers is geweest, de vroegere en behoorlijke inrigting der uitwendige godsdienst te leeren kennen en de herstelling van dezelve te bevorderen: dit doel heeft blijkbaar invloed gehad op zijne keuze in het opnemen van berigten. — *Dahler*, 1830. bl. 86, 87, 295, 296.

De zware beschuldigingen, welke tegen den schrijver der Chroniken worden ingebracht, en welke haren oorsprong hebben in de poging, om de vooronderstelling, dat de Mozaïsche wetten kort vóór, of zelfs eerst in en na de Babylonische ballingschap door de priesters op naam van Mozes vervaardigd en uitgegeven zijn, aannemelijk te maken, zijn altemaal ongegrond, ja vernietigen deels elkander. *ald.* bl. 90 — 286.

Wederlegging der beschuldiging van grove onkunde in de taal en de geschiedenis zijns volks, en de plaatselijke gesteldheid van zijn land. *ald.* bl. 94 — 98. Der beschuldiging van onnaauwkeurigheid en onachtzaamheid. *ald.* bl. 99 — 106. Der beschuldiging van wonderzucht. *ald.* bl. 107 — 129. Der beschuldiging van overdrijving, of van neiging om op te sieren en te vergrooten. *ald.* bl. 129 — 140. Der beschuldiging van bijgeloovigheid. *ald.* bl. 141 — 146. Der beschuldiging van onbillijke vooringenomenheid omtrent de priesters en de Leviten. *ald.* bl. 146 — 209. Der beschuldiging van onbillijke vooringenomenheid met de uitwendige Godsvereering. *ald.* bl. 210 — 259. Der beschuldiging van partijdigen haat tegen het rijk van Israël. *ald.* bl. 260 — 284.

Belangrijkheid van de boeken der Chroniken voor de Bijbelsche geschiedenis. *ald.* bl. 287 — 293.

Voor

CHRONIKEN.

Voor de tekstverbetering van eenige plaatsen in de boeken van Samuël en van de Koningen. — *Dahler*, 1830. bl. 293—295. Voor de gewigtigste godsdienstige en burgerlijke aangelegenheden der toenmalige Israëlitcn. *ald.* bl. 295. En ook nog voor onze stichting. *ald.* bl. 296.

CHRYSTOSTOMUS prees de vrijwillige armoede aan. — *Bijdragen*, 1814. bl. 230. Achte den eed ongeoorloofd. *ald.* bl. 231. Erkende geene wondergaven te bezitten. — *Seltenreich*, 1816. bl. 50. Verhief den kluizenaarsstand, maar noemde toch ook het huwelijk een groot goed. *ald.* bl. 331. Waardeerde het Evangelie van Johannes zeer hoog. — *de Keizer*, 1822. bl. 12. *van Heyst*, 1834 bl. 291*. Bewaart een diep stilzwijgen omtrent de Openbaring van Johannes. *ald.* bl. 290, 291. Zag het onderscheid tusschen het Oude en het Nieuwe Testament helder in. *ald.* bl. 341. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 7, 8, 17, 51, 53, 66, 67, 89, 90. *Bergsma*, 1832. bl. 14, 15, 127*, 129. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 136—138, 148—162.

CICERO (M. T.). Zijn oordeel over de baarblijkelijkheid van Gods bestaan. — *Valk*, 1812. bl. 26, 28, 29. Over Gods eeuwigheid. *ald.* bl. 31. Over de verpligting, om aan God, schoon Hij onzichtbaar is, te gelooven. *ald.* bl. 32. Hij heeft over Gods goedheid in de natuur voortreffelijk geschreven. *ald.* bl. 41*. Hij spreekt dikwijls van eene Opper-Godheid. *ald.* bl. 47. Hij geeft op, waaraan het veelgodendom is toe te schrijven. *ald.* bl. 51. Hij is, in hetgeen hij PLATO, ARISTOTELES

CICERO (M. T.).

LES en den Stoïcijnen, betrekkelijk hunne begrippen omtrent God te last legt, niet zeer te vertrouwen. — *Valk*, 1812. bl. 35*. Uit zijne schriften is geen samenhangend, volledig en bruikbaar leerstuk aangaande God op te maken. *ald.* bl. 36. Zijne schoone betuigingen omtrent Gods voorzienigheid. *ald.* bl. 62 — 64. Of hij echter geloofde, dat deze zich ook tot het kleine nitsrekt, valt te betwijfelen. *ald.* bl. 68, 69. Hij beschrijft de deugd als buiten den invloed der goden. *ald.* bl. 75. Zijne lofspraak op de deugd. *ald.* bl. 101. Zijn gezegde omtrent de natuurlijke wet der zelfverdediging. *ald.* bl. 93. Zijne schoone beschrijving van de ware godsdienst. *ald.* bl. 94. Hij veroorlooft, hoewel met mate, de hoererij. *ald.* bl. 99. Zijne leer aangaande den eed. *ald.* bl. 124. Aangaande het gebruik van den rijkdom. *ald.* bl. 131. Aangaande den wellust. *ald.* bl. 132. In hetgeen hij aangaande den zelfmoord zegt, blijft hij niet gelijk aan zich zelve. *ald.* bl. 135. Zijne gedachten over den toorn. *ald.* bl. 144. Over de vergevensgezindheid en de wraak. *ald.* bl. 150. Over de bedorvenheid van het menschdom. *ald.* bl. 163. Over de kracht van het geweten. *ald.* bl. 169. Over de zedelijke verbetering. *ald.* bl. 174. Over de noodzakelijkheid van oefening daartoe. *ald.* bl. 181. Over de deugd, als om hare eigene schoonheid te beminnen. *ald.* bl. 197, 198. Zijne verschillende verklaringen omtrent de onsterfelijkheid der ziel en een leven na dit leven. *ald.* bl. 207, 208, 212 — 217, 225, 231, 232, 234, 235. Het regte gebruik dier leer, tot vertroosting onder

CICERO (M. T.).

der rampen, mist men in deszelfs schriften, — *Valk*, 1812. bl. 247, 255. In zijne boeken » *De natura Deorum*” is met het goede veel ongerijms vermengd. — *van Heyningen*, 1817. bl. 47.

CLARISSE (JOHANNES). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 58.

CLARIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55, 66, 67.

CLAUDIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56.

CLEMENS Alexandrinus. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 52. *Bergsma*, 1832. bl. 6, 7. Wat hij oplevert voor de kennis der geschiedenis van den Canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 232 — 237.

CLEMENS Romanus. Waarom EUSEBIUS deszelfs brief aan de Corinthers niet in zijnen Canon vermeldt, — *van Heyst*, 1834. bl. 127 — 130. Er vertoonen zich in dat geschrift sporen van bekendheid met de beide brieven van PAULUS aan de Corinthers, en met andere brieven van het Nieuwe Testament, inzonderheid met den brief aan de Hebreëen; ook met gezegden van Jezus, in de drie eerste Evangelien. *ald.* bl. 190 — 194.

CLERICUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

COCCEJUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 44, *Bergsma*, 1832. bl. 84.

CONCILIËN en Synoden. Waarom dezelve geen toetssteen kunnen zijn, ter onderscheiding van het-

CONCILIËN.

hetgeen in de leer van het Evangelie altijd geldig, of slechts plaatselijk en tijdelijk is. — *Bijdragen*, 1814. bl. 178 — 181.

CONSTANTIJN de Groote. Beoordeeling van zijnen overgang tot het Christendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 16, 17. Zijn karakter. *ald.* bl. 18. Hoe het geval van het hem verschenen kruis zich hebbe toegedragen. *ald.* bl. 312 — 314. Hetgeen verhaald wordt van zijne gematigdheid jegens de Heidenen, zou de spoedige uitbreiding des Christendoms nog verwonderlijker maken. *ald.* bl. 92*. Zijne bevelschriften tegen de Heidenen dienden tot uitbreiding der Kerk. *ald.* bl. 207.

CORAN. Deszelfs kennis noodig voor den zendeling. — *Lotze*, 1820. bl. 8. Bevat schoone gezegden nopens God, deszelfs eigenschappen en werken. *ald.* bl. 9, 10. Voortreffelijkheid en gebrekkigheid van de zedeleer des Corans. *ald.* bl. 11 — 13. Hij spreekt nergens van 's menschen waarde en bestemming. *ald.* bl. 14. Plaatsen uit denzelven, betreffende de billijke vergelding van goed en kwaad. *ald.* bl. 15, 16. Betreffende de bekeering en de schuldvergeving. *ald.* bl. 18. Betreffende Gods vroegere openbaringen aan het menschdom. *ald.* bl. 21, 22. Hij verbiedt het twisten over de godsdienst. *ald.* bl. 30. Waaruit, hetgeen in denzelven tot JEZUS betrekking heeft, geput is. *ald.* bl. 33. Beoordeeling van denzelven. *ald.* bl. 37, 38.

CORINTHE. Waarom de leer van den gekruisten CHRISTUS aldaar voor dwaasheid gehouden werd. — *Bijdragen*, 1814. bl. 46. Voormalige gesteldheid dier stad. — *de Geer*, 1826. bl. 1.

Stich-

CORINTHE.

Stichting der Christelijke gemeente aldaar. — *de Geer*, 1826 bl. 3, 4. Uit hoedanige lieden die gemeente grootendeels bestond. *ald.* bl. 4*. Verdeeldheden in de Corinthische gemeente; in welke al spoedig twee hoofdpartijen, de eene naar PAULUS en APOLLOS, de andere naar CEPHAS (PETRUS) en CHRISTUS benoemd, schijnen te zijn opgekomen. *ald.* bl. 4 — 10. Verdere verbastering dier gemeente. *ald.* bl. 11 — 21.

CORINTHERS. Wanneer de beide brieven aan hen geschreven zijn. — *de Geer*, 1826. bl. 32*, 33*. De vroeger door PAULUS aan hen geschreven brief (waarop gedoeld wordt 1 Cor. V : 9) bestaat niet meer: zulke, die men daarvoor wil doen doorgaan, zijn voortbrengsels van lateren tijd. *ald.* bl. 23*. Aanleiding tot den eersten brief aan de Corinthers. *ald.* bl. 21 — 25. Inhoud van denzelven. *ald.* bl. 25 — 29. Aanleiding tot den tweeden brief aan de Corinthers. *ald.* bl. 29 — 32. In denzelven vindt men zoo min eenheid van doel, als juiste orde en naauwkeurigen samenhang. *ald.* bl. 33, 34. Echter houden sommige uitleggers hem te onregt voor eene zamenvoeging van verschillende stukken, welke men als afzonderlijke brieven zou kunnen beschouwen. *ald.* bl. 34*. Inhoud diens briefs. *ald.* bl. 34 — 38. Geest en vorm der beide brieven aan de Corinthers. *ald.* bl. 38 — 41. Redekunstige schoonheden in dezelve. *ald.* bl. 40, 41*, 42*.

Wat men aangaande de Christelijke geloofs- en zedeleer aantreft in die brieven. *ald.* bl. 41 — 44. Aard en voortreffelijkheid der geloofs- en zedeleer in dezelve. *ald.* bl. 45 — 63. Zij is van
god-

CORINTHERS.

delijken oorsprong, en dus boven alle mensche-
lijke wijsheid verheven. — *de Geer*, 1826. bl.
45 — 52. Zij staat in het naauwste verband met
de leer des Ouden Verbonds. *ald.* bl. 53 — 59.
Zij verheft hare voorstanders tot ware grootheid
van ziel, en doet hen getroost en welgemoed zijn
onder alle lijden. *ald.* bl. 59 — 63.

Geloofsleer, voorkomende in de brieven aan
de Corinthers. *ald.* bl. 64 — 99. Aangaande de
verlossing van zondaren, naar Gods plan, door
Jezus Christus. *ald.* bl. 64 — 68. Aangaande
het hoog gezag van Jezus Christus, als den Ver-
losser der menschen, en zijne betrekking tot zijne
gemeente. *ald.* bl. 68 — 74. Aangaande den
Heiligen Geest, en zijnen invloed op het geluk
van zondaren. *ald.* bl. 75 — 83. Aangaande de
opstanding en het toekomstige leven, welke de
belijders van Jezus te wachten hebben. *ald.* bl.
84 — 99.

Zedeleer, voorkomende in de brieven aan de
Corinthers. *ald.* bl. 100 — 176. Volledige en stel-
selmatige voorstelling van alle Christenpligten is
in dezelve niet te verwachten. *ald.* bl. 116, 117.
Het geloof, de bron van alle Christelijke deugd.
bl. 100 — 103. De bekeering, een hoofdvereischte
tot Christelijke deugd. *ald.* bl. 103 — 105. De
broederliefde, een echt kenmerk van Christelijke
deugd. *ald.* bl. 106 — 115. Gezindheden, welke
Evangeliedienaars in hunne prediking bezielen
moeten. *ald.* bl. 117 — 122. Over het bestaan
en gedrag van Christenleeraars in het bestuur van
hunne gemeente. *ald.* bl. 123 — 135. Pligten der
Christenen, beschouwd als leden der Christelijke
ge-

CORINTHERS.

gemeente. — *de Geer*, 1826. bl. 135—145. Pligten der Christenen in hun gemeenschappelijk verkeer met elkander. *ald.* bl. 146—155. Huiselijke en bijzondere pligten der Christenen. *ald.* bl. 155—163. Drangredenen tot Christelijke deugdsbetrachting. *ald.* bl. 163—170. Hulpmiddelen tot getrouwe pligtsbetrachting. *ald.* bl. 170—176.

CORSTIUS (M.) Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 59, 62.

COSMAS Indicopleustes. Deze schrijver uit de zesde eeuw vermeldt met goedkeuring, dat de Syrische Christenen alleen den brief van **JACOBUS**, één' van **PETRUS** en één' van **JOHANNES** aannemen, en de overige algemeene zendbrieven verwerpen. — *van Heyst*, 1834. bl. 318, 319.

CRAMER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24, 36.

CREDNER schijnt niet vreemd van het denkbeeld, dat het leerstuk der Theopneustie van de schriften des Nieuwen Testaments eerst in de tweede eeuw zou ontstaan zijn. — *van Heyst*, 1834. bl. 337*, 338*.

CRELLIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1834. bl. 51, 54. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

CRITIEK. Zie OORDEELKUNDE.

CURTENIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 124.

CYPRIANUS levert weinig op voor de kennis der geschiedenis van den Canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 262, 263. **LUTHERS** oordeel over deszelfs schriftverklaring. — *Otto*, 1832. bl. 89. Zijn gevoelen nopens Rom. VII.

CYPRIANUS.

VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

CYRILLUS. Zijne opgave van den Canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1832. bl. 284, 285. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 53, 89, 90. *Bergsma*, 1832. bl. 15, 16, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 169 — 172.

CYRUS. Hoe hij stervende zijne kinderen vermaand heeft. — *Valk*, 1812. bl. 183. Niet hij, maar DARIUS veroverde het Babylonisch rijk. — *Royaards*, 1821. bl. 132. Waarom echter door de Grieken die verovering aan Cyrus wordt toegeschreven. *ald.* bl. 142, 143.

D.

DADEN (Goede). Zie BEGINSELEN.

DALMANUTHA. — *te Gempt*, 1829. bl. 24*.

DAMASCENUS (JOANNES). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

DANIËL waarschijnlijk de eerste opsteller van de gedenkschriften, in zijn boek vervat. — *Royaards*, 1821. bl. 39 — 43. In zijn' leeftijd was de verstandsbeschaving bij de Israëlitën gezonken. *ald.* bl. 88, 89. Zijn invloed op de wederkeering der Joden naar hun vaderland. *ald.* bl. 148. Hij bekleedde staats- en hofposten tevens. *ald.* bl. 152. Zijne levensgeschiedenis, en trekken uit het leven zijner vrienden. *ald.* bl. 171 — 182. In welken zin hij een profeet te noemen is. *ald.* bl. 184, 185. Zijn profetisch karakter, vergeleken met het karakter van andere profeten. *ald.* bl. 186, 187, 200. DANIËL beschouwd als Israëlitisch profeet.
— Ro-

DANIËL.

— *Royaards*, 1821. bl. 217 — 222. Als wereldprofeet is hij geheel eenig. *ald.* bl. 223 — 237. De openbaringen, welke hij ontving, waren geheel berekend naar het standpunt, waarop hij geplaatst was. *ald.* bl. 224, 232, 234, 250. Het donkere in zijne lotgevallen werd heerlijk opgehelderd. *ald.* bl. 240, 241. DANIËL vergeleken met JOZEF. *ald.* bl. 249, 250. Waarom hij gedurig tegenover de Chaldeënen staan moest. *ald.* bl. 251. Zie ook DIODORUS Siculus.

DANIËL (Boek van). Bijzonder oogpunt ter behandeling van hetzelfde, door de geschiedschrijvers al te veel voorbijgezien. — *Royaards*, 1821. bl. 3. Strijd over dit boek. *ald.* bl. 4, 5. Het bevat eene verzameling van gedenkschriften uit den tijd der Babylonische ballingschap. *ald.* bl. 9 — 16. Inhoud der afzonderlijke gedenkschriften. *ald.* bl. 16 — 24. Hoe dezelve oorspronkelijk schijnen beschreven en zamengevoegd te zijn. *ald.* bl. 20. Wie de schrijver en de verzamelaar dezer gedenkschriften geweest zij, en in welken tijd hij geleefd en geschreven hebbe. *ald.* bl. 25 — 48.

Doel der gebeurtenissen en der voorspellingen in dit boek vermeld. *ald.* bl. 49 — 54. Oogmerk, waarmede DANIËLS gedenkschriften geschreven en verzameld zijn. *ald.* bl. 54 — 56. Verschillende taal, waarin dezelve geschreven zijn. *ald.* bl. 57 — 59. Oorzaken van dit verschil. *ald.* bl. 60 — 67. Hoe te denken over de Griekschaardige woorden, welke men in dit boek meent aan te treffen. *ald.* bl. 68 — 74.

De stijl der geschiedenissen in hetzelfde is die
van

DANIËL (Boek van).

van Oostersche gedenkschriften. — *Royaards*, 1821. bl. 75. Aan denzelven is eigen kinderlijke eenvoudigheid. *ald.* bl. 75—80. Eentoonigheid. *ald.* bl. 81. Omslagtigheid. *ald.* bl. 82. Verhevenheid en grootspraak. *ald.* bl. 33, 84. Eene Hebreeuwsche tint, vermengd met eenige vreemde, welligt Chaldeeusche voorstellingen. *ald.* bl. 84—86. Juist passende voor de gezonkene verstandsbeschaving bij de Israëlitén in de Babylonische ballingschap. *ald.* bl. 87, 88. Eigenschappen van den profetischen stijl dezès boeks. *ald.* bl. 89—98. Waaruit de bijzondere tijdmaat in hetzelfde kan afgeleid worden. *ald.* bl. 98. Aanmerkingen nopens de Alexandrijnsche vertaling van Daniël. *ald.* bl. 105—107.

Goddelijk gezag dezès boeks. *ald.* bl. 99—101. Waaraan het waarschijnlijk toe te schrijven is, dat dit boek niet onder de Profetische schriften, maar onder de Hagiographa, in den Canon geplaatst werd. *ald.* bl. 184. Belang en gewigt van het boek Daniël. *ald.* bl. 109, 110. Het bevestigt de ongewijde geschiedenis der Oostersche stamhuizen, vooral van het Chaldeeus-Babylonisch rijk. *ald.* bl. 110—135. Het heldert de geschiedenis van het Oosten op, en vult dezelve aan. *ald.* bl. 136—148. Het bevat trekken uit het openbaar en het huisselijk leven van Oostersche vorsten en grooten, alsmede uit de zeden en gewoonten der Babyloniërs, *ald.* bl. 149—158. Ook wenken nopens de godsdienst, de kunsten, de wetenschappen en de beschaving der Babyloniërs. *ald.* bl. 158—171.

Hoog belang der profetiën van DANIËL. *ald.* bl.

DANIËL (Boek van).

183, 222, 236. Opmerkingen omtrent dezelve. — *Royaards*, 1821. bl. 233—237. Inhoud van dezelve. *ald.* bl. 187—199. Zij doelen allen op het rijk van den Messias. *ald.* bl. 218. In verband met de lotgevallen der Joden, door God geregeld. *ald.* bl. 219, 220. Uitgebreidheid der Messiaansche voorspellingen bij DANIËL. *ald.* bl. 221, 222. DANIËLS profetie te vergelijken met de openbaring van JOHANNES. *ald.* bl. 230. DANIËLS inzigten in het Messiasrijk als een Godsrijk op aarde. *ald.* bl. 231, 232. Hij heldert op de geschiedenis der Theocratie en den voortgang van dezelve. *ald.* bl. 238—254. Overzicht van den geest en het belang van het boek Daniël. *ald.* bl. 255—257.

DARIUS de Meder, door DANIËL aldus genoemd, is dezelfde persoon, die bij XENOPHON voorkomt onder den naam van CYAXARES. — *Royaards*, 1821. bl. 132—134.

DAVID. Algemeene opgave der gronden, waarop de zekerheid of de waarschijnlijkheid berust, dat een dichtstuk van hem afkomstig is. — *Stronck*, 1827. bl. 9, 10. De geschiedkundige berigten des Bijbels zijn aangaande hem uitvoeriger dan aangaande iemand anders, en leeren hem kennen als een bijzonder voorwerp der zorg en der leidingen van de Voorzienigheid. *ald.* bl. 6, 7. Hoe de geschiedkundige berigten aangaande hem en de gedichten van hem uit en door elkander kunnen worden opgehelderd. *ald.* bl. 1, 2. Waarom de geschiedkundige berigten nopens hem minder uit zijne gedichten kunnen opgehelderd en aangevuld, dan wel deze uit gene kunnen toe-
ge-

DAVID.

gelicht worden; en waarom zijne Psalmen minder, dan men denken zou, ter uitbreiding en opheldering van zijne geschiedenis opleveren. — *Stronck*, 1827. bl. 282. Uit zekere gezegden in zijne Psalmen mag niet ligtvaardig besloten worden tot zekere voorvallen of bijzondere omstandigheden, welke in de geschiedkundige berigten nopens hem met stilzwijgen zouden zijn voorbijgegaan. *ald.* bl. 283, 284.

Het belang en het nut eener onderlinge vergelijking dier geschiedkundige berigten nopens hem, en dier dichtstukken van hem, welke tot elkander in zekere betrekking staan. *ald.* bl. 12—17, 278—280, 284—294. Moeijelijkheid dezer vergelijking, uithoofde van onderscheidene bezwaren, welke met dezelve verbonden zijn. *ald.* bl. 18—35. Wat bij deze vergelijking behoort in aeft genomen en vermeden te worden. *ald.* bl. 36—44.

Opgave van de geschiedkundige berigten, betreffende de geschiedenis van DAVID, vergeleken met zoodanige gewijde dichtstukken, welke aan hem met zekerheid of waarschijnlijkheid worden toegekend. *ald.* bl. 49—254. DAVIDS jeugd en herdersleven. *ald.* bl. 49—69. DAVID aan het hof van SAUL. *ald.* bl. 69—95. DAVIDS vlugt voor SAUL. *ald.* bl. 97—119. DAVID door SAUL in Kehila opgezocht, en sedert van tijd tot tijd vervolgd, totdat hij zich andermaal begeeft naar het Philistijnsche grondgebied. *ald.* bl. 120—129. DAVID, andermaal naar Achis en het Philistijnsche grondgebied ontweken, onthoudt zich aldaar, en in Ziklag, tot den tijd van SAULS dood, die een einde maakt aan zijne ballingschap. *ald.*

DAVID.

bl. 129 — 136. DAVID, koning over den stam van Juda. — *Stronck*, 1827. bl. 137 — 156. Koning over geheel Israël; overwinnaar der Philistijnen; in het bezit van Jeruzalem, op de Jebusiten veroverd; aldaar de arke des verbonds plegtig invoerende, en de openbare eeredienst verordenende; door den profeet NATHAN, in naam van God, verblijd met eene heugelijke belofte. *ald.* bl. 159 — 177. Verdere bedrijven en lotgevallen van DAVID, als koning van Israël, tot op den tijd van ABSALOMS opstand. *ald.* bl. 178 — 201. DAVIDS bedrijven en lotgevallen bij den opstand van ABSALOM. *ald.* bl. 201 — 232. Laatste jaren van DAVIDS regering en leven. *ald.* bl. 232 — 254. Beknopt overzicht van de gedane opgave en vergelijking, met aanwijzing der dichtstukken, die tot de onderscheidene tijdvakken van DAVIDS geschiedenis gebragt zijn. *ald.* bl. 257 — 262. Het blijkt, dat DAVIDS Psalmen, zonder eenig opzigt tot tijddorde, inhoud of aanleiding, bijeengezameld en in den gewijden bundel opgenomen zijn. *ald.* bl. 277, 278.

DEÏSTEN. Dat en waarom hunne pogingen, om zich tot een genootschap te vormen, moesten mislukken. — *Seltenreich*, 1816. bl. 317, 318. Hunne pogingen hebben aanleiding gegeven tot verdediging der waarheid. *ald.* bl. 220, 221. Zie ook NATURALISTEN, REDE en WIJSGEREN.

DENKBEELD. Slechts één hoofddenkbeeld kan op denzelfden tijd in ons heerschende zijn. — *Vinke*, 1835. bl. 439, 440.

DEUGD. Omtrent haren aard en omvang hebben
som-

DEUGD.

sommige Heidensche wijsgeeren veel goeds geleerd. — *Valk*, 1812. bl. 93 — 97. Zij hebben ook haar hoogelijk geroemd. *ald.* bl. 101, 102. Doch in haren aard en hare volkomenheid is zij beter bekend gemaakt door de leer van het Evangelie. *ald.* bl. 98 — 105. Hoe PLATO haar beschrijft. *ald.* bl. 107. Volgens sommige Heidensche wijsgeeren heeft men haar slechts aan zich zelve, niet aan de goden, dank te weten. *ald.* bl. 74, 75. Vergelijking der hulpmiddelen tot deugd, zoo als die door de Heidensche wijsgeeren en door het Evangelie zijn voorgesteld. *ald.* 179 — 194, Ongenoegzaamheid der drangredenen tot deugd, welke de Heidensche wijsgeeren opgeven. *ald.* bl. 195. Die er vooral op aandringen, dat zij om hare eigene schoonheid moet bemind worden. *ald.* bl. 196 — 198. Liefde tot de deugd, eerbied voor God, en zucht naar geluk zijn beweegredenen ten goede, die het Evangelie vereenigt. *ald.* bl. 202 — 204.

Hoedanige deugd door JOHANNES wordt aangeprezen. — *van Tricht*, 1813. bl. 105. *de Keizer*, 1813. bl. 114. Onze deugd is veel te gebrekkig, dan dat zij de uitwerkende oorzaak van de vergeving onzer zonden zou kunnen zijn. — *de Keizer*, 1815. bl. 161. Onder welke benamingen PAULUS haar voorstelt in den brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 225. Gronden van verpligting tot Christelijke deugd. — *van Heijningen*, 1817. bl. 113 — 137. Zie voorts BEGINSELEN en HULPMIDDELEN.

DIAKONessen. Aanleiding tot de invoering van
 zoo-

DIAKONESSEN.

zoodanige orde. — *Bijdragen*, 1814. bl. 69.
Waarom zij slechts eenmaal moesten gehuwd
geweest zijn. *ald.* bl. 243.

DIDYMUS. Dat deze geleerde Alexandrijnsche ca-
techeet den tweeden brief van PETRUS voor onecht
zou gehouden hebben, is onzeker. — *van Heyst*,
1834. bl. 300, 301.

DIENSTBAREN. Een goedwillig gedrag jegens hen
aangeprezen door SENECA, maar veel krachtiger
door het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 139—141.
Verbetering van hun lot door het Christendom,
— *Seltenreich*, 1816. bl. 261.

DIEU (LUDOV. DE). Zijn gevoelen nopens Rom.
VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

DIODATI. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Bergsma, 1832. bl. 122, 123.

DIODORUS Siculus beschrijft de geleerdheid der
Babyloniërs op gelijke wijze als DANIEL. — *Ro-
yaards*, 1821. bl. 167.

DIONYSIUS van Alexandrie levert weinig of niets
bijzonders op voor de kennis der geschiedenis
van den canon des Nieuwen Testaments. — *van
Heyst*, 1834. bl. 261.

DOCETISMUS. Waarin hetzelfde bestond. — *van
Heyst*, 1834. bl. 160.

DODDRIDGE. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 51, 57, 107—109. *Bergsma*,
1832. bl. 96, 97.

DOEDERLEIN. Zijne beschrijving der ware vrij-
heid van denken in het stuk van godsdienst. —
Donker Curtius, 1827. bl. 95*. Zijn gevoelen
nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24, 35.

DOOD. Waar dezelve in de Heilige Schrift een
slaap

DOOD.

slaap genoemd wordt, is zulks aan te merken als eene rhetorische figuur. — *van der Willigen*, 1811. bl. 104. Zonder geloof aan de schuldvergeving uit genade kan hij niet moedig afgewacht worden. — *de Keizer*, 1815. bl. 186, 187.

Staat na den dood. Zie ZIEL.

DOOD VAN JEZUS (De) is het uitmuntendste bewijs van Gods liefde jegens ons. — *Vinke*, 1835. bl. 440 — 442. Van Gods heiligheid en rechtvaardigheid. *ald.* bl. 442 — 444. Van de liefde van CHRISTUS jegens ons. *ald.* bl. 444, 445. Zie voorts JEZUS CHRISTUS, LIJDEN, VERGEVING, VERZOENING.

DOODEN. Wat uit het verbod van MOZES, tegen het oproepen en raadplegen van dezelve, is af te leiden, met betrekking tot het geloof aan de onsterfelijkheid der ziel, in zijnen tijd. — *van der Willigen*, 1811. bl. 22.

DOOP (Christelijke). Het berigt aangaande deszelfs instelling is getrouw. — *van Hengel*, 1811. bl. 63 — 65. Waarom LUCAS en JOHANNES van die instelling geen gewag maken. *ald.* bl. 52 — 55. *Hauff*, 1829. bl. 235, 236. Hoe de Apostelen het bevel tot het doopen van alle volken verstaan hebben. — *van Hengel*, 1811. bl. 27. Het bevel tot bediening des Doops, als een bevel van JEZUS, in de tweede eeuw algemeen erkend. *ald.* bl. 24. Dit bevel gold, naar de bedoeling van JEZUS, voor alle tijden. *ald.* bl. 29 — 36. De Doop aangeprezen door PETRUS en ANANIAS. *ald.* bl. 67 — 69. Door de Apostelen voorgesteld als eene heilzame plegtigheid des Christendoms, die te allen tijde moet gevierd worden. *ald.* bl. 70 — 74. Bedenkin-

DOOP (Christelijke).

kingen daartegen, uit sommige plaatsen ontleend, opgelost. — *van Hengel*, 1811. bl. 75—81. De Doop zou door de Apostelen niet zijn aanbevolen, indien Jezus hun daartoe geen' last gegeven hadde. *ald.* bl. 95—98. De Doop vergeleken met de plegtigheden en de mysteriën der ouden. *ald.* bl. 102—106. Als eeuwigdurende instelling tegenover de besnijdenis voorgesteld. *ald.* bl. 108—111. Van duurzamer kracht, dan gebruiken en handelingen, die slechts in den eersten tijd des Christendoms plaats hadden. *ald.* bl. 111—115.

In den Apostolischen leeftijd is de Doop algemeen in gebruik geweest. *ald.* bl. 116—119. Wie in de Apostolische eeuw niet behoefden gedoopt te worden. *ald.* bl. 123. In de drie eerste eeuwen is de Doop algemeen, zoowel bij ketters als bij regtzinnigen, bediend. *ald.* bl. 123—132. Welke ketters daarop eene uitzondering maakten. *ald.* bl. 133. De voortduring der Doopsbediening afgeleid uit de eeuwige voortduring van geheel de Christelijke godsdienst. *ald.* bl. 140—145. Naauw verband van den Doop met de geloofsen zedeleer des Evangelies. *ald.* bl. 145—148. De Doop, als het beeld der Christelijke reiniging, overgesteld tegen de besnijdenis. *ald.* bl. 150. Deszelfs eenvoudigheid en algemeene gepastheid. *ald.* bl. 156. Deszelfs voortreffelijkheid boven de besnijdenis. *ald.* bl. 159. Deszelfs nuttigheid, inzonderheid voor de eerste Christenen. *ald.* bl. 173—176. De Doop eene heilrijke plegtigheid te allen tijde, hetzij dezelve aan bejaarden of aan kinderen bediend worde. *ald.* bl. 177—181. Bedenkingen daartegen, uit misverstand geboren,

van

DOOP (Christelijke).

van Hengel, 1811. bl. 187—189. Gronden van verpligting tot den Doop. *ald.* bl. 190. Belangstelling in denzelven vooral noodig in onze dagen. *ald.* bl. 191, 192. Schadelijke gevolgen van deszelfs verachting. *ald.* bl. 195. Kabinetsoorder des konings van Pruissen tot aanbeveling van denzelven. *ald.* bl. 193.

Wat de spreekwijze » Doopen in den naam van Jezus » beteekene. *ald.* bl. 25. Wat *PAULUS* omtrent den Doop te kennen geeft. — *van Tricht*, 1817. bl. 224—226. Wat hij bedoelt met de uitdrukking » In Jezus dood gedoopt te zijn. » — *Vinke*, 1835. bl. 343, 344.

DOOP der Proselyten. Of dezelve vóór Jezus tijd plaats gehad hebbe, is twijfelachtig. — *van Hengel*, 1811. bl. 35.

DOOPSBEDIENING (Oneerbiedige). Wat daaruit is voortgevloeid. — *van Hengel*, 1811. bl. 179.

DRAGEN (De zonden). Zin dezer uitdrukking. — *Vinke*, 1835. bl. 248—253.

DRANGREDENEN tot zedelijke verbetering. Die, welke de oude wijsgeeren voorstellen, vergeleken met die, welke het Evangelie bevat. — *Valk*, 1812. bl. 194—206. Dezelve moeten uit de godsdienst ontleend worden. — *van Tricht*, 1813. bl. 118, 119. *de Keizer*, 1813. bl. 142, 143. Hoedanige *PAULUS* voorstelt in zijne redevoeringen, alsmede in den brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 297—303. *van Tricht*, 1817. bl. 192—204. *van Heijningen*, 1817. bl. 173—185. Welke drangredenen tot Christelijke deugdsbetrachting hij voorstelt in de brieven aan de Corinthen. —

de

DRANGREDENEN tot zedelijke verbetering.

de Geer, 1826. bl. 163 — 170. Het Evangelie is in de drangmiddelen, welke het doet kennen, niet voor Engelen maar voor menschen berekend. — *van Heijningen*, 1817. bl. 173, 174. Welke drangmiddelen tot deugd in het Evangelie van JOHANNES worden voorgesteld. — *de Keizer*, 1822. bl. 123 — 126. Zie BEKEERING en VERBETERING (Zedelijke).

DRINKBEKER. Bij deze benaming, van welke de Zaligmaker zich bedient bij zijne driemaal herhaalde bede in Gethsemané, heeft men aan geheel deszelfs lijden en sterven te denken: — *Riehm*, 1831. bl. 57 — 72. *van der Willigen*, 1831. bl. 20 — 29.

DROOMEN (Buitengewone, Goddelijke). Hoe dezelfde van gewone te onderscheiden geweest zijn. — *Heringa*, 1811. bl. 143. Waarom JEHOVA zijn' wil aan zijne profeten en vrienden oudtijds door droomen te kennen gaf. — *Royaards*, 1821. bl. 80.

DUIVEL. Wat JOHANNES aangaande denzelven leert in zijne brieven. — *van Tricht*, 1813. bl. 85, 86. *de Keizer*, 1813. bl. 58 — 62. Wat aangaande denzelven voorkomt in het Evangelie van Johannes. — *Reddingius*, 1822. bl. 105 — 109. *de Keizer*, 1822. bl. 26, 27.

DUIZENDJARIG RIJK van CHRISTUS. Het wanbegrip dienaangaande, hetwelk vele Kerkvaders aankleefden, maar sommige ook bestreden, was geenszins het gemeen gevoelen der eerste Christenen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 43, 54, 324, 325. Dit wanbegrip is uit misverstand van een getal geboren. *ald.* bl. 373. Aanwijzing van geschriften

DUIZENDJARIG RIJK van CHRISTUS.

ten betreffende de Chiliastische twisten. — *van Heyst*, 1834. bl. 111*. Zie ook OPENBARING VAN JOHANNES.

DWAALLEERAARS. Hoe JOHANNES dezelve onder de eerste Christenen afteekent. — *van Tricht*, 1813. bl. 15, 16. Hoe zijne vermaning, om hen niet te herbergen of te groeten, te verstaan zij. *ald.* bl. 40, 41.

E.

EBERHARD geeft aangaande het Christendom, ofschoon hij deszelfs bovennatuurlijken oorsprong ontkent, eene gunstige getuigenis. — *Bijdragen*, 1814. bl. 141. Zijne verkeerde gedachten wegens de oorzaken van de snelle uitbreiding des Christendoms. — *Seltenreich*, 1816. bl. 345, 346.

EBIONITEN. Oorsprong van deze secte en van die der Nazareners. — *Hauff*, 1829. bl. 78 — 80. Het is onwaar, dat de eerste Christenen met dien naam geschandvlekt zijn. — *Seltenreich*, 1816. bl. 97. Aan hen, die buiten de gemeenschap der overige Christenen gesloten waren, wordt te onrecht de uitbreiding des Christendoms toegeschreven. *ald.* bl. 37, 319.

ECHTHEID. Inwendige bewijzen voor de echtheid en de geloofwaardigheid der Heilige Schriften. Zie BEWIJZEN. Echtheid van Matth. XXVIII: 19. — *van Hengel*, 1811. bl. 21 — 29. Der plaatsen, welke Jezus woorden bij de instelling des Avondmaals bevatten. *ald.* bl. 36 — 38. Echtheid van de lezing Luc. XV: 10. — *Heringa*, 1811. bl. 29*. Van Luc. XXII: 43, 44. — *Riehm*, 1831.

ECHTHEID.

1831. bl. 21, 22. Van den brief aan de Romeinen. — *de Keizer*, 1817. bl. 17, 19 — 24. Der brieven van PAULUS. Zie BRIEVEN, PAULUS, EVANSON. Aanmerkingen omtrent de echtheid van Joh. V: 4. — *Reddingius*, 1822. bl. 104. *de Keizer*, 1822. bl. 150, 151. De echtheid van de boeken des Nieuwen Testaments, en inzonderheid die van het Evangelie van JOHANNES, voor den Christen van het hoogste gewigt. — *Hauff*, 1829. bl. 5. Bij de bestrijding van de echtheid der Bijbelboeken heeft de goede zaak der Openbaring meer gewonnen dan verloren. — *van Heyst*, 1834. bl. 322.

ECHTSCHIEDING. In de Bijbelsche voorschriften omtrent dezelve mag het plaatselijke niet voorbij gezien worden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 254.

ECK (JOHAN). Zijn twistredenen te Leipzig, eerst met CARLSTADT en daarna met LUTHER. — *de Geer*, 1831. bl. 71. Gevolgen van dit laatste. *ald.* bl. 72 — 76.

ECK. Diens verkeerde Bijbelverklaring opgegeven. — *Heringa*, 1811. bl. 146, 184, 185, 194*.

ECKERMAN. Diens verklaring van sommige Bijbelplaatsen berispt. — *Heringa*, 1811. bl. 59. *van Hengel*, 1811. bl. 85. *de Keizer*, 1815. bl. 73. Diens uitlegkunde heeft thans grootendeels haar crediet verloren. — *Otto*, 1832. bl. 95. Diens vooronderstelling, dat de Evangeliën, tegen het einde der eerste of het begin der tweede eeuw, door onbekende schrijvers zouden zijn zamengesteld, deels uit geschrevene, deels uit mondelinge overleveringen, is onbewezen en onbewijsbaar, en ook door hem zelve terug ge-

no-

ECKERMANN.

nomen. — *van der Willigen*, 1826. bl. 176.

EDWARD (JOH.). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

EED. Leer der Heidensche wijsgeeren omtrent den-
zelve, vergeleken met de leer des Christendoms.
— *Valk*, 1812, bl. 123 — 125. Hij werd door
de Kerkvaders voor ongeoorloofd gehouden. —
Bijdragen, 1814. bl. 231, 232. Hoe het verbod
van denzelve, door Jezus gedaan, moet ver-
staan worden. *ald.* bl. 244 — 247. De geoor-
loofdheid van den eed, in PAULUS voorbeeld
blijkbaar. — *van Tricht*, 1817. bl. 207.

EEUW. Of men in de tegenwoordige eeuw meer
dan voorheen reden hebbe, om te klagen over
den ongunstigen toestand des Christendoms. —
van der Ploeg, 1820. bl. 11 — 13.

EGELING. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 22, 26.

EGYPTE. Aanleiding tot de vroege beschaving van
dat land. — *van Heijningen*, 1817. bl. 50.
Hetzelve was geschikt, om eene school te zijn
voor Israël. *ald.* bl. 51.

EICHHORN. Verkeerde verklaring van Bijbelplaat-
sen in zijne schriften. — *Heringa*, 1811. bl. 41,
86, 160, 162, 167, 182*, 184*, 185, 187, 195*,
206, 215, 219 — 224, 228 — 232, 235*, 241.
Nalezing, 1816. bl. 47. *Reddingius*, 1822. bl.
71. Zijn gevoelen aangaande het Doopsbevel we-
derlegd. — *van Hengel*, 1811. bl. 23 — 29.
Zijne meening nopens de wijze, waarop de pro-
fetiën beschreven zijn. — *Royaards*, 1821. bl. 20.
Zijne gedachten over den oorsprong van het boek
Daniël. *ald.* bl. 27. Aanmerkingen van hem be-
tref-

EICHHORN.

treffende bijzonderheden in dit boek. — *Royaards*, 1821. bl. 40, 41, 45, 51, 61, 62, 68, 72, 84, 106. Zijne gedachten over de buitengewone uitstorting des Heiligen Geestes op de Apostelen. — *Metger*, 1816. bl. 11, 104*. Zijne gedachten over de brieven aan Timotheus, en dien aan Titus. — *Hanewinckel*, 1818. bl. 85, 86. *Bijlage*, 1818. bl. 69, 73, 80, 82, 88, 90, 91, 94. Zijne meening nopens een Hebreeuwsch of Syro-Chaldeeuwsch Ur-Evangelie, hetwelk ten grondslag zou liggen bij de drie eerste Evangeliën. — *van der Willigen*, 1826. bl. 165 — 175. Juiste aanmerking van hem nopens de Psalmen. — *Stronck*, 1827. bl. 29.

ELEUSINISCHE MYSTERIEN. Zie MYSTERIEN, VERBORGENHEDEN.

ELIAS. Overzicht der geschiedenis van dien profeet. — *Muntendam*, 1819. bl. 9 — 21. Zijn gedrag omtrent de Baälpriesters op Karmel verdedigd. *ald.* bl. 13*. Wederlegging van bedenkingen tegen zijne luisterrijke opneming in den hemel. *ald.* bl. 69 — 72. Wat voor eene eigenlijk gezegde hemelvaart van ELIAS, naar ziel en ligchaam beiden, pleit. *ald.* bl. 72 — 77. Wat men te denken hebbe van den vurigen wagen en de vurige paarden, daarbij vermeld. *ald.* bl. 71, 77, 78. Vergelijking zijner wonderen met die van den Zaligmaker. Zie WONDEREN.

ELIZA. Overzicht der geschiedenis van dien profeet. — *Muntendam*, 1819. bl. 21 — 37. Waartoe de herleving van den doode, die in deszelfs graf gelegd was, dienen moest. *ald.* bl. 78, 79. Vergelijking zijner wonderen met die van den Za-

Za-

ELIZA.

Zaligmaker. Zie **WONDEREN**.

ELSNER (JACOBUS). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26.

ELSNERUS (GISB. MATTH.). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 124.

ENGELN. Hun bestaan uit de rede wel te gissen, maar niet te bewijzen. — *Heringa*, 1811. bl. 2—5. Wordt zeker door de Heilige Schrift. *ald.* bl. 5. Vroegere dwaalbegrippen omtrent hen. *ald.* bl. 9, 10. Gevoelen der tegenwoordige bestrijders van derzelver bestaan. *ald.* bl. 11—13. Onbepaaldheid der benamingen, welke in het Oude en het Nieuwe Verbond aan de Engelen gegeven worden. *ald.* bl. 17—20. Dat door den Engel des Heeren waarschijnlijk de Zoon van God bedoeld wordt. *ald.* bl. 19. De leer der Engelen op vele plaatsen des Nieuwen Verbonds in beeldspraak voorgesteld. *ald.* bl. 21. De Engelen hebben kennis van de bekeering van zondaars en stellen daarin belang. *ald.* bl. 27—29. Zij, der zwakken hulp, zien altijd Gods aangezicht. *ald.* bl. 32—39. God heeft vele duizenden Engelen tot zijne beschikking, en kan die uitzenden tot bescherming van zijne vrienden. *ald.* bl. 39—42. Zij brengen stervende vromen over in de andere wereld. *ald.* bl. 43—49, 81, 82. Zij staan den Heere JEZUS ter dienste. *ald.* bl. 49—54. En zullen door Hem gebruikt worden bij het jongste gericht. *ald.* bl. 54—61, 100—106.

De Engelen zijn onsterfelijk, en geene huwelijksbetrekkingen hebben onder hen plaats. *ald.* bl. 30, 31. Of zij eigene lichamen hebben, en hoedanige. *ald.* bl. 80. Zij hebben meerdere kennis

ENGELLEN.

nis en voortreffelijker stand, dan de menschen. — *Heringa*, 1811. bl. 65, 68. Zij zijn minder dan Gods Zoon, en aan Hem onderworpen. *ald.* bl. 89—94. Er zijn onder hen onderscheidene werkzaamheden en verschillende rangen. *ald.* bl. 101. Zij konden kenbaar worden aan den geest der menschen, zoowel in een' slapenden als in een' wakenden toestand. *ald.* bl. 142. Bij de wetgeving werden zij door God gebruikt. *ald.* bl. 83. Dikwijls kwamen zij als gezanten van God tot de menschen. *ald.* bl. 82. Zij staan in betrekking tot de gemeente van CHRISTUS. *ald.* bl. 95—98. En hebben eenige kennis van derzelve toestand op aarde. *ald.* bl. 98—100. Het gewaad, waarin zij meermalen verschenen. *ald.* bl. 196.

Waardig doel der Engelverschijning aan MARIA. *ald.* bl. 134. En aan de herders bij Jezus geboorte. *ald.* bl. 145—153. Gepastheid der verschijning eens Engels aan JOZEF na Jezus geboorte. *ald.* bl. 154, 155. Op welk eene wijze men de versterking van Jezus door eenen Engel, in Gethsemané, zich kan voorstellen. *ald.* b. 173, 174. *Riehm*, 1831. bl. 72—79. Echtheid der plaats van LUCAS, waar deze zaak vermeld wordt. *ald.* bl. 21, 22. De aldaar verhaalde verschijning eens Engels is eigenlijk op te vatten. *ald.* bl. 22—25. Waarom alleen LUCAS van dezelve gewaagd heeft. *ald.* bl. 25—28. Dezelve heeft plaats gehad onmiddellijk na 's Heilands eerste bidden. bl. 89—92. Het doelmatige der Engelenverschijning bij de opstanding van Jezus. — *Heringa*, 1811. bl. 187—192. Het weldadige der

ENGELLEN.

der Engelenverschijning bij Jezus hemelvaart. — *Heringa*, 1811. bl. 198 — 202. De redding der Apostelen uit de gevangenis door eenen Engel, verdedigd. *ald.* bl. 204 — 213.

Hoofdzaak van het onderrigt nopens de Engelen in de schriften des Nieuwen Verbonds. *ald.* bl. 249. Wat aangaande hen wordt geleerd in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 102 — 109. *de Keizer*, 1822. bl. 26, 27. Wat PAULUS aangaande hen leert in zijne redevoeringen, alsmede in den brief aan de Romeinen, en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 120 — 123. *van Tricht*, 1817. bl. 236 — 238. De leer der Engelen is ouder dan de Babylonische ballingschap, maar in dat tijdperk meer en meer ontwikkeld. — *Royaards*, 1821. bl. 102. Wat door de uitdrukking »Dienst der Engelen" te verstaan zij. — *Nalezing*, 1816. bl. 55 — 57. Bijgeloof omtrent de Engelen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 39.

EPICTETUS. Men vindt bij hem schoone denkbelden nopens den invloed van het geloof aan de Goddelijke Voorzienigheid. — *Valk*, 1812. bl. 76, 77. Zelfs geeft hij te kennen, dat hij de Stoïcijsche zedeleer voor onuitvoerlijk houdt. *ald.* bl. 106. In hetgeen hij van den zelfmoord zegt, is hij ongelijk aan zich zelve. — *ald.* bl. 136*. Verkeerde gronden, waarop hij van weerspraak afmaant. *ald.* bl. 152.

EPIPHANIUS houdt de Openbaring van JOHANNES voor echt, en heeft de bestredene of betwijfelde schriften des N. Testaments als canonieke schriften gebruikt. — *van Heyst*, 1834. bl. 292 — 294.

EPISCOPIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 54, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 76, 77.

ERASMUS heeft wel veel voorbereid voor de Hervorming, maar kan nogtans onder de voornaamste Hervormers der zestiende eeuw niet geteld worden. — *de Geer*, 1831. bl. 15—25, 333, 334. Vergelijking van hem met LUTHER. *ald.* bl. 25—29. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 51, 54, 72, 73, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 45, 46.

ERFZONDE. Zie Zedelijk B E D E R F.

ERGERNIS te geven aan een' broeder. Wat PAULUS, met dit te verbieden, al en niet bedoelt. — *van Heijningen*, 1817. bl. 149.

ERNESTI. Zijne beschrijving der ware vrijheid van denken in het stuk van godsdienst. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 95*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 17, 51, 57.

ES (L. VAN). Schriften van dezen Roomsche-Catholiken geestelijke tot aanprijzing van het Bijbellezen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 361.

ESSEËRS. Waarin zij verschilden van de Pharizeërs. — *Bijdragen*, 1814. bl. 19. Waarom er van geene ontmoetingen met hen in de Evangelien gewaagd wordt. — *Seltenreich*, 1816. bl. 73, 74, 335.

ESTHER (Boek van). Bijzonder oogpunt ter behandeling van hetzelfde. — *Royaards*, 1821. bl. 3. Bij ATHANASIUS wordt hetzelfde niet gevonden in den Canon des Ouden Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 279.

EUROPA heeft zijne uitmuntendheid boven de over-

EUROPA.

rige werelddeelen aan het Christendom te danken. — *Seltenreich*, 1816. bl. 292, 293.

EUSEBIUS. Aanmerkingen betreffende hem en zijne Kerkelijke Geschiedenis. — *van Heyst*, 1834. bl. 28 — 37, 275, 276. Berigten nopens geschriften des Nieuwen Testaments, bij hem voorkomende in het tweede boek zijner Kerkelijke Geschiedenis. *ald.* bl. 37—43. Zijn berigt nopens eenige schriften des Nieuwen Testaments, en eenige bestredene canonike schriften, hetwelk voorkomt B. III. H. 3. *ald.* bl. 44 — 53. Zijn berigt, hetwelk zijnen Canon onmiddellijk vooraf gaat. *ald.* bl. 53 — 58. Zijn berigt, hetwelk voorkomt B. III. H. 25, is eene van de gewichtigste getuigenissen der oudheid aangaande het canonijk gezag van de schriften des Nieuwen Testaments. *ald.* bl. 7 — 9, 266 — 268. Of dit berigt te houden zij voor den Canon zijner kerk, of voor de slotsom van zijne eigene onderzoekingen. *ald.* bl. 269, 270. Grammaticale uitlegging van dit berigt. *ald.* bl. 60 — 73. Geschiedenis der voornaamste pogingen tot opheldering van hetzelfde. *ald.* bl. 76 — 87.

Bij hem zijn de *ἀντιλεγόμενα* en de *νόθα* niet van elkander onderscheiden. *ald.* bl. 88 — 95, 97*, 98*, 103 — 106. Bij hem maken de Ketterschriften eene afzonderlijke klasse uit. *ald.* bl. 96 — 100. Naar welke begrippen hij zijne drie klassen (die van algemeen voor echt erkende, die van bestredene of betwifelde, en die van op der Apostelen naam ondergeschovene, onechte schriften of ketterschriften) gerangschikt heeft. *ald.* bl. 100 — 108, 128, 266 — 268.

EUSEBIUS.

Hoedanige schriften bij hem zijn die van de eerstgenoemde klasse. — *van Heyst*, 1834. bl. 101 — 103. Hoedanige die van de andere. *ald.* bl. 103 — 106. Hoedanige die van de laatstgenoemde. *ald.* bl. 107, 108. Wat bij hem op den voorgrond stond bij het beoordeelen der echtheid van de boeken des Nieuwen Testaments. *ald.* bl. 271 — 275.

EUTHALIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 52.

EVANGELIEBEDIENING. Waarom dezelve genoemd wordt eene bediening der verzoening en der regtvaardigheid. — *Seltenreich*, 1815. bl. 55, 57. Hare verordening door CHRISTUS, eene proef van zijne wijsheid. — *Seltenreich*, 1816. bl. 156 — 158. Hoe PAULUS spreekt van dezelve in tegenoverstelling van de bediening der wet. — *de Geer*, 1826. bl. 55 — 58.

EVANGELIEDIENAARS. Zie **LEERAARS**.

EVANGELIËN (De) waren in handen der Christenen hoogstwaarschijnlijk reeds ten tijde der Apostolische Vaders. — *van Heyst*, 1834. bl. 204, 205. Groote overeenkomst der daarin beschrevene verhalen. — *van der Willigen*, 1826. bl. 5 — 9. Verschil tusschen dezelve. *ald.* bl. 9, 10. Verschil in de verhalen van gelijkschijnende gebeurtenissen. *ald.* bl. 19 — 21. In de verhalen van gelijke gebeurtenissen. *ald.* bl. 22 — 36. Dit verschil is somtijds slechts schijnbaar. *ald.* bl. 36 — 39. Ook wezenlijk verschil behoeft daarom nog voor geene onderlinge strijdigheid der verhalen gehouden, maar kan doorgaans op eene voldoende wijze verklaard en vereffend worden. —

van

EVANGELIËN.

van der Willigen, 1826. bl. 39—53. Enkele uitzonderingen daaromtrent. *ald.* bl. 53—61. Het gezegde verschil benadeelt der Evangelisten geloofwaardigheid niet. *ald.* bl. 76—135. Noodige omzigtigheid bij het beoordeelen van het onderling verschil der Evangelische verhalen. *ald.* bl. 139—237. Zie ook GELOOFWAARDIGHEID, SCHRIFT (Heilige), UR-EVANGELIË, VERSCHIL.

Belangrijkheid der Evangelien. — *van der Willigen*, 1826. bl. 3, 4, 129. Waarom de Evangelien, zonder de schriften der Apostelen, niet toereikend zouden zijn tot samenstelling van de Christelijke geloofs- en zedeleer. — *van Heijningen*, 1817. bl. 8. Uit geen der Evangelien, en ook niet uit alle vier, met elkander vergeleken en uit elkander aangevuld, kan eene in allen deele naauwkeurige levensgeschiedenis des Zaligmakers worden zamengesteld. — *van der Willigen*, 1826. bl. 117, 224—228. Beste wijze om de Evangelische verhalen onderling te vergelijken en uit elkander aan te vullen. *ald.* bl. 228—231. Voorbeelden van het al te zeer vermenigvuldigen der voorvallen in de geschiedenis des Zaligmakers, vooral door vroegere uitleggers en harmonieschrijvers; aanmerkingen deswegens. *ald.* bl. 198—207. Zeer oude overleveringen in de Christelijke Kerk, nopens het verschillend doel der onderscheidene Evangelien; aanmerkingen deswegens. *ald.* bl. 213—217.

EVANGELIELEER. Bij het bewijzen van hare waarheid en goddelijkheid moet vooral worden gelet, op hetgeen haar kenmerkt. — *Metger*, 1816.

EVANGELIELEER.

1816. bl. 195. Ware Christenen zijn levende bewijzen voor derzelver goddelijkheid. — *Metger*, 1816. bl. 206—212. Het zamenhangende van haren inhoud. *ald.* bl. 213—215. Hare uitnemende geschiktheid voor ons, en hooge voortreffelijkheid. — *Vinke*, 1835. bl. 461. Het misdadige van hare minachting en verwerping. — *Metger*, 1816. bl. 215—219. Verpligting van hen, die den zegen der Evangelieleer genieten. *ald.* bl. 219, 220. Zie Christelijke GODSDIENST en LEER.

EVANGELISTEN (De) zijn geene pragmatische geschiedschrijvers. — *Riehm*, 1831. bl. 106, 107. Het verschil hunner verhalen staat hunne geloofwaardigheid geenszins in den weg. — *van der Willigen*, 1826. bl. 78—92. Veelmeer bevestigt het dezelve. *ald.* bl. 94—101. Bij het verschil hunner verhalen lijdt ook niet hunne geloofwaardigheid als heilige, door den Heiligen Geest bijzonder bestuurde, en onder deszelfs ingeving staande geschiedschrijvers. *ald.* bl. 104—107. Want die hoogere leiding kon de strekking niet hebben, om de vier Evangelisten vier volkomen gelijkkluidende levensberigten van Jezus te doen geven. *ald.* bl. 108, 109. Noch om hunne verhalen zoodanig te doen overeenstemmen, dat men hunne geloofwaardigheid met grond zou kunnen verdenken. *ald.* bl. 110, 111. Het doel dier hoogere leiding kan geen ander geweest zijn, dan Jezus als Zaligmaker zoo te doen kennen, dat men in Hem kunne gelooven; en dit wordt door het bestaande verschil niet verhinderd, *ald.* bl. 112—119. Oplossing der

EVANGELISTEN.

der bedenking: Indien er in de verhalen der Evangelisten eenig verschil, hetwelk niet kan ver-effend worden, bestaat; dan waren zij toch niet onfeilbaar. — *van der Willigen*, 1826. bl. 131 — 134. De bedachtzaamste godgeleerden hebben kleinere onnaauwkeurigheden in de verhalen der Evangelisten niet onbestaanbaar geacht met dezer leiding door den Heiligen Geest. *ald.* bl. 135—137. Zie ook EVANGELIËN, GELOOFWAARDIGHEID, INGEVING, Heilige SCHRIFT, VERSCHIL.

EVANSON. Nietigheid der gronden, op welke hij den brief aan TITUS niet van PAULUS afkomstig acht. — *Bijlage*, 1818. bl. 18—20. Wederlegging van zijne bedenkingen tegen de echtheid der brieven aan de Ephezers, de Philippen-sen en PHILÉMON. *ald.* bl. 59, 60, 64, 65. Zijn verachtelijk spreken aangaande de Evangeliën van MATTHEUS, MARCUS en JOHANNES. — *van der Willigen*, 1826. bl. 76*.

EZECHIËL. Karakter van diens profetiën, welke kunnen beschouwd worden als eene profetische geschiedenis der Joden. — *Royaards*, 1821. bl. 209—214. Zijne opstellen zijn niet vrij van dichtkundige gebreken. — *van der Willigen*, 1826. bl. 122, 123.

EZRA was waarschijnlijk de verzamelaar van de gedenkschriften, vervat in het boek Daniël. — *Royaards*, 1821. bl. 44—47. Hoe het te verklaren zij, dat hij gebruik maakt van Perzische woorden. *ald.* bl. 46. Dat hij de schrijver van de boeken der Chroniken zijn zou, is niet meer dan eene losse gissing. — *Dahler*, 1830. bl. 36, 37.

- F.** —
- FABELLEER** (De) der Heidenen was voor de zeden zeer verderfelijk. — *Valk*, 1812. bl. 44. — *Seltenreich*, 1816. bl. 241, 368.
- FANATISTEN** (De) hebben zich bijna allen tegen de viering van Doop en Avondmaal aangekant. — *van Hengel*, 1811. bl. 134.
- FAREL** is een merkwaardig persoon in de geschiedenis der Hervorming. — *de Geer*, 1831. bl. 351. Aan hem en **VIRET** heeft Fransch Zwitserland, en bijzonder Geneve, zijne eerste godsdiensthervorming grootendeels te danken gehad. *ald.* bl. 347 — 352. Zijne begaafdheden en bekwaamheden hoog geschat door **CALVIJN**. *ald.* bl. 375*. Zijn karakter. *ald.* bl. 402.
- FARMER**. Zijne opvatting van 's Heilands vertoe-king in de woestijn. — *Heringa*, 1811. bl. 163.
- FAYUS**. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.
- FEESTEN** (Christelijke). De tijd van derzelver viering werd geschikt op dagen, op welke de feesten der Heidenen invielen; ten einde deze voor het Christendom in te nemen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 214.
- FESSELIUS**. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25. *Bergsma*, 1832. bl. 122.
- FICHTE**. Hoe hij het begrip van openbaring, in het afgetrokkene, beschrijft. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 35. Wat bij hem het wezenlijke eener goddelijke openbaring is, en onder welk beding hij hare mogelijkheid erkent. *ald.* bl. 52. Volgens

FICHTE.

gens hem mag echter die openbaring niets anders bevatten, dan hetgeen door de practische rede gepostuleerd wordt, en kan de redematigheid der geopenbaarde waarheden haar eenigste geloofsgrond zijn. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 53—55.

FISCHER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 59.

FLACIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

FLATT. Beoordeeling van een stuk, voorkomende in zijn »Magazin für Christl. Dogm. und Moral,» van W. T. Lang, ter onderscheiding van het tijdelijke en plaatselijke van het algemeen geldende in het Nieuwe Verbond. — *Nalezing*, 1816. bl. 26. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 58, 70, 84, 110, 111.

Bergsma, 1832. bl. 112—114. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 162—165.

FORMULIEREN van eenigheid. Derzelver waarde en nut. — *Bijdragen*, 1814. bl. 224—226. Aanmerkingen nopens dezelve. — *Huët*, 1832. bl. 48*, 136*, 153*, 154*.

FRAGMENTEN (Wolfenbuttelsche). Verkeerde verklaring, in dezelve, van de Engelenverschijning bij het graf van Jezus. — *Heringa*, 1811. bl. 181.

FRANCKE (A. H.). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56, 103. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

FRANCKE (G. A.). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 121.

FRERET. Onderzoek en wederlegging der lasteringen, door hem, in zijn »Examen critique des apologistes de la religion Chrétienne,» ingebracht te

FRERET.

tegen het Christendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 70 — 96. En tegen de leer van het Evangelie zelve. *ald.* bl. 231. Hij beweert, dat Jezus en de Apostelen niets ongemeens hebben geleerd, dat niet reeds door de rede bekend was. *ald.* bl. 237, 238. Wederlegging daarvan. *ald.* bl. 239 — 243. Hij ontkent, dat de menschen sedert de komst van CHRISTUS beter geworden zijn. *ald.* bl. 245*. Zijn gebrek aan uitlegkunde. *ald.* bl. 247. Zijn onbillijk oordeel over de deugd der Christenen. *ald.* bl. 253*, 258, 269. En over hunne geschiktheid als staatsburgers. *ald.* bl. 278, 284, 288.

G.

GABLER. Zijne verkcerde uitlegging van sommige Bijbelplaatsen aangewezen. — *Heringa*, 1811. bl. 142, 147, 164, 167, 169, 194*, 206, 235*. *van Hengel*, 1811. bl. 44. Belangrijke getuigenis eens ongenoemden voor de waarheid van het regtzinnig Christelijk geloof, in deszelfs » Journal für auserl. Theol. Literatur." — *Nalezing*, 1816. bl. 24.

GALATIËRS (Brief van Paulus aan de). Zijne belangrijkheid voor de Christelijke geloofs- en zedeleer. — *de Keizer*, 1817. bl. 18. *van Tricht*, 1817. bl. 10, 11. *van Heijningen*, 1817. bl. 17, 18.

GAVEN. Zie GENADEGAVEN.

GEBED. Leer der Heidensche wijsgeeren aangaande hetzelfde. — *Valk*, 1812. bl. 116 — 119, 189. De leer van het Evangelie dienaangaande is veel voor-

GEBED.

voortreffelijker. — *Valk*, 1812. bl. 119 — 122, 190. Kracht en uitwerking van het gebed. *ald.* bl. 191. Wat JOHANNES leert aangaande hetzelfde. — *van Tricht*, 1813. bl. 114, 115. *de Keizer*, 1813. bl. 121, 121. Het gebed, zoowel door deszelfs verhooring, als door de gezindheden, welke het opwekt, een krachtig hulpmiddel ten goede. — *van Heijningen*, 1817. bl. 197 — 199. Onbepaald geloof aan gebedsverhooring nadeelig voor de godsdienst, en niet gegrond op den Bijbel. — *Nalezing*, 1816. bl. 147, 148. Bidden in den naam van JEZUS, wat dit beteekent. — *Bijdragen*, 1814. bl. 67. *Reddingius*, 1822. bl. 42.

GEBREKEN van taal, stijl of vinding leveren geenlei gegronde bedenking op tegen de achtbaarheid en de goddelijkheid der Bijbelschriften. — *van der Willigen*, 1826. bl. 124 — 128.

GEEST. Menigvuldigheid der beteekenissen van dit woord. — *de Keizer*, 1813. bl. 53. *Metger*, 1816. bl. 71, 72. *Seltenreich*, 1816, II. bl. 183*. *de Keizer*, 1817. bl. 204 — 206. Wat PAULUS door geest, in tegenstelling van vleesch, verstaat. — *van Heijningen*, 1817. bl. 159, 160. Zie **VLEESCH**.

GEEST (Heilige). Deszelfs natuur en werkingen. — *Metger*, 1816. bl. 68 — 85. Gewigtige invloed van deszelfs genadewerkingen op het gebruik van de hulpmiddelen tot verbetering. — *Valk*, 1812. bl. 187, 188. Deszelfs hulp was aan de Apostelen beloofd. — *Metger*, 1816. bl. 154 — 157. En is ook aan den Christen beloofd. — *van Heijningen*, 1817. bl. 188 — 190. Deszelfs werking

is

GEEST (Heilige).

is meer dan gevolg van de redelijke kracht der Evangelieleer. — *van Heijningen*, 1817. bl. 189, 190. *Seltenreich*, 1816. II, bl. 189*. Wat in het Evangelie van JOHANNES geleerd wordt aangaande den Heiligen Geest en deszelfs werkingen. — *Reddingius*, 1822. bl. 85 — 102. *de Keizer*, 1822. bl. 161 — 166. Wat PAULUS dienaangaande leert in zijne redevoeringen, alsmede in zijnen brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. *ald.* bl. 200, 201. *van Heijningen*, 1817. bl. 68 — 70. Wat in de brieven aan de Corinthers. — *de Geer*, 1826. bl. 77 — 83. Wat aangaande den Heiligen Geest geleerd wordt in de brieven van JOHANNES. — *de Keizer*, 1813. bl. 53 — 56. *van Tricht*, 1813. bl. 56.

Hij bestuurde de Apostelen bij mondeling en schriftelijk onderwijs. — *Metger*, 1816. bl. 204, 205. Leidde hen bij hunne reizen tot vervulling van hun beroep. *ald.* bl. 159 — 161. En toonde zich werkzaam bij hunne toehoorders. *ald.* bl. 163, 164. Tot welke gewigtige einden de Apostelen bij mondeling en schriftelijk onderwijs door Hem bestuurd werden. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 140 — 145. Zijne openbaringen aan de Apostelen waren onderscheiden van die, welke hun door Engelen gegeven zijn. — *Heringa*, 1811. bl. 216. Onderscheidene voorstellingen wegens de buitengewone uitstorting des Heiligen Geestes. — *Metger*, 1816. bl. 9 — 16. Door die uitstorting des Heiligen Geestes is JEZUS ook onder zijne vijanden verheerlijkt. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 145 — 147. In dezelve ligt een bewijs voor den hooger stand, waartoe JEZUS verheven was.

Sel-

GEEST (Heilige).

Sellenreich, 1816. II. bl. 149—157. De mededeeling des Heiligen Geestes was niet alleen voor de Apostelen, maar voor alle Christenen een blijvend voorregt. — *Metger*, 1816. bl. 136—142. Zonder die mededeeling des Heiligen Geestes zou de grondvesting der Christelijke Kerk onmogelijk geweest zijn. *ald.* bl. 142—154. Gewigt van de buitengewone Geestesgaven der eerste Christenen. *ald.* bl. 164—166. Hoe die gaven werden medegedeeld. — *Sellenreich*, 1816. II. bl. 123—130.

Beschrijving van de gewone gaven des Heiligen Geestes. *ald.* bl. 184—188. Gewigt dezer gaven. — *Metger*, 1816. bl. 166—169. Het geloof aan dezelve geene dweeperij. *ald.* bl. 170—173. Noodzakelijkheid van den invloed des Heiligen Geestes tot verlichting des verstands. *ald.* bl. 174—181. En tot verbetering des gemoeds. — *de Keizer*, 1813. bl. 90. Hij schenkt eene blijde verzekering van Gods genade. — *Metger*, 1816. bl. 182—184. Geeft neiging en aandrift ten goede. *ald.* bl. 184—187. Kracht tot godzaligheid. *ald.* bl. 188—190. vertroosting en hoop op de eeuwigheid. *ald.* bl. 190—194. De inwendige getuigenis des Heiligen Geestes een bewijs voor de goddelijkheid des Christendoms. — *Sellenreich*, 1816. II. bl. 189—191. Opmerking omtrent de verzegeling door den Heiligen Geest. *ald.* bl. 155, 156. Zie ook GENADEGAVEN. Zonde tegen den Heiligen Geest eene misdaad van Jezus tijdgenooten, op wie alleen betrekking heeft, wat van dit kwaad gezegd wordt. — *Nalezing*, 1816. bl. 67—70, 128.

GEEST-

GEESTDRIFT is op te merken in allen, die zich geroepen gevoelen, om zaken van hoog belang in omloop te brengen. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 58. Bijzonder in zaken van godsdienst en zedekunde. *ald.* bl. 59, 60.

GEESTELIJKEN (Roomsche). Hunne ondeugden, hoe groot ook, zijn dikwijls overdreven voorgesteld. — *Seltenreich*, 1816. bl. 222 — 224, 286, 287, 294*.

GEESTEN (Booze). Uit de getuigenis van Kerkvaderen blijkt, dat vele oude Christenleeraars omtrent dezelve bijgeloovige gedachten koesterden. — *Seltenreich*, 1816. bl. 367.

GELIJKENISSEN van JEZUS. Bij derzelver verklaring moet niet alles vergeestelijkt, maar op het hoofddoel gelet worden; ofschoon zij bij het hoofddoel ook nevenooqmerken kunnen hebben, die men niet moet voorbij zien. — *van der Wiligen*, 1811. bl. 66, 67. — *Bijdragen*, 1814. bl. 76, 78, 195. *de Keizer*, 1815. bl. 201. Zij hadden geenszins de strekking, om zijne meening voor het volk te verdonkeren. — *Seltenreich*, 1816. bl. 355.

GELIJKSCHIJNENDE VERHALEN. Treffende voorbeelden daarvan bij MATTHEUS. — *van der Wiligen*, 1826. bl. 180 — 186.

GELOOF. Wat het geloof is volgens het Evangelie. — *Huët*, 1832. bl. 105. Waarin hetzelfde bestaat, en wat met hetzelfde moet gepaard gaan; opgemaakt uit de brieven van JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 102 — 104. *de Keizer*, 1813. bl. 84 — 92. Waaruit JOHANNES de noodzakelijkheid des geloofs afleidt. *ald.* bl. 85, 86. Beschrijving

GELOOF.

ving van het geloof en deszelfs algemeene en duurzame noodzakelijkheid. — *Bijdragen*, 1814. bl. 120—122. Het geloof in JEZUS het middel, om de vergeving der zonden en de zaligheid deelachtig te worden. — *Vinke*, 1835. bl. 146, 448, 449. Wat het is, in den Heere JEZUS CHRISTUS te gelooven. — *de Keizer*, 1815. bl. 173—176. *Vinke*, 1835. bl. 147—150, 449—458. Waarom dit geloof in Hem onmisbaar is tot verkrijging van schuldvergeving. — *de Keizer*, 1815. bl. 177—179. Verband tusschen hetzelfde en onze zaligheid. — *Vinke*, 1835. bl. 150—152, 458—462. Het geloof het eenige middel tot zaligheid. — *van Heijningen*, 1817. bl. 100—106. Het is vooral werkzaam omtrent JEZUS CHRISTUS. — *van Tricht*, 1817. bl. 175, 176. Wat aangaande het geloof geleerd wordt in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 118—123, 146—150. *de Keizer*, 1822. bl. 84—89. Wat PAULUS aangaande het geloof leert in zijne redevoeringen, alsmede in zijnen brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 191—197. *van Tricht*, 1817. bl. 167—181. Wat in de brieven aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 100—103. Het geloof aan God naauw verbonden met het vertrouwen op God. — *van Heijningen*, 1817. bl. 146.

GELOOFSLEER, welke voorkomt in de brieven aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 64—99. Zie ook CORINTHE en LEER.

GELOOFWAARDIGHEID. Bepaling van dit begrip met betrekking tot geschiedschrijvers in het algemeen. — *van der Willigen*, 1826. bl. 62—64.

Al-

GELOOFWAARDIGHEID.

Algemeene regel voor de beoordeeling der geloofwaardigheid van eenen geschiedschrijver. — *Dahler*, 1830. bl. 8 — 10. Bepaling des begrijs van geloofwaardigheid in het bijzonder met betrekking tot de Evangelisten, als door hoogere leiding bestuurde schrijvers. — *van der Willigen*, 1826. bl. 68 — 74. Geloofwaardigheid der Evangelisten in het algemeen. — *Riehm*, 1831. bl. 13, 14. Zie EVANGELIËN en EVANGELISTEN. Inwendige bewijzen voor de echtheid en de geloofwaardigheid der Heilige Schriften. Zie BEWIJZEN.

GELPKE. Zijne voorstelling der uitnemende gepastheid van de leer onzer verzoening met God door den dood van CHRISTUS. — *Vinke*, 1835. bl. 424*, 425*.

GELUKZALIGHEID na den dood. Gedachten van SOCRATES en PLATO over dezelve. — *Valk*, 1812. bl. 236, 237. De leer van het Evangelie wegens dezelve. *ald.* bl. 240 — 244. Hoe PAULUS dezelve voorstelt. — *de Keizer*, 1817. bl. 216. *van Tricht*, 1817. bl. 161 — 163, 234, 235.

GEMEENSCHAP van goederen. Waarin dezelve bij de eerste Christenen zal bestaan hebben. — *Seltenreich*, 1816. bl. 55*, 105 — 107. Zie VEREENIGING.

GEMEENTE (Pligten eener Christelijke), naar den brief van Paulus aan de Romeinen en dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 269, 270. *van Tricht*, 1817. bl. 222, 223.

GENADE. Beteekenis van dit woord in de schriften des Nieuwen Verbonds. — *de Keizer*, 1817. bl. 99. Alle zegeningen, welke CHRISTUS heeft aan-

ge-

GENADE.

gebracht, worden door **PAULUS** toegeschreven aan de genade van God. — *van Tricht*, 1817. bl. 140 — 142. Algemeenheid der genade van God in **JEZUS CHRISTUS**. *ald.* bl. 164, 165. Wat verstaan wordt door de leer der genade. — *Seltenreich*, 1815. bl. 58. Zij kan geen voorwendsel zijn tot zorgeloosheid en zonde. — *van Heijningen*, 1817. bl. 121 — 125. Zij dringt tot aanneming en betrachting des Christendoms. *ald.* bl. 174 — 177.

GENADEGAVEN, welke werden medegedeeld aan de Apostelen, bestonden voornamelijk in de gave der talen. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 100 — 104. Der profetie. *ald.* bl. 104 — 110. Der genezing. *ald.* bl. 110, 111. Onderscheidene soorten der uitwerkingen van deze gaven. *ald.* bl. 112 — 119. Dezelve waren deels blijvende, deels voorbijgaande. *ald.* bl. 113*. Hoe zij werden medegedeeld. *ald.* bl. 123 — 128. In welk opzigt zij bestendig voortduren. *ald.* bl. 129, 130. Hoe lang de buitengewone gaven geduurd hebben. *ald.* bl. 182. Beschrijving der gewone genadegaven. *ald.* bl. 184 — 188. Zie ook **Heilige GEEST**.

GENEEFSCHÉ KERKEORDENING EN TUCHT (door **CALVIJN** ingevoerd). Aanmerkingen deswegens. — *de Geer*, 1831. bl. 406 — 413.

GERMANUS. Zijn gevoelen nopens **Rom. VII.** — *Bergsma*, 1832. bl. 28, 29, 130*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148 — 162.

GESCHIEDSCHRIJVER. Wanneer er reden zij, om de goede trouw eens geschiedschrijvers te verdenken. — *Dahler*, 1830. bl. 77. De stelling, dat hij, om onpartijdig te zijn, aan geen be-

GESCHIEDSCHRIJVER.

paald stelsel en geene partij mag toegedaan *w*ez-
zen, moet niet overdreven worden. — *Dahler*,
1830. bl. 77, 78.

GETHSEMANÉ (Het hooggaande zielijsden van JE-
zus in). Waaron hetzelve boven alle overige
bijzonderheden zijns lijdens ons treft. — *Riehm*,
1831. bl. 2—5. Bronnen, waaruit de Evange-
listen hun verhaal aangaande hetzelve vermoede-
lijk geput hebben. *ald.* bl. 13—21. *van der*
Willigen, 1831. bl. 158*. Waaron JOHANNES
hetzelve, alsmede des Heilands zoogenaamde klagt
aan het kruis, verzwegen heeft. — *Riehm*, 1831.
bl. 11, 12, 31—40. *van der Willigen*, 1831.
bl. 155—178, 190—197. Dit verhaal zelf. *ald.*
bl. 10—14. Toedragt en gang van 's Heilands
lijden, volgens dit verhaal. — *Riehm*, 1831. bl.
79—92. Aard en mate van dat lijden. *ald.* bl.
3, 4, 44—57. *van der Willigen*, 1831. bl.
40—51. Verscheidenheid van gevoelen nopens
de oorzaken van dat hooggaande lijden, en be-
oordeeling van die gevoelens. — *Riehm*, 1831.
bl. 5, 6, 109—134. *van der Willigen*, 1831.
bl. 56—67, 81—85. De ware oorzaak van dat
hooggaande lijden des Zaligmakers kan geene
andere geweest zijn, dan de voorstelling van zijn
bitter lijden en sterven. — *Riehm*, 1831. bl. 134
—146. *van der Willigen*, 1831. bl. 67—80.
Nader betoog van dit gevoelen uit Jezus geaard-
heid, karakter en bestemming, — *Riehm*, 1831.
bl. 147—155. Uit vroegere sporen zijner ont-
roering bij de gedachte aan zijnen dood. *ald.* bl.
155—158. Uit den tijd en de plaats van dit
lijden. *ald.* bl. 159—161. Uit de getuigenis der
Hei-

GETHSEMANÉ (Het hoogg. lijd. v. Jezus in).

Heilige Schrift zelve. — *Riehm*, 1831. bl. 162 — 165.

Oplossing van geschied- en zielkundige bedenkingen tegen het voorgedragene gevoelen. *ald.* bl. 168 — 186. Oplossing van leerstellige bedenkingen tegen hetzelfde. *ald.* bl. 187 — 209. Verdediging van Jezus onbevlekt karakter bij het voorgedragene gevoelen. — *van der Willigen*, 1831. bl. 93, 94, 102 — 131. Van zijne hooge waardigheid als Godsgezant, Zaligmaker van zondaren en Zoon van God, bij dat zelfde gevoelen. *ald.* bl. 94, 95, 131 — 148. Zedelijke grootheid, door Hem heerlijk ontwikkeld bij zijn hooggaande zielelijden in Gethsemané. — *Riehm*, 1831. bl. 216 — 239. Zalige vruchten dezes lijdens voor Hem zelve. *ald.* bl. 240 — 243. En voor ons. *ald.* bl. 243 — 248. Zie ook **BEDÉ**, **DRINKBEKER**, **ENGELIEN**, **JEZUS CHRISTUS**, **JOHANNES**, de Apostel.

GEWASSCHEN ZIJN VAN ZIJNE ZONDEN. Zie **WASSCHEN VAN DE ZONDE**.

GEWETEN (Het), de eerste grond onzer verplichting tot gehoorzaamheid en deugd. — *van Heijningen*, 1817. bl. 117, 118. Deszelfs werking treffend geschilderd in het voorbeeld van **CATILINA** en in dat van **NERO**. — *Valk*, 1812. bl. 169, 170. Het geeft, als het ons goedkeurt, een uitstekend genot. — *de Keizer*, 1813. bl. 64. Wat **PAULUS** aangaande hetzelfde leert. — *de Keizer*, 1817. bl. 297, 298.

GEZALFDE. Waarom deze benaming aangaande den Zaligmaker gebruikt wordt. — *de Keizer*, 1822. bl. 69, 198, 199.

GIBBON. De vijf oorzaken, aan welke hij de snelle uitbreiding des Christendoms toeschrijft, overwogen, en zijne bewering wederlegd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 36 — 70, 346 — 348, 353. Beschuldigingen, door hem ingebracht tegen het Christendom. *ald.* bl. 298*.

GILL. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25, 31.

GLASSIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24, 31. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

GNOSTIKEN (De) stonden tegen de Christenen over; en mitsdien wordt de uitbreiding des Christendoms te onregt aan hen toegeschreven. — *Seltenreich*, 1816. bl. 37, 38, 319.

GOD. Waarom men geen bewijs voor het bestaan van God, noch zijn gesponnen onderzoek zijner natuur, in het Evangelie vindt. — *Valk*, 1812. bl. 37. *de Keizer*, 1813. bl. 26, 27. Zijn bestaan is voor het gezond verstand baarblijkelijk. — *Valk*, 1812. bl. 26. Ook door Heidensche wijsgeeren erkend. *ald.* bl. 27 — 30. Voorstelling van Gods volmaaktheden door Heidensche wijsgeeren. *ald.* bl. 31 — 35. Veel voortreffelijker voorstelling van dezelve door Jezus en de Apostelen. *ald.* bl. 39 — 45. Verschillende uitwerking, welke het onderrigt der Heidensche wijsgeeren nopens God, en welke het onderrigt des Evangelies nopens Hem, op ons maakt. *ald.* bl. 42*. De gedachte aan Gods tegenwoordigheid, als hulpmiddel tot deugd, door Heidensche wijsgeeren aangeprezen. *ald.* bl. 183.

Het onberekenbaar gewigt en de heilrijke kracht
der

GOD.

der leer van Gods eenheid. — *Valk*, 1812. bl. 57 — 60. *de Keizer*, 1813. bl. 44. Gods eenheid moeilijk uit de rede te bewijzen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 161. Waarom Gods eenheid door PAULUS, zoowel bij Heidenen als bij Joden, meer ondersteld dan bewezen werd. — *van Heijningen*, 1817. bl. 27, 28. Wat in het Evangelie van JOHANNES geleerd wordt aangaande God. — *Reddingius*, 1822. bl. 16 — 28. *de Keizer*, 1822. bl. 17 — 26. Wat in de redevoeringen van PAULUS, alsmede in zijnen brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten geleerd wordt aangaande Gods aanwezen en wijze van bestaan. *de Keizer*, 1817. bl. 83 — 92. *van Tricht*, 1817. bl. 55 — 58. *van Heijningen*, 1817. bl. 22, 23. Aangaande Gods eigenschappen. — *de Keizer*, 1817. bl. 92 — 100. *van Tricht*, 1817. bl. 58 — 68. *van Heijningen*, 1817. bl. 25 — 42. Aangaande Gods werkzaamheden. — *de Keizer*, 1817. bl. 100 — 105. *van Tricht*, 1817. bl. 76 — 80. *van Heijningen*, 1817. bl. 43 — 71. Aangaande God, als Vader, Zoon en Heiligen Geest. — *de Keizer*, 1817. bl. 109 — 119. *van Tricht*, 1817. bl. 68 — 75. Wat in de brieven van JOHANNES voorkomt aangaande die leer. — *van Tricht*, 1813. bl. 55, 56. *de Keizer*, 1813. bl. 45 — 56. Dezelve strijdt niet tegen de rede. — *Bijdragen*, 1814. bl. 159. *Donker Curtius*, 1827. bl. 105. God zelf is de hoogste rede; en wat daaruit noodwendig volgt. *ald.* bl. 103, 104.

Wat JOHANNES in zijne brieven leert aangaande Gods betrekking op den mensch, bijzonder op den Christen. — *van Tricht*, 1813. bl. 42 — 56.

Aan-

GOD.

Aangaande Gods eigenschappen en deugden. — *de Keizer*, 1813. bl. 26 — 44. Aangaande de pligten jegens God. *ald.* bl. 115 — 122. Pligten jegens God, door PAULUS opgegeven. — *de Keizer*, 1817. bl. 226 — 233. *van Tricht*, 1817. bl. 205 — 208. Wat de spreekwijs te kennen geve: God van ABRAHAM, van IZAÄK en van JAKOB. — *van der Willigen*, 1811. bl. 22 — 26. Wat het beteekene: In God te zijn, te blijven. — *van Tricht*, 1813. bl. 54, 92, 93. Wat: Uit God geboren te zijn. *ald.* bl. 90. *de Keizer*, 1813. bl. 100. Zal Gods regering niet een woord zonder beteekenis zijn, dan moet Hij ook vrijelijk kunnen werken op den geest der menschen. — *Metger*, 1816. bl. 172, 173.

GODGELEERDE BIJDRAGEN (Een ongenoemde in de). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 38.

GODGELEERDHEID. Eene zuiver Bijbelsche godgeleerdheid te vervaardigen is niet alleen zeer moeilijk, maar ook onmogelijk. — *Bijdragen*, 1814. bl. 120, 121. Groote achterlijkheid van dezelve in de Roomsche Kerk, in vergelijking van den vooruitgang dezer wetenschap in de Protestantsche Kerk. — *Otto*, 1832. bl. 116 — 118.

GODSDIENST. De Heidenssche wijsgeeren hebben aangaande godsdienst en deugd veel goeds geleerd. — *Valk*, 1812. bl. 91 — 97. Echter is de leer des Evangelies dienaangaande veel voortreffelijker. *ald.* bl. 97 — 100.

GODSDIENST (Christelijke). Zij zal tot aan het einde der wereld voortduren. — *van Hengel*, 1811. bl. 142 — 145. Doch de beloften van JEZUS dien-

GODSDIENST (Christelijke).

dienaangaande, en aangaande hare eenmalige algemeenheid, zijn geenszins toepasselijk op de vormen, waarin zij door menschen is voorgedragen; noch ook op de verschillende wijzen, waarop men haar opgevat, verklaard, en volgens zekere regelen tot een stelselmatig geheel gebragt heeft. — *Huët*, 1832. bl. 125. Zij is het tegenbeeld der Mozaïsche godsdienst. — *van Hengel*, 1811. bl. 148. Voor haar doel, om uit alle natiën en menschen ééne gemeente te vormen, passen juist de plegtigheden van Doop en Avondmaal. *ald.* bl. 175, 176. Vergelijking van dezelve met de Heidensche godsdienst. — *Valk*, 1812. bl. 259. Hare voortreffelijkheid erkend door de zoodanigen, die althans niet voor haar ingenomen waren. *ald.* bl. 264—266. Zij is geen gevolg of geen voortgang van die verlichting, welke reeds door Heidensche wijsgeeren was aangebragt. *ald.* bl. 266. Zij had gewigtige uitwerksels op de zedelijkheid; en dat dezelve niet overvloediger waren, kan tot geen bezwaar tegen haar strekken. *ald.* bl. 267—269. In haar zijn godsdienst en zedeleer onafscheidelijk. — *Seltenreich*, 1816. bl. 251. Zij is geschikt en nuttig voor elken burgerstaat. *ald.* bl. 273, 274.

Bewijs voor hare waarheid en goddelijkheid uit de gebeurtenis van het eerste Pinksterfeest. Zie PINKSTERDAG. Uit de spoedige uitbreiding en instandhouding des Christendoms. Zie CHRISTENDOM. Hare bestrijders te verdeelen in drie partijen. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 6—8. Dat zij nog niet algemeener bekend is, wordt

GODSDIENST (Christelijke).

wordt verklaard uit de natuur der zaak. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 21 — 25. Uit de geschiedenis. *ald.* bl. 25 — 27. Uit hetgeen er tot hare omhelzing in den mensch moet veranderd worden. *ald.* bl. 27 — 33. Uit de wijze van hare voortplanting. *ald.* bl. 33 — 38. Uit inwendige en uitwendige hindernissen. *ald.* bl. 38 — 47. Uit het plan van Jezus zelve. *ald.* bl. 48 — 56. Tegen hare waarheid bewijst niets de afkeerigheid van haar bij het grootste gedeelte des menschedoms. *ald.* bl. 57 — 61. Vooral bij aanzienlijken en grooten. *ald.* bl. 61 — 64. Ook bij het volk. *ald.* bl. 65 — 66. Tot die afkeerigheid van haar is aanleiding in haar zelve. *ald.* bl. 66 — 69. In den hoogmoed en de zinnelijkheid der menschen. *ald.* bl. 69 — 77. In het onchristelijk gedrag van velen, die Christenen heeten. *ald.* bl. 78 — 81. In de verkeerde wijze, waarop dikwijls aan hare uitbreiding gearheid wordt. *ald.* bl. 81 — 84. In den sectenhaat onder de Christenen. *ald.* bl. 84, 85. Proeven, hoe de vijandschap tegen haar kan overwonnen worden. *ald.* bl. 85 — 88. De goddelijkheid van het Christendom is onafhankelijk van hare aanneming of verwerping door menschen. *ald.* bl. 88 — 90. Zie **CHRISTENDOM**.

GODSDIENST (Openbare). Voortreffelijkheid van die, welke het Christendom heeft ingevoerd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 272. Wat **PAULUS** aangaande dezelve geleerd heeft in zijne redevoeringen, alsmede in den brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *van Heijningen*, 1817. bl. 162 — 165. Hare eenvoudigheid in de
Her-

GODSDIENST (Openbare).

Hervormde Kerk heeft men voornamelijk aan het karakter van CALVIJN en aan dat van ZWINGLI te danken. — *de Geer*, 1831. bl. 507—509.

GODSDIENSTLEER. Wat, naar het algemeen gevoelen, in dezelve, zal zij een genoegzaam onderrigt tot 's menschen geluk bevatten, moet voorkomen. — *Valk*, 1812. bl. 23. Dit alles is alleen in de Christelijke godsdienstleer te vinden. *ald.* bl. 263.

GODSDIENSTWAARHEDEN. Dezelve van hare Bijbelsche bekleedsels te ontdoen, ten einde haar voor het geloof en de zedelijkheid der Christenen vruchtbaar te maken, is noch noodig, noch raadzaam te achten. — *Huët*, 1832. bl. 129*.

GODSREGERING. Waar begrip van dezelve, welke met de hiërarchij der middeleeuwen geenszins te vergelijken is. — *Dahler*, 1830. bl. 149. Korte voorstelling van hare voornaamste bijzonderheden en van hare geschiedenis. *ald.* bl. 148—164. Overeenkomst der gebeurtenissen, in het boek Daniël vermeld, met den aard der Godsregering. — *Royaards*, 1821. bl. 49. Wat door Godsregering en geschiedenis der Theocratie verstaan wordt. *ald.* bl. 238. Dezelve wordt door DANIËL alzoo opgehelderd, dat hij in de lotgevallen der Israëlitén en van andere volken God als den koning der Joden aanwijst. *ald.* bl. 239. Proeven van het donkere, maar doelmatige, in het Godsbestuur omtrent DANIËL en zijne tijdgenooten. *ald.* bl. 240, 242. De voortgang der Godsregering van de Joden tot andere volken. *ald.* bl. 242. Hoe en waarom God zich in DANIËLS tijd aan de magtigste monarchen kenbaar maakte. *ald.* bl.

GODSREGERING.

bl. 243—245. Hoe Hij toen zijne kennis en erkentenis voor het vervolg uitbreidde. — *Royaards*, 1821. bl. 245—247. Door de tijdigste en meest gepaste middelen. *ald.* bl. 247—253. Overeenkomstig den gang der Godsregering in onderscheidene tijden. *ald.* bl. 253, 254. De Godsregering zichtbaar in de leiding en de betrekkingen der Israëlitén. — *van Heijningen*, 1817. bl. 48—57.

GOG EN MAGOG. Wie waarschijnlijk door deze vijanden te verstaan zijn. — *Royaards*, 1821. bl. 214.

GOLDHORN. Zijne meening, dat, hetgeen Joh. XII: 20 volgg. verhaald wordt, zou te houden zijn voor één en hetzelfde, wat de overige Evangelisten vermelden aangaande den zielestrijd van den Zaligmaker in Gethsemané. — *van der Willigen*, 1826. bl. 194—197. Deze meening wederlegd. — *Riehm*, 1831. bl. 40—42. *van der Willigen*, 1831. bl. 150—154, 170, 171.

GOMARUS. Eenige bijzonderheden nopens hem. — *Bergsma*, 1832. bl. 78*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. *ald.* bl. 77, 78.

GORRANUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

GRAMBERG. Waarom hij en anderen laag vallen op en hevig uitvaren tegen de boeken der Chroniken. — *Dahler*, 1830. bl. 90, 147, 284.

GREGORIUS Nazianzenus. LUTHERS oordeel over deszelfs allegorische Schriftverklaring. — *Otto*, 1832. bl. 89. Zijn Canon des Nieuwen Testaments, in dichtmaat. — *van Heyst*, 1834. bl. 289, 290. De in zijne schriften bewaarde Jamben aan SELEUCUS, behelzende eenen Canon des

Bij-

GREGORIUS Nazianzenus.

Bijbels. — *van Heyst*, 1834. bl. 294 — 298. Aanmerkingen wegens denzelven. *ald.* bl. 298 — 300.

GREGORIUS XVI. Merkwaardigheid van zijnen rondgaanden brief aan de bisschoppen, van 15 Augustus 1832. — *Huët*, 1832. bl. 61*.

GREVE. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 11, 22, 26, 34, 44.

GRIEKEN. Wederlegging van het gevoelen, dat zij de leermeesters der Joden zouden geweest zijn. — *Valk*, 1812. bl. 240*.

GRONDBEGINSEL (Het) der Christelijke zedeleer in zijne voortreffelijkheid overgesteld tegen dat van PLATO. — *Valk*, 1812. bl. 106 — 110. En tegen dat der Stoïcijnen, *ald.* bl. 110 — 115. De liefde als het grondbeginsel der Christelijke zedeleer voorgesteld in het Evangelie van JOHANNES. — *de Keizer*, 1822. bl. 121 — 123. In den brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 290. In de brieven van JOHANNES. — *de Keizer*, 1813. bl. 141. De waarde van dit grondbeginsel geroemd. — *de Keizer*, 1817. bl. 294. Onderscheidene gevoelens wegens het grondbeginsel der Christelijke zedeleer. — *Nalezing*, 1816. bl. 115 — 118. Zie ZEDELEER.

GROOT (H. DE). Diens aardige toepassing, van hetgeen ALEXANDER verhaald wordt gezegd te hebben aangaande zijne vrienden, op des Heilands vrienden PETRUS en JOHANNES. — *van der Willigen*, 1831. bl. 185*. Zijne niet geheel onjuiste, ofschoon wat harde, beoordeeling der strengheid en stijfzinnigheid van CALVIJN. — *de Geer*, 1831. bl. 364*. Zijn gevoelen nopens Rom.

GROOT (H. DE).

Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 21, 51, 54, 66, 67. *Bergsma*, 1832. bl. 79, 80, 127*, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 136 — 138, 148 — 162.

GUIZOT. Zijne juiste beoordeeling van het hervormingswerk, door CALVIJN verrigt, — *de Geer*, 1831. bl. 413*. Van dit zelfde werk met betrekking tot dat van LUTHER. *ald.* bl. 346*.

H.

HAAS (DE). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 40 — 42, 44.

HABAKUK. Karakter van zijne profetiën. — *Royaards*, 1831. bl. 204.

HADES. De voorstelling dezer plaats, voor de dooden bestemd, in de Heilige Schrift als dichting op te vatten. — *van der Willigen*, 1811. bl. 119.

HAGGAÏ. Waarop zijne profetiën doelen, en waarin zij eindigen. — *Royaards*, 1821. bl. 204.

HALLER. Een vriend van ZWINGLI, en een belangrijk medewerker tot de Hervorming. — *de Geer*, 1831. bl. 300 — 302, 319, 320.

HAMELSVELD (VAN). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 36. *Bergsma*, 1832. bl. 105, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 169 — 172.

HAMMOND. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55, 66, 67. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

HANDELINGEN VAN PAULUS. Aanmerkingen wegens dit geschrift, door EUSEBIUS onder de be-
stre-

HANDELINGEN VAN PAULUS.

stredene of betwijfelde schriften gerangschikt. — *van Heyst*, 1834. bl. 131 — 133.

HARMONIE. Eene geheel volledige harmonie der vier Evangeliën is niet mogelijk; en de pogingen, tot het vervaardigen van dezelve aangewend, zijn ter juiste beoordeeling van het onderling verschil der Evangelisten meer schadelijk dan voordeelig geweest. — *van der Willigen*, 1826. bl. 224—226.

HARTSTOGTEN. Invloed van het Christendom op derzelve beteugeling. — *Sellenreich*, 1816. bl. 262 — 264.

HEBREËN (Brief aan de). Dezelve schijnt door **EUSEBIUS** te worden toegekend aan **PAULUS**. — *van Heyst*, 1834. bl. 122 — 126. Door **CAJUS** Presbyter wordt hij niet aan dezen Apostel toegekend. *ald.* bl. 126, 252. Oordeel van **VAN HEYST** zelve over den schrijver diens briefs. *ald.* bl. 126, 127*. Welke schrijvers het vraagstuk behandelen, of **PAULUS** deszelfs schrijver zij. — *Hannewinkel*, 1818. bl. 15. *van Heyst*, 1834. bl. 126*, 127*. Deszelfs doel; en waarom in denzelven de Christelijke leer in een' anderen vorm wordt voorgedragen, dan elders. — *Huët*, 1832. bl. 86*. Aanmerkingen betreffende hetgeen, met opzigt tot het lijden en sterven van **CHRISTUS**, in denzelven voorkomt. — *Vinke*, 1835. bl. 372—380.

HEGEL. Aanmerkingen nopens zijne wijsbegeerte. — *Otto*, 1832. bl. 17 — 20.

HEIDEGGER. Zijn gevoelen nopens **Rom. VII.** — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

HEIDELBERGSCHE REDETWIST. Gevolgen van denzelven. — *de Geer*, 1831. bl. 67*. 68.

HEIDENEN. Schandelijkheid hunner plegtige maaltij-

HEIDENEN.

tijden en hunner feesten. — *van Hengel*, 1811. bl. 160. Slechte gesteldheid van zeden en zede-leer bij hen. — *Valk*, 1812. bl. 267. Hunne bijzondere zeden en gebruiken. — *Bijdragen*, 1814. bl. 48. Hunne overgegevenheid aan zinnelijk vermaak. *ald.* bl. 44. Hunne ingenomenheid met eene taal, die het oor streelde. *ald.* bl. 45. De deugd van sommige Heidenen kan niet in vergelijking gebracht worden met de gezegende uitwerking van het Evangelie op deszelfs belijders. — *Seltenreich*, 1816. bl. 87, 88. Hunne dwalingen in het godsdienstige. — *Bijdragen*, 1814. bl. 41. Vergelijking hunner godsdienst met de Christelijke. — *Valk*, 1812. bl. 259, 260. Haat der Joden tegen hen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 7. Hunne pogingen tegen het Christendom bij deszelfs eerste uitbreiding. — *Seltenreich*, 1816. bl. 14, 111 — 113. Het Christendom bezit veel, waardoor het voor hen aanlokkelijk zijn moest. *ald.* bl. 177 — 188. Hoe veel zij wonnen bij de omhelzing van hetzelfde. *ald.* bl. 234 — 237. Zie VOLKEN. Trap van beschaving, waarop zij stonden ten tijde der eerste Romeinsche keizers. — *Bijdragen*, 1814. bl. 54. De Kerkvaders meemen, dat de voortreffelijkste Heidenen hunne kennis, zoo al niet door goddelijke ingeving ontvangen, uit Mozes en de Profeten ontleend hadden. — *Seltenreich*, 1816. bl. 46, 327. Verschillende gevoelens der Kerkvaders over de zaligheid der Heidenen. *ald.* bl. 45, 46.

HEILIGEN. In welken zin de eerste Christenen aldus genoemd werden. — *Seltenreich*, 1815. bl. 51.

HEI-

HEILIGHEID. Zie **DEUGD**.

HEINRICHS. Zijne verkeerde opvatting van sommige Bijbelplaatsen. — *Heringa*, 1811. bl. 207, 216, 228, 235*.

HEMELVAART van **JEZUS**. Hoe het verhaal dezer gebeurtenis door sommigen verdraaid is. — *Heringa*, 1811. bl. 194. Toestand der Apostelen bij dezelve. Zie **APOSTELEN**. Waarom **MATTHEUS** en **JOHANNES** van dezelve niet gewagen. — *Hauff*, 1829. bl. 235, 236, 252—254. Tijdvak tusschen 's Heilands opstanding en hemelvaart. Zie **OPSTANDING**.

HENGEL (VAN). Zijne zoo juiste als scherpzinnige aanmerkingen ter verklaring van het verschil in de Evangelische verhalen aangaande 's Heilands zalving te Bethanië. — *van der Willigen*, 1826. bl. 220—222. Zijne zoo waarschijnlijk als vernuftige gissing betrekkelijk zekere plaats in **RUFINUS**. — *van Heyst*, 1834. bl. 307*.

HENKE. Verkeerde opvatting van sommige Bijbelplaatsen in zijne schriften. — *Heringa*, 1811. bl. 142, 145, 195*. Wederlegging van zijn gevoelen omtrent den Doop. — *van Hengel*, 1811. bl. 189. Van zijne verkeerde begrippen nopens de oorzaken der spoedige uitbreiding des Christendoms. — *Seltenreich*, 1816. bl. 125—135. Oordeelvelling over dezen geleerde. *ald.* bl. 344, 345.

HENRY (MATTHEW). Zijn gevoelen nopens **Rom. VII.** — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25, 29. Dat van een' Engelsch' godgeleerde in zijne aantekeningen op deszelfs Bijbelwerk. *ald.* bl. 51, 57, 97.

HERACLEON, een ketter uit de eerste helft der twee-

HERACLEON.

tweede eeuw. Zijne verklaring van het Evangelie van JOHANNES. — *Hauff*, 1829. bl. 40, 74, 318, 319.

HERBERGZAAMHEID. Waarom dezelve zoo dikwijls wordt aanbevolen in de Apostolische brieven. — *Bijdragen*, 1814. bl. 62. In hoe verre dezelve nog pligt is. — *Nalezing*, 1816. bl. 121. *de Keizer*, 1817. bl. 272.

HERBERT (Lord). Zijne stellingen aangaande het noodige in eene godsdienstleer, welke een genoegzaam onderrigt tot 's menschen geluk bevat. — *Valk*, 1812. bl. 22.

HERDER. Deze benaming wordt, gelijk bij ongewijde schrijvers, ook in het Oude Testament aangaande koningen en overheden gebezigd. — *Vinke*, 1835. bl. 38*.

HERDER. Oordeelvelling over dezen geleerde. — *Metger*, 1816. bl. 11. Waarvoor men, volgens hem, bij de onderlinge vergelijking van DAVIDS geschiedenis en Psalmen zich te wachten heeft. *Stronck*, 1827. bl. 41, 42. Hoe, volgens zijnen raad, de boeken der Profeten moeten gelezen worden. — *Royaards*, 1821. bl. 6, 9. Zijn gevoelen nopens 's Heilands verzoeking in de woestijn. — *Heringa*, 1811. bl. 163. Nopens de uitstorting des Heiligen Geestes op de Apostelen. *Metger*, 1816. bl. 12, 13, 55, 69. Nopens de gave der talen. *ald.* bl. 102, 103. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 65, 70, 103*.

HERDER (De) van HERMAS. Voorstelling der gevoelens wegens dit geschrift, door EUSEBIUS. — *van Heyst*, 1834. bl. 49 — 52. Aanmerkingen nopens hetzelfde. *ald.* bl. 133 — 136, 194.

HE-

HERINGA. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 32, 38, 39.

HERMAS. Zie **HERDER** (De) van **HERMAS**.

HERODES. Het verhaal van **FLAVIUS JOSEPHUS** aangaande deszelfs dood geldt niet tegen het verhaal van **LUCAS**. — *Heringa*, 1811. bl. 234.

HERODOTUS. In weerwil van zijne gebreken een in vele opzigten lof- en geloofwaardig geschiedschrijver. — *van der Willigen*, 1826. bl. 92, 93. Zijne voortreffelijkheid als geschiedschrijver. — *van Heyst*, 1835. bl. 30. Zijn verhaal aangaande de verovering van Babel stemt overeen met dat van **DANIËL**. — *Royaards*, 1821. bl. 122, 123, 127. Ook zijne beschrijving van het prachtige Babel. *ald.* bl. 154. En hetgeen hij van **NITOCRIS** zegt. *ald.* bl. 156. Hij gewaagt van de Chaldeërs als van eene Babylonische Priester-caste. *ald.* bl. 162.

HERVEY. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57.

HERVORMERS. Niemand der Kerkhervormers heeft den geest des vrijen onderzoeks willen aan banden leggen. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 110. De voornaamste Hervormers zijn **LUTHER** en **MELANCHTHON**, **ZWINGLI** en **CALVIJN**. — *de Geer*, 1831. bl. 14—29. Oorsprong, aard en doel der beschuldigingen tegen hen. *ald.* bl. 8—11. Schoon de waardij van hunne bemoeijingen niet afhangt van de voortreffelijkheid huns zedelijken karakters; is het nogtans van groot belang te achten, dat dezelve allezins kan gehandhaafd worden. *ald.* bl. 11—14. Algemeene beoordeeling van hen, van hun werk en hunne verdien-

HERVORMERS.

sten. — *de Geer*, 1831. bl. 512 — 518. *Huët*, 1832. bl. 150*, 151*.

HERVORMING van de Kerk, in de zestiende eeuw, eene der merkwaardigste en zegenrijkste gebeurtenissen. — *de Geer*, 1831. bl. 1, 2. Welke reeds in vroegere eeuwen werd voorbereid. — *Seltenreich*, 1816. bl. 29. Aanleidende oorzaken van dezelve. — *de Geer*, 1831. bl. 4 — 7. Bijzonder in Zwitserland. *ald.* bl. 242 — 249, 333. Aard dezer hervorming. *ald.* bl. 336 — 338. Waarom vóór de zestiende eeuw de pogingen tot hervorming minder gelukkig geslaagd waren. *ald.* bl. 7, 8. *Otto*, 1832. bl. 54, 55. Derzelver invoering en voortplanting is niet hieraan toe te schrijven, dat de Hervormers door het gezag der vorsten ondersteund werden. — *Seltenreich*, 1816. bl. 81. Voordeelen door dezelve het Christendom aangebragt. *ald.* bl. 30 — 33. Oorspong, aard en doel der beschuldigingen tegen dezelve. — *de Geer*, 1831. bl. 8 — 12, 163, 164. Laster tegen de bevordersaars van dezelve ingebragt. — *Seltenreich*, 1816. bl. 230.

HEUMANN. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57, 81, 82, 92, 93. *Bergsma*, 1832. bl. 99, 100, 133*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 184 — 188.

HEIJNINGEN (VAN). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 58, 63. *Bergsma*, 1832. bl. 111, 112, 128*, 134*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 144 — 146. Aannemelijkheid van hetzelfde. *ald.* bl. 144 — 146, 188 — 205.

HEZEL. Aanwijzing zijner verkeerde opvatting van
som-

HEZEL.

sommige Bijbelplaatsen. — *Heringa*, 1811. bl. 75, 78*, 99, 103, 185.

HIERONYMUS prees de vrijwillige armoede aan, en achtte den eed ongeoorloofd. — *Bijdragen*, 1814. bl. 231. Hij bestreed de dwaling van PORPHYRIUS aangaande de echtheid van het boek Daniël. — *Royaards*, 1821. bl. 27. Zijne zonderlinge meening, dat Christenen behoorden vrij te zijn van schot en lot. — *Nalezing*, 1816. bl. 130. Oordeel van LUTHER over deszelfs allegorische schriftverklaring. — *Otto*, 1832. bl. 89. Welke boeken hij in zijnen Canon des Nieuwen Testaments opnam; en aanmerkingen deswegens. — *van Heyst*, 1834. bl. 302 — 306. Waaraan hij de ontroering des Zaligmakers in Gethsemané toeschrijft. — *Riehm*, 1831. bl. 109*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 73. *Bergsma*, 1832. bl. 18 — 20, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 169 — 172.

HIERONYMUS VAN PRAAG, ofschoon bij het naderen van den marteldood uitermate beangst, beklom kort daarna met groote gelatenheid den brandstapel. — *Riehm*, 1831. bl. 183*.

HILARIUS. Welken zin hij geeft aan de bede des Zaligmakers in Gethsemané. — *Riehm*, 1831. bl. 109*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

HOBBS geeft de ondeugden der Heidensche priesters als oorzaak op van de spoedige uitbreiding des Christendoms. — *Seltenreich*, bl. 353.

HOEFNER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 183*.

HOMBERGER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —

HOMBERGER.

Fockens, 1832. bl. 22, 23. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

HOOGEPRIESTER. In welken zin Jezus met deze benaming bestempeld wordt. — *Seltenreich*, 1815. bl. 65.

HOUGLIED. Of hetzelfde onder de leiding des Heiligen Geestes geschreven zij. — *Molenaar*, 1819. bl. 54 — 56. Eene oude meening aangaande de bedoeling van hetzelfde. *ald.* bl. 56.

HOORNBEEK. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

HOVELINGEN. Wat in Oostersche hovelingen gevorderd werd, en hoe zij werden opgevoed. — *Royaards*, 1821. bl. 150.

HUG vermeent eene zeer goede orde en een' zeer goeden samenhang te vinden in den tweeden brief aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 33*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 59.

HULPMIDDELEN tot deugd. Vergelijking van die, welke de Heidensche wijsgeeren opgegeven hebben met die, welke het Evangelie voorstelt. — *Valk*, 1812. bl. 179 — 194. Welke worden aangeprezen in het Evangelie van JOHANNES. — *de Keizer*, 1822. bl. 126 — 129. Welke in de redevoeringen van PAULUS, alsmede in deszelfs brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 201 — 203, 304 — 307. *van Tricht*, 1817. bl. 223 — 226. *van Heijningen*, 1817. bl. 186 — 199. Welke in de brieven aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 170 — 176. Welke in de brieven van JOHANNES. — *de Keizer*, 1813. bl. 144. Zie DEUGD.

HUN-

HUNNIUS. Zijne gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

HUSS (JOHANNES), ofschoon bij het naderen van den marteldood uitermate beangst, beklom kort daarna met de grootste gelatenheid den brandstapel. — *Riehm*, 1831. bl. 183*.

HUTTEN kan niet onder de hervormers geteld worden. — *de Geer*, 1831. bl. 333, 334.

HUWELIJK. PAULUS, het huwelijk afradende, geeft daarmede slechts zijn eigen gevoelen te kennen; en die afrading gold slechts zijnen tijd. — *van Hengel*, 1811. bl. 114. *Bijdragen*, 1814. bl. 63. De Kerkvaders achtten hetzelfde heilig en eerwaardig, ofschoon zij het ongehuwde leven verhieven. — *Seltenreich*, 1816. bl. 331. Het aangaane eens tweeden huwelijks wordt door het Evangelie niet verboden. — *de Keizer*, 1817. bl. 247. Pligten omtrent het huwelijk, door PAULUS opgegeven. *ald.* bl. 273 — 276. *van Tricht*, 1817. bl. 220. Door hem opgegeven in de brieven aan de Corinthers. — *de Geer*, 1826. bl. 157 — 161.

HYPERIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

I.

JACOBUS. Aanmerking nopens zijnen brief. — *Vinke*, 1835. bl. 238, 239. Hoe het schijnbaar verschil tusschen de verklaringen van dezen Apostel aangaande de noodzakelijkheid der goede werken, en de uitspraken van PAULUS daaromtrent te vereffenen. — *Seltenreich*, 1815. bl. 73, 74. Verschillende gevoelens deswegens. — *van Heijningen*, 1817. bl. 114 — 116.

JAHN.

JAHN. Diens verklaringen omtrent het boek Daniël, in zijne » *Einleitung in die gottl. Bücher des A. Bundes.* — *Royaards*, 1821. bl. 28, 30, 39, 40, 51, 72, 84, 100, 107, 130.

JEREMIAS. Standpunt van dezen profeet, en karakter van zijne profetiën. — *Royaards*, 1821. bl. 207 — 209.

JERUZALEM. De geschiktste plaats voor de invoering des Christendoms door de uitstorting des Heiligen Geestes. — *Metger*, 1816. bl. 36 — 38.

JEZAJAS. Algemeen karakter zijner profetiën. — *Royaards*, 1821. bl. 206, 207. Inzigten diens profeets in de vernedering van den Messias. — *de Keizer*, 1815. bl. 102, 103.

JEZUS CHRISTUS.

A. Zijne Namen.

Wat in den naam JEZUS ligt opgesloten. — *de Keizer*, 1813. bl. 74*. Wat met de benaming van CHRISTUS wordt aangeduid. *ald.* bl. 74*, 82*.

B. Zijne Goddelijke Natuur.

Hij is de Zoon van God. — *de Keizer*, 1815. bl. 26 — 28. De Zoon van God, als schepper en inrigter van de maatschappij der Engelen, het waardig voorwerp van hunne vereëring. — *Heringa*, 1811. bl. 93. De aanbidding van Hem aan die van den eenigen waren God verbonden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 105. Wat in het Evangelie van JOHANNES voorkomt aangaande zijne bovenmenschelijke grootheid en betrekking tot God. — *de Keizer*, 1822. bl. 65 — 68. *Reddingius*, 1822. bl. 28 — 53. Wat PAULUS aangaande deszelfs goddelijke natuur leert in zijne redevoe-

JEZUS CHRISTUS.

voeringen, alsmede in zijnen brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 110 — 112, 151. *van Tricht*, 1817. bl. 89 — 93. *van Heijningen*, 1817. bl. 72 — 78. Wat JOHANNES aangaande Hem, als Zoon van God, leert in zijne brieven. — *de Keizer*, 1813. bl. 50, 51. *van Tricht*, 1813. bl. 58 — 63.

C. Zijne Komst in de wereld en Doel van dezelve.

De tijd van zijne geboorte was juist gekozen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 152. Zijne komst op de wereld was juist gepast en behoorlijk voorbereid. — *de Keizer*, 1822. bl. 37. Omtrent Hem zijn voorspellingen gedaan, die tot in kleinigheden afdalen. — *de Keizer*, 1815. bl. 29, 30. Wat wij aangaande zijne menschwording, derzelve doel, en het heil door Hem aangebragt kunnen leeren uit het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 54 — 85. Uit de brieven van JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 58 — 75. Uit de redevoeringen van PAULUS, alsmede uit deszelfs brief aan de Romeinen en uit dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 162 — 167, 184 — 188. *van Tricht*, 1817. bl. 104 — 116. Plan van JEZUS, en wat Hij heeft aangewend tot uitvoering van hetzelfde. — *de Keizer*, 1822. bl. 68 — 78. Een der hoofdoogmerken van JEZUS met de stichting des Christendoms was de verbroedering van het menschedom. — *van Hengel*, 1811. bl. 151. Verklaringen van Hem zelven aangaande de bestemming des Christendoms, om eenmaal de algemeene godsdienst des menschedoms te worden.

JEZUS CHRISTUS.

den. — *Huet*, 1832. bl. 123*. Het groote plan van JEZUS, om geheel het menschedom gelukkig te maken, verheft Hem boven de uitstekendste menschen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 137 — 142. Uitvoering van Gods raad door JEZUS CHRISTUS. — *van Heijningen*, 1817. bl. 58 — 66. Wat aangaande de verlossing van zondaren, naar Gods plan, door JEZUS CHRISTUS, geleerd wordt in de brieven aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 64 — 68.

D. Zijn Leven en Karakter.

De berigten omtrent zijne geschiedenis zijn allergeloofwaardigst. — *de Keizer*, 1822. bl. 38, 39. Zijne geschiedenis naar het Evangelie van JOHANNES. *ald.* bl. 39 — 47. Goddelijkheid zijner verschijning op de wereld, zijner leer, zijner werkzaamheden en zijner lotgevallen. *ald.* bl. 56 — 64. *Hauff*, 1829. bl. 315, 316. Zijn voortreffelijk karakter. — *Bijdragen*, 1814. bl. 142. *de Keizer*, 1822. bl. 47 — 56. Zijne gevoeligheid van ziel. — *Vinke*, 1835. bl. 186, 187. Armen en geringen werden door Jezus het meest opgezocht; ofschoon ook geleerden en aanzienlijken onder zijne aanhangers behoorden. — *Seltenreich*, 1816. bl. 71 — 75. Hij was alles behalve een verachter van ware geleerdheid. *ald.* bl. 295. Wijsheid van Jezus, blijkbaar in den weinigen ophef, dien Hij van zijn groot plan maakte. *ald.* bl. 143 — 145. In de keuze van zijne leerlingen. *ald.* bl. 145 — 147. In zijne leerwijze. *ald.* bl. 147 — 149. In het verordenden van twee eenvoudige plegtigheden. *ald.* bl. 149 — 151. In het vormen van zijne
Apos-

JEZUS CHRISTUS.

Apostelen tot zijne plaatsvervangers op aarde. — *Seltenreich*, 1816. bl. 154, 155. In het verordenden van den leeraarsstand. *ald.* bl. 156—158. Hoe Hij zich gedroeg met betrekking tot de Overheid en burgerlijke zaken. *ald.* bl. 98. Hij mengde zich nooit in staatszaken. — *Bijdragen*, 1814. bl. 56. Het voorbeeld van Jezus geeft eene bijzondere waarde aan zijne godsdienst. — *Valk*, 1812. bl. 192—194. Hoe de verrigtingen in den laatsten avond zijns levens elkander zijn opgevolgd. — *van Hengel*, 1811. bl. 39*. Wat PAULUS in zijne redevoeringen, alsmede in zijnen brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten, leert aangaande den persoon en de geschiedenis van JEZUS. — *de Keizer*, 1817. bl. 150—157. *van Tricht*, 1817. bl. 94—104. Wat JOHANNES in zijne brieven leert aangaande den persoon en het karakter van Jezus. — *de Keizer*, 1813. bl. 72. Aangaande zijne daden, zijne lotgevallen en derzelver oogmerken. *ald.* bl. 75—80. Waarom JEZUS niets in geschrift heeft nagelaten. — *Seltenreich*, 1816. bl. 157*, 356. Een vermeend gezegde van Jezus, niet in de Heilige Schrift voorkomende. — *de Keizer*, 1817. bl. 81.

E. Zijn Gezag, zijne Wonderen, zijne Leerwijze.

Hoog gezag van JEZUS. — *de Keizer*, 1813. bl. 15—17. Wat PAULUS, in zijne brieven aan de Corinthers, leert aangaande het hoog gezag van JEZUS CHRISTUS als den Verlosser der menschen, en aangaande deszelfs betrekking tot zijne gemeente. — *de Geer*, 1826. bl. 68—74. Hij was een bijzonder Godsgezant. — *de Keizer*, 1815. bl. 21—25.

In

JEZUS CHRISTUS.

In welk eenen zin Hij zijne leer aan goddelijke openbaring toeschreef. — *Bijdragen*, 1814. bl. 135 — 137. *Donker Curtius*, 1827. bl. 30 — 35. Schets diens tijdvak van zijn leven, hetwelk alermeeft door wonderen is gekenmerkt geweest. — *Muntendam*, 1819. bl. 37 — 51. De wonderen, door Hem verrigt, vergeleken met die van ELIAS en van ELIZA. Zie WONDEREN. Zijne voorzeggingen omtrent zijn eigen lot, als bewijs der goddelijkheid van zijne leer. — *Bijdragen*, 1814. bl. 149, 150. *de Keizer*, 1822. bl. 62 — 64. Zijne voorzeggingen omtrent zijn lijden en sterven zijn zeer bestemd, en dalen tot in kleinigheden af. — *de Keizer*, 1815. bl. 34, 35.

Voorzigtigheid, waarmede Hij zich gedroeg omtrent de Mozaïsche instellingen en gebruiken. *Bijdragen*, 1814. bl. 6. En omtrent de verwachtingen der Joden aangaande het rijk van den Messias. *ald.* bl. 10. *Vinke*, 1835. bl. 159 — 169. Hij ging hunne wonderzucht nadrukkelijk tegen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 14. Hij bouwde wel eens zijne redenen op de dwaalbegrippen zijner toehoorders. *ald.* bl. 15. Dat Hij zich niet schikte naar de wanbegrippen zijner tijdgenooten, bewezen uit zijn gesprek met de Sadduceën over de Engelen. — *Heringa*, 1811. bl. 31. Hij sprak geenszins met wijsgeerige naauwkeurigheid, maar in de taal des gemeenen levens. — *Bijdragen*, 1814. bl. 196. Waarom Hij zijne zedeleer op eene populaire wijze voordroeg. *ald.* bl. 267 — 273. Waarin zijne voordragt boven die der Apostelen uitmuntte. *ald.* bl. 89. Wijsheid en liefde, waarmede Hij te werk ging, om der leer-

JEZUS CHRISTUS.

leerlingen geloof in zich te vestigen, en hen aan zich ten naauwste te verbinden. — *Vinke*, 1835. bl. 171 — 176. Om hunne verkeerde denkbeelden aangaande den Messias te bestrijden. *ald.* bl. 177 — 182. En om door een gedurig en uitvoerig gewagen van zijn lijden en sterven hen niet te zeer te bedroeven. *ald.* bl. 182 — 186. Wijsheid, waarmede Hij zijne leerlingen naar hunne bijzondere vooroordeelen en zwakheden behandelde. — *Bijdragen*, 1814. bl. 29. Ook naar hun bijzonder gemoedsgestel. *ald.* bl. 30. En ten opzichte van hunne toekomstige lotgevallen. *ald.* bl. 35. Zijne wijsheid in het aannemen des beginsels van een vrij onderzoek der geopenbaarde godsdienstleer. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 85 — 89. *Huët*, 1832. bl. 144.

F. Zijn Lijden en Sterven.

Alles, wat Hem is overgekomen, was Hem vooraf bekend. — *de Keizer*, 1815. bl. 33 — 36. Hij heeft zich aan zijn lijden vrijwillig onderworpen. *ald.* bl. 37 — 51. Waarom Hij eene openbare strafoefening heeft willen ondergaan. *ald.* bl. 9. Hij was volkomen onschuldig. *ald.* bl. 42 — 45. Zijn lijden had plaats in overeenkomst met en ten gevolge van een bijzonder ontwerp van God. *ald.* bl. 46 — 52. Zijn lijden was voorspeld door de oude profeten. *ald.* bl. 53 — 56. Zijn lijden en sterven als boven alles gewigtig voorgesteld in het Nieuw Verbond. *ald.* bl. 123 — 126.

Verzameling en verklaring aller gezegden van Jezus, betreffende zijn lijden en sterven tot vergevinge der zonden en zaligheid. — *Vinke*, 1835.

bl.

JEZUS CHRISTUS.

bl. 18 — 81. Handhaving van de echtheid en de ongeschondenheid dezer gezegden, in het algemeen. — *Vinke*, 1835. bl. 84 — 100. Van enkele derzelve in het bijzonder. *ald.* bl. 100 — 103. Uit deze gezegden blijkt, dat naar 's Heilands onderwijs de vergeving der zonden en de zaligheid doel van zijn lijden en sterven zijn. *ald.* bl. 105. Aan welk lijden van Jezus men daarbij te denken hebbe. *ald.* bl. 105 — 108. Op wie dat lijden en sterven van Jezus betrekking hebbe. *ald.* bl. 108 — 113. Op welke zonden Hij, sprekende van zijn lijden en sterven tot vergevinge van dezelve, het oog hebbe. *ald.* bl. 113 — 116. Welke straffen en welke zaligheid daarbij door Hem bedoeld worden. *ald.* bl. 116 — 120. Gronden, welke kunnen worden bijgebracht tegen de vooronderstelling, dat Jezus niet meermalen en uitvoeriger van zijn lijden en sterven tot vergeving der zonden en zaligheid gesproken heeft, dan wij vinden opgeteekend in de Evangeliën. *ald.* bl. 153 — 155. Gronden, welke kunnen worden bijgebracht voor die vooronderstelling. *ald.* bl. 156.

Redenen, waarom Jezus voor zijnen dood niet meermalen en uitvoeriger in het algemeen van zijn lijden en sterven gesproken heeft tot het volk en deszelfs oversten. *ald.* bl. 159 — 169. En waarom niet tot zijne leerlingen. *ald.* bl. 169 — 189. Hij verbindt de vergeving der zonden en de zaligheid alleen aan zijn lijden en sterven. *ald.* bl. 122, 123. En verklaart, dat het Gods wil was, dat Hij leed en stierf tot vergeving der zonden en zaligheid. *ald.* bl. 123 — 125. Hij stelt zijn lijden en sterven voor als bewijs van Gods groo-

JEZUS CHRISTUS.

groote liefde jègens de menschen. — *Vinke*, 1835. bl. 125, 126. En wij hebben zekerlijk tusschen dat lijden en sterven en onze behoudenis een naauw en schoon verband te erkennen. *ald.* bl. 127—129. Als bewijs van zijne liefde tot en gehoorzaamheid aan zijnen Vader, om welke vooral Hij door dezen bemind werd. *ald.* bl. 129—131. Doch Hij verklaart niet uitdrukkelijk, dat God om dezelve aan zondaren vergeving en zaligheid schenkt. *ald.* bl. 131—133. Als bewijs van zijne liefde tot ons. *ald.* bl. 133. En als zoodanig beschouwd vinden wij ook hier een naauw en schoon verband tusschen dat lijden en sterven en onze zaligheid. *ald.* bl. 134, 135. Als in het naauwste verband staande met zijne opstanding en verheerlijking; terwijl als zoodanig in drierlei opzigt verband bestaat tusschen hetzelfde en onze zaligheid. *ald.* bl. 135—140. (Zie JEZUS CHRISTUS. G.). Als ten doel hebbende ons aan de heerschappij des Duivels te ontrukken en Gode toe te wijden. *ald.* bl. 140, 141. En hoe als zoodanig verband bestaat tusschen hetzelfde en onze behoudenis. *ald.* bl. 141, 142. Als ondergaan in onze plaats; als een rantsoen of eenen losprijs, welken Hij in onze plaats opbragt; als een offer voor onze zonden. *ald.* bl. 142. En hier blijkt duidelijk, dat er naar 's Heilands onderwijs ook een onmiddellijk verband bestaat tusschen zijn lijden en sterven en de vergeving onzer zonden en onze zaligheid. *ald.* bl. 143. Doch niet, hoe wij dit verband ons te denken hebben; of alleen subjectief, of ook objectief. *ald.* bl. 143, 144. Redenen, waarom Hij voor
zij-

JEZUS CHRISTUS.

zijnen dood niet meermalen en uitvoeriger gesproken heeft van het doel en de vruchten zijns lijdens en stervens. — *Vinke*, 1835. bl. 190 — 213. Redenen, waarom Hij na zijne opstanding niet meermalen en uitvoeriger daarvan gesproken heeft. *ald.* bl. 215 — 232. De ontwikkeling dier leer heeft Hij overgelaten aan zijne Apostelen. *ald.* bl. 233 — 235. Overeenstemming van hun onderwijs dienaangaande met het zijne. *ald.* bl. 237 — 447. Zie APOSTELN EN OVEREENSTEMMING.

Eigenlijke spreekwijzen, waarmede zijn lijden en sterven als plaatsbekleedend en dienende tot verwerving van schuldvergiffenis wordt voorgesteld. — *de Keizer*, 1815. bl. 78 — 88. Oneigenlijke spreekwijzen, daarop betrekkelijk. *ald.* bl. 91 — 118. Onderscheidene voorstellingen van het doel van 's Heilands lijden en dood, in de Heilige Schrift. — *Huët*, 1832. bl. 69*, 70*. Waarom Jezus dood wordt voorgesteld als een offer. — *Seltenreich*, 1815. bl. 61. Als een zoen-offer voor de zonde. — *van Heijningen*, 1817. bl. 80, 81. Volstrekte behoefte van zulk eene voorstelling bij alle menschen te allen tijde. *ald.* bl. 82 — 85. Het doel van Jezus dood verplicht tot deugd. *ald.* bl. 121 — 125. Of de bevestiging der waarheid van zijne leer het hoofddoel van zijnen dood geweest zij. — *Seltenreich*, 1815. bl. 5 — 7. Of het geven van een volmaakt voorbeeld. *ald.* bl. 7 — 9. Door zijnen dood werd een einde gemaakt aan de Mozaische huishouding, en eene nieuwe bedeeeling ingevoerd. *ald.* bl. 17 — 22. Onder de oogmerken van zijnen dood

JEZUS CHRISTUS.

dood behoort de bevordering van zedelijke verbetering onder de menschen. — *Seltenreich*, 1815. bl. 22 — 36. Doch niet als hoofddoel; dit was vergeving van zonden aan te brengen. *ald.* bl. 37 — 66. Het verband tusschen zijn lot en onze zaligheid is niet in strijd, maar in overeenstemming met de rede. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 105 — 107. Hoe het lijden van Jezus in Gethsemané te beschouwen zij. — *Heringa*, 1811. bl. 171 — 175. Zie GETHSEMANÉ.

G. Zijne Opstanding en Heerlijkheid.

Verband tusschen 's Heilands vrijwilligen dood en zijne opstanding. — *Seltenreich*, 1815. bl. 9, 10. Zie OPSTANDING. Tusschen zijne vernedering en tegenwoordige heerlijkheid. *ald.* bl. 11 — 13. Hoog belang van zijne opstanding. — *van Heijningen*, 1817. bl. 85, 86. Waartoe Hij het tijdvak tusschen zijne opstanding en zijne hemelvaart niet bestemd had. — *Vinke*, 1835. bl. 215 — 219. Waartoe Hij hetzelfde al bestemd had. *ald.* bl. 222 — 230. Zijne magt en trouw, als stichter en bestuurder der Kerk, in dezer vestiging en uitbreiding betoond. — *Seltenreich*, 1816. bl. 158 — 166. In welken zin Hij stichter van zijne Kerk kan genoemd worden. *ald.* bl. 373. Zijne waarheid en trouw in de uitstorting des Heiligen Geestes gebleken. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 136 — 149. Bewijs in die gebeurtenis voor den hooger stand, waartoe Hij verheven was. *ald.* bl. 149 — 157.

Zijne tegenwoordige heerlijkheid, geëevenredigd aan de volbragte taak zijner vernedering. — *de Kei-*

JEZUS CHRISTUS.

Keizer, 1815. bl. 61 — 63. Zijne opperheerschappij en regterlijke waardigheid eene hoofdzak van der Apostelen prediking. — *van Heijningen*, 1817. bl. 88 — 90. Wat nopens zijnen tegenwoordigen stand en zijne aanstaande openbaring voorkomt in het Evangelie van JOHANNES. — *de Keizer*, 1822. bl. 78 — 82. Wat in de redevoeringen van PAULUS, alsmede in deszelfs brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 181 — 183. *van Tricht*, 1817. bl. 98 — 104. *van Heijningen*, 1817. bl. 88 — 90. Wat in de brieven van JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 72 — 75. *de Keizer*, 1813. bl. 81, 82. Wat aangaande het hoog gezag van JEZUS CHRISTUS als den Verlosser der menschen, en aangaande zijne betrekking tot zijne gemeente geleerd wordt in de brieven aan de Corinthers. — *de Geer*, 1826. bl. 68 — 75.

H. Pligten jegens Hem.

Het geloof aan Hem als Verlosser en verheerlijkten Koning is door alle tijden heen de hoofdzak des Christendoms. — *Bijdragen*, 1814. bl. 115 — 122. Wat Hij verstaat door het geloof in Hem. — *Vinke*, 1835. bl. 147 — 150. De liefde van Jezus dringt tot aanneming en betrachting des Christendoms. — *van Heijningen*, 1817. bl. 177 — 179. Pligt van getrouwheid aan Hem. — *de Keizer*, 1815. bl. 184, 185. Wat in het Evangelie van JOHANNES voorkomt aangaande het geloof en vertrouwen omtrent Hem. — *Reddingius*, 1822. bl. 146 — 150. En aangaande de pligten jegens Hem en zijne leer. — *de Keizer*, 1822. bl.

JEZUS CHRISTUS.

bl. 100—102. Wat aangaande onze pligten jegens Hem geleerd wordt door PAULUS in zijne redevoeringen, alsmede in zijnen brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 234—236. *van Tricht*, 1817. bl. 208—210. Wat door JOHANNES in zijne brieven. — *van Tricht*, 1813. bl. 102, 108. *de Keizer*, 1813. bl. 122, 123.

IGNATIUS. Zijne zeven brieven. — *van Heyst*, 1834. bl. 195. Eigenlijke aanhaling van een Evangelie of eenen Brief komt in dezelve nergens voor; maar wel overeenkomst met en toespeling op plaatsen des Nieuwen Testaments. *ald.* bl. 196—198.

INDIFFERENTISME. Deszelfs rampzalige werking in onze dagen. — *van Hengel*, 1811. bl. 192, 193.

INGEVING der Heilige Schrift. PAULUS beroept zich op dezelve. — *Hanewinkel*, 1818. bl. 74. Gevolg daaruit afgeleid, dat geene afschrijvers zijne hoofdgedachten hebben uitgebreid, maar dat zijne brieven geheel van hem zelven zijn. *ald.* bl. 75—78. Wat PAULUS, 1 Tim. III: 16, aangaande dezelve leert. — *Molenaar*, 1819. bl. 6—14, 38, 39. Andere godsgezanten en schrijvers van het Nieuwe Verbond hebben over de ingeving des Ouden Verbonds met PAULUS eenstemmig gedacht. *ald.* bl. 17—19. Hunne gedachten deswegens gronden zich, op hetgeen zij dienaangaande in de schriften des Ouden Verbonds volkomen zeker bevonden hebben. *ald.* bl. 20—24. Zekerheid van hunne getuigenis ten aanzien der ingeving des Ouden Verbonds, daar zij zelven door den Heiligen Geest geleid zijn. —

INGEVING der Heilige Schrift.

Molenaar, 1819. bl. 25 — 37. Nuttig gebruik onzer overtuiging aangaande de ingeving der Heilige Schrift. *ald* bl. 64 — 70.

Hoe men die ingeving zich hebbe voor te stellen. *ald*. bl. 40 — 63. *Huët*, 1832. bl. 36*, 37*. De Heilige Schrijvers genoten in het schrijven der Bijbelboeken eene hoogere leiding van God, door zijnen Heiligen Geest, die men ingeving (inspiration) pleegt te noemen. — *van der Willigen*, 1826. bl. 68 — 73. Taalkundige fouten, aesthetische gebreken, en dergelijke leveren geene gegronde bedenking daartegen op. *ald*. bl. 120 — 131. Ook niet kleine onnaauwkeurigheden of vergissingen. *ald*. bl. 131 — 137. Zie **EVANGELIEN EN HEILIGE SCHRIFT**. Aanmerking wegens de gedachte, dat het leerstuk der ingeving van de schriften des Nieuwen Testaments eerst in de tweede eeuw zou ontstaan zijn. — *van Heyst*. 1334. bl. 337*, 338*.

INTERIM (Het) van 1548. — *de Geer*, 1831. bl. 215 — 219.

JODEN. De leiding der Israëlit en hunne betrekking tot andere volken waren voorbereiding van Gods genadig plan tot verlossing van zondaren. — *van Heijningen*, 1817. bl. 48 — 57. Hunne verstandsbeschaving ten tijde der Babylonische ballingschap. — *Royaards*, 1821. bl. 88. Hunne onkunde in de godsdienst en hun zedebederf, ten tijde van Jezus en de Apostelen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 4. *de Keizer*, 1822. bl. 33 — 37. Hunne vooroordeelen tegen Jezus. — *Bijdragen*, 1814. bl. 11. Beletselen, waardoor velen hunner verhinderd werden de leer van Jezus te omhelzen.

JODEN.

zen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 4, 5. Hunne afkeerigheid van de kunsten en wetenschappen, die bij de Heidenen bloeiden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 54. Hunne verkleefdheid aan hunne priesters en derzelver leerstelsel. *ald.* bl. 5. Denkwijis van hunne grooten. *ald.* bl. 18. Hun volkstrots en haat tegen Heidenen, tollenaars en Samaritanen. *ald.* bl. 7. Hunne verwachtingen van een aardsch Messiasrijk. *ald.* bl. 9. Hunne wonderzucht en geestenleer. *ald.* bl. 14. Hunne gevoelens aangaande het paradijs en de onderwereld. *ald.* bl. 15. Zij waren niet onkundig van de hope der onsterfelijkheid. — *Seltenreich*, 1816. bl. 41. Ofschoon zij de Grieksche taal verstonden, gaven zij de voorkeur aan hunne volkstaal, die zij de heilige noemden. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 65*.

Hunne bedenking, dat de Mozaïsche wet niet op eene blijkbaar goddelijke wijze is afgeschaft, kan door aanwijzing van het Pinksterwonder wederlegd worden. *ald.* bl. 172. De vervolgingen, door hen aangerigt tegen het Christendom, vermogten niet tegen deszelfs uitbreiding. — *Seltenreich*, 1816. bl. 12, 13, 110. Wat het Christendom voor hen aanlokkelijk maken moest. *ald.* bl. 167 — 176. Waardoor zij in de eerste Christengemeente eenigen voorrang kregen boven de Heidenen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 41. Proeven van Gods blijvende theocratische betrekking op, en voorzorg voor de Israëlitén, gedurende hun verblijf in Babel. — *Royaards*, 1821. bl. 239 — 254. Blijvende betrekking van God op dat volk. — *van Tricht*, 1817. bl. 228. Zie ook VOLKEN. Hunne algemeene toetreding tot

JODEN.

het Christendom is beloofd. — *de Keizer*, 1817. bl. 36 — 39.

JOËL. Karakter van zijne profetiën. — *Royaards*, 1821. bl. 202. Verklaring van zijne voorspellingen nopens de uitstorting des Heiligen Geestes. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 132 — 138.

JOHANNES de Dooper. Het Evangelisch verhaal aangaande de buitengewone omstandigheden, welke zijne geboorte voorafgingen en opvolgden, wordt door sommige uitleggers verdraaid. — *Heringa*, 1811. bl. 123 — 128. In die omstandigheden is een Gode waardig oogmerk aan te wijzen. *ald.* bl. 129 — 131. Zijne vermaningen en zijn doop waren gepast voor de onkunde en het zedebederf van zijn volk. — *Bijdragen*, 1814. bl. 5. Zijne getuigenis aangaande Jezus had betrekking tot diens zoendood. — *de Keizer*, 1815. bl. 115 — 119. Wat in zijne gesprekken voorkomt aangaande de uitstorting des Heiligen Geestes. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 16 — 24. Wat nopens hem voorkomt in het Evangelie van JOHANNES. — *de Keizer*, 1822. bl. 37, 38.

JOHANNES de Apostel. Zijne geschiedenis. — *van Tricht*, 1813. bl. 8 — 10. *Hauff*, 1829. bl. 21 — 27. Anecdote uit zijnen ouderdom. — *de Keizer*, 1813. bl. 131. Verhaal uit de overlevering, aangaande eene wonderbare bewaring van JOHANNES bij het drinken van een' gifbeker. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 40. Zijn dood. — *van Heyst*, 1834. bl. 366*. Zijn karakter. — *van Tricht*, 1813. bl. 11, 12. *Hauff*, 1829. bl. 27 — 38. Het eigendommelijke en de oorsprong van zijn Evangelie. — *Reddingius*, 1822. bl.

JOHANNES de Apostel.

bl. 11 — 16. Hoog belang der echtheid van hetzelfde. — *Hauff*, 1829. bl. 5. Waaruit de heddendaagsche bedenkingen tegen deszelfs echtheid veelal geboren zijn. *ald.* bl. 8 — 10, 14 — 17. Aard dier bedenkingen, *ald.* bl. 17 — 19.

Uitwendige bewijzen voor de echtheid van het Evangelie van JOHANNES. *ald.* bl. 39 — 89. Getuigenissen uit de Apostolische en latere tijden tot in de vierde eeuw. *ald.* bl. 40 — 47. In de eerste eeuwen hebben zelfs vijanden des Christendoms de echtheid des Evangelies van JOHANNES niet geloochend. *ald.* bl. 47, 48. Ook de oude handschriften en de oude oversettingen van dat Evangelie, mitsgaders de groote verscheidenheid van meeningen nopens den schrijver, pleiten voor deszelfs echtheid. *ald.* bl. 88, 89. Beantwoording der tegenwerpingen: dat de Kerkvaders zich aan het onderscheid tusschen canonike en apocryphe boeken niet bekreund, ja ook zulke schriften, welke naderhand als onecht afgezonderd zijn, voor echt gehouden hebben. *ald.* bl. 48 — 67. Dat men, toen in de tweede en de derde eeuw de schifting der echte en der onechte schriften ondernomen werd, daarbij zich alleenlijk naar de toenmaals heerschende geloofsleer geschikt heeft. *ald.* bl. 67 — 69. Dat vele oude Kerkvaders van het Evangelie van JOHANNES in het geheel geene melding maken. *ald.* bl. 70 — 72. Dat meer dan ééne Christenpartij dit Evangelie niet heeft aangenomen. *ald.* bl. 72 — 84. Beantwoording der tegenwerping, ontleend uit het opschrift. *ald.* bl. 84 — 87. Uit de ingeschovene plaatsen, welke in dat Evangelie zullen gevonden worden. *ald.* bl. 87, 88. In-

JOHANNES de Apostel.

Inwendige bewijzen voor de echtheid van het Evangelie van JOHANNES. — *Hauff*, 1829. bl. 90—316. Overal blijkt, dat de schrijver van hetzelfde een Palestijnsche Jood geweest is, en in den eersten Apostolischen tijd geleefd heeft. *ald.* bl. 90—93. Beantwoording der tegenwerpingen daartegen. *ald.* bl. 93—116. Niet minder blijkt overal, dat de schrijver een oor- en ooggetuige van hetgeen JEZUS sprak en deed, een vertrouwd vriend van Hem geweest is. *ald.* 117—121. Beantwoording der tegenwerpingen daartegen. *ald.* bl. 122—133. De taal, waarin hetzelfde geschreven is, bewijst, dat het uit den vroegsten Christelijken tijd afstamt, en van JOHANNES oorspronkelijk is. *ald.* bl. 133—138, 151—153. Beantwoording der tegenwerping: dat JOHANNES de Grieksche taal niet magtig genoeg zal geweest zijn, om in dezelve zijn Evangelie te kunnen schrijven. *ald.* bl. 139—144. Dat JOHANNES slechts gedurende twee jaren of zelfs nooit in Klein-Azië zal geweest zijn. *ald.* bl. 144—150. In het Evangelie vertoonen zich de duidelijkste sporen der vroegere vorming en der levensbetrekkingen, alsmede der verstandelijke en zedelijke geaardheid van JOHANNES. *ald.* bl. 153—166. Wat taal, stijl, wijze van voorstelling, karakter des schrijvers, begrippen en leeringen betreft, stemt hetzelfde overeen met de overige schriften, welke aan JOHANNES worden toegekend: met den eersten brief diens Apostels. *ald.* bl. 170—177. Ook met de beide andere brieven. *ald.* bl. 181—186. Zelfs met de Openbaring. *ald.* bl. 188—192. Desgelijks met de over-

ri-

JOHANNES de Apostel.

rige Evangeliën zoodanig, dat deszelfs vervaardiging van een' Apostel, zoo als JOHANNES is, kan verwacht worden. — *Hauff*, 1829. bl. 193 — 126. Hij heeft wel zijne eigenheden in manier en trant van verhalen. *ald.* bl. 196 — 199, 207 — 211. Doch deze zijn geenszins van dien aard, dat zij eene bezwaarlijk op te lossen tegenwerping kunnen opleveren. *ald.* bl. 199 — 207. Beantwoording der tegenwerping, ontleend uit de meerdere breedvoerigheid en woordenrijkheid. *ald.* bl. 211, 212. Der tegenwerping, dat de stijl geesteloos en krachteloos zou zijn. *ald.* bl. 212, 213.

De inhoud van dit Evangelie staat ook in zoodanige betrekking tot de overige Evangeliën, dat JOHANNES voor deszelfs schrijver kan gehouden worden: onderscheidene aanwijzing daarvan. *ald.* bl. 213 — 311. Ten opzichte van de geschiedverhalen, welke in hetzelfde begrepen zijn; en met beantwoording der tegenwerpingen: dat zij van die der overige Evangelisten verschillen. *ald.* bl. 214 — 230. Dat hun berigt aangaande JOHANNES den Dooper onvoldoende is. *ald.* bl. 230, 231. Dat zij van geschied- en aardrijkskundige fouten niet vrij zijn. *ald.* bl. 231 — 233. Dat er tegenstrijdigheden met de overige Evangelieverhalen in voorkomen. *ald.* bl. 233, 234. Dat vele gewigtige bijzonderheden er in het geheel niet in vermeld worden. *ald.* bl. 234 — 238. Ten opzichte van de leer, welke in hetzelfde voorge dragen wordt; en met beantwoording der tegenwerpingen: dat hetgeen in de inleiding nopens den Logos gezegd wordt, onmogelijk van een'

Ga-

JOHANNES de Apostel.

Galileschen visscher kan afkomstig zijn, en zeer donker en raadselachtig is. — *Hauff*, 1829. bl. 238 — 243. Dat het Evangelie in het begin onverstaaubar en zonder samenhang is, en oorspronkelijk eene geheel andere inleiding schijnt gehad te hebben. *ald.* bl. 243, 244. Dat het zich niet gelijk blijft in de voorstelling van CHRISTUS, en reeds daarom geen' Apostel tot schrijver hebben kan. *ald.* bl. 245 — 249. Dat het de opstanding van JEZUS anders voorstelt, dan zulks door de Apostelen geschiedt. *ald.* bl. 249, 250. Dat het veel belangrijks, zoo als het Onze Vader, de instelling des Doops, de instelling des Avondmaals, de hemelvaart van JEZUS, en andere dingen meer, overslaat. *ald.* bl. 250 — 256. Dat in hetzelfde over JESUS CHRISTUS als den Zoon van God veel breedvoeriger gesproken wordt, dan in de overige schriften des Nieuwen Testaments, *ald.* bl. 256 — 259. Ten opzigte der redenen van JEZUS; en met beantwoording der tegenwerpingen: dat hetzelfde veel meer redenen van JEZUS behelst, dan de overige Evangeliën. *ald.* bl. 259 — 261. Dat die redenen van anderen inhoud, van minder zedelijke strekking, raadselachtig en donker zijn. *ald.* bl. 261 — 276. Dat dezelve zoo uitvoerig zijn, dat men wel op de gedachte komen moet, dat een verdichter ze aan JEZUS in den mond gelegd heeft. *ald.* bl. 276, 277. Dat JOHANNES dezelve, zoo lang, nadat zij gesproken waren, niet heeft kunnen terug geven, zoo als hij ze gehoord had. *ald.* bl. 278 — 285. Dat men uit dezelve velerlei valsche gevolgtrekkingen en leeringen afgeleid heeft. *ald.* bl. 285, 286. Ten
op-

JOHANNES de Apostel.

opzigte van de wonderen , welke in hetzelfde verhaald worden ; en met beantwoording der tegenwerpingen : dat wonderen op zich zelven de goddelijkheid van eene leer niet kunnen bewijzen. — *Hauff*, 1829. bl. 287—289. Dat de wonderen , in hetzelfde verhaald , van die , in de overige Evangeliën beschreven , verschillen , en niet zoo menigvuldig zijn. *ald.* bl. 289—294. Dat zekere , hoogst merkwaardige en voor het doel van JOHANNES bijzonder geschikte , wonderen in hetzelfde niet vermeld worden ; ofschoon er toch ook wel wonderen in beschreven staan , die in de overige Evangeliën verhaald zijn. *ald.* bl. 294—297. Waarom de opwekking van LAZARUS alleen door hetzelfde beschreven worde. *ald.* bl. 297—300. Waarom sommige bekende wonderen , die in de overige Evangeliën niet worden vermeld , alleen in hetzelfde verhaald worden. *ald.* bl. 309—311. Hetgeen met betrekking tot het verhalen van wonderen aan het Evangelie van Johannes bijzonder eigen is. *ald.* bl. 300—309.

Geschiedkundige geloofwaardigheid en doel van dit Evangelie. — *de Keizer*, 1822. bl. 7—10. Inhoud , aard , strekking en doel van hetzelfde , in vergelijking met die der overige Evangeliën. — *Hauff*, 1829. bl. 238, 239, 326, 327, 334. *Riehm*, 1831. bl. 30—39. *van der Willigen*, 1831. bl. 164—179. Oorzaken der zoo geheel bijzondere inrigting van hetzelfde. *ald.* bl. 180—190. Oogmerk van JOHANNES bij het schrijven van zijn Evangelie , volgens EUSEBIUS. — *van Heyst*, 1834. bl. 55—57.

Schrijf-

JOHANNES de Apostel.

Schrijfwijze in dit Evangelie. — *de Keizer*, 1822. bl. 10. Schoonheid en bevalligheid van deszelfs stijl, voordragt en inrigting. — *Hauff*, 1829. bl. 323 — 328. Deszelfs hooge waarde en voortreffelijkheid. — *de Keizer*, 1822. bl. 11 — 13. *Hauff*, 1829. bl. 3, 4, 317, 326 — 337. Deze zijn te allen tijde, ook door vroegere en latere Schriftverklaarders, erkend. *ald.* bl. 317 — 323, 337 — 340. Eigenaardige uitspraak van CLAUDIUS over deszelfs hooge waarde. — *de Keizer*, 1822. bl. 12, 13. De menigte en de uitgebreidheid der in hetzelfde opgenomene redenen en gesprekken van JEZUS geven aan hetzelfde eene bijzonde waarde. — *Hauff*, 1829. bl. 328, 329, 332, 333. Deszelfs belangrijkheid met betrekking tot de overige Evangelieën en tot de gansche Evangelieleer. *ald.* bl. 330 — 333. Met betrekking tot de in hetzelfde voorkomende voorstelling der goddelijke verhevenheid en waardigheid van den Zaligmaker. *ald.* bl. 333 — 337, 340 — 351.

Geloofsleer van hetzelfde omtrent God. — *Reddingius*, 1822. bl. 16 — 28. *de Keizer*, 1822. bl. 17 — 26. Omtrent JEZUS CHRISTUS. — *Reddingius*, 1822. bl. 28 — 85. *de Keizer*, 1822. bl. 31 — 82. Omtrent den Heiligen Geest en deszelfs werkingen. — *Reddingius*, 1822. bl. 85 — 102. *de Keizer*, 1822. bl. 26, 27. Omtrent goede en kwade Engelen. — *Reddingius*, 1822. bl. 102 — 109. *de Keizer*, 1822. bl. 26, 27. Omtrent de menschen. *ald.* bl. 27 — 31. En hun bederf. — *Reddingius*, 1822. bl. 109 — 114. Omtrent het geloof en de bekeering. *ald.* bl.

JOHANNES de Apostel.

114 — 124. *de Keizer*, 1822. bl. 84 — 91. Omtrent hetgeen er aan het einde der eeuwen zal plaats hebben. *ald.* bl. 92 — 94. Omtrent het volgend leven. — *Reddingius*, 1822. bl. 125 — 137.

Zedeleer van hetzelfde. *ald.* bl. 137 — 146. *de Keizer*, 1822. bl. 95 — 97. Omtrent de pligten jegens God. *ald.* bl. 97 — 100. Omtrent het geloof in en vertrouwen op JEZUS CHRISTUS. — *Reddingius*, 1822. bl. 146 — 150. *de Keizer*, 1822. bl. 100 — 102. Omtrent de pligten jegens ons zelve. — *Reddingius*, 1822. bl. 161 — 164. *de Keizer*, 1822. bl. 102 — 110. Omtrent de pligten jegens anderen. — *Reddingius*, 1822. bl. 150 — 160. *de Keizer*, 1822. bl. 110 — 121. Omtrent het grondbeginsel van deugd. *ald.* bl. 121 — 123. Omtrent de drangredenen en de hulpmiddelen tot dezelve. *ald.* bl. 123 — 129.

Echtheid van zijnen eersten brief. — *Hauff*, 1829. bl. 44. Van zijnen tweeden en zijnen derden brief. *ald.* bl. 178 — 180. *van Heyst*, 1834. bl. 116 — 121. Groote overeenstemming van zijnen eersten brief met zijn Evangelie. — *Hauff*, 1829. bl. 167. Deze brief verschilt echter ten aanzien van vorm en inhoud te veel van dat Evangelie, om hem als deszelfs aanhangsel te beschouwen. *ald.* bl. 167, 168. Ook heeft het geen grond, dat hij slechts eene hoofdzakelijke herhaling, of anders een toeëigenings of aanbevelings schrift van hetzelfde zou geweest zijn. *ald.* bl. 168 — 171. Zijne brieven in het algemeen beschouwd. — *van Tricht*, 1813. bl. 12 — 18. Derzelver stijl. *ald.* bl. 22 — 26. Voorna-

JOHANNES de Apostel.

me inhoud. — *van Tricht*, 1813 bl. 19 — 21. Belang voor de Christelijke godgeleerdheid en zedekunde. *ald.* bl. 26 — 31. *de Keizer*, 1813. bl. 5 — 7. Uit dezelve blijkt, dat zijne prediking volkomen geloofwaardig, van de heilzaamste strekking, en van goddelijk gezag is. — *van Tricht*, 1813. bl. 32 — 37.

Uit zijne brieven opgemaakt zijne leer aangaande de Heilige Schrift. — *de Keizer*, 1813. bl. 12 — 25. Aangaande God. *ald.* bl. 26 — 53. En deszelfs betrekking op den mensch, bijzonder op den Christen. — *van Tricht*, 1813. bl. 42 — 56. Aangaande JEZUS CHRISTUS. *ald.* bl. 58 — 75. *de Keizer*, 1813. bl. 72 — 82. Aangaande de Engelen. *ald.* bl. 57 — 61. Aangaande de menschen. *ald.* bl. 63 — 67. Aangaande 's menschen zondigen toestand en den Duivel. — *van Tricht*, 1813. bl. 77 — 86. Aangaande de voorregten des Christens. *ald.* bl. 88 — 99. *de Keizer*, 1813. bl. 93 — 103. Aangaande het geloof en de heiligheid des levens. — *van Tricht*, 1813. bl. 101 — 120. *de Keizer*, 1813. bl. 84 — 92. Aangaande de rampzaligheid der ongeloovigen in dit en het volgende leven. *ald.* bl. 104 — 107. Aangaande de pligten der Christenen. *ald.* bl. 108 — 143.

JOHANNES (DE HANDELINGEN VAN). Aanmerkingen nopens dit geschrift, bij EUSEBIUS onder de Ketterschriften gerangschikt. — *van Heyst*, 1834. bl. 164, 165.

JONAS. Karakter en doel van zijne profetiën. — *Royaards*, 1821. bl. 205.

JONCOURT. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —

Foc-

JONCOURT.

Fockens, 1832. bl. 51, 56, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121. Zijne oordeelvelling over den grooten opgang des gevoelens van AUGUSTINUS aangaande deze plaats. — *Fockens*, 1832. bl. 21*.

JOZEF de pleegvader van Jezus. Wat het doel geweest zij der Engelperschijning aan hem. — *Heringa*, 1811. bl. 139, 140.

IRENAEUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 53. Van hetzelfde kan niets met zekerheid gezegd worden. — *Bergsma*, 1832. bl. 6, 7. Wat hij oplevert voor de kennis der geschiedenis van den Canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 226 — 231.

ISLAMISMUS. Zie MUHAMMED EN VERDEELD-
HEDEN.

ISRAËLITEN. Zie JODEN.

JULIANUS (Keizer). Zijn karakter. — *Selten-
rrich*, 1816. bl. 18. Hij benadeelde het Christen-
dom zeer. *ald.* 20. Oorzaken zijns afkeers van
hetzelfde. *ald.* bl. 19, 314. Listigheid en boosaar-
digheid zijner pogingen tegen hetzelfde. *ald.* bl.
202 — 204. Verijdeling van dezelve. *ald.* bl. 163.
Wat hij waarschijnlijk zou gedaan hebben, in-
dien hij als overwinnaar uit den Perzischen krijg
ware wedergekeerd. *ald.* bl. 204. Hij wilde, dat
de Heidenen eenige inrigtingen en deugden van de
Christenen zouden overnemen. *ald.* bl. 256, 271.

JUSTINIANUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 8, 15, 22, 23.

JUSTINUS Martyr. Aanmerkingen betreffende hem
en zijne aanhalingen uit de Evangelieën. — *van
Heyst*, 1834. bl. 205 — 217. Waarom hij ner-
gens

JUSTINUS Martyr.

gens spreekt van den persoon en de brieven van PAULUS. — *van Heyst*, 1834. bl. 217 — 220.

K.

KANT. De grondstelling zijner wijsbegeerte heeft het gezag des Bijbels niet voor zich. — *Nalezing*, 1816. bl. 115. Hij heeft de begrensde der menschelijke rede aangewezen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 161. Wat hij door rede verstaat. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 38 — 40. Naar mate hij de theoretische rede dieper verootmoedigt, verheft hij de practische des te hooger. *ald.* bl. 42 — 45. Buiten twijfel verheft hij het oppergezag der rede boven dat der openbaring. *ald.* bl. 40 — 42, 45 — 52. Welke verheffing van het volstreckte oppergezag der rede nog duidelijker uitkomt in de redeneringen van hen, die hem gevolgd zijn. *ald.* bl. 52 — 67. Hij kan genoemd worden de vader der Rationalisten. *ald.* bl. 55. Ofschoon hij de morele uitlegging heeft voorgeslagen, wil hij echter niet, dat dezelve de grammaticale en historische vervangen zal. — *Bijdragen*, 1814. bl. 206, 207. Zijne beginselen hebben de erkenning van de mogelijkheid der wonderwerken bevorderd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 329. Zie WONDEREN. Hij monstert sommige leerstukken der Christelijke openbaring uit, als voor de practische rede van geen belang. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 45 — 48. Hij keurt het gebruik van Doop en Avondmaal goed. — *van Hengel*, 1811. bl. 186. Zijn geboortedag door zijne vrienden gevierd. *ald.* bl. 183.

KA-

KARAKTER. 's Menschen karakter blijkbaar in zijne wijze van voordragt en uitdrukking. — *Bijlage*, 1818. bl. 7, 8, 20, 21.

KEIZERS (Romeinsche). Wie hunner de zaak des Christendoms eenigermate begunstigd, en wie hunner dezelve onderdrukt hebben. — *Seltenreich*, 1816. bl. 15—19, 20, 24. Aan welke de Christelijke Kerk de meeste verpligting heeft. *ald.* bl. 226.

KEMP (VAN DER). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 42, 44.

KENNIS van de godsdienst. Hare noodzakelijkheid en heilrijkheid aangewezen in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 114—117.

KERK (Christelijke). Onderscheidene bepalingen dezer benaming. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 91, 92. CALVIJNS gevoelen aangaande de Kerk, en de betrekking tusschen Kerk en Staat. — *de Geer*, 1831. bl. 505—507. Waarin de ware Kerk bestaat. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 93—96. Hare voortreffelijkheid. — *Seltenreich*, 1816. bl. 272—277. JEZUS de stichter van dezelve. *ald.* bl. 158—166, 373. Of zij naar zijn oogmerk een afzonderlijk genootschap moete uitmaken. *ald.* bl. 373, 374. Waarom Hij aan haar de eenvoudigste gedaante gaf. *ald.* bl. 150, 151. Zij behoeft geen' zichtbaren plaatsbekleeder van haar Hoofd. *ald.* bl. 273. Zonder de zending des Heiligen Geestes zou de grondlegging van dezelve onmogelijk geweest zijn. — *Metger*, 1816. bl. 142—154.

De scheuring en verdeeldheid der Kerk strijdig tegen de oorspronkelijke inrigting des Christendoms.

KERK (Christelijke).

doms. — *Nalezing*, 1816. bl. 152. Voordeelen, welke derzelver vereeniging zou aanbrengen. *ald.* bl. 153. Wat een der beste middelen tot vereeniging der Kerk zijn zou. *ald.* bl. 154, 155. Twistvoeringen wegens de waarheid doen op zich zelven der Kerk geen nadeel; maar de wijze, waarop de twist gevoerd wordt, brengt de schade aan. — *Otto*, 1832. bl. 62 — 65. Zij heeft tegenspoed van onderscheiden' aard te lijden. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 96 — 102. Haar tegenspoed en hare onheilen behooren tot het gewoon bestel der Voorzienigheid. *ald.* bl. 116 — 118. Zijn onafscheidelijk van de inrigting der wereld. *ald.* bl. 118 — 120. En vloeijen voort uit het gebrek harer leden. *ald.* bl. 120 — 122. Doch moeten voordeelen aanbrengen. *ald.* bl. 123 — 127.

KERKBESTUUR. Inrigting van hetzelfde bij de eerste Christenen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 62, 63, 335. Bij hen diende hetzelfde tot instandhouding der Kerk. *ald.* bl. 218. Sedert Constantijn den Grooten bevorderde hetzelfde de uitbreiding des Christendoms. *ald.* bl. 207.

KERKBESTUURDERS. Die van den eersten tijd des Christendoms, gelijk ook die van de Hervormde belijdenis, tegen de beschuldiging van heersch- en baatzucht verdedigd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 121 — 124. Het weldadige van hun werk. *ald.* bl. 274, 275.

KERKELIJKE GESCHRIFTEN of « libri ecclesiastici. » Welke soort van schriften onder deze, bij de Latijnsche Kerk gebruikelijke, benaming verstaan worden. — *van Heyst*, 1834. bl. 306 — 309.

KERK-

KERKHERVORMERS. Zie **HERVORMERS.**

KERKHERVORMING. Zie **HERVORMING.**

KERKVADERS. Hunne getuigenis aangaande het canonijk gezag van de schriften des Nieuwen Testaments is geenszins verwerpelijk. — *van Heyst*, 1834. bl. 351 — 356. Of zij uit de echtheid van eenig Apostolisch geschrift tot deszelfs canonijk gezag, dan of zij omgekeerd van het laatste tot het eerste besloten. *ald.* bl. 330 — 332. Het is een doorgaand gebrek van hen, dat zij het onderscheid tusschen het Oude en het Nieuwe Testament niet genoeg onder het oog hielden. *ald.* bl. 340*, 341*. Waarom uit hunne schriften niet kan worden opgemaakt, wat tot het altijdgeldende en wat tot het tijdelijke en plaatselijke in de leer van het Evangelie behoort. — *Bijdragen*, 1814. bl. 175 — 178.

Verkeerde tekstverklaring en daaruit ontstane wangevoelens bij hen op te merken. — *Nalezing*, 1816. bl. 129, 130. Hunne dwalingen omtrent de vrijwillige armoede en het eedzweren. — *Bijdragen*, 1814. bl. 229 — 232. Zij achtten het ongehuwde leven zeer hoog. — *Seltenreich*, 1816. bl. 331. Zij keurden het eigenwillige martelaarschap sterk af. *ald.* bl. 342, 343. De snelle voortplanting des Christendoms beschouwden zij als een wonder. *ald.* bl. 35. Hunne getuigenissen omtrent de uitbreiding des Christendoms opgegeven en beoordeeld *ald.* bl. 12, 310 — 312. Hunne verschillende denkwijzen omtrent het gevoelen van een duizendjarig rijk. *ald.* bl. 43, 44, 324, 325. Hoe zij dachten over de zaligheid der Heidenen. *ald.* 45, 46, 327. No-

KERKVADERS.

pens het verband tussehen 's Heilands dood en der menschen zaligheid vindt men bij hen meer, dan sommigen wel denken. — *Vinke*, 1835. bl. 121. Hunne getuigenis aangaande de algemeene viering van Doop en Avondmaal in de drie eerste eeuwen. — *van Hengel*, 1811. bl. 125. Op de viering dezer plegtigheden drongen zij aan, omdat zij dezelve beschouwden als door CHRISTUS verordend tot duurzaam gebruik. *ald.* bl. 135 — 138.

KETTERS. Wie in den Apostolischen tijd met deze benaming worden aangeduid. — *Bijdragen*, 1814. bl. 51, 52. Velen van hen in de drie eerste eeuwen behielden de plegtigheden van Doop en Avondmaal. — *van Hengel*, 1811. bl. 126. Zij, die te onregt met dien naam genoemd zijn, hebben het Christendom helpen in stand houden. — *Seltenreich*, 1816. bl. 229 — 231. Hunne verbanning werkte mede tot uitbreiding van het Christendom. *ald.* bl. 23, 208. Zij gaven aanleiding tot naauwkeuriger onderzoek en verdediging der waarheid. *ald.* bl. 201, 202.

KETTERSCHRIFTEN. Oorsprong van dezelve. — *van Heyst*, 1834. bl. 157.

KINDEREN. Zorg, welke het Christendom voor hen gebiedt. — *Seltenreich*, 1816. bl. 260. De aanneming tot kinderen, bij Grieken en Romeinen in gebruik, gaf PAULUS aanleiding tot zinspeelingen daarop. — *Hanewinkel*, 1818. bl. 40.

KINDEREN van God. Wat deze benaming te kennen geeft. — *van Tricht*, 1813. bl. 92, 93. *de Keizer*, 1813. bl. 99. *Bijdragen*, 1814. bl. 193.

KIST (EWALDUS). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 31.

KLAGT

- KLAGT** van JEZUS aan het kruis. Zie **UITROEP**.
- KLINKENBERG** (VAN NUIJS). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 32. *Bergsma*, 1832. bl. 103, 104, 133*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 178 — 184.
- KLOOSTERS** zijn niet slechts uit de verbastering des Christendoms ontstaan, maar ook onder volken van allerlei verschillende godsdienst te vinden. — *Seltenreich*, 1816. bl. 331.
- KLUIZENAARSSTAND**. Oorsprong van denzelven. — *Seltenreich*, 1816. bl. 330. Door **CHRYSTOMUS** aangeprezen. *ald.* bl. 331.
- KNAPP**. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 58, 109, 110. *Bergsma*, 1832. bl. 106, 107, 130*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148 — 162.
- KOKEN**. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 121.
- KONINGEN** (Boeken der). Doel en strekking van dezelve. — *Dahler*, 1830. bl. 83 — 85. Zij schijnen te zijn geschreven in de ballingschap. *ald.* bl. 11*, 12*.
- KOOPHANDEL** is den Christen allezins geoorloofd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 301. Vele zendelingen hebben bij de Evangelieprediking zich be- diend van denzelven. *ald.* bl. 300, 301. Hij is veel aan het Evangelie, gelijk het Evangelie veel aan hem verschuldigd. *ald.* bl. 302.
- KOPPE**. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 14 — 16, 22, 24, 33, 34, 35, 44. *Bergsma*, 1832. bl. 102, 103, 133*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 178 — 184.
- KRIJGSDIENST**. Christenen behoeven zich aan

KRIJGSDIENST.

dezelve niet te onttrekken, en mogen dat ook niet doen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 280, 375 — 377. Waarom de eerste Christenen somtijds dezelve ontweken. *ald.* bl. 60, 330. Dit was echter geenszins algemeen. *ald.* bl. 60.

KROM. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 59, 96, 97.

KRUG. Hoe hij, ten koste van de eigenlijk gezegde goddelijkheid des Christendoms, door zijn Pisteologie den strijd tusschen Rationalisten en Supranaturalisten poogt te beslechten, en deze beiden te vereenigen. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 62, 63.

KRUISTOGTEN. Vergelijking van dezelve met den Trojaanschen oorlog. — *Seltenreich*, 1816. bl. 365. Of dezelve bevorderlijk zijn geweest aan de uitbreiding des Christendoms, *ald.* bl. 211, 364.

KUINOEL. Aanwijzing van sommige verkeerde tekstverklaringen bij dezen uitlegger. — *Heringa*, 1811. bl. 34, 41, 45, 127, 142, 155*, 162, 169, 183. *de Keizer*, 1813. bl. 76*. *Reddingius*, 1822. bl. 18, 20, 53, 77, 81. Zijn gevoelen nopens den schrijver van den brief aan de Hebreëen. — *van Heyst*, 1834. bl. 127*.

KUNSTEN. Het Christendom is voor dezelve geenszins nadeelig geweest. — *Seltenreich*, 1816. bl. 298*. Zie WETENSCHAPPEN.

L.

LACTANTIUS levert weinig of niets op voor de kennis der geschiedenis van den Canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 263.

LANG (W. T.). Zie FLATT.

LANGE

LANGE (ARNOLD). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 124.

LANZ. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

LAPIDE (CORN. A). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

LATIJSCHÉ CANON eens ongenoemden schrijvers uit het midden der tweede eeuw. Wat dezelve oplevert voor de kennis der geschiedenis van den Canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 240 — 250.

LAUNAY (PIERRE DE). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 85, 86, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148, 162.

LAVATER. Zijn gevoelen omtrent de gebedsverhooring is noch voordeelig voor de godsdienst, noch gegrond op de Heilige Schrift. — *Nalezing*, 1816. bl. 147, 148.

LEER (De Christelijke). Wat in den striktsten zin daardoor te verstaan is. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 7, 8. Zij is onveranderlijk; maar onze kennis van dezelve is volmaakbaar, en daarom niet onveranderlijk. — *Huët*, 1832. bl. 133 — 136. Welk laatste ook het geval is met dezer gebruik en toepassing op al onze bijzondere, huishoudelijke en maatschappelijke aangelegenheden. *ald.* bl. 140*. Zij rust geheel op geschiedenissen en daadzaken. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 2. Zij is veel voortreffelijker dan alles, wat de beste wijsgeeren ooit geleerd hebben. — *Seltenreich*, 1816. bl. 239 — 243. Zij moet worden toegekend aan eene stellige God-

de-

LEER (De Christelijke).

delijke openbaring. — *Bijdragen*, 1814. bl. 134 — 139. Verschillende beteekenissen, waarin zij met de benaming van Goddelijke openbaring bestempeld wordt. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 5, 6. Doch uit de verklaringen van Jezus nopens zich en zijne leer, alsmede uit de verklaringen der Apostelen nopens zich en het Evangelie, hetwelk zij verkondigden, blijkt ten duidelijkste, dat zij verdient Goddelijke openbaring te heeten, omdat zij, in den eigenlijksten zin des woords, Goddelijk, dat is onmiddellijk van God herkomstig is. *ald.* bl. 9 — 36. Hare Goddelijkheid opgemaakt uit de brieven van JOHANNES. — *de Keizer*, 1813. bl. 21 — 24. De pligten omtrent haar, volgens die zelfde brieven. *ald.* bl. 123. De beloften aangaande hare bestendige voortdurend en eenmalige algemeenheid gelden geenszins de vormen, waarin zij door menschen is voorgedragen, noch ook de verschillende opvattingen, verklaringen en samenstelsels van dezelve. — *Huët*, 1832. bl. 125. Zie voorts APOSTELN, CHRISTENDOM, EVANGELIELEER, GELOOF, GOD, Christelijke GODSDIENST, GODSDIENSTLEER, JEZUS CHRISTUS, JOHANNES, LEVEN, OPENBARING, VERBERTERING, VERGEVING DER ZONDEN, VERZOENING, VOORZIENIGHEID, ZEDELEER, ZIEL.

LEERAARS. Wijsheid van JEZUS in het verordnen van dit ambt. — *Seltenreich*, 1816. bl. 156 — 158. Hoe veel door hen is bijgedragen tot instandhouding van het Christendom. *ald.* bl. 221 — 225. Zij moeten navolgen de leerwijze van JEZUS

LEERAARS.

en de Apostelen, vooral in populariteit. — *Nalezing*, 1816. bl. 155 — 158. Hoe belangrijk het voor hen is, in de uitspraken des Nieuwen Testaments het tijdelijke en het plaatselijke van het algemeen geldende te onderscheiden. — *ald.* bl. 158 — 162. Pligten, door hen te betrachten, opgegeven uit de redevoeringen van PAULUS, als mede uit zijnen brief aan de Romeinen en dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 261 — 269. Uit zijne brieven aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 117 — 135. Wat JOHANNES van hen vordert. — *de Keizer*, 1813. bl. 136. En hoe volgens hem Christenen zich jegens hen moeten gedragen. *ald.* bl. 135.

LEERINGEN of Verordeningen der Apostelen (Δι-
δαχαὶ τῶν Ἀποστόλων). Aanmerkingen nopens
dit geschrift. — *van Heyst*, 1834. bl. 154 — 146.

LEERLINGEN van JEZUS. Wijsheid der bijzondere
voorschriften, welke JEZUS gaf aan de zeventig,
die Hij uitzond. — *Bijdragen*, 1814. bl. 33.
Seltenreich, 1816. bl. 155.

LEERSTELLINGEN van JEZUS en de Apostelen.
Aanwijzing uit het Nieuwe Verbond van eenige
tijdelijke en plaatselijke leerstellingen. — *Nale-
zing*, 1816. bl. 67 — 75. Van eenige algemeen
geldende leerstellingen. *ald.* bl. 75 — 90. De be-
strijders der openbaring zondigen dikwijls door,
hetgeen in het Nieuwe Verbond persoonlijk, tij-
delijk en plaatselijk is, van het algemeen gelden-
de niet te onderscheiden. — *Seltenreich*, 1816.
bl. 247 — 250, 369. Waarom het belangrijk is,
die, welke algemeen geldend en verbindend,
van die, welke zulks niet zijn, behoorlijk te on-
der-

LEERSTELLINGEN van JEZUS en de Apostelen.

derscheiden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 83, 84.

JEZUS en de Apostelen hebben zich over het persoonlijke, tijdelijke en plaatselijke, en over het algemeen geldende zelve verklaard. — *Nalezing*, 1816. bl. 5 — 20. Welke uitlegkundige grondstellingen moeten gevolgd worden, om den verklaarden wil van JEZUS en de Apostelen te leeren kennen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 184 — 207. Regelen van behoedzaamheid bij het onderzoek van het al of niet algemeen geldende in het Nieuwe Verbond. — *Nalezing*, 1816. bl. 33 — 64. Voordeelen van dit onderzoek voor het geloof aan het Evangelie. *ald.* bl. 141 — 151. Voor de eenheid der Christelijke Kerk. *ald.* bl. 151 — 155. En voor Christenleeraars. *ald.* bl. 155 — 162.

Grondstellingen, welke bij de onderscheiding, van hetgeen algemeen geldend en verbindend en van hetgeen zulks niet is, moeten gevolgd worden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 101 — 105. Die onderscheiding kan alleen uit de verklaringen van JEZUS en de Apostelen worden opgemaakt. *ald.* bl. 125 — 156. Waarom daarbij de rede de toetssteen niet zijn kan. *ald.* bl. 157 — 166. Proeven dienaangaande, door nieuwere uitleggers genomen, beoordeeld. — *Nalezing*, 1816. bl. 21 — 33. Dat men te dien einde evenmin zich kan bedienen van willekeurige vooronderstellingen, van de schriften der Kerkvaders, van de bepalingen van Conciliën en Synoden, en van hetgeen onder de Christenen eenparig erkend wordt. — *Bijdragen*, 1814. bl. 167 — 183. Dat uit persoonlijke, plaatselijke en tijdelijke gezegden

van

LEERSTELLINGEN van JEZUS en de Apostelen.

van JEZUS en de Apostelen algemeen geldende leerstellingen kunnen afgeleid worden. — *Nalezing*, 1816. bl. 102 — 108. Hoe men daarbij behoort te werk te gaan. *ald.* bl. 109 — 126. Welke voorzigtigheid daarbij noodig is. *ald.* bl. 127 — 139. Wat er zij van den toeleg, om, ten aanzien der leerstellingen en voorschriften, zich alleen aan het Bijbelsche te houden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 217 — 221. Zie ook **VOOR-SCHRIFTEN** (Tijdelijke).

LEERSTELSEL (Christelijk). In welken zin hetzelfde al en niet volmaakbaar zij. — *Bijdragen*, 1814. bl. 208 — 210. Van figuurlijke uitdrukkingen kan men bij hetzelfde zich niet onthouden. *ald.* bl. 211 — 213. Wat echter daarbij in acht te nemen. *ald.* bl. 213 — 216.

LEERWIJZE van JEZUS en de Apostelen was naar aanleidingen en plaatselijke omstandigheden ingerigt. — *Bijdragen*, 1814. bl. 75. Waarom de Christelijke zedeleer is voorgedragen in populaireren vorm. *ald.* bl. 263 — 273. Hoe dit voor Christenleeraren ten voorbeeld strekt. — *Nalezing*, 1816. bl. 156 — 158. De leerwijze van JEZUS eene proef van diens wijsheid. — *Seltenreich*, 1816. bl. 147 — 149.

LEO X. Wat LUTHER bewoog, de ontwikkeling zijner stellingen hem aan te bieden. — *de Geer*, 1831. bl. 68.

LEO JUDAE. Een uitmuntend medehelper van ZWINGLI. — *de Geer*, 1831. bl. 286, 247*, 317*. Die na den dood van dezen in deszelfs geest bleef werken. *ald.* bl. 340.

LESSING. Wederlegging van diens gevoelen, dat de

LESSING.

de spoedige uitbreiding des Christendoms is toe te schrijven aan de zoogenaamde « *Disciplina arcana*. » — *Seltenreich*, 1816. bl. 353.

LEVEN (Toekomend). Vergelijking, van hetgeen de Heidensche wijsgeeren dienaangaande geleerd hebben, met de leer des Christendoms. — *Valk*, 1812. bl. 206 — 247. Wat **PAULUS** dienaangaande leert in de brieven aan de Corinthers. — *de Geer*, 1826. bl. 85 — 99. In welken zin het te verstaan zij, dat het leven en de onverderfelijkheid is aan het licht gebracht door het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 248 — 253. Invloed en strekking van de leer der onsterfelijkheid, door **JEZUS** en zijne Apostelen aangewezen. *ald.* bl. 253 — 257. Zie ook **GELUKZALIGHEID** en **ZIEL**.

LIBERTIJNEN. Beschrijving van deze secte. — *de Geer*, 1831. bl. 439, 440. Strijd van **CALVIJN** tegen dezelve. *ald.* bl. 439 — 446.

LICHT. Beteekenis van dit woord bij den Apostel **JOHANNES**. — *van Tricht*, 1813. bl. 45, 81. *de Keizer*, 1813. bl. 36, 105*.

LIEFDE is Christelijke volkomenheid. — *van Heijningen*, 1817. bl. 143, 144. De drijfveer van Christelijke daden. *ald.* bl. 136. Het grondbeginsel der Christelijke zedeleer. Zie **GRONDBEGINSEL**.

LIEFDE van God en **CHRISTUS** wordt in het Evangelie geroemd, als vooral zich openbarende in den dood des Verlossers. — *de Keizer*, 1815. bl. 163. *Vinke*, 1835. bl. 440 — 442, 444, 445. Maar zij verliest hare waarde, zoo die dood niet de verdienende oorzaak der schuldvergeving zij. — *de*

LIEFDE van God en CHRISTUS.

de Keizer, 1815. bl. 166 — 168. De liefde van God verplicht tot deugd. — *van Heijningen*, 1817. bl. 131, 132.

LIEFDE tot God, in hare volkomenheid voorgesteld door JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 107, 108. *de Keizer*, 1813. bl. 116, 117.

LIEFDE tot Menschen. Vergelijking van de leer der Heidensche wijsgeeren desaangaande met die van het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 138 — 141, 146 — 160. Die liefde aangeprezen in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 150 — 154. Door JOHANNES. — *de Keizer*, 1813. bl. 132 — 135. Door PAULUS. — *van Tricht*, 1817. bl. 214 — 218. Onderlinge liefde der Christenen in haren aard en hare vruchten, volgens JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 108 — 111. Voorgesteld als algemeene plicht. — *de Keizer*, 1813. bl. 129 — 131. Hetgeen nopens de Christelijke broederliefde voorkomt in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 154 — 160.

LIEFDEMALEN. Hoe onbetamelijk zij werden gehouden in de Corinthische gemeente. — *de Geer*, 1826. bl. 17. Het Avondmaal is geen overblijfsel van dezelve. — *van Hengel*, 1811. bl. 89. Hunne invoering waarschijnlijk van het Avondmaal oorspronkelijk. *ald.* bl. 91. Zie AVONDMAAL.

LIJDZAAMHEID. Hooge waarde dezer deugd. — *Valk*, 1812. bl. 90.

LIMBORCH (PHIL. A). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 54, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

LINDSEY. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 96, 97.

LITURGIE. Korte beschrijving van dezelve. — *Otto*, 1832. bl. 13*.

LIVIUS. In weerwil van zijne gebreken een goed en geloofwaardig geschiedschrijver. — *van der Willigen*, 1826. bl. 93.

LOCALE (Het) en Temporele in de leerstellingen en voorschriften van Jezus en de Apostelen. Zie **LEERSTELLINGEN EN VOORSCHRIFTEN.**

LOCKE. Zijn aardig gezegde wegens de onbruikbaarheid der stelling, dat de deugd alleen om hare eigene schoonheid moet bemind worden. — *Valk*, 1812. bl. 200. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. *Fockens*, 1832. bl. 15 — 17, 51, 57, 67, 68, 92, 93. *Bergsma*, 1832. bl. 97, 134*. Beoordeeling en aannemelijkheid van hetzelfde. *ald.* bl. 188 — 205.

LOESNER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 124.

LOGOS. Zie **W O O R D.**

LUCAS gewaagt in zijn Evangelie zelden, van hetgeen Jezus in Galilea gesproken en gedaan heeft. — *van Hengel*, 1811. bl. 53. Waarom alleen hij de verschijning des Engels vermeldt, die den Zaligmaker in Gethsemané versterkt heeft. — *Riehm*, 1831. bl. 25 — 28. Zijn boek de Handelingen der Apostelen is waarschijnlijk te Rome geschreven, en is met zijn Evangelie onafscheidelijk verbonden. — *van Heyst*, 1834. bl. 179*.

LUTHER treedt in den monnikenstand, en wordt vervolgens beroepen naar de hoogeschool van Wittenberg. — *de Geer*, 1831. bl. 45 — 51. Zijn bestaan bij Tetzels aflatshandel. *ald.* bl. 52 — 62. Zijne houding in zijne ontmoetingen met

PRI-

LUTHER.

PRIËRIAS, CAJETANUS en MILTITZ. — *de Geer*, 1831. bl. 62 — 69. Zijn twistredenen met ECK te Leipzig, *ald.* bl. 69 — 76. Zijn gedrag ten aanzien der tegen hem uitgevaardigde pauselijke bullen. *ald.* bl. 77 — 88. De pauselijke bulle en boeken verbrandende, volgde hij een door PAULUS gegeven voorbeeld. — *Seltenreich*, 1816. bl. 296*. Zijne verrigtingen op verschillende rijksdagen. — *de Geer*, 1831. bl. 89 — 96. Zijn twist met CARLSTADT, ZWINGLI en anderen, betrekkelijk het Avondmaal. *ald.* bl. 97 — 105. Zijne pogingen ter demping van den Boerenkrijg. *ald.* bl. 108 — 114. Zijne werkzaamheden na de vorming van partijen. *ald.* bl. 115 — 118. Zijne nieuwe bemoeijingen tot hervorming. *ald.* bl. 118 — 121. Zijn huwelijk. *ald.* bl. 121 — 125. Zijne werkzaamheden bij de protestatie tegen het besluit van den rijksdag te Spiers, en bij de Augsburgsche geloofsbelijdenis. *ald.* bl. 125 — 131. Zijne vriendschapsbetrekkingen. *ald.* bl. 144 — 145.

Zijne schriften; gebreken en voortreffelijkheden van dezelve. *ald.* bl. 145 — 151. Zijne Bijbelvertaling en verbetering der eeredienst en predikwijze. *ald.* 153 — 155. Hij prijst zeer de beoefening der talen, en dringt daarop ten sterkste aan. — *Otto*, 1832. bl. 96, 97. Zijne niet gelukkige vertaling van 2 Cor. X : 5 heeft tot misverstand en misbruik van de deze plaats aanleiding gegeven. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 83, 84. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 29. *Bergsma*, 1832. bl. 46 — 48, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. —

Bergs-

LUTHER.

Bergsma, 1832. bl. 169 — 172. Zijn oordeel over de hooge waarde en voortreffelijkheid van het Evangelie van JOHANNES. — *Hauff*, 1829. bl. 259, 260, 321, 322. Zijne oordeelvelling over ARISTOTELES. *ald.* bl. 61*.

Zijn zedelijk karakter in het algemeen. — *de Geer*, 1831. bl. 30 — 32. Goede eigenschappen van hetzelfde. *ald.* bl. 32 — 37, 42 — 44, 47. Ongunstige zijde van hetzelfde. *ald.* bl. 37 — 42. Invloed van zijn karakter op zijne werkzaamheden. *ald.* bl. 45 — 163. Ontwikkeling van zijn karakter bij de toenemende verbittering, de verbindtenissen der Luthersche vorsten tegen geweld, den Neurenberger godsdienstvrede en verderen loop van zaken tot aan zijnen dood. *ald.* bl. 131 — 144. Algemeene aanmerkingen wegens de voordeelen en de nadeelen, welke ten aanzien der Hervorming zijn voortgevloeid uit 's mans karakter. *ald.* bl. 152 — 164.

Vergelijking van hem met ERASMUS. *ald.* bl. 25 — 29. Met MELANCHTHON. *ald.* bl. 233, 239. Met CALVIJN. *ald.* bl. 346*.

LYNAAR (von). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57, 96, 97.

M.

MAATSCHAPPIJ (De menschelijke) door SENECA fraai vergeleken met een steenen gewelf. — *Valk*, 1812. bl. 138.

MACARIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 52, 89, 90. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

MAGOG. Zie Gog en MAGOG.

MARCION. Waarom dit ketterhoofd uit de tweede eeuw bijkans alle schriften des Nieuwen Testaments verworpen heeft. — *Hauff*, 1829. bl. 76 — 78. Aanmerkingen nopens hem en zijnen Canon. — *van Heyst*, 1834. bl. 205 — 207, 221 — 226.

MARCIONITEN. Hunne wijze van doopen. — *van Hengel*, 1811. bl. 23.

MARCUS is een geloofwaardig schrijver. — *te Gempt*, 1829. bl. 38 — 58. Geen naschrijver of verkorter van MATTHEUS en LUCAS. *ald.* bl. 90 — 93, 115 — 126, 131 — 134. Bijzonder karakter van zijn Evangelie. *ald.* bl. 131 — 136. Belang en waardij van hetzelfde met betrekking tot de overige Evangeliën, voornamelijk tot dat van MATTHEUS en dat van LUCAS. *ald.* bl. 136 — 145.

Bedenkingen tegen de geloofwaardigheid der beide wonderwerken van den Zaligmaker, welke hij alleen verhaalt Hoofdst. VII: 32 — 37 en Hoofdst. VIII: 22 — 26. *ald.* bl. 5 — 8. Opheldering van het eerstgenoemde verhaal. *ald.* bl. 10 — 24. Opheldering van het andere verhaal. *ald.* bl. 24 — 36. Echtheid dier beide verhalen. *ald.* bl. 61 — 79. De daarin vermelde wonderwerken dragen alle kenteekenen van werkelijk alzoo gebeurd te wezen, als zij beschreven zijn. *ald.* bl. 101 — 112. Waarom de Zaligmaker het ruchtbaarmaken dier wonderen verboden heeft. *ald.* bl. 79 — 85. Zij hebben geene overeenkomst met de verdichte wonderen van VESPASIANUS. *ald.* bl. 85 — 90. Beantwoording der bedenking, dat geen der overige Evangelisten van die beide wonderen melding gemaakt, en dat onder al de wonderen, door

MARCUS.

JEZUS verrigt, geen van dezelve met die beide overeenkomst heeft. — *te Gempt*, 1829. bl. 90 — 112. De verhalen dier beide wonderen leveren eene aanmerkelijke bijdrage op ter beoordeeling der waarde van het Evangelie van MARCUS. *ald.* bl. 115 — 126. Zij bevestigen de eenparige getuigenis der oudheid, dat hij zijn Evangelie heeft zamengesteld met voorkennis en onder voorlichting van PETRUS. *ald.* bl. 126 — 130. Zij geven een' belangrijken wenk nopens het eigendommelijke karakter van zijn Evangelie. *ald.* bl. 131 — 136. Alsmede eene treffelijke proeve van het belang en de waardij van hetzelfde met betrekking tot de overige Evangeliën. *ald.* bl. 136 — 146.

MARCUS EREMITA. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 53, 66*.

MARLORATUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

MARTELAARS onder de eerste Christenen. Zij be- toonden, ofschoon sommigen hunner niet mogen vrij geweest zijn van ijdele eerezucht of andere verkeerde beginselen, eene groote sterkte van geest. — *Seltenreich*, 1816. bl. 68, 69*. Verdediging van hen tegen onbillijke oordeelvelling. *ald.* bl. 89 — 91, 95, 117 — 120, 342, 343. Hun getal, ofschoon in sommige opgaven ver- groot, moet zeer aanmerkelijk geweest zijn. *ald.* bl. 113*. Welken invloed zij gehad hebben op de uitbreiding des Christendoms. *ald.* bl. 198 — 200, 362, 363. Oorsprong en beteekenis des woords Martelaar. *ald.* bl. 361, 362.

MATTHEUS. Over de meening, dat er van zijn Grieksch

MATTHEUS.

Grieksch Evangelie een Hebreeuwsche grondtekst bestaan heeft. — *van der Willigen*, 1826. bl. 162 — 165. De oudheid getuigt eenpariglijk, dat hij in het Hebreeuwsch van zijnen tijd, dat is het Syro-Chaldeeuwsch, geschreven heeft. — *van Heyst*. 1834. bl. 54* — 56*.

MATTHIAS (Het Evangelie van). Aanmerkingen nopens dit geschrift, bij **EUSEBIUS** onder de ketterschriften gerangschikt. — *van Heyst*, 1834. bl. 163.

MAXIMUS TYRIUS. Zijne verklaring omtrent de algemeenheid van het geloof aan eene opperste Godheid. — *Valk*, 1812. bl. 48. Hij schrijft echter aan mindere godheden bestuur over de wereld toe. *ald.* bl. 66.

MEDELIJDEN afgekeurd door de Stoïcijnen, aanbevolen door het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 155 — 157.

MEIJER (J. A. G.). Beoordeeling van zijn onderzoek aangaande het tijdelijke en plaatselijke of het algemeen geldende in de leeringen en voorschriften van Jezus en de Apostelen. — *Nalezing*, 1816. bl. 27 — 33.

MEISNER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

MELANCHTHON een der hoofdpersonen in de geschiedenis der Hervorming. — *de Geer*, 1831. bl. 165. Zijn zedelijk karakter. *ald.* bl. 166 — 175. Zijn zedelijk godsdienstige zin. *ald.* bl. 166, 167. Zijne vroegtijdig ontwikkelde en uitstekende geestvermogens. *ald.* bl. 168, 169. Zijne onvermoeide arbeidzaamheid. *ald.* bl. 169 — 171. Zijne waarheidsliefde. *ald.* bl. 171, 172.

MELANCHTHON.

Zijne gezellige deugden. — *de Geer*, 1831. bl. 172, 173. Zijne zachtmoedigheid. *ald.* bl. 174, 175. Zijne toegevendheid en bescheidenheid. *ald.* bl. 179*, 227. Zijne te groote angstvalligheid en inschikkelijkheid. *ald.* bl. 234, 235. Verdediging van hem tegen de beschuldiging, dat hij door zijne vreesachtigheid en toegevendheid meer nadeel dan voordeel aan de zaak der Hervorming zou hebben toegebracht. *ald.* bl. 232 — 237.

Invloed van zijn karakter op zijne werkzaamheden. *ald.* bl. 176 — 239. Zijne vriendschap met LUTHER. *ald.* bl. 176 — 181. Zijne gemeenschappelijke werkzaamheden met hem tot op den Augsburgschen rijksdag. *ald.* bl. 181 — 193. Zijne verdere gemeenschappelijke verrigtingen met hem. *ald.* bl. 197 — 210. Zijne werkzaamheden na LUTHERS dood. *ald.* bl. 211 — 223. Vergelijking van hem met LUTHER. *ald.* bl. 238, 239.

Zijne verdiensten omtrent de oude classieke taal- en letterkunde, de wijsbegeerte en de fraaije letteren. *ald.* bl. 226. Omtrent de godgeleerdheid en de Bijbelverklaring. *ald.* bl. 227 — 231. Voortreffelijkheid van zijne schriften. *ald.* bl. 186, 187, 193, 226, 231. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 29, 44. *Bergsma*, 1832. bl. 48 — 51, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 169 — 172.

MENNAIS (LA). Zijne verkeerde en ongerijmde beoordeeling van het protestantismus. — *Huët*, 1832. bl. 34*.

MENOCHIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

MENSCHDOM. Deszelfs vorming en ontwikkeling
te

MENSCHDOM.

te vergelijken met die van den mensch in onderscheiden leeftijd. — *Royaards*, 1821. bl. 76.

MENSCHEN. Hun aanleg, hunne bestemming en zedelijke gesteldheid naar de brieven van JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 77—83. *de Keizer*, 1813. bl. 63—68. Hunne verbasterde gesteldheid volgens het Evangelie beschreven. — *de Keizer*, 1815. bl. 164, 165. Ofschoon vrije schepselen staan zij echter onder hooger en invloed. — *Metger*, 1816. bl. 172, 173. Wat PAULUS hen aangaande leert in zijne redevoeringen, alsmede in zijnen brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 144—149. *van Tricht*, 1817. bl. 117—120. *van Heijningen*, 1817. bl. 91—95. Wat aangaande den mensch en zijne bedorvenheid geleerd wordt in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 109—114. *de Keizer*, 1822. bl. 27—31. Hoe zij door de Atheners onderscheiden werden. — *van Heijningen*, 1817. bl. 91. Zie ook KARAKTER.

MESSIAS. De Joden schreven aan denzelven een aardsch rijk toe. — *Bijdragen*, 1814. bl. 9. Bijzonderheden, welke zij aangaande denzelven verwachtten. *ald.* bl. 11. Deszelfs vernedering en derzelve doel, door Jezus aangekondigd. — *de Keizer*, 1815. bl. 102, 103. Het denkbeeld van velen onder Jezus tijdgenooten, dat de Messias niet zou sterven, was niet algemeen. — *Seltenreich*, 1815. bl. 16.

De betrekkingen en het werk van den Messias, voorgesteld door DANIËL. — *Royaards*, 1821. bl. 221. Tijd van deszelfs komst door hem aan-

MESSIAS.

gewezen. — *Royaards*, 1821. bl. 222. Zijne uitgebreide inzichten in het rijk van den Messias, als een Godsrijk, dat eens de aarde vervullen zal. *ald.* bl. 230 — 232. Zie ook **VOORZEGGINGEN.**

MESTREZAT. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

METHODIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

MICHA. Het karakter van zijne profetiën aangewezen. — *Royaards*, 1821. bl. 201.

MICHAËLIS. Zijne verkeerde opvatting van sommige Bijbelplaatsen. — *Heringa*, 1811. bl. 53, 85, 94*. Hoe hij 's Heilands verbieden van den eed verklaart. — *Bijdragen*, 1814. bl. 244. Zijn gevoelen nopens den oorsprong van het boek Daniël. — *Royaards*, 1821. bl. 20 — 45. Of hij de Babylonische uitleggers van beeldschrift teregt Egyptische geleerden noeme. *ald.* bl. 166. Zijn begrip nopens de geloofwaardigheid, welke aan de Evangelisten moet worden toegeschreven. — *van der Willigen*, 1826. bl. 65 — 67. Zijne meening, dat de Grieksche tekst van Mattheus voor eene overzetting van den verloren' Hebreeuwschen grondtekst te houden is. *ald.* bl. 162 — 165. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 17, 51, 58, 68 — 70. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

MIDDELAAR. In welken zin JEZUS zoo genoemd wordt. — *de Keizer*, 1815. bl. 109. Wat die benaming uitdrukt. — *de Keizer*, 1817. bl. 171.

MIDDELEEUWEN. Toestand des Christendoms in
Eu-

MIDDELEEUWEN.

Europa in dezelve. — *de Geer*, 1831. bl. 2, 3.
 Treurige staat van de godsdienst in dezelve. —
Seltenreich, 1816. bl. 27, 28. Of het Chris-
 tendom in dezelve achteruit ging. *ald.* bl. 367.
 Zij waren niet vruchteloos voor het menschedom. —
de Geer, 1831. bl. 3, 4.

MILTITZ. Vruchtellooze afloop zijner poging om
 LUTHER voor den Paus te winnen. — *de Geer*,
 1831. bl. 66, 67.

MOLDENHAUER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII.
 — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56. *Bergsma*, 1832.
 bl. 120, 121.

MONNIKENGEEST. Oorsprong van denzelven. —
Seltenreich, 1816. bl. 330.

MORUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Foc-*
kens, 1832. bl. 22, 24, 34, 35. *Bergsma*,
 1832. bl. 104, 128*. Beoordeeling van hetzelfde.
ald. bl. 144 — 146.

MOSHEIM. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 51, 57.

MOZAÏSCHE HUISHOUDING (De) diende tot voor-
 bereiding voor het Christendom. — *Seltenreich*,
 1816. bl. 189, 190. *van Heijningen*, 1817. bl.
 98 — 100. Door JEZUS dood afgeschaft. — *Sel-*
tenreich, 1815. bl. 17 — 22.

MOZES ontleende bij zijne wetten geene drangre-
 denen uit de hoop der onsterfelijkheid. — *Sel-*
tenreich, 1816. bl. 41. Zie WET (Mozaïsche).

MUHAMMED. Beoordeeling van zijne leer en zijn
 karakter. — *Seltenreich*, 1816. bl. 315. Zijne
 leer vergeleken met de leer en de voorschriften
 des Evangelies. — *Bijdragen*, 1814. bl. 145,
 146. De uitbreiding zijner leer geschiedde op

MUHAMMED.

eene geheel andere wijze, dan de uitbreiding des Christendoms. — *Seltenreich*, 1816. bl. 359, 360. Zijne leer zou minder opgang gemaakt hebben, indien onder de Christenen minder gewist en aan beuzelingen gehecht ware. *ald.* bl. 282. Waaraan de duurzaamheid zijner leer is toe te schrijven. *ald.* bl. 304*. Uit welke bronnen hij geput heeft. — *Lotze*, 1820. bl. 33. Of het testament, dat op deszelfs naam gaat, echt zij. *ald.* bl. 27, 28. Schade door hem aan het Christendom gedaan. — *Seltenreich*, 1816. bl. 25, 26. Het goede door hem gesticht. *ald.* bl. 316.

MUHAMMEDANEN. Om het Christendom ingang bij hen te doen vinden, dient men zich in alle onverschillige dingen naar hunne zeden en gewoonten te schikken. — *Lotze*, 1820. bl. 5 — 8. En alles, wat in Muhammeds leer waarheid is, te bevestigen. *ald.* bl. 8 — 13. Men moet hen bekend maken met den mensch en deszelfs bestemming. *ald.* bl. 14 — 16. Met de noodzakelijkheid van zedelijke verbetering en vergeving van zonde. *ald.* bl. 17 — 19. En met het gezag, door Muhammed zelve toegekend aan vroegere Goddelijke openbaringen. *ald.* bl. 19 — 23. Noodige behoedzaamheid omtrent de plaats, waar, en de secte, bij welke men aan hunne bekeering wil arbeiden. *ald.* bl. 24 — 28. Hunne onkunde is geen onoverkomelijk beletsel. *ald.* bl. 29 — 31. Welke voorbereidende kundigheden zendingen, die met vrucht onder hen arbeiden zullen, behooren te bezitten. *ald.* bl. 31 — 34. Welke landen en streken daartoe het verkieslijkst

MUHAMMEDANEN.

lijkst zijn. — *Lotze*, 1820. bl. 34 — 37. Het vervaardigen van eene beknopte systematische ontwarring van de leer, die in den Coran vervat is, aangeprezen. *ald.* bl. 37 — 39. Alsmede het verspreiden onder hen van grootere of kleinere gedeelten der Heilige Schrift. *ald.* bl. 39 — 41.

MÜLLER. Diens merkwaardig gezegde aangaande CALVIJN. — *de Geer*, 1831. bl. 347*.

MUNTINGHE. Welke voorzigtigheid hij noodig acht bij het onderling vergelijken van DAVIDS geschiedenis en Psalmen. — *Stronck*, 1827. bl. 42, 43. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 37.

MUNZER (THOMAS). Zie BOERENKRIJG.

MUSCULUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 54, 90, 91, 105. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

MYCONIUS. Een der beste vrienden van ZWINGLI, en medewerker van dezen tot de Hervorming. — *de Geer*, 1831. bl. 316*, 317*.

MYSTERIËN der Ouden. Hoe over dezelve, door sommigen verkeerdelijk met het Christendom vergeleken, moet geoordeeld worden. — *van Hengel*, 1811. bl. 103. **WARBURTONS** gevoelen nopens dezelve. — *Valk*, 1812. bl. 46. Zie ook **VERBORGENHEDEN**.

MYSTICISMUS (Het) kan niet duurzaam zijn, en derhalve aan het protestantismus ook geen blijvend nadeel toebrengen. — *Huët*, 1832. bl. 52*.

MYSTIKEN. In de meest bedorvene tijden des Christendoms waren zij nog voorbeelden van de heilrijke kracht des Evangelies. — *Seltenreich*, 1816. bl. 254.

MYTHOLOGIE. Zie FABELLEER.

N.

NACHTIGAL. Kort en beoordeelend verslag van zijne « Gesänge DAVIDS und seiner Zeitgenossen, nach der Zeitfolge geordnet und neu bearbeitet (Leipzig 1766) », alsmede van zijne « Psalmen, gesungen vor DAVIDS Thronbesteigung, oder in Beziehung auf seine frühere Lebensperiode, uebersetzt und neu bearbeitet, mit historischen Einleitungen und Anmerkungen (Halle 1797) ». — *Stronck*, 1827. bl. 266 — 274.

NAHUM. Zijne profetie, als eene profetie der volken, hoogst opmerkelijk. — *Royaards*, 1821. bl. 264.

NATURALISTEN. Wie door deze benaming verstaan worden. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 37*, 66. Waarop hun stelsel nederkomt. *ald.* bl. 38, 66. Vruchteloosheid van hunne pogingen tegen het Christendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 32, 220, 221.

NAZARENERS EN EBIONITEN. Oorsprong dezer secten. — *Hauff*, 1829. bl. 78 — 80.

NEANDER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25.

NEBUKADNEZAR. Opmerking omtrent zijn manifest. — *Royaards*, 1821. bl. 19. Hoe de onregelmatigheid van het door hem opgerigte beeld te verklaren. *ald.* bl. 51. Hoe zijne afgoderij overeen te brengen met zijne betuigingen omtrent **JEHOVA**. *ald.* bl. 169, 170. Waarom God zijnen wil aan hem door eenen droom openbaarde. *ald.* bl. 252.

NEU.

NEUMANN. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

NIEMEYER. Beoordeeling van hetgeen, betreffende de onderscheiding van het tijdelijke en plaatselijke van het algemeen geldende in het Christendom, wordt voorgeslagen in zijne « Briefe an Christliche Religionslehrer, II. Sammlung ». — *Nalezing*, 1816. bl. 21. Zijne aanmerking nopens de uitstorting des Heiligen Geestes over de de Apostelen. — *Metger*, 1816. bl. 13, 14.

NOESSELT. Zijne behartigenswaardige aanmerking nopens de goddelijke ingeving des Bijbels. — *van der Willigen*, 1826. bl. 115*.

NOODLOT. Het denkbeeld daarvan bij de Heiden-sché wijsgeeren met hunne begrippen van de Voorzienigheid vereenigd. — *Valk*, 1812. bl. 67.

NOORDSCHE VOLKEN. Hunne invallen in het Romeinsche Rijk dienden tot uitbreiding des Christendoms. — *Seltenreich*, 1816. bl. 206, 364. Door het Christendom ontvingen zij de eerste beginselen van wetenschap en beschaving. *ald.* bl. 298, 299.

O.

OBADJA. Het karakter van zijne profetiën opgegeven. — *Royaards*, 1821. bl. 205.

OCHINUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

OECOLAMPADIUS. Een vriend en uitmuntend medehelper van ZWINGLI, even als MELANCHTHON van LUTHER. — *de Geer*, 1831. bl. 318* — 320*. Mede betrokken, maar bezadigd, in den zoogenaamden Sacramentsstrijd. *ald.* bl. 99.

OECU.

OECUMENIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 16, 51, 53. *Bergsma*, 1832. bl. 35, 36, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148 — 162.

OFFERS. Hoe door dezelve, in de Mozaïsche godsdienst, de vergeving van zonden gerekend werd te worden te weeg gebracht. — *Seltenreich*, 1815. bl. 62, 63. *Vinke*, 1835. bl. 411. Waarom de dood van JEZUS wordt voorgesteld als een offer. — *Seltenreich*, 1815. bl. 61. *van Heijningen*, 1817. bl. 80 — 84. *Vinke*, 1835. bl. 406 — 426. Zie ZOENOFFERS. Van der Apostelen zoo menigvuldige voorstelling van den Zaligmaker als een offer voor de zonden ligt de kiem in deszelfs eigene voorstellingen. — *Vinke*, 1835. bl. 406 — 409. Nogtans stellen zij den Oneindige geenszins voor als eene vertoornde godheid, die door offers moest bevredigd worden, en die, dewijl door den dood van JEZUS aan hare wrekende gerechtigheid voldaan is, door dien dood is bewogen geworden, om de zonde te vergeven. *ald.* bl. 413 — 417, 421 — 424.

OMWENTELINGEN. De grootste zijn in het Oosten door koninginnen en den priesterstand bewerkt. — *Royaards*, 1821. bl. 146. Dezelve dienden in de middeleeuwen mede tot uitbreiding van het Christendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 215, 216.

ONFEILBAARHEID. In welken zin dezelve aan de Evangelisten al en niet kan worden toegekend. — *van der Willigen*, 1826. bl. 132, 133. Zie ook EVANGELISTEN.

ONGELOOF. Hetzelve is nooit onbeschrroomder te voor-

ONGELOOF.

voorschijn gekomen, dan in onze dagen. — *van Hengel*, 1811. bl. 191. Deszelfs uitwerksel was te allen tijde en is nog overhelling tot bijgeloof en dweeperij. — *Seltenreich*, 1816. bl. 347 — 349.

ONSTERFELIJKHEID der ziel. Zie *LEVEN*, *ZIEL*.

ONVERMOGEN van den mensch tot het goede.

Hoe de Bijbel dit voorstelt. — *de Keizer*, 1815. bl. 163 — 165. Verband daarvan met de leer der schuldvergeving uit genade. *ald.* bl. 165 — 168. Zie ook *BEDERF*.

ONVERSCHILLIGHEID omtrent godsdienstige begrippen is hoogst onredelijk. — *Valk*, 1812. bl. 271. Zie ook *INDIFFERENTISME*.

OORDEEL (Laatste). Het zal worden aangekondigd door een' der voornaamste Engelen. — *Herringa*, 1811. bl. 101. Bij hetzelfde zal *CHRISTUS* zich van Engelen bedienen. *ald.* bl. 54 — 61. Wat nopens hetzelfde geleerd wordt in het Evangelie van *JOHANNES*. — *Reddingius*, 1822. bl. 133 — 137. *de Keizer*, 1822. bl. 93, 94. Wat *PAULUS* nopens hetzelfde leert in zijne redevoeringen, alsmede in den brief aan de Romeinen en dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 232, 233. *van Heijningen*, 1817. bl. 109.

OORDEELKUNDE. Van dezelve, zelfs van critische conjecturen mag men zich bedienen, ten einde de ware lezing der Heilige Schrift te bepalen: doch men behoort daarbij met gematigdheid te werk te gaan, en zich te binden aan regelen, die een regt gebruik waarborgen en tegen misbruik vrijwaren. — *van der Willigen*, 1826. bl. 140, 153 — 160. De Bijbelsche oordeel-

OORDEELKUNDE.

deelkunde, ofschoon wel eens misbruikt, heeft der waarheid meer voordeel dan schade toegebragt. — *Dahler*, 1830. bl. 1, 2.

OORLOGEN. Door middel van dezelve is in de middeleeuwen het Christendom op verschillende wijzen uitgebreid. — *Seltenreich*, 1816. bl. 210, 211. Het Evangelie verbiedt het oorlogvoeren niet. *ald.* bl. 278 — 280. Zie **KRUISTOGTEN**.

OOSTERLINGEN. Het eigenaardige van hunne namen. — *Royaards*, 1821. bl. 150, 151.

OOSTERSCHE TAAL. Zie **TAAL**.

OOTMOEDIGHEID. Aangaande deze deugd, op welke het Evangelie aandringt, vindt men niets bij de Heidensche wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 125. Zie **WIJSGEEREN**.

OPENBARING. Eene Goddelijke openbaring kan geene verborgenheden leeren, welke strijden tegen de rede. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 100 — 107. Verklaringen deswegens van een aantal bezadigde godgeleerden. *ald.* bl. 100* — 103*. Gods oogmerk met het schenken van dezelve. — *Bijdragen*, 1814. bl. 164. Zij maakt een geheel uit, van hetwelk geen deel kan gemist worden. — *de Keizer*, 1815. bl. 155. Dit bewijst hare Goddelijke herkomst. *ald.* bl. 156. Haar Goddelijke oorsprong, wat betreft de schriften des Nieuwen Verbonds. — *de Keizer*, 1817. bl. 39 — 43. En wat betreft de schriften des Ouden Verbonds. *ald.* bl. 56 — 58. Geschiedenis en bestemming der Goddelijke openbaring. *ald.* bl. 32 — 34.

Verschil over het begrip van openbaring. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 1 — 4. Vierderlei
zin

OPENBARING.

zin, in welken men van Goddelijke openbaring spreekt. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 5, 6. Het begrip van openbaring is historisch. *ald.* bl. 6, 7. Indien men hierbij aan geene ontdekking van Gods wege, op eene bovennatuurlijke wijze, denken wil; is de benaming van openbaring hoogst ongepast. *ald.* bl. 34, 35. De noodzakelijkheid en het aanwezen eener Goddelijke openbaring opgemaakt uit de redevoeringen van *PAULUS*, alsmede uit den brief aan de Romeinen en uit dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 29, 30. In welken zin *JEZUS* en de Apostelen hunne leer aan Goddelijke openbaring toekenden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 134. *Donker Curtius*, 1827. bl. 30—36. Onderscheid tusschen openbaring en ingeving. — *Molenaar*, 1819. bl. 41. Tusschen openbaring en Bijbel. — *Huët*, 1832. bl. 11*, 12*, 32*, 33*. *JEZUS* en de Apostelen hebben een vrij onderzoek der openbaarde leer toegestaan en aanbevolen. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 75—89. Zie *REDE*. Ook ten aanzien dier leerstukken der openbaring, welke voor de rede onbegrijpelijk zijn, moet en kan deze geen' afstand doen van het recht van onderzoek. *ald.* bl. 93, 94. Door de openbaring is de rede wel te hulp gekomen, maar zijn dezer grenzen niet uitgezet. — *Huët*, 1832. bl. 73, 74*.

OPENBARING VAN JOHANNES. Echtheid van dit geschrift. — *Hauff*, 1829. bl. 186—193. Door *JUSTINUS Martyr* wordt hetzelfde aangehaald als een werk van den Apostel *JOHANNES*. — *van Heyst*, 1834. bl. 217. Ook door *ORIGENES* wordt het

OPENBARING VAN JOHANNES.

het aan dezen toegekend. — *van Heyst*, 1834. bl. 112*. Aanmerkingen nopens de geheel bijzondere wijze, waarop EUSEBIUS het in zijnen Canon vermeldt. *ald.* bl. 110 — 115. Of CAJUS Presbyter deszelfs echtheid bestreden hebbe, is nog twijfelachtig. *ald.* bl. 251, 252. In de vierde eeuw werd het door de meeste Grieksche leeraars verworpen. *ald.* bl. 285, 287. Waarom het door sommigen der eerste Christenen verworpen en aan CERINTHUS toegeschreven is. *ald.* bl. 250 — 252. *Seltenreich*, 1816. bl. 44, 325. In hetzelfde zijn verscheidene taalkundige fouten. — *van der Willigen*, 1826. bl. 121. Waaruit dit te verklaren is. — *Hauff*, 1829. bl. 188.

OPENBARING VAN PETRUS. Aanmerkingen nopens dit geschrift, door EUSEBIUS onder de bestredene (*υβθα*) gerangschikt. — *van Heyst*, 1834. bl. 136 — 138.

OPENBARINGEN (Goddelijke). Die, welke door Engelen, en die, welke door den Heiligen Geest gegeven werden, zijn door LUCAS onderscheiden. — *Heringa*, 1811. bl. 216. Het belangrijke van kleine bijzonderheden in dezelve, ten bewijze van hare Goddelijkheid, *ald.* bl. 223. Waardij der openbaringen des Ouden en des Nieuwen Verbonds. — *de Keizer*, 1817. bl. 62 — 66. Echtheid en geloofwaardigheid der schriften, waarin die openbaringen en derzelver geschiedenissen vervat zijn. *ald.* bl. 73 — 80. Gebruik door PAULUS gemaakt van de schriften, welke de openbaringen des Ouden Verbonds behelzen. — *van Tricht*, 1817. bl. 46 — 54. Zie **VERBOND**. Plaatsen uit den Coran, betreffende vroegere openbaringen.

OPENBARINGEN (Goddelijke).

gen. — *Lotze*, 1820. bl. 21, 22.

OPSTANDING DER DOODEN. Eene leer der openbaring, tegen welke geene bedenkingen der rede gelden kunnen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 165. Om deze leer zijn de Apostelen door Joden en Heidenen aangerand en bespot. — *Seltenreich*, 1816. bl. 43. Zij komt in de schriften des Ouden Verbonds reeds voor. — *de Keizer*, 1817. bl. 69. Wat nopens de opstanding der dooden geleerd wordt in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 130 — 135. *de Keizer*, 1822. bl. 92. Wat PAULUS nopens dezelve voordraagt in zijne redevoeringen, alsmede in den brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 208 — 210. *van Tricht*, 1817. bl. 231, 232. In zijne brieven aan de Corinthers. — *de Geer*, 1826. bl. 84 — 99. Noodwendigheid van het geloof aan de opstanding voor het geloof aan de onsterfelijkheid der ziel. — *van Heijningen*, 1817. bl. 110, 111. Verdediging van hetzelfde tegen de bedenkingen van WEGSCHEIDER. — *de Keizer*, 1817. bl. 211 — 214.

OPSTANDING VAN JEZUS. De verscheidenheid der verhalen omtrent de Engelenverschijning bij dezelve is niet onnatuurlijk, ja bevestigt de geloofwaardigheid der Evangelisten. — *Heringa*, 1811. bl. 179 — 181. Waarom bij die gebeurtenis Engelen moesten tegenwoordig zijn. *ald.* bl. 187 — 192. In hunne openlijke redevoeringen hielden de Apostelen zich bovenal bezig met het bevestigen van JEZUS opstanding. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 82. Hoog belang dier gebeurtenis. — *van Heijningen*, 1817. bl. 85, 86. Zie JEZUS

CHRIS-

OPSTANDING VAN JEZUS.

CHRISTUS. Aanmerkingen nopens de bestemming van het tijdvak tusschen 's Heilands opstanding en hemelvaart. — *Vinke*, 1835. bl. 215, 219, 222 — 230.

ORIGENES prees de vrijwillige armoede aan. — *Bijdragen*, 1814. bl. 229. Zijne getuigenis omtrent de spoedige uitbreiding des Christendoms. — *Seltenreich*, 1816. bl. 310, 311. Hij zag daarin de hand van God. *ald.* bl. 350. Hij gaf een voorbeeld van het wederstreven der natuur, waartegen hij naderhand waarschuwde. *ald.* bl. 59, 329. Hij keurde het moedwillig martelaarschap sterk af. *ald.* bl. 342. Zijne ijverige werkzaamheid. — *Bergsma*, 1832. bl. 7, 8. Zijne verdienstelijkheid omtrent de godgeleerde wetenschappen. — *van Heyst*, 1834. bl. 254, 255. Wat hij oplevert voor de kennis der geschiedenis van den Canon des Nieuwen Testaments. *ald.* bl. 255 — 261. LUTHERS ongunstig oordeel over deszelfs allegorische schriftverklaring. — *Otto*, 1832. bl. 89. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 6, 7, 15, 51, 52. *Bergsma*, 1832. bl. 9 — 11, 128*, 130*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 144 — 146, 148 — 162.

OSIANDER (LUC.). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

OSTERWALD. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

OVEREENSTEMMING van het meer ontwikkelde onderwijs der Apostelen aangaande het lijden en sterven van Jezus tot vergeving der zonden en zaligheid, met het onderwijs van hunnen Meester

OVEREENSTEMMING.

ter deswegens. — *Vinke*, 1835. bl. 235, 236.

Zie APOSTELN EN JEZUS CHRISTUS. Onderscheidene aanwijzing van die overeenstemming en ontwikkeling. *ald.* bl. 381 — 462. In de overeenstemming van de leer van Jezus en van het onderwijs der Apostelen, aangaande zijn lijden en sterven tot vergeving der zonden en zaligheid, ligt een allezins voldoende grond tot onze overtuiging en vertroosting. *ald.* bl. 463 — 469. Overeenstemming der zoogenaamde ketters met de algemeene Kerk, ten opzichte van den Canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 380 — 386.

OVEREENSTEMMING DER EVANGELISTEN. Zie HARMONIE.

OVERHEID. Leer van JEZUS en de Apostelen nopens het ontzag en de gehoorzaamheid jegens haar. — *Seltenreich*, 1816. bl. 98, 99. Onderwerping en gehoorzaamheid aan haar, door Christenen te betoonen en betoond. *ald.* bl. 264. *de Keizer*, 1817. bl. 71, 278. Hare pligten, door PAULUS opgegeven. *ald.* bl. 277. *van Tricht*, 1817. bl. 220.

OVERLEVERING (Kerkelijke). Met betrekking tot den Canon des Nieuwen Testaments is zij de getuigenis der Christelijke oudheid aangaande de vorming, het gebruik en de vaststelling van denzelfden. — *van Heyst*, 1834. bl. 324, 325. Zij is dus niets anders dan het licht der geschiedenis, waarbij men moet oordeelen over de echtheid en den Apostolischen oorsprong dier Schriften. *ald.* bl. 325, 326. Hoog gewigt van de getuigenis dezer overlevering met betrekking tot

OVERLEVERING (Kerkelijke).

de echtheid en de achtbaarheid van de schriften des Nieuwen Testaments; daar zij eene overlevering is, welke tot den tijd der Apostelen opklimt. — *van Heyst*, 1834. bl. 388 — 392. Buiten haar zou men in deze wel nimmer tot zekerheid hebben kunnen geraken. *ald.* bl. 326 — 330.

OVERSTE DEZER WERELD. Met deze benaming wordt, naar het spraakgebruik des Nieuwen Testaments, de Duivel bedoeld. — *Vinke*, 1835. bl. 49, 70, 140, 141.

OVERTUIGING van plicht, door **PAULUS** geloof genoemd, moet des Christens gedrag besturen. — *van Heijningen*, 1817. bl. 147 — 150.

OVERZETTINGEN (De oude) volgen, in het opgeven van de opschriften der Psalmen, doorgaans de LXX. — *Stronck*, 1827. bl. 24. Zie ook **PSALMEN**.

P

PALM (VAN DER). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 16, 17, 51, 58, 97 — 100. *Bergsma*, 1832. bl. 114, 115, 127*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 138 — 141.

PAMPHILUS, leerling van **ORIGENES** en vriend van **EUSEBIUS**. Zijne verdiensten. — *van Heyst*, 1834. bl. 32, 33.

PANTHEÏSME (Een verfynd) wordt in onze dagen onbeschroomd voortgeplant. — *van Hengel*, 1811. bl. 191.

PAPIAS. Aanmerkingen nopens de ongunstige oordeelvelling van **EUSEBIUS** hem aangaande. — *van Heyst*,

PAPIAS.

Heyst, 1834. bl. 117, 118. Zijne bekendheid met sommige schriften des Nieuwen Testaments *ald.* bl. 204.

PARABELEN. Zie **GELIJKENISSEN.**

PARADIJS. Beteekenis van dit woord. — *van der Willigen*, 1811. bl. 35. Niet de staat der dooden in het gemeen, maar het verblijf der gelukzaligen wordt er door aangeduid. *ald.* bl. 121. Gevoelens der Joden omtrent hetzelfde. — *Bijdragen*, 1814. bl. 15.

PAREUS (DAVID). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 79, 128*, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 142 — 144, 169 — 172.

PARTIJEN. Zie **GODSDIENSTPARTIJEN, VERDEELDHEDEN.**

PASCHA. Hetzelfde kan tot de instelling des Avondmaals aanleiding gegeven hebben. — *van Hengel*, 1811. bl. 108. Het is afgeschafft door het Christendom. *ald.* bl. 109, 110. Voortreffelijkheid van het Avondmaal boven het Pascha. *ald.* bl. 159.

PAULICIANEN. Bij hen, die voor ketters gehouden werden, bleef de Evangelieleer nog het meest in hare zuiverheid bewaard. — *Seltenreich*, 1816. bl. 24*. Zij verdedigden zich met de Heilige Schrift. *ald.* bl. 229.

PAULUS de Apostel. Overeenkomst zijner geschiedenis in de brieven en de Handelingen der Apostelen. — *Bijlage*, 1818. bl. 53 — 66. Vergelijking van het verhaal zijner bekeering, door **LUCAS**, en van de opgaven dienaangaande door hem zelven. — *de Keizer*, 1817. bl. 50 — 55.

PAULUS de Apostel.

Wanneer hij den Heiligen Geest zou ontvangen hebben. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 128. Hij had veel te danken aan de berigten van PETRUS en JACOBUS. — *van Hengel*, 1811. bl. 61*. De instelling des Avondmaals werd met gewigtig oogmerk onmiddellijk aan hem medegedeeld. *ald.* bl. 62. Zijne diensten ter uitbreiding van het Christendom onder de Heidenen. *Seltenreich*, 1816. bl. 8, 9. EUSEBIUS alleen berigt, dat hij uit de gevangenschap te Rome verlost is. — *Bijlage*, 1818. bl. 71. Onzekerheid van dit berigt. *ald.* bl. 88.

Zijn persoon en karakter. — *de Keizer*, 1817. bl. 1 — 4. *van Tricht*, 1817. bl. 18, 19. Schets van zijn karakter. — *Hanewinkel*, 1818. bl. 61, 62. PAULUS in zijne gezindheid en Apostolische waardigheid. — *van Tricht*, 1817. bl. 27 — 37. Zijne hooge ingenomenheid met de leer van JEZUS zoendood. — *de Keizer*, 1815. bl. 124, 125. Zijne nederigheid. — *Hanewinkel*, 1818. bl. 50 — 52. PAULUS een voorbeeld, hoe men zich, om anderen voor het Christendom te winnen, naar hen moet schikken in onverschillige zaken. — *Lotze*, 1820. bl. 6. Met wijsheid verzweeg hij te Athene sommige stukken van het Christendom. *ald.* bl. 21. Waarom te Corinthe zijne voordragt bespot werd. — *Bijdragen*, 1814. bl. 46. Tegenstrijdige lastering van hem, wederlegd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 102 — 104, 296.

PAULUS in zijne betrekking tot de andere Apostelen. — *van Tricht*, 1817. bl. 43 — 46. Hoe het schijnbaar verschil tusschen hem en JACOBUS

PAULUS de Apostel.

te verklaren. — *Seltenreich*, 1815. bl. 73. *van Heijningen*, 1817. bl. 114—116. Zie JACOBUS. Hoe over het verschil tusschen hem en PETRUS te oordeelen. Zie PETRUS. Zijne wijze van spreken en schrijven. — *de Keizer*, 1817. bl. 6. Waarom hij zich zoo zeer van Joodsche spreekvormen bedient. *ald.* bl. 7. Of zijne redevoeringen alzo, gelijk wij dezelve hebben, door hem uitgesproken, dan of ze slechts in deszelfs geest door LUCAS vervaardigd zijn. *ald.* bl. 8—15. *van Heijningen*, 1817. bl. 14—17. Overeenstemming der voordragt in zijne redevoeringen en zijne brieven. — *Bijlage*, 1818. bl. 43—49.

Het kenmerkende van zijn' stijl, en hoe daaruit blijkt, dat hij zijne brieven zelf geschreven heeft. — *Hanewinckel*, 1818. bl. 16—21. Waarschijnlijk bewaarde hij afschriften van zijne brieven. *ald.* bl. 22. Ongerijmdheid der gedachte, dat zijne brieven slechts zijne hoofddenkbeelden, maar door afschrijvers ontwikkeld, bevatten zouden. Zie BRIEVEN. De aanleg van zijn verstand en karakter, uit zijne geschiedenis opge maakt, stemt overeen met het eigendommelijke in zijne brieven. — *Bijlage*, 1818. bl. 35—40. Zijne brieven stellen hem voor als een' man van meer dan gewonen aanleg en geest. *ald.* bl. 9—12. Van een zeer levendig en vurig karakter. *ald.* bl. 12—14. Van eene zich altijd gelijk blijvende godsdienstige en zedelijke denkwijze. *ald.* bl. 15—20. Aan de hem eigene godsdienstige denkwijze beantwoordt de inhoud zijner brieven. *ald.* bl. 40—43. Zijne wijze van voordragt

PAULUS de Apostel.

dragt is eigendommelijk en karakteristiek. *Bijlage*, 1818 bl. 20—34. *van Heijningen*, 1817. bl. 12—14. Zijne brieven leveren onderscheidene voorbeelden op van eene, spraakkunstig beschouwd, minder juiste schrijfwijze, en van harde zamenvoeging van woorden, waardoor aan de perioden de behoorlijke vorm ontbreekt. — *van der Willigen*, 1826. bl. 121. Hoe veel hij vermogt, als hij zich van de schoonheden der redekunst bedienen wilde. — *Bijdragen*, 1814. bl. 47. *de Geer*, 1826. bl. 40. Welke geleerdheid en wijsbegeerte hij billijk verachtte. — *Seltenreich*, 1816. bl. 74*, 295, 296. Belangrijkheid zijner schriften voor de Christelijke geloofs- en zedeleer. — *van Tricht*, 1817. bl. 1—3. *van Heijningen*, 1817. bl. 9—12. Aard en voortreffelijkheid zijner geloofs- en zedeleer in de brieven aan de Corinthers. — *de Geer*, 1826. bl. 45—63. Zijne leer is gegrond op de leer des Ouden Verbonds, en moet als een geheel met dezelve beschouwd worden. *ald.* bl. 59.

Geloofsleer van PAULUS, opgemaakt uit zijne redevoeringen, alsmede uit den brief aan de Romeinen en uit dien aan de Gelaten, aangaande de Goddelijke openbaringen. — *de Keizer*, 1817. bl. 29—82. *van Tricht*, 1817. bl. 46—54. Aangaande God. — *de Keizer*, 1817. bl. 83—119. *van Tricht*, 1817. bl. 55—87. *van Heijningen*, 1817. bl. 22—44. Aangaande de redelijke schepselen. — *de Keizer*, 1817. bl. 120—149. *van Tricht*, 1817. bl. 117—138, 236—238. *van Heijningen*, 1817. bl. 91—95. Aangaande Jezus CHRISTUS en de verlossing door Hem,

PAULUS de Apostel.

Hem. — *de Keizer*, 1817. bl. 150 — 203. *van Tricht*, 1817. bl. 88 — 116. *van Heijningen*, 1817. bl. 72 — 90. Aangaande het geloof, als het eenige middel tot zaligheid. — *de Keizer*, 1817. bl. 191 — 197. *van Tricht*, 1817. bl. 167 — 181. *van Heijningen*, 1817. bl. 100 — 106. Aangaande hetgeen op het einde dezer huishouding zal plaats hebben. — *de Keizer*, 1817. bl. 208 — 219. *van Tricht*, 1817. bl. 227 — 235. *van Heijningen*, 1817. bl. 109 — 112. Geloofsleer van PAULUS, in de brieven aan de Corinthen, nopens de verlossing door JEZUS CHRISTUS. — *de Geer*, 1826. bl. 64 — 68. Nopens het hoog gezag van JEZUS CHRISTUS, als den Verlosser der menschen, en zijne betrekking tot zijne gemeente. *ald.* bl. 68 — 74. Nopens den Heiligen Geest en zijnen invloed op het geluk van zondaren. *ald.* bl. 75 — 83. Nopens de opstanding en het toekomstige leven, welke JEZUS belijders hebben te wachten. *ald.* bl. 84 — 99. Zie GELOOFSELEER.

Zedeleer van PAULUS, opgemaakt uit zijne redevoeringen, alsmede uit den brief aan de Romeinen en uit dien aan de Galaten. Over het karakter dier zedeleer. — *van Tricht*, 1817. bl. 193 — 195. Over de pligten jegens God. — *de Keizer*, 1817. bl. 226 — 233. *van Tricht*, 1817. bl. 205 — 208. *van Heijningen*, 1817. bl. 144 — 151. Jegens JEZUS CHRISTUS. — *de Keizer*, 1817. bl. 234 — 236. *van Tricht*, 1817. bl. 208 — 210. Jegens ons zelve. — *de Keizer*, 1817. bl. 236 — 250. *van Tricht*, 1817. bl. 210 — 214. Jegens anderen. — *de Keizer*, 1817. bl. 250 — 288. *van Tricht*, 1817. bl. 214 — 223.

van

PAULUS de Apostel.

van Heijningen, 1817. bl. 151 — 158, 165 — 169. Over het grondbeginsel der Christelijke zedeleer. — *de Keizer*, 1817. bl. 289 — 296. Over hare drangredenen. *ald.* bl. 296 — 304. *van Tricht*, 1817. bl. 192 — 204. *van Heijningen*, 1817. bl. 173 — 185. Over de hulpmiddelen der Christelijke zedeleer. — *de Keizer*, 1817. bl. 304 — 307. *van Tricht*, 1817. bl. 223 — 226. *van Heijningen*, 1817. bl. 186 — 199. Zedeleer van PAULUS in de brieven aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 100 — 176. Volledige en stelselmatige voorstelling van alle Christenpligten is niet te verwachten in deze brieven. *ald.* bl. 116, 117. Het geloof, de bron van alle Christelijke deugd. *ald.* bl. 101, 102. De bekeering, een hoofdvereischte tot Christelijke deugd. *ald.* bl. 103 — 105. De broederliefde, een echt kenmerk van Christelijke deugd. *ald.* bl. 106 — 115. Gezindheden, welke Evangeliedienaars bij hunne prediking bezielen moeten. *ald.* bl. 171 — 172. Over het bestaan en het gedrag van Christenleeraars in het bestuur van hunne gemeente. *ald.* bl. 123 — 145. Pligten van Christenen in hun maatschappelijk verkeer met elkander. *ald.* bl. 146 — 155. Huiselijke en bijzondere pligten der Christenen. *ald.* bl. 155 — 163. Drangredenen tot Christelijke deugdsbetrachting. *ald.* bl. 163 — 170. Hulpmiddelen tot getrouwe pligtsbetrachting. *ald.* bl. 170 — 176. Zie ZEDELEER.

PAULUS (Prof.). Verkeerde uitlegging van Bijbelplaatsen in zijne schriften. — *Heringa*, 1811. bl. 35, 54, 58, 125, 136, 142, 147, 160, 164, 168, 182, 185. *de Keizer*, 1815. bl. 73.

bl.

PAULUS (Prof.).

Metger, 1816. bl. 104*. *Seltenreich*, 1816.

II. bl. 36. Zijne uitlegkunde heeft thans grootendeels haar crediet verloren. — *Otto*, 1832.

bl. 95. Zijn verkeerd begrip nopens de besnijdenis. — *van Hengel*, 1811. bl. 107.

PELAGIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —

Fockens, 1832. bl. 51, 53, 102, 103. *Bergsma*, 1832. bl. 17, 18, 127*, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* 136 — 138. 148 — 162.

PELLICANUS. Vriend en medehelper van ZWINGLI.

— *de Geer*, 1831. bl. 319, 320*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. *Bergsma*, 1832. bl. 122.

PERERIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —

Bergsma, 1832. bl. 122.

PERPONCHER (DE). Zijn gevoelen nopens Rom.

VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 37. *Bergsma*, 1832. bl. 105.

PERSOONLIJKE (Het) in de brieven der Apostelen. Zie LEERSTELLINGEN, LEERWIJZE en VOORSCHRIFTEN.

PETRUS. In welke taal die Apostel zijne redevoering op den eersten Pinksterdag uitgesproken hebbe. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 73. Aanmerkingen nopens deze redevoering, en nopens die na de herstelling des kreupelgeborenen. —

Vinke, 1835. bl. 240 — 242. Hoe het verschil tusschen hem en PAULUS moet opgevat worden. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 85. *de Keizer*, 1817.

bl. 72. *van Tricht*, 1817. bl. 44, 45.

PETRUS (HET EVANGELIE VAN). Aanmerkingen

nopens dit geschrift, door EUSEBIUS onder de Ketterschriften gerangschikt. — *van Heyst*, 1834.

bl. 158 — 162.

PFAFF.

- PFAFF.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.
- PFEIFFER.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24.
- PHARIZEËRS.** Onderscheid tusschen hen, de Sadduceërs en de Esseërs. — *Bijdragen*, 1814. bl. 19. Hunne zedelijke bedorvenheid. *ald.* bl. 20. Hunne verslaafdheid aan de overlevering en werkeilichheid. *ald.* bl. 23.
- PHILASTRIUS**, op het einde der vierde eeuw Bisschop van Brescia. Zijne opgave van den Canon des Nieuwen Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 316 — 318.
- PHILO** de Jood schijnt aan het bestaan der Engelen getwijfeld te hebben. — *Heringa*, 1811. bl. 10.
- PHOTIUS.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII — *Bergsma*, 1835. bl. 120, 121.
- PIËTISTEN.** Beteekenis en gebruik dezer benaming. — *Otto*, 1832. bl. 8*.
- PINKSTERDAG** (Eerste Christelijke). Wat op denzelven gebeurd is. — *Metger*, 1816. bl. 23, 24, 58 — 61. De personen, op welke de Heilige Geest is uitgestort. *ald.* bl. 31 — 36. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 53 — 56. Waar dit gebeurde. — *Metger*, 1816. bl. 36, — 40. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 47 — 52. Geschiktheid van tijd en plaats *ald.* bl. 163 — 169. Hoe de vergaderden jegens elkander gezind, en waartoe zij bijeen waren. — *Metger*, 1816. bl. 40 — 45. Uitwendige verschijnsels bij de uitstorting des Heiligen Geestes. *ald.* bl. 45, 46. *Seltenreich*, 1816. II. bl.

PINKSTERDAG (Eerste Christelijke).

bl. 57 — 61. Beoordeeling van die verklaringen, welke in deze verschijnsels niets bovennatuurlijks erkennen. — *Metger*, 1816. bl. 46 — 51. Van die verklaringen, welke, schoon het bovennatuurlijke erkennende, in de voorstellingswijze verschillen. *ald.* bl. 51 — 58. Gezegde verschijnsels vergeleken met hetgeen plaats had bij den doop van JEZUS. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 74 — 76. Bij de wetgeving op Sinaï. *ald.* bl. 170 — 173. Zekerheid der Pinkstergebeurtenis. — *Metger*, 1816, bl. 121 — 127. Wat aangaande dezelve voorkomt in de oude voorspellingen. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 4 — 16, 131 — 139. In de gesprekken van JOHANNES den Dooper. *ald.* bl. 16 — 24. In die van den Zaligmaker. *ald.* bl. 25 — 45.

Hoe het te verstaan zij, dat de leerlingen van JEZUS vervuld werden met den Heiligen Geest. — *Metger*, 1816. bl. 65 — 71, 85 — 90. Beoordeeling der verschillende gevoelens nopens het spreken der Apostelen in andere talen. — *ald.* bl. 100 — 108. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 61 — 73, 100 — 104. Wat door de gave der talen te verstaan zij. — *Metger*, 1816. bl. 108 — 111. Zij was een blijvend geschenk, waarvan misbruik kon gemaakt worden. *ald.* bl. 112. Doel en nut dezer gave. *ald.* bl. 112 — 118. Waardij van dezelve, in vergelijking met andere gaven des Heiligen Geestes. *ald.* bl. 118, 119. Waarin de gave der profetie bestond. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 104 — 110. De gave der genezing. *ald.* bl. 110 — 112, 115. Onderscheidene uitwerkingen der buitengewone gaven. *ald.*
bl.

PINKSTERDAG (Eerste Christelijke).

bl. 113 — 119. De mededeeling des Heiligen Geestes was niet voorbijgaande, maar een blijvend voorregt. — *Metger*, 1816. bl. 139 — 142. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 79, 129, 182. De leerlingen van Jezus ontvingen bij de buitengewone ook de gewone gaven des Heiligen Geestes. — *Metger*, 1816. bl. 90 — 94. Mate des lichts, dat voor hen opging. *ald.* bl. 95, 96. Geheele hervorming van zedelijk bestaan, in hen bewerkt. *ald.* bl. 96 — 98. De wijze, waarop de gaven des Heiligen Geestes zijn medegedeeld, is onverklaarbaar. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 123. Die mededeeling was oogenblikkelijk. *ald.* bl. 124, 125. Van tijd tot tijd vermeerderende. *ald.* bl. 126, 127. Had meestal plaats na den doop. *ald.* bl. 128. Aanmerkelijke verandering, door het Pinksterwonder teweeggebracht in het verstand en de inzigten der Apostelen. *ald.* bl. 80 — 90. In hunne zedelijke gesteldheid. *ald.* bl. 91 — 100.

Gewigt en doel van het Pinksterwonder. — *Metger*, 1816. bl. 18 — 22, 61, 62. Die gebeurtenis had ten doel de verheerlijking van God en den Verlosser. *ald.* bl. 128 — 131. De inwijding der Apostelen tot hun werk, en de invoering van de bedeeeling des Heiligen Geestes. *ald.* bl. 132 — 136. Door de uitstorting des Heiligen Geestes werd Jezus ook onder zijne vijanden verheerlijkt. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 145 — 147. De mededeeling des Heiligen Geestes diende tot grondvesting der Christelijke Kerk op aarde. — *Metger*, 1816. bl. 142 — 164. En tot vorming van alle Christenen. *ald.* bl. 166 — 194.

Sel-

PINKSTERDAG (Eerste Christelijke).

Seltenreich, 1816. II. bl. 184—188. De Pinkstergebeurtenis eene belangrijke schakel in de buiten haar onvolledige keten der Evangelische gebeurtenissen. — *Metger*, 1816. bl. 196—199. Als eene oproeping aan Jezus leerlingen en het Joodsche volk kan zij slechts van God afgeleid worden. *ald.* bl. 199, 200. Als vervulling van Jezus belofte bevestigt zij deszelfs waarheid en trouw, en mitsdien de waarheid en de goddelijkheid zijner leer. *ald.* bl. 200, 201. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 139—149. Zij staft de waarheid en de goddelijkheid, van hetgeen de Apostelen geleerd en geschreven hebben. *Metger*, 1816. bl. 201—206. Zij is een zegel van dien Geest, welke aan alle Christenen ten deel valt. *ald.* bl. 206—212. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 184—191. De waarheid der Christelijke godsdienst bewezen uit het Pinksterwonder. *ald.* bl. 157—160, 192—194. De goddelijke oorsprong der Christelijke godsdienst bewezen uit het gebeurde op den eersten Pinksterdag. *ald.* bl. 194—197. Zie **GEEST** (Heilige).

PINKSTERFEEST. Of het Israëlitisch Pinksterfeest een feest der wetgeving dan wel een oogstfeest ware. — *Metger*, 1816. bl. 27—31. Het was een zeer plegtig feest. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 161. Juist geschikt ter invoering der nieuwe godsdienst. — *ald.* bl. 162, 163. Groote toevloed van menschen op hetzelfde *ald.* bl. 166*. Het Christelijk Pinksterfeest niet minder gewichtig dan de feesten van Jezus geboorte, opstanding en hemelvaart. — *Metger*, 1816. bl. 21.

PISCATOR. Zijn gevoelen nopens. Rom. VII. —
Bergs-

PISCATOR.

Bergsma, 1832. bl. 72, 73, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 173 — 177.

PLAATSBEKLEEDEND. Als zoodanig wordt Jezus lijden en dood in het Evangelie voorgesteld. — *de Keizer*, 1815. bl. 78 — 81. *Vinke*, 1835. bl. 142 — 145, 256, 260, 348 — 352, 360, 366, 410 — 413, 418, 419. Zie ook JESUS CHRISTUS, RANTSOEN, VERGEVING der zonden, VERZOENING, ZOENOFFERS.

PLAATSELIJKE (Het) in de leerstellingen en voorschriften van Jezus en de Apostelen. Zie LEERSTELLINGEN, LEERWIJZE, VOORSCHRIFTEN.

PLACETTE. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56. *Bergsma*, 1832 bl. 121.

PLANCK. Zijne juiste aanmerkingen nopens hetgeen de nieuwe wijsgeerte zich aanmatigt ten opzichte der Christelijke godsdienstleer. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 64 — 66.

PLATO schrijft de schepping aan eene Oppergodheid toe. — *Valk*, 1812. bl. 47. Dringt echter op vereering van zon en starren aan. *ald.* bl. 55. Betoogt de Voorzienigheid uit Gods volmaaktheden. *ald.* bl. 61. Erkent, dat de Voorzienigheid ook over het kleine gaat. *ald.* bl. 68. Geeft den grond op, waarom velen de leer der Voorzienigheid verwerpen. *ald.* 1812. bl. 79. Leert, hoe men over de rampen des deugdzamen oordeelen moet. *ald.* bl. 80. Zijne goede denkbeelden nopens het wezen der godsdienst. *ald.* bl. 95. Veroorlooft, of wil zelfs ingevoerd hebben dingen, die met ware zedelijkheid strijdig zijn. *ald.* bl. 99. Het door hem voorgestelde zedelijk grondbe-

PLATO.

beginsel met dat van Jezus en de Apostelen vergeleken. *Valk*, 1812. bl. 106 — 110. Hoe hij de deugd beschrijft. *ald.* bl. 107. Zijne leer omtrent het gebed. *ald.* bl. 116, 117. Omtrent den eed. *ald.* bl. 123. Omtrent het loon der deugd. *ald.* bl. 204. Hoe hij zich uitlaat over de onsterfelijkheid der ziel. *ald.* bl. 212. Over den staat na den dood, als een' staat van vergelding. *ald.* bl. 230, 231. Over de gelukzaligheid der toekomst. *ald.* bl. 236—237. Over den invloed der hope op dezelve. *ald.* bl. 245. Zijne voorschriften door ROUSSEAU beneden het Evangelie gesteld. *ald.* bl. 267.

PLATONISTEN (De Nieuw-). Op hunne godsdienstige begrippen had vermoedelijk het Christendom reeds invloed. — *Valk*, 1812. bl. 49*. Met welk oogmerk zij de geschiedenis van APOLLONIUS van Tyane en die van PYTHAGORAS verduidelijkt hebben. — *Seltenreich*, 1816. bl. 137*. Zij zochten de menschen diets te maken, dat, hetgeen het Christendom leerde, reeds door de wijsgeeren geleerd was. *ald.* bl. 239*.

PLEGTIGHEDEN. Vergelijking van Doop en Avondmaal met de plegtigheden der ouden. — *van Hengel*, 1811. bl. 106, 160 — 164. Met de Mozaïsche plegtigheden. *ald.* bl. 159. Deze waren opvoedingsmiddelen voor vroeger tijdperk. *ald.* bl. 111. En zijn door Jezus en de Apostelen afgeschaft. *ald.* 109 — 111. Waarom in het Christendom plegtigheden niet geheel kunnen gemist worden. *ald.* bl. 108. Waarom eene menigte van dezelve het Christendom benadeelen moest. — *van Heijningen*, 1817. bl. 163, 164. Zie ook SACRAMENTEN.

PLIGTEN,

PLIGTEN, in het Evangelie van JOHANNES voorgescreven, jegens God. — *de Keizer*, 1822. bl. 97 — 190. Jegens JEZUS CHRISTUS. — *Reddingius*, 1822. bl. 146 — 150. *de Keizer*, 1822. bl. 100 — 142. Jegens anderen. — *Reddingius*, 1822. bl. 151 — 160. *de Keizer*, 1822. bl. 110 — 121. Jegens ons zelven. — *Reddingius*, 1822. bl. 161 — 164. *de Keizer*, 1822. bl. 102 — 110. Door JOHANNES voorgeschreven in zijne brieven. — *de Keizer*, 1813. bl. 108 — 143. Zie ook GOD EN JEZUS CHRISTUS.

Welke pligten PAULUS in het algemeen voorschrijft in zijne redevoeringen, alsmede in den brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *van Heyningen*, 1817. bl. 138 — 144. Jegens God. — *de Keizer*, 1817. bl. 226 — 233. *van Tricht*, 1817. bl. 205 — 208. *van Heyningen*, 1817. bl. 144 — 151. Jegens JEZUS CHRISTUS. — *de Keizer*, 1817. bl. 234 — 236. *van Tricht*, 1817. bl. 208 — 210. Jegens ons zelven. *de Keizer*, 1817. bl. 236 — 250. *van Tricht*, 1817. bl. 210 — 214. Jegens anderen. — *de Keizer*, 1817. bl. 250 — 238. *van Tricht*, 1817. bl. 214 — 223. *van Heyningen*, 1817. bl. 151 — 158, 165 — 169. Zie ook GOD EN JEZUS CHRISTUS. Welke pligten PAULUS in de brieven aan de Corinthers voorschrijft aan Evangeliedienaars. — *de Geer*, 1826. bl. 117 — 135. Aan Christenen, beschouwd als leden der gemeente. *ald.* bl. 135 — 145. In hun maatschappelijk verkeer met elkander. *ald.* bl. 146 — 155. In den huiselijken staat en bijzondere omstandigheden. *ald.* 155 — 163. Zie ook ZEDELEER.

PLINIUS

PLINIUS de Oude. Hij veroorlooft den zelfmoord.
— *Valk*, 1812. bl. 136*.

PLINIUS de Jonge. Hij gewaagt van de Avondmaalsviering der eerste Christenen. — *van Hengel*, 1811. bl. 129, 132*. Veroordeelt den zelfmoord niet. — *Valk*, 1812. bl. 136*.

PLUTARCHUS. Zijn gezegde wegens de Goddelijke alomtegenwoordigheid. — *Valk*, 1812. bl. 35. Zijne verklaring wegens het gevoelen der dichters, wijsgeeren en wetgevers nopens de Godheid. *ald.* bl. 36. Hij leert, dat er slechts ééne Godheid is, welke onder verschillende namen gediend wordt. *ald.* bl. 51. Zijne denkbeelden aangaande de Voorzienigheid niet zuiver. *ald.* bl. 65. Hij stelt echter de reden van het soms tijds lang uitblijven van de straf der boozen zeer juist voor. *ald.* bl. 83. Zijne goede opmerking omtrent het gebed. *ald.* bl. 119. Hoe hij den oorsprong des zedelijken bederfs opgeeft. *ald.* bl. 166. Hij acht belijdenis van zonde noodig. *ald.* bl. 174. Zijne verklaringen aangaande de onsterfelijkheid der ziel. *ald.* bl. 209, 217, 218. En aangaande de gelukzaligheid des toekomstigen levens. *ald.* bl. 230, 231.

POIRET. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

POLUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25, 31. *Bergsma*, 1832. bl. 123*.

POLYCARPUS ontweek prijsselijk de vervolging, maar betoonde zich echter, toen hij derzelver slagtoffer werd, den voorbeeldigsten martelaar. —

POLYCARPUS.

Seltenreich, 1816. bl. 342. Zijn voortreffelijke brief aan de gemeente te Philippi, ongeveer in het jaar 117 geschreven, vertoont duidelijke sporen van bekendheid met verscheidene schriften des Nieuwen Testaments, en inzonderheid met den eersten brief van PETRUS. — *van Heyst*, 1834. bl. 199 — 202.

POPULAIRE BEWIJSTRANT. Waarom Jezus en de Apostelen zich van denzelfen bedienden. Zie **BEWIJSTRANT**.

PORPHYRIUS bestreed reeds in de derde eeuw de echtheid van het boek Daniël, doch werd door anderen en door HIERONYMUS wederlegd. — *Royaards*, 1821. bl. 26.

PORTNER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57, 96, 97.

PÖSCHEL. Hoe hij, ofschoon met een verkeerd doel, echter op zich zelf naar waarheid, zich nitlaat over het begrip, hetwelk men naar den Bijbel zich van openbaring vormen moet. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 35, 36. Volgens hem hebben Jezus en de Apostelen hunne leer wel voorgesteld als eigenlijk gezegde openbaring; maar is die leer in strijd met de leer der rede; ja is alle vereeniging van beiden onmogelijk, zoo lang men het Christendom als eene hoogere causaliteit beschouwt; en moet het Christendom in godsdienst der rede overgaan. *ald.* bl. 57 — 60. Waartoe, volgens hem, ten opzichte van het geopenbaarde, de rede al en niet bevoegd is. *ald.* bl. 98*.

PREDIKAMBT. Zie **EVANGELIEBEDIENING, GEMEENTE EN LEERAARS.**

PRI-

PRIËRIAS (SYLVESTER), een onbekwaam tegenstander van LUTHER. — *de Geer*, 1831. bl. 63.

PRIESTLEY. Zijne aanmerkingen nopens de geloofwaardigheid der Evangelieën. — *van der Willigen*, 1826. bl. 100, 101.

PROFETEN (Oude). Trapsgewijze voortgang van hunne ontdekkingen nopens den Messias. — *de Keizer*, 1815. bl. 101. Waaruit het te verklaren zij, dat zij, in denzelfden bundel, nu in den eersten en dan wederom in den derden persoon spreken. — *Royaards*, 1821. bl. 35, 36. Hoofdtrekken van het karakter der Israëlitische Profeten. *ald.* bl. 200, 201. Het eigenaardige van hunne uitzigten, en van welk standpunt zij moeten beoordeeld worden. *ald.* bl. 214 — 216. JEHOVA schikte zich in elk tijdperk ook naar de geestelijke en zedelijke behoeften der Profeten zelve. *ald.* bl. 223. Voorbeelden daarvan in de ontdekkingen aan DAVID, EZECHIËL en DANIËL. *ald.* bl. 224, 250. Voorbeelden daarvan in de ontdekkingen aan de overige Profeten. *ald.* bl. 234 — 236. Vergelijking der overige Profeten met DANIËL. *ald.* bl. 200 — 237. De eene Profeet is, als dichter beschouwd, veel voortreffelijker dan de andere. — *van der Willigen*, 1826. bl. 122.

PROFETEN (Christen-). Welke gaven hun medegedeeld, en waarin zij werkzaam waren. — *Seltenreich*, 1816. II. bl. 105 — 110, 120.

PROFETIËN. Hoe, gelijk men meent, dezelve oudtijds beschreven werden. — *Royaards*, 1821. bl. 20. Zie voorts VOORSPELLINGEN.

PROSELYTEN. Of zij vóór JEZUS tijd gedoopt zijn, is twijfelachtig. Zie **DOOP**.

PROTESTANTEN. Verdediging van hen tegen de beschuldiging van vervolgzucht en gewetensdwang. — *Seltenreich*, 1816. bl. 258, 259, 370. Zij zijn de beste staatsburgers. *ald.* bl. 289, 290, 377.

Aan hen wordt door de Roomschegezinden vooral hunne inwendige en uitwendige verdeeldheid verweten, als uit welke van zelf volgen moet, dat de waarheid bij hen niet te vinden is, en dat de ware Kerk van CHRISTUS onmogelijk bij hen zijn kan. — *Huët*, 1832. bl. 1 — 6. Bij hen bestaat groote verscheidenheid van gevoelens. *ald.* bl. 15, 16. *Otto*, 1832. bl. 5, 71 — 73. Aanmerkelijk verschil tusschen hunne vroegere en hunne tegenwoordige verscheidenheid van gevoelens. *ald.* bl. 21 — 27. Oorsprong, ontwikkeling en vorming van hunne verschillende gevoelens. *ald.* bl. 5 — 20. Men behoeft zich wegens verscheidenheid van gevoelens onder hen geenszins te bekommeren. — *Huët*, 1832. bl. 160 — 165. *Otto*, 1832. bl. 129 — 134. Betoog, dat de groote verscheidenheid van gevoelens onder hen van dien aard is, dat zij het protestantismus zelf niet schaden, noch deszelfs val bewerken kan. *ald.* bl. 57 — 110. Dat die verscheidenheid voordeelig is voor het protestantismus, leert de aard der zaak. *ald.* bl. 112 — 121. En wordt door de geschiedenis bevestigd. *ald.* bl. 121 — 128. Eene volstrekt eenparige denkwijze onder de Protestanten is geenszins zoo wenschelijk, dat men elk middel, hetwelk tot dit doel mogt schij-

PROTESTANTEN.

schijnen te leiden, met drift zou moeten aangrijpen. — *Huët*, 1832. bl. 165 — 169. Uit kracht van hun grondbeginsel zelf heerscht bij hen genoegzame eenheid. *ald.* bl. 31 — 39. Welke eenheid van dien aard is, dat daarin onderscheidene vaste waarborgen van hare bestendige duurzaamheid opgesloten liggen. *ald.* bl. 40 — 65. En dat zij met velerlei genootschappelijke scheiding bestaanbaar is. *ald.* bl. 151 — 154. Vasthouden aan het zuivere protestantismus is voor Protestanten een der geschiktste middelen, om in hunne begrippen nopens het Christendom tot meerdere overeenstemming te komen. *ald.* bl. 169 — 176. Aanmerkingen wegens het zeer ongeradene van het vereenigen der Protestanten in één uitwendig kerkgenootschap. *ald.* bl. 151*, 152*.

PROTESTANTISMUS. Aanmerkingen nopens het verkeerde begrip, dat men zich wel eens vormt van hetzelfde. — *Otto*, 1832. bl. 40 — 42. Deszelfs benaming heeft een' zuiver geschiedkundigen zin en eene zuiver geschiedkundige betrekking. *ald.* bl. 43 — 52. Het heeft zoowel een materieel als een formeel beginsel; maar dit laatste is het voornaamste, het karakteristieke. *ald.* bl. 52 — 57. Het is eigenlijk geen genootschap, maar een gevoelen, een begrip, een beginsel; een protest tegen alle menschelijk gezag in de zaak des geloofs, gegrond op de meening, dat in dezelve alleen het gezag der Heilige Schrift, als onfeilbaar en goddelijk, voor elken Christen verbindend is. — *Huët*, 1832. bl. 10 — 12, 33 — 39, 146*. *Otto*, 1832. bl. 4, 52. Het protestantis-

PROTESTANTISMUS.

mus en het catholicismus (papismus) staan dus geenszins als twee verschillende kerkgenootschappen tegen elkander over. — *Huët*, 1832. bl. 21 — 23. Verkeerde beschouwing van hetzelfde door Roomsche schrijvers, inzonderheid van den tegenwoordigen tijd, en door Rationalisten. *ald.* bl. 33* — 36*. Dat verscheidenheid van gevoelens niet gevaarlijk is voor deszelfs voortdurend bestaan, noch zelfs voor dat van de Protestantische kerk, leert de aard der zaak. *ald.* bl. 23 — 26, 158 — 160. En wordt door de geschiedenis gestaafd. *ald.* bl. 26 — 28.

Het protestantismus is ouder dan de Kerkhervorming, en ouder dan het catholicismus (papismus). — *Huët*, 1832. bl. 13, 14. Hetzelfde is uitnemend geschikt, om een middel te zijn tot uitbreiding van het Christendom, *ald.* bl. 123, 124. Want het levert de echte gedenkschriften der Christelijke leer aan de volgende geslachten over, als de eenige bronnen der kennis van deze leer. *ald.* bl. 124 — 127. Het heeft de strekking om de Christelijke leer zelve ongehinderd te laten werken, en haar al die kracht, waardoor zij zich uitbreiden en algemeen worden kan, te doen ontwikkelen, *ald.* bl. 127 — 131. Het vooronderstelt de onveranderlijkheid dezer leer, maar tevens de volmaakbaarheid onzer kennis van dezelve. *ald.* bl. 131 — 136. Het tracht alleen dat gene, hetwelk inderdaad Christelijke waarheid is, algemeen te maken. — *ald.* bl. 136 — 138. Het is berekend, om, gelijk het Christendom, in de bijzondere behoeften van elk tijdperk te voorzien. *ald.* bl. 139 — 143. Het belemmert de rede
bij

PROTESTANTISMUS.

bij het onderzoeken der geopenbaarde waarheden niet. *Huët*, 1832. bl. 144—148. Het verkort de Christelijke vrijheid niet. *ald.* bl. 148—154. Het bezit al die eigenschappen, welke het Christendom geschikt maken, om de algemeene godsdienst van het menschdom te worden. *ald.* bl. 154—157.

PROTESTANTSCH Kerk. Zij bewaart en beoefent het beginsel des vrijen onderzoeks der geopenbaarde godsdienstleer. — *Donker Curtius*, 1817. bl. 109—112. Zoodanig onderzoek, als zij toestaat, is inderdaad een vrij onderzoek. *ald.* bl. 112—115. Waarbij men even ver verwijderd blijft van de losbandigheid der neologie als van het blind geloof der Roemsche kerk. *ald.* bl. 115, 116. Wat van hare inwendige oneenigheid te vreezen schijnt. — *Otto*, 1832. bl. 33—39.

PRZIPCOWIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 54.

PSALMEN. (De) zijn in den gewijden bundel geplaatst zonder eenig opzigt tot tijdorde, vervaardigers, inhoud en aanleiding. — *Stronck*, 1827. bl. 277, 278. Op de deugdelijkheid van derzelve opschriften bij de LXX is meestal weinig te vertrouwen. *ald.* bl. 24. Van vele Hebreuwsche woorden in de opschriften der Psalmen, schijnt de regte kennis nog te ontbreken. *ald.* bl. 31, 32. Wijd uiteenlopende meeningen nopens den inhoud van vele Psalmen. *ald.* bl. 32—34.

PYTHAGORAS. Zwakheid van diens bewijs voor de onsterfelijkheid der ziel. — *Valk*, 1812. bl. 226.

Q.

QUINTILIANUS ontving bij het overlijden van zijn zoon hulp noch troost van zijne wijsbegeerte. — *Valk*, 1812. bl. 89*.

R.

RAMBACH. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

RAMPEN. Onder dezelve is van veel meer invloed en nut de leer der Voorzienigheid volgens het Evangelie, dan die volgens de stelsels der wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 84 — 91. Zie ook **TEGENSPOED**.

RANGO. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

RANTSOEN. Naar het Bijbelsch spraakgebruik ligt in dit woord het denkbeeld van plaatsvervanging opgesloten. — *Vinke*, 1835. bl. 54 — 57.

RAPHELIUS. Zijn gevoelen nopens Rom VII. — *Fockens*, 1832. bl. 120, 121.

RATIONALISMUS. Hoe zijne voorstanders hetzelfde beschrijven. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 76*. Merkwaardige overeenkomst van hetzelfde met het catholicismus. — *Huët*, 1832. bl. 19*, 20*. Het kan niet bestendig, en dus ook niet op den duur voor het protestantismus gevaarlijk zijn. *ald.* bl. 46*, 47*. 58*.

RATIONALIST. Hoedanig iemand met deze benaming bedoeld wordt. — *Donker Curtius*, 1827. bl.

RATIONALIST.

bl. 37*. *Otto*, 1832. bl. 8*. Overdreven Rationalist en overdreven Supranaturalist. — *Huët*, 1832. bl. 70*.

REDE. Hare begrensdsheid en minderheid in vergelijking met de openbaring. — *Bijdragen*, 1814. bl. 161 — 166. Het Christendom is haar wel te hulp gekomen, maar heeft hare grenzen niet uitgezet. — *Huët*, 1832. bl. 73, 74*. Hare onbevoegdheid om over de Bijbelleer wegens de schuldvergeving te beslissen. — *de Keizer*, 1815. bl. 13, 14. Het wankelbare van hare uitspraken over de onsterfelijkheid, hetwelk voortvloeit uit hare onbekendheid met de opstanding der dooden. — *van Heijningen*, 1817. bl. 110, 111.

In welken zin geen Christelijk leerstuk of voorschrift met haar strijden kan. — *Bijdragen*, 1814. bl. 158. Zij kan geen toetssteen zijn tot onderscheiding van altijd geldende en slechts plaatselijke of tijdelijke voorschriften van het Evangelie. *ald.* bl. 157 — 161. *Nalezing*, 1816. bl. 21. Beoordeeling van proeven, deswegens door nieuwere uitleggers genomen. *ald.* bl. 21 — 33.

In welken zin het woord rede vóór den tijd van KANT doorgaans gebezigd werd. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 37, 38. Aan de theoretische rede kent hij geen oppergezag in het stuk van godsdienst toe. *ald.* bl. 39 — 41. De practische rede is bij hem de grondslag van alle geloof; doch van een geloof, waarvan de grondslag ligt niet in iets buiten ons, maar in iets in ons, en waarbij dus het gezag van Jezus als onmiddellijk gezant van God in geene aanmerking komt. *ald.* bl. 42 — 52. Deze erkentenis van het volstrekte

op-

REDE.

REINHARD.

oppergezag der practische rede, in het stuk van godsdienst, komt nog duidelijker uit in de redeneringen van hen, die KANT gevolgd zijn. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 52 — 67. Betoog, dat het gevoelen, hetwelk aan de rede het hoogste gezag om over zaken van godsdienst te beslissen toekent, in openbaren strijd is met de uitspraken van Jezus en de Apostelen. *ald.* bl. 68 — 74. Betoog, dat, ofschoon aan de rede niet wordt toegekend het gezag om over zaken van godsdienst te beslissen, echter een vrij onderzoek der geopenbaarde leer allezins bestaanbaar is met het door Jezus en de Apostelen vastgestelde begrip van Goddelijke openbaring; met oplossing van bedenkingen daartegen. *ald.* bl. 75 — 109.

REGTVAARDIGHEID (De) van God staat in schoon verband met de leer aangaande het hoofddoel van Jezus lijden en dood. — *de Keizer*, 1815. bl. 158 — 162. *Vinke*, 1835. bl. 442 — 444.

REGTVAARDIGING des zondaars voor God. Wat daardoor te kennen gegeven wordt. — *Seltenreich*, 1815. bl. 56, 57. De leer der regtvaardiging alleen door het geloof de grond en de kern van het protestantismus. — *Otto*, 1832. bl. 52 — 55. Hoe regtvaardiging moet worden onderscheiden van zedelijke verbetering. — *Seltenreich*, 1815. bl. 86. Wat de uitdrukkingen regtvaardiging, regtvaardigheid Gods en geregtvaardigd worden bij PAULUS beteekenen. — *van Tricht*, 1817. bl. 148 — 154. *Vinke*, 1835. bl. 315 — 329, 339 — 341. Zie VERGEVING VAN ZONDEN.

REINHARD. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —

Foc-

REINHARD.

3038

Fockens, 1832. bl. 22, 24, 35.

REINIGEN (Van de zonden) is zoo veel als ontzondigen, bevrijden van de straf der zonden. —

Vinke, 1835. bl. 266 — 270.

REUCHLIN. Wel een voornaam godgeleerde, maar geen Hervormer. — *de Geer*, 1831. bl. 168, 246*, 333.

REVIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

RIJKDOM. Vergelijking van hetgeen CICEERO over de begeerte naar en het gebruik van denzelven zegt, met hetgeen dienaangaande wordt geleerd in het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 131, 132.

ROGALL. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

ROMEINEN (Brief van PAULUS aan de). Deszelfs echtheid verdedigd tegen de bedenkingen van EVANSON. — *Bijlage*, 1818. bl. 77—80. Zie ook BRIEVEN EN PAULUS de Apostel. Groote menigte uitleggers van denzelven. — *Bergsma*, 1832. bl. 124*—126. Deszelfs belangrijkheid voor de Christelijke geloofs- en zedeleer. — *de Keizer*, 1817. bl. 18. — *van Tricht*, 1817. bl. 8—10. *van Heijningen*, 1817. bl. 17, 18.

Belangrijkheid en moeilijkheid van dezen brief, inzonderheid van. kap. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 1, 2, 127, 131, 263*, 273*. *Bergsma*, 1832. bl. 1, 2. Dit kapittel hebelst in zekeren zin eene uitweiding of afzonderlijke verhandeling. — *Fockens*, 1832. bl. 265*. Groote verscheidenheid van oogpunten, waaruit men de rede-
nering van PAULUS in hetzelfde, vooral van vs. 7
af,

ROMEINEN (Brief van PAULUS aan de).

af, beschouwd heeft en nog beschouwt. — *Fockens*, 1832. bl. 4, 5. Wat betreft vs. 1 — 6. *ald.* bl. 5 — 18. *Bergsma*, 1832. bl. 4, 5. Wat betreft vs. 7 — 26. — *Fockens*, 1832. bl. 19 — 123. *Bergsma*, 1832. bl. 6 — 126.

Voorstelling der meening, volgens welke PAULUS vs. 7 — 26 bedoelt het bestaan van zich zelven, toen hij den brief schreef, en mitsdien dan ook dat van ware Christenen. — *Fockens*, 1832. bl. 19 — 21. Lijst van Schriftverklaarders, die met meerdere of mindere afwijking gezegde meening van AUGUSTINUS omhelsd hebben. *ald.* bl. 22 — 26. Vermelding van hunne verschillende gevoelens aangaande het doel en het beloop dier verzen. *ald.* bl. 27 — 50. Voorstelling der meening, volgens welke PAULUS te dezer plaats niet bedoelt het bestaan van zich zelven, toen hij den brief schreef, maar dat van iemand, die nog geen Christen is, voorstelt. *ald.* bl. 51. Lijst van voorstanders dezer meening. *ald.* bl. 52 — 59. Hun verschil van gevoelen nopens den persoon, dien men hier zich als spreker denken moet. *ald.* bl. 61 — 87. Hun verschil van inzigten aangaande den aard van het gemoedsbestaan, hetwelk PAULUS aan den mensch of de menschen, dien of die hij hier bedoelt, heeft toegeschreven. *ald.* bl. 88 — 123. Beoordeeling van deze inzigten. *ald.* bl. 249 — 254. Betoog, dat PAULUS iemand voorstelt, die niet slechts het goede met volle overtuiging beaamt, en de wet van God in hare waarde erkent en hoogacht, maar die ook heeft eene neiging tot dat goede, een' hartelijken wensch, om het te volbrengen. *ald.* bl. 254 — 261.

ROMEINEN (Brief van PAULUS aan de).

Opgave van zeven verschillende gevoelens aangaande vs. 7 — 13. — *Bergsma*, 1832. bl. 126 — 128. Beoordeeling van deze gevoelens, met aanwijzing van het aannemelijkste. *ald.* bl. 135 — 146. Opgave van zeventien verschillende gevoelens aangaande vs. 14 — 26. *ald.* bl. 128 — 134. Beoordeeling van deze gevoelens, met aanwijzing van het aannemelijkste. *ald.* bl. 146 — 190.

Vertaling en verklaring des geheelen kapitels, naar de meening, dat PAULUS, voor eenige oogenblikken zijne verlossing in CHRISTUS ter zijde stellende, aldaar zal gesproken hebben van zich zelve en den zedelijken toestand des menschen, gelijk hij van nature is. — *Bergsma*, 1832. bl. 191 — 205. Groote aannemelijkheid van deze verklaring. *ald.* bl. 188 — 190, 205.

Omschrijvende verklaring des geheelen kapitels, naar de meening, dat PAULUS onder zijn eigen persoon iemand buiten het Christendom voorstelt; met aantekeningen tot toelichting en staving dier verklaring. — *Fockens*, 1832. bl. 133 — 167. Betoog van de gezegde meening. *ald.* bl. 170 — 201. Oplossing van bedenkingen tegen de betoogde meening. *ald.* bl. 202 — 225. Nadere toelichting en bevestiging van het oogpunt, waaruit bij het ontwikkelen en staven der gedachte meening de uitdrukkingen in eenige zinsneden van vs. 13—26 beschouwd geworden zijn. *ald.* bl. 226 — 244. Andere beschouwingswijze, welke, bij verwerping der voorgedragene en betoogde, boven de overige zich aanbeveelt. *ald.* bl. 245 — 248.

ROMEINEN (Brief van PAULUS aan de).

— Leer van PAULUS in dit Kapittel. — *Fockens*, 1832. bl. 264 — 271. *Bergsma*, 1832. bl. 239, 240. Stelselmatige ontwikkeling van dezelve. — *Fockens*, 1832. bl. 274 — 293. Onloochenbare waarheid van dezelve. *ald.* bl. 294 — 308. Uitnemende gepastheid van dezelve. *ald.* bl. 309 — 312. Belangrijkheid van dezelve, zoowel nog voor onzen tijd als voor dien van PAULUS. *ald.* bl. 312 — 317. Leer van PAULUS in vs. 1 — 6. — *Bergsma*, 1832. 207 — 213. In vs. 7 — 12. *ald.* bl. 213 — 226. In vs. 13 — 23. *ald.* bl. 227 — 236. In vs. 24 — 26. *ald.* bl. 236 — 239.

ROOMSCHE KERK. Aanmerkingen nopens hare bedoelingen en hare tegenwoordige gesteldheid. — *Otto*, 1832. bl. 28 — 33.

ROOMSCHGEZINDEN. Hunne inquisitie, wreede behandeling van andersdenkenden, en hunne overige verkeerdheden kunnen niet als beschuldiging tegen het Christendom gelden. — *Seltenreich*, 1816. bl. 257, 283. Of zij de beste burgers zijn. *ald.* bl. 288 — 291.

ROSENMÜLLER. Zijne meening wegens de gave der talen. — *Melger*, 1816. bl. 105, 106. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 64. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 151, 158. *Bergsma*, 1832. bl. 101, 128*, 130*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 144 — 146, 148 — 162.

ROUSSEAU. Zijne getuigenis aangaande het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 265*, 266*. *Bijdragen*, 1814. bl. 141.

ROY (LE). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 44.

RÜCKERT. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 117 — 119, 134*. Beoordeeling en aannemelijkheid van hetzelfde. *ald.* bl. 188 — 205.

RUFINUS. Zijne opgave van den Canon des Nieuwen Testaments, en aanmerkingen deswegens. — *van Heyst*, 1834. bl. 306 — 310.

S.

SACRAMENTEN DES NIEUWEN VERBONDS. Hunne waarde en de duurzame verpligting tot het vieren van dezelve, vroeger en later, door velen bestreden. — *van Hengel*, 1811. bl. 9 — 13, 153, 154. Vergelijking van dezelve met de plegtigheden der ouden. *ald.* bl. 102 — 106. Met de Mozaïsche verordeningen. *ald.* bl. 107 — 111. Zij waren tegenbeelden van de Besnijdenis en het Pascha. *ald.* bl. 149. Zij waren juist geschikt voor 's Heilands oogmerk, de verbroedering des menschedoms. *ald.* bl. 151. Zij waren voor de behoeften der Apostelen en eerste Christenen uitnemend berekend. *ald.* bl. 164. Zij zijn en blijven dit te allen tijde en voor alle menschen. *ald.* bl. 177 — 189. *Bijdragen*, 1814. bl. 122 — 124. Hunne eenvoudigheid en algemeene gepastheid. — *van Hengel*, 1811. bl. 155 — 164. Waarom Jezus slechts twee en zulke eenvoudige plegtigheden instelde. — *Selreich*, 1816. bl. 150, 151. Hare overeenkomst met de Joodsche bondzegelen. *ald.* bl. 172, 356. Gronden van verpligting tot het vieren van dezelve. — *van Hengel*, 1811. bl. 190.

Be-

SACRAMENTEN des N. V.

Belangstelling in dezelve vooral noodig in onze dagen. — *van Hengel*, 1811. bl. 190 — 197. Zie ook **AVONDMAAL, DOOP EN PLEGTIGHEDEN**.

SACRAMENTSSTRIJD. Dezelve heeft **LUTHERS** zwakheden vooral geopenbaard, de gemoederen verdeeld, aan de zaak der Hervorming schade berokkend, en eene scheuring veroorzaakt, wier gevolgen zich hebben doen gevoelen tot in alle volgende tijden. — *de Goer*, 1831. bl. 96 — 107.

SADDUCEËN. Hoe zij de Engelenverschijningen, in het Oude Testament vermeld, schijnen verklaard te hebben. — *Heringa*, 1811. bl. 9. Zij loochenden de onsterfelijkheid der ziel. — *Bijdragen*, 1814. bl. 19. Waarom zij de hevigste vijanden der Apostelen waren. — *ald.* bl. 19, 20. Hun ongeloof aan de opstanding der dooden kan aanleiding gevonden hebben in het zwijgen van Mozes aangaande deze leer. — *Seltenreich*, 1816. bl. 41.

SADOLETUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 54 — 56, 128*, 129. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 144 — 146, 148 — 162.

SADRACH, MESACH EN ABEDNEGO. Het donkere in hunne beproeving door de uitkomst opgehelderd. — *Royaards*, 1821. bl. 241.

SALLUSTIUS. Waarom, volgens hem, de boozen niet terstond door God gestraft worden. — *Valk*, 1812. bl. 83.

SAMARITANEN. Hoe zij over de Engelen schijnen gedacht te hebben. — *Heringa*, 1811. bl. 9.

Haat

SAMARITANEN.

Haat der Joden tegen hen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 8. Zij werden door Jezus boven de Joden verheven. *ald.* bl. 9.

SAMSON. Diens aflatshandel gaf ZWINGLI aanleiding, om meer openlijk voor zijne gevoelens uit te komen. — *de Geer*, 1831. bl. 295–297.

SAMUËL (De boeken van) schijnen te zijn geschreven in de ballingschap. — *Dahler*, 1830. bl. 11, 12*.

Het doel van den schrijver dier boeken. *ald.* bl. 83.

SATAN. Welk een wezen met deze benaming wordt aangeduid in het Nieuwe Testament. — *de Keizer*, 1817. bl. 123.

SATRAPA. Een woord van Perzischen oorsprong. — *Royaards*, 1821. bl. 72.

SCHEIDTREKENS. Voorbeelden van den aanmerkelijken invloed van derzelver plaatsing op den zin der woorden. — *van der Willigen*, 1811. bl. 36, 55.

SCHIMMENRIJK. Denkbeelden der Hebreëen aangaande hetzelfde. — *van der Willigen*, 1811. bl. 15–21.

SCHLEUSNER. Oordeel over zijn lexicon. — *de Keizer*, 1813. bl. 54*. Zijne opvatting van Rom. VII: 5. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 16.

SCHMIDT. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

SCHOMER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

SCHRIFT (Heilige). Geloofwaardigheid van de geschiedkundige schriften des Nieuwen Verbonds, in het bijzonder voor zoo veel zij de geschiedenis van Jezus bevatten. — *de Keizer*, 1813.

SCHRIFT (Heilige).

bl. 12 — 14. De Goddelijke oorsprong der Heilige Schrift. — *de Keizer*, 1817. bl. 39 — 43, 56 — 58. Gebruik door PAULUS van de schriften des Ouden Verbonds gemaakt. — *van Tricht*, 1817. bl. 46 — 54. Het onderzoek der Heilige Schrift noodzakelijk tot de kennis der Christelijke geloofs- en zedeleer. — *de Keizer*, 1813. bl. 1 — 5. En tot de kennis van de godsdienst. — *van Heyningen*, 1817. bl. 1 — 9. Het lezen der Heilige Schrift was een middel tot uitbreiding van het Christendom, en werd door de leeraars na den tijd der Apostelen ieder aanbevolen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 197, 361. Waarom die des Nieuwen Verbonds ons bij de uitnemendheid dierbaar zijn moet. — *Heringa*, 1811. bl. 6, 7. Uit de Heilige Schrift alleen ontleenen wij de kennis, van hetgeen wij aangaande ons leven na dit leven zeker weten. — *van der Willigen*, 1811. bl. 3. Bruikbaarheid der Heilige Schrift als hulpmiddel tot verbetering. — *van Heyningen*, 1817. bl. 190 — 194. Duidelijkheid van dezelve. — *Otto*, 1832. bl. 98 — 103. Eenheid der leer in dezelve. *ald.* bl. 105 — 107. Nog voortdurende gepastheid van den vorm, in welken zij de godsdienstwaarheden inkleedt. — *Huët*, 1832. bl. 129*. Het behoort tot haren rijkdom, en het is tevens een bewijs van hare geschiktheid om tot leerboek der godsdienst te verstrekken, dat zij ons de leerstukken des Christendoms te beschouwen geeft van verschillende zijden. *ald.* bl. 69*. Bijzonderheden, waarin zij uitmunt boven de schriften der Heidensehe wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 261, 262. Het te hoog roemen van hare voortref-

SCHRIFT (Heilige).

treffelijkheid is schadelijk. — *van der Willigen*, 1826. bl. 231 — 234. Doch geringachting van dezelve, en inzonderheid van de Evangelien, is zeer onbillijk. *ald.* bl. 235, 236. Van taalkundige fouten is zij niet vrij te pleiten. *ald.* bl. 121. Bijgeloovige eerbied voor de woorden der Heilige Schrift afgekeurd. — *Molenaar*, 1819. bl. 67, 68. Zie ook **BEWIJZEN**, **BIJBEL**, **EVANGELIËN**, **INGEVING**, **OPENBARING** en **UITLEGGING**.

SCHULZ. Zijne juiste aanmerkingen nopens den aard des Christelijken geloofs. — *Huët*, 1832. bl. 105*.

SECTENGEEST. Eene voorname oorzaak van veler afkeerigheid van de Christelijke godsdienst. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 84, 85. Zie ook **VERDEELDHEDEN**.

SEILER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24, 39, 40, 44, 45, 65*.

SEMLER. Hij houdt, ofschoon de echtheid van andere boeken des Nieuwen Testaments betwijfelende, het Evangelie van JOHANNES voor ontwijfelbaar echt. — *Hauff*, 1829. bl. 10. Verkeerde verklaring van sommige Bijbelplaatsen in zijne schriften. — *Heringa*, 1811. bl. 53, 86, 87. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57, 75*.

SENECA bewijst het bestaan der Godheid uit de algemeenheid van het geloof aan dezelve. — *Valk*, 1812. bl. 28. Hij spreekt roerend over de weldadigheid van God. *ald.* bl. 41*. Zijne godsdienstige leerstellingen doen eenige kennis van het Christendom vermoeden. *ald.* bl. 48*. Hij begreep, dat onder verschillende benamingen

SENECA.

slechts ééne Godheid te eerbiedigen was. — *Falk*, 1812. bl. 50. Schijnt een noodlot erkend te hebben. *ald.* bl. 67, 76. Spreekt echter voortreffelijk over den invloed van het geloof aan de Voorzienigheid. *ald.* bl. 76—78, 81, 82. Zijne gedachten over het wezen der godsdienst. *ald.* bl. 95—97. Hij verschoont in Cato de dronkenschap. *ald.* bl. 99. Zijne lofspraak op de deugd. *ald.* bl. 101. De eischen zijner zedeleer zijn overdreven. *ald.* bl. 104. Zijne deels goede, deels verkeerde denkbeelden over het gebed. *ald.* bl. 117, 118, 120. Over de dankbaarheid. *ald.* bl. 122. Over den zelfstrijd. *ald.* bl. 128, 129. Over den wellust. *ald.* bl. 133. In hetgeen hij nopens den zelfmoord zegt, is hij ongelijk aan zich zelve. *ald.* bl. 136. Zijne gedachten over de algemeene goedwilligheid. *ald.* bl. 138, 139. Over de weldadigheid. *ald.* bl. 131—143. Over den toorn en den argwaan. *ald.* bl. 145. Over de zachtmoedigheid en de verzoenlijkheid. *ald.* bl. 149—151. Over het medelijden. *ald.* bl. 155. Over de algemeenheid der zonde. *ald.* bl. 164, 165. Over de waarde van den tijd. *ald.* bl. 181. Over de zelfkennis. *ald.* bl. 182. Over den invloed van het geloof aan Gods tegenwoordigheid. *ald.* bl. 183. Over de herinnering des doods. *ald.* bl. 184. Zijne verschillende gedachten over de onsterfelijkheid der ziel. *ald.* bl. 208, 218—222, 227, 232—234. Het regte gebruik dezer leer tot vertroosting van het hart wordt in zijne schriften gemist. *ald.* 256. Hij is, wat betreft de gelatenheid, waarmede hij zich de aderen liet openen, geenszins boven

SENECA.

JEZUS in Gethsemané te verheffen, noch met Hem te vergelijken. — *Riehm*, 1831. bl. 198. *van der Willigen*, 1831. bl. 105, 123.

SERVETUS. Beoordeeling van hem en zijne gevoelens. — *de Geer*, 1831. bl. 175*. 454—467.

MELANCHTHONS merkwaardig oordeel wegens hem. *ald.* bl. 455*. Dat ketters aan den lijve moesten gestraft worden, was in zijnen tijd eene heerschen- de meening, welke, als het ware, kracht van wet verkregen had. *ald.* bl. 468—470.

SIMON (RICHARD). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 59. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

SIMONISTEN (ST.). Aanmerkingen wegens hun- ne bewering, dat het Christendom heeft uitge- diend. — *Huët*, 1832. bl. 142*.

SIMSON (EDWARD). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 52. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

SLAVERNIJ. Hoe de Apostelen dachten over de- zelve, en waarom zij niet regtstreeks zich tegen dezelve verzetteden. — *Bijdragen*, 1814. bl. 57, 252, 253. *Nalezing* 1816. bl. 124, 125. *Sel- tenreich*, 1816. bl. 261. *de Geer*, 1826. bl. 162*. Zie ook DIENSTBAREN.

SLICHTINGIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 54. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

SMALCIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

SMALKALDISCH VERBOND. — *de Geer*, 1831. bl. 116, 132—138, 198—202.

SOCINUS (FAUSTUS). Zijn gevoelen nopens Rom.

SOCINUS (FAUSTUS).

Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 21, 51, 54, 90, 91. *Bergsma*, 1832. bl. 68 — 70, 127*, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 136 — 138, 148 — 162.

SOCRATES. Hoe hij het bestaan van God afleidt uit de voortreffelijkheid van het menschelijk ligchaam. — *Valk*, 1812. bl. 29 — 31. Zijn gezegde nopens God, zoo als deze zich vertoont in zijne werken. *ald.* bl. 32 — 34. Zijn geloof aan Gods alwetendheid. *ald.* bl. 34. Zijn geloof aan ééne Oppergodheid. *ald.* bl. 46. Eerbied nog kort voor zijnen dood door hem aan de afgoden bewezen. *ald.* bl. 54 — 56. Zijne gedachten over de Voorzienigheid. *ald.* bl. 61. Over het wezen van de godsdienst. *ald.* bl. 93, 94. Over het leven na den dood, als een' staat van belooning en straf. *ald.* bl. 229. Over de gelukzaligheid der toekomst. *ald.* bl. 236, 237. Over den invloed, welken het geloof aan de onsterfelijkheid hebben moet. *ald.* bl. 246. Zijne verschillende verklaringen nopens de onsterfelijkheid der ziel. *ald.* bl. 210 — 212. Zijn onderwijs aangaande God, vergeleken met dat van **PAULUS** te Athene. — *van Heijningen*, 1817. bl. 45. Hij keurt den zelfmoord af. — *Valk*, 1812. bl. 134. Wil de oorzaak van het zedelijk kwaad buiten God gezocht hebben. *ald.* bl. 166. Toonde behoefte te gevoelen aan eene hoogere openbaring. *ald.* bl. 175. Merkte op, dat de menschen gebrek hadden aan gelegenheden, om hunnen zedelijken pligt te leeren kennen. *ald.* bl. 260. Wordt met regt de vader der zedelijke wijsbegeerte genoemd. *ald.* bl. 270. Is, wat betreft de gelaten-

SOCRATES.

tenheid, waarmede hij den gifbeker dronk, geenszins boven Jezus in Gethsemané te verheffen, noch met Hem te vergelijken. — *Riehm*, 1831. bl. 198. *van der Willigen*, 1831. bl. 105, 123.

SPANHEIM. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 92, 128*, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 142—144, 173—177.

SPEELTUIGEN. De Grieksche namen van sommige zijn afkomstig uit de Oostersche talen. — *Royaards*, 1821. bl. 70, 71.

SPELEN, welke bij de Grieken gebruikelijk waren, gaven **PAULUS** dikwijls aanleiding tot zinspelingen. — *Hanewinckel*, 1818. bl. 41.

SPENER had nooit durven prediken over Joh. XVII. maar liet in den avond van zijn' sterfdag zich dit kapittel driemaal voorlezen. — *Hauff*, 129. bl. 338. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 24, 29, 51, 56, 103.

SPIERS. De in 1529 aldaar gehouden rijksdag ongunstig voor de zaak der Hervorming. — *de Geer*, 1832. bl. 126.

SPINOZA. Zijn wangevoelen, dat de Apostelen zonder hooger bijstand hun werk konden verrigt hebben, wederlegd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 7*. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 79*. Zijne meening aangaande de verschillende denkwijzen der Apostelen. *ald.* bl. 85*. Hij schrijft de Evangelische wonderen aan verbeelding en onkunde toe. — *Seltenreich*, 1816. bl. 309. Beweert, dat bij Christenen, Joden en Heidenen de zedelijkheid gelijk staat. *ald.* bl. 245*.

SPREEK-

SPREEKWIJZEN (Figuurlijke). Waaronder dezelve zoo menigvuldig in den Bijbel voorkomen. —

Bijdragen, 1814. bl. 211 — 213. Wat bij derzelver gebruik onder het oog te houden is. *ald.*

bl. 213 — 216. Van welke **PAULUS** zich dikwijls bediende. *Bijlage*, 1818. bl. 25, 26.

STAAT (BURGER-). Voordeeligheid van het Christendom voor denzelfden. — *Seltenreich*, 1816.

bl. 277 — 302. Of Christenen goede staatsburgers zijn. *ald.* bl. 278 — 286, 375, 376. Getuigenissen deswegens van **TERTULLIANUS**, **GROTIUS**

en **MONTESQUIEU**. *ald.* bl. 377. Pligten van Christenen jegens den staat, door **PAULUS** opgegeven.

— *de Keizer*, 1817. bl. 276 — 279.

STAATSBESTUUR. Het Christendom bepaalt niets aangaande de inrigtingen en den vorm van hetzelve. — *Seltenreich*, 1816. bl. 273, 280.

STATEN-BIJBEL. Wanneer tot deze overzetting besloten is, en dezelve vervaardigd werd. —

Bergsma, 1832. bl. 82*. Wie de overzetters van het Nieuwe Testament geweest, en door

wien de kantteekeningen op de brieven der Apostelen vervaardigd zijn. *ald.* bl. 82*. Het in die

kantteekeningen voorgedragene gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25, 27

— 29, 31, 43. *Bergsma*, 1832. bl. 82, 83, 128*, 133*. Beoordeeling van hetzelve. *ald.* bl.

142 — 144, 178 — 184.

STAUPITS. **LUTHERS** begunstiger en vriend. — *de Geer*, 1831. bl. 48 — 51, 142.

STEINBARTH. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56. *Bergsma*, 1832.

bl. 120, 121.

STIJL.

STIJL. Eigenschappen van den Oosterschen stijl. — *Royaards*, 1821. bl. 75 — 88. Kinderlijke stijl wel te onderscheiden van kinderachtigen stijl. *ald.* bl. 76. Babylonische kanselarijstijl kenbaar uit eene proef van denzelfen in het boek Daniël. *ald.* bl. 19, 154. Het kenmerkende van **PAULUS** briefstijl. — *Hanewinkel*, 1818. bl. 16 — 21. *Bijlage*, 1818. bl. 21 — 35. Zie ook **KARAKTER**.

STOÏCIJNEN (De latere) hadden vermoedelijk eenige kennis van het Christendom. — *Valk*, 1812. bl. 48*. Groot verschil tusschen hunne lessen en bemoedigingen onder het lijden, en die van het Christendom. *ald.* bl. 89. De eischen hunner zedeleer waren overdreven. *ald.* bl. 104, 105. Hun stelsel was het beste en volledigste der oudheid. *ald.* bl. 105*. Hun algemeen zedelijk grondbeginsel vergeleken met het Christelijke. *ald.* bl. 110 — 115. Verregaande laatdunkendheid bij hen aan te treffen. *ald.* bl. 125. Zij veroordeelden het medelijden. *ald.* bl. 155. Vorderden onnatuurlijke gevoelloosheid. *ald.* bl. 158, 159. Achtten alle zonden even groot. *ald.* bl. 171*. Hunne denkbeelden nopens de onsterfelijkheid der ziel. *ald.* bl. 223.

STOLZ. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 58.

STORR. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 58, 65*.

STRAFFEN. De denkbeelden van de oude wijsgeeren aangaande de straffen der zonden, vergeleken met de leer van Jezus en de Apostelen. — *Valk*, 1812. bl. 168 — 173. Wat de oude wijs-

STRAFFEN.

wijsgeeren geleerd hebben aangaande de straffen na den dood. — *Valk*, 1812. bl. 229—235. Onderrigt van het Evangelie deswegens. *ald.* bl. 238—240. De op de verwerping des Christendoms bedreigde straffen dringen tot aanneming van hetzelfde. *van Heijningen*, 1817. bl. 182—185.

STRIJD. Ook de Heidensche wijsgeeren hebben den strijd tegen verkeerde neigingen aanprezen; maar veel krachtiger geschiedt zulks door het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 127—130. Strijd tusschen rede en zinnelijkheid, bij *XENOPHON* voorgesteld onder het denkbeeld van twee zielen. *ald.* bl. 165. In dien strijd laat het Christendom den mensch niet verlegen, maar wijst krachtige hulpmiddelen aan. — *van Heijningen*, 1817. bl. 186—188.

SUICERUS. Zijn gevoelen nopens *Rom. VII.* — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

SUPRANATURALIST. Hoedanig iemand met deze benaming bedoeld wordt. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 37*. Overdreven Supranaturalist en overdreven Rationalist. — *Huët*, 1832. bl. 70*.

SUSKIND merkt terecht aan, dat en waarom het alder rede geenszins toekomt, de door haar niet kenbare practische waarheden eener openbaring te verwerpen. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 99.

SYMBOLUM APOSTOLICUM. Aanmerkingen nopens hetzelfde. — *Otto*, 1832. bl. 74—76.

SYNAGOGE (Groote). Dat dezelve zou bestaan hebben wordt ontkend. — *Royaards*, 1821. bl. 27.

SYNODEN. Zie *CONCILIËN*.

SY.

SYNOPSIS S. S., bij **ATHANASIUS** voorkomende. Aanmerking nopens den Canon van den schrijver dier Synopsis. — *van Heyst*, 1834. bl. 281, 282.

SYRISCHE KERK. Haar Canon van het Nieuwe Testament kenbaar uit de oude Syrische vertaling van hetzelfde. — *van Heyst*, 1834. bl. 264.

SYRISCHE VERTALING DES NIEUWEN TESTAMENTS (De oude) of de Peschito. Aanmerkingen nopens dezelve. — *van Heyst*, 1834. bl. 264, 265.

T.

TAAL. Opgave van de onderscheidene takken der Oostersche taal, en van den eigendommelijken aard dier takken. — *Royaards*, 1821. bl. 57 — 59. Wat nopens de algemeenheid der Grieksche en der Latijnsche taal, ten tijde der Apostelen, is op te merken. — *Metger*, 1816. bl. 114, 115.

TALen. Derzelver beoefening de eerste grond van kunsten en wetenschappen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 299. Waaruit de overeenkomst van woorden en vormen in de Oostersche en de Westersche talen af te leiden is. — *Royaards*, 1821. bl. 69.

Gave der talen. Zie **PINKSTERDAG**.

TALMUD. Valsche opgaaf in denzelven van den oorsprong van het boek Daniël. — *Royaards*, 1821. bl. 27. Mogelijke aanleiding daartoe. *ald.* bl. 46.

TARSUS. Getuigenis van **STRABO** aangaande deze geboorteplaats van den Apostel **PAULUS**. — *de Keizer*, 1817. bl. 4.

- TATIANUS.** Aanmerkingen nopens hem en zijne
schriften. — *van Heyst*, 1834. bl. 218 — 220.
- TAYLOR.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*,
1832. bl. 51, 55, 66, 67, 90 — 93. *Bergs-*
ma, 1832. bl. 120, 121.
- TEEKENEN** onzer tijden. Welke inrigtingen en
gebeurtenissen als zoodanig kunnen aangemerkt
worden. — *Royaards*, 1821. bl. 237.
- TEGENSPOED.** Nuttig en noodig voor de Christe-
lijke Kerk, gelijk voor elk harer leden. — *van*
der Ploeg, 1820. bl. 106 — 115. Tegenspoe-
den zijn van de inrigting dezer wereld onafschei-
delijk. *ald.* bl. 118 — 120. Zie ook **RAMPEN**.
- TEMPEL** (Jeruzalemsche). De verijdeling van
deszelfs opbouwning door **JULIANUS**, hoe men ook
verklare de oorzaken daarvan, getuigt voor het
Christendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 205.
- TEMPORELE** (Het) en locale in de leerstellingen
en de voorschriften van het Evangelie. Zie **LEER-**
STELLINGEN, LEERWIJZE EN VOORSCHRIJ-
FTEN.
- TERTULLIANUS.** Wat hij oplevert voor de ken-
nis der geschiedenis van den Canon des Nieuwen
Testaments. — *van Heyst*, 1834. bl. 238 — 240.
— Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*,
1832. bl. 89, 90. *Bergsma*, 1832. bl. 7*.
- TESTAMENT.** Zie **VERBOND.**
- TETZEL.** Luthers handelwijze omtrent dezen onbe-
schaamdten aflaatkramer. — *de Geer*, 1831. bl.
52 — 62.
- THALES** van Milete. Zijne beschrijving van God.
— *Valk*, 1812. bl. 31. Hoe hij sprak over Gods
alwetendheid. *ald.* bl. 34, 183.

THEOCRATIE. Zie GODSREGERING.

THEODORETUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII.
— *Fockens*, 1832. bl. 15, 16, 51, 53, 76*,
89, 90. *Bergsma*, 1832. bl. 32—34, 127*,
129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 136
— 138, 148—162.

THEODORUS Mopsuestenus. Aanmerkingen nopens
hem. — *van Heyst*, 1834. bl. 311—313.

THEODOSIUS (Keizer). Ruwe wijze, waarop hij
gewerkt heeft aan de uitbreiding van het Chris-
tendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 20.

THEONAS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Bergsma, 1832. bl. 29—32*. Beoordeeling van
hetzelfde. *ald.* bl. 165, 166.

THEOPHILANTHROPIJNEN. Vruchteloosheid hun-
ner pogingen tegen het Christendom. — *Sel-
tenreich*, 1816. bl. 32. Waaraan het verval
van hun genootschap is toe te schrijven. *ald.*
bl. 317.

THEOPHYLACTUS. Zijn gevoelen nopens Rom.
VII. — *Fockens*, 1832. bl. 7, 8, 17, 18, 51,
53, 70, 71. *Bergsma*, 1832. bl. 36, 37, 127*,
129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 136
— 138, 148—162.

THOLUCK. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 12—14, 16, 51, 58, 84
— 87, 112—115. *Bergsma*, 1832. bl. 110,
111, 130*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl.
148—162.

THOMAS (Het Evangelie van). Aanmerkingen no-
pens dit geschrift, door EUSEBIUS onder de ket-
terschriften gerangschikt. — *van Heyst*, 1834.
bl. 162, 163.

THO-

THOMAS AQUINAS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. *Fockens*, 1832. bl. 15, 22. *Bergsma*, 1832. bl. 39, 40, 131*. Beoordeeling van hetzelfde, *ald.* bl. 167—169.

THOMAS à KEMPIS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 43, 44.

TIJD. Naauwkeurige bepaling van den tijd van het voorgevallene mist men zeer dikwijls bij al de Evangelisten; en geen hunner bindt zich in zijne verhalen aan de orde van tijd. — *van der Willigen*, 1826. bl. 116.

TIJDELIJKE (Het) in de brieven der Apostelen. Zie **LEERSTELLINGEN**, **LEERWIJZE** en **VOORSCHRIFTEN**.

TIMOTHEUS. Redenen van het verschil der wijze van voordragt in de brieven van **PAULUS** aan **TIMOTHEUS** en **TITUS**; bij vergelijking dezer brieven met de andere brieven diens Apostels, tot verdediging van derzelver echtheid. — *Bijlage*, 1818. bl. 30 — 34. Echtheid van den eersten brief aan **TIMOTHEUS**, en wanneer dezelve geschreven zij. *ald.* bl. 80 — 85. Echtheid van den tweeden brief aan hem, en wanneer dezelve geschreven zij. *ald.* bl. 87 — 91. Aanleiding tot bijzondere vermaningen van **PAULUS** aan hem. — *Bijdragen*, 1814. bl. 50, 51.

TIRINUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

TITUS. De echtheid des briefs aan hem tegen de bedenkingen van **EVANSON** verdedigd. — *Bijlage*, 1818. bl. 18 — 20. Wanneer en waar deze brief geschreven zij. *ald.* bl. 68 — 73. Zie ook **TIMOTHEUS**.

- TOESPELINGEN.** Zie **SPELEN.**
- TOLETUS.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Bergsma, 1832. bl. 70, 71.
- TOLLENAARS.** 's Heilands gedrag jegens hen. —
Bijdragen, 1814. bl. 8.
- TOORN.** Vergelijking van de leer der Heidensche wijsgeeren nopens denzelven met de leer des Evangelies. — *Valk*, 1812. bl. 144—149.
- TOSSANUS.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Bergsma, 1832. bl. 122, 123.
- TRAJANUS.** Zijne goede gezindheid jegens de Christenen door het geschreeuw van volk en priesters verijld. — *Seltenreich*, 1816. bl. 112*.
- TRICHT (VAN).** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 51, 58.
- TRILLERUS.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 51, 56, 62.
- TROOST** onder rampen, welke uit het regt gebruik van de leer der Voorzienigheid en des eeuwigen levens ontleend wordt, alleen door het Evangelie volkomen aangewezen. Zie **VOORZIENIGHEID**, **Onsterfelijkheid der ZIEL**, **VERTROOSTING**.
- TULLIUS (THOMAS).** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 25.
- TURRETIN (JOH. ALPH.).** Zijn gevoelen nopens VII. — *Fockens*, 1832. bl. 9, 10, 17, 51, 57, 66, 67, 91, 92. *Bergsma*, 1832. bl. 98, 99, 129. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148—162.
- TWISSUS.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Bergsma, 1832. bl. 122, 123.
- TZSCHIRNER.** Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —
Fockens, 1832. bl. 22, 25, 37.

U

UITLEGGING. De allegorische uitlegging mag de grammaticale en historische niet verdringen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 206. Wanneer alleen van de allegorische en morele partij te trekken zij. *ald.* 207. Waarom de Apostelen zich van de allegorische uitlegging bediend hebben. *ald.* bl. 38. In welke gevallen Jezus en de Apostelen zich van dezelve bediend hebben. — *Seltenreich*, 1816. bl. 358. Ofschoon KANT de morele uitlegging voorgeslagen heeft, wilde hij echter niet, dat ze de grammaticale en historische verdringen zou. — *Bijdragen*, 1814. bl. 206, 207. Strekking der door KANT aanbevolene morele uitlegging der Heilige Schrift. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 47, 48. Zoo verkeerd de mythische Schriftverklaring is, zoo ongerijmd zou het zijn, in de Heilige Schrift alles letterlijk of als algemeen verplichtend op te vatten. — *Molenaar*, 1819. bl. 68, 69. Verschillende soorten van uitlegkunde en Schriftverklaring in vroeger' tijd en in onze dagen. — *Otto*, 1832. bl. 11, 12, 89 — 96.

UITLEGKUNDE. Zij vordert, dat de meening noemens algemeene of bijzondere voorschriften, zoo van gewijde als van ongewijde schrijvers, uit hunne eigene verklaringen worde opgemaakt. — *Bijdragen*, 1814. bl. 130, 131. Regelen bij de uitlegging der schriften des Nieuwen Verbonds in acht te nemen. *ald.* bl. 185 — 207.

UITROEP van Jezus aan het kruis. De omstandighe-

UITROEP van JEZUS aan het kruis.

heden, in welke JEZUS zich bevond, toen Hij dezen uitroep deed. — *van der Willigen*, 1831. bl. 15, 16. Gemoedsgesteldheid van JEZUS bij denzelven. *ald.* bl. 51 — 56. Meest waarschijnlijkste oorzaken dier gemoedsgesteldheid. *ald.* bl. 85 — 92. Verschillende opvattingen van gezegden uitroep, met beoordeeling van dezelve. — *Riehm*, 1831. bl. 92 — 94. *van der Willigen*, 1831. bl. 52, 53, 86, 91, 92. Verklaring van denzelven. — *Riehm*, 1831. bl. 95 — 105. *van der Willigen*, 1831. bl. 34 — 40. Handhaving van 's Heilands eer, onbevlekt karakter en hooge waardigheid, met betrekking tot denzelven. — *Riehm*, 1831. bl. 209 — 215. *van der Willigen*, 1831. bl. 93, 94, 96 — 101. Waarom JOHANNES denzelven verzwegen heeft. — *Riehm*, 1831. bl. 11, 12, 31 — 40. *van der Willigen*, 1831. bl. 155 — 178.

UR-EVANGELIE. Aanmerkingen deswegens. — *van der Willigen*, 1826. bl. 165 — 175. *van der Willigen*, 1831. bl. 187.

URSINUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

UVON of YVON. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. *Fockens*, 1832. bl. 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

V.

VADERLANDSLIEFDE. Waarom JEZUS en de Apostelen nooit opzettelijk van dezelve gesproken hebben. — *Bydragen*, 1814. bl. 57. Verplichting tot dezelve afgeleid uit het Evangelisch

VADERLANDSLIEFDE.

gebod der menschen- en broederliefde. — *de Keizer*, 1813. bl. 138.

VASTEN (Het) is nergens in het Nieuwe Verbond onbepaald aanbevolen. — *van Hengel*, 1811. bl. 112. Als noodeloos voorgesteld in het Evangelie. — *Bijdragen*, 1814. bl. 99. Hoe 's Heilands goedkeurend gezegde wegens hetzelfde te verklaren zij. — *Nalezing*, 1816. bl. 92.

VATABLUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

VEELGODENDOM. Waaraan, volgens Ciceró, hetzelfde is toe te schrijven. — *Valk*, 1812. bl. 51.

VEELWIJVERIJ door het Christendom uitgeroeid in landen, waar dezelve door den staat geduld werd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 263, 264.

VELEN. In welke betrekking deze benaming gebruikt worde, waar de Zaligmaker zegt: Gekomen te zijn, om zijne ziel te geven tot een rantsoen voor velen; en dat zijn bloed voor de leerlingen en voor velen zou vergoten worden. — *Vinke*, 1835. bl. 58, 65. In welke betrekking zij gebruikt worde door PAULUS, als hij spreekt van velen, over wie de gave der genade van éénen mensch JEZUS CHRISTUS overvloedig geweest is, en die door de gehoorzaamheid van éénen tot regtvaardigen zullen gesteld worden. — *Vinke*, 1835. bl. 340, 390, 391.

VENEMA. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 10, 14, 15, 51, 56, 93 — 96. *Bergsma*, 1832. bl. 7*, 94, 95, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148 — 162.

VERBETERING (Zedelijke). Waarin zij gelegen, en waarom zij noodig is. — *de Keizer*, 1813. bl.

VERBETERING (Zedelijke).

bl. 87, 88. Lust en kracht tot verbetering wordt medegedeeld door den Heiligen Geest. — *Metger*, 1816. bl. 184 — 190. *Seltenreich*, 1816. II. bl. 184, 185. De bijstand des Heiligen Geestes is tot dezelve onmisbaar. — *de Keizer*, 1813. bl. 90 — 92. Het Christendom deelt kracht tot dezelve mede. — *van Heijningen*, 1817. bl. 133 — 137. Gronden van verpligting tot dezelve, volgens PAULUS. *ald.* bl. 113 — 137. Zij wordt in het Evangelie voorgesteld niet als verdienende oorzaak, maar als vrucht der schuldvergeving. — *de Keizer*, 1815. bl. 143, 144, 195. De stelling, dat door dezelve vergeving van zonden moet verdiend worden, is van zeer schadelijke strekking ook ten opzichte der zedelijkheid. — *Seltenreich*, 1815. bl. 87 — 93. Voortreffelijkheid der leer van Jezus en de Apostelen nopens dezelve, boven die der Heidensche wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 173 — 170. Wat nopens dezelve geleerd wordt in het Evangelie van JOHANNES. — *Reddingius*, 1822. bl. 138 — 164. *de Keizer*, 1822. bl. 97 — 130. Zie ook BEKEERING, Christelijke LEER, CHRISTENDOM en DRANGREDENEN.

VERBOND (Het Oude). Trapswijze opklimming in de openbaringen des Ouden Verbonds ook bij de Profeten op te merken. — *Royaards*, 1821. bl. 134, 135. De schriften des Ouden Verbonds zijn van voortdurend gebruik. — *de Keizer*, 1817. bl. 81, 82. Gebruik door PAULUS van dezelve gemaakt. — *van Tricht*, 1817. bl. 46 — 54. Geschiedkundige waarde van dezelve. — *Royaards*, 1821. bl. 1 — 3. Belangrijkheid der geschiede-

VERBOND (Het Oude).

nissen van het Oude Verbond vooral in verband met die van het Nieuwe Verbond. — *Muntendam*, 1819. bl. 3—6.

VERBOND (Het Nieuwe). Deszelfs schriften nog onmisbaar voor het Christendom van onzen tijd. — *de Keizer*, 1817. bl. 25, 26. Waarom deszelfs schriften ons bij uitnemendheid dierbaar zijn moeten. Zie Heilige SCHRIFT. Voor deszelfs regelmatigheid hebben wij genoegzame gronden, ofschoon het canonijk gezag des Ouden Verbonds gemakkelijker te bewijzen is. — *Molenaar*, 1819. bl. 60. Zie OPENBARING.

Waarom men eerst tusschen de jaren 130 en 140 zekere sporen ontdekt van de aanhaling en het gebruik der schriften des Nieuwen Verbonds als canonike schriften. — *van Heyst*, 1834. bl. 333—342. Dat de echtheid van sommige dezer schriften bestreden of betwijfeld werd, bewijst niets tegen de achtbaarheid des geheelen Canons. *ald.* bl. 356—362. De getuigenissen voor de echtheid dier schriften grenzen tot aan den tijd der Apostelen zelve. *ald.* bl. 363—367. Eenparigheid dezer getuigenissen in de oude Christelijke Kerk. *ald.* bl. 368—375, 380—392. Dezelve zijn geene slaafsche navolging, maar vrij en onafhankelijk. *ald.* 375—380.

VERBORGENHEDEN. Of **PAULUS** op de Eleusiniſche zou gezinspeeld hebben. — *Hanewinckel*, 1818. bl. 41. Zie ook MYSTERIËN. Ook ten aanzien van die leerstukken der Christelijke openbaring, welke voor de rede onverklaarbaar en onbegrijpelijk zijn, behoeft deze geen' afstand te doen van het regt van onderzoek, als hetwelk
haar

VERBORGENHEDEN.

haar zou onmogelijk zijn. — *Donker Curtius*, 1827. Zie ook **OPENBARING** en **REDE**.

VERDEELDHEDEN (De) onder de Christenen bevorderden het Islamismus. — *Seltenreich*, 1816. bl. 282. Zij geven den bestrijderen van het Evangelie een wapen in de hand. *ald.* bl. 284.

VERDIENSTELIJKHEID wordt in het Evangelie niet toegekend aan onze zedelijke verbetering. — *de Keizer*, 1815. bl. 143, 144, 195. Dit zou ook schadelijk werken op onze zedelijkheid. — *Seltenreich*, 1815. bl. 87 — 93.

VERDORVENHEID der menschelijke Natuur. Zie zedelijk **BEDERF**.

VERDRAAGZAAMHEID door **PAULUS** ten sterkste aangeprezen. — *de Keizer*, 1817. bl. 259, 260. *van Tricht*, 1817. bl. 217, 218.

VEREENIGING. Door **JOHANNES** beschreven, welke vereeniging bestaat tusschen God, Christus en de geloovigen. — *van Tricht*, 1813. bl. 93. *de Keizer*, 1813. bl. 97 — 99. Tusschen de Christenen onderling. *ald.* bl. 136*. Tusschen Christenen en hun Hoofd **JEZUS CHRISTUS**. — *van Tricht*, 1817. bl. 209, 210. Vereeniging der verschillende Christenpartijen zou door onderscheiding van het tijdelijke en plaatselijke en het algemeen geldende in de leerstellingen en de voorschriften des Nieuwen Verbonds bevorderd worden. — *Nalezing*, 1816. bl. 154, 155.

VERGEVENSGEZINDHEID. De leer der Heiden-sche wijsgeeren nopens deze deugd met de Evangelieleer dienaangaande vergeleken. — *Valk*, 1812. bl. 149 — 155.

VERGEVING der Zonden. Waarin dezelve of de
regt-

VERGEVING der Zonden.

regtvaardiging bestaat. — *van Tricht*, 1817. bl. 148--154. Zie REGTVAARDIGING. Wat de Heiland te kennen gaf met te zeggen, dat zijn bloed zou vergoten worden tot vergeving der zonden. — *Vinke*, 1835. bl. 61—69. Wat het zegt, vergeving der zonden te hebben door den naam van JEZUS. — *van Tricht*, 1813. bl. 72. De schuldvergeving wordt in het Evangelie voorgesteld, als verworven door Jezus plaatsbekleedend lijden en sterven, met eigenlijke spreekwijzen. — *de Keizer*, 1815. bl. 87, 88. Met oneigenlijke spreekwijzen. *ald.* bl. 89—118. Zie JEZUS CHRISTUS. De vergeving der zonden is eene algemeene weldaad. — *Seltenreth*, 1815. bl. 67—73. *Vinke*, 1835. bl. 108—113. De vergeving der zonden uit genade is onmisbaar voor onze geruststelling en vertroosting. — *Seltenreich*, 1815. bl. 81—87. De troostrijke verzekering van de vergeving der zonden wordt medegedeeld door den Heiligen Geest. — *Metger*, 1816. bl. 182.

In het Nieuwe Verbond wordt van schuldvergeving dikwijls gesproken zonder eenig gewag van zedelijke verbetering als verdienende oorzaak. — *de Keizer*, 1815. 127—131. De vergeving der zonden wordt alleen van JEZUS CHRISTUS als middelloorzaak afgeleid. *ald.* bl. 133—135. Zij komt voor als eene vrucht van Gods genade in JEZUS CHRISTUS. *ald.* bl. 136—142. Welke dringt tot zedelijke verbetering. *ald.* bl. 143—146. De stelling, dat vergeving der zonden door verbetering moet verdiend worden, is voor de zedelijkheid gevaarlijk en schadelijk. — *Seltenreich*, 1815.

VERGEVING der Zonden.

1815. bl. 87—93. Hoe men, naar 's Heilands onderwijs, de vergeving der zonden en de zaligheid deelachtig worde. — *Vinke*, 1835. bl. 145—152.

Leer van JOHANNES, in zijne brieven, aangaande de vergeving der zonden. — *van Tricht*, 1813. bl. 95. *de Keizer*, 1813. bl. 94, 95. Verband, volgens de leer van JEZUS, tusschen zijn lijden en sterven en de vergeving der zonden en de zaligheid. — *Vinke*, 1835. bl. 105—145. Verband der leer van schuldvergeving, als alleen door CHRISTUS verworven, met de leer van het algemeen zedelijk bederf en van Gods regtvaardigheid. — *de Keizer*, 1815. bl. 157—162. Met de verheffing, in het Evangelie, van Gods liefde en de genade des Verlossers, in diens lijden en sterven geopenbaard. *ald.* bl. 162—168. Met de leer van de noodzakelijkheid der goddelijke hulp tot onze zedelijke verbetering. *ald.* bl. 168—171. Met de voorschriften van geloof in JEZUS. *ald.* bl. 172—179. Van liefde tot Hem. *ald.* bl. 180—183. En van getrouwheid aan Hem. *ald.* bl. 184—188.

Voortreffelijkheid van de leer des Evangelie's aangaande de vergeving der zonden, boven die der Heidensche wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 173—179. Hoog belang dezer leer. — *de Keizer*, 1815. bl. 5, 123—126. Zij is eene eigendommelijke leer der Openbaring, omtrent welke de rede niet kan beslissen. *ald.* bl. 13. Echter is zij geenszins onverstaanbaar voor de rede, noch is deze buiten de mogelijkheid, om nopens dezelve eenig onderzoek in het werk te stellen. —

Don-

VERGEVING der Zonden.

Donker Curtius, 1827. bl. 92, 93. Handhaving van haren heilzamen invloed op godvrucht en deugd. — *de Keizer*, 1815. bl. 214–222. Wederlegging van hetgeen uit sommige Schriftuurplaatsen tegen de leer der genadige schuldvergeving om JEZUS zoendood wordt ingebracht. — *Seltenreich*, 1816. bl. 73–76. Verdediging dier leer tegen de bedenkingen van WEGSCHEIDER. — *de Keizer*, 1817. bl. 177–181.

VERHEERLIJING van JEZUS op den Berg. Waarom JOHANNES niet gewaagt van dezelve. — *Hauff*, 1829. bl. 235–237.

VERKIEZING. Bij hen, die tot het geloof in Christus nog niet gekomen waren, gewaagden de Apostelen nooit van dezelve. — *Vinke*, 1835. bl. 389–391. Wat PAULUS nopens dezelve leert in zijne redevoeringen, alsmede in den brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 104–109. *van Tricht*, 1817. bl. 84–87. Hetgeen Rom IX nopens dezelve voorkomt, heeft slechts betrekking op de verkiezing van Israël boven andere volken. — *van Heijningen*, 1817. bl. 32–36.

VERLICHTING des verstands door den Heiligen Geest is den mensch volstrekt noodig. — *Metger*, 1816. bl. 174–178. Is allen Christenen beloofd. *ald.* bl. 178–181.

VERLOSSING. In het werk der verlossing wordt God voorgesteld als een God der liefde, die de wereld behouden wil, maar zulks doet op eene wijze, welke met zijne heiligheid en regtvaardigheid overeenkomt. — *Vinke*, 1835. bl. 423–426. Wat PAULUS in de brieven aan de Corin-

VERLOSSING.

rintheren leert aangaande de verlossing van zondaren, naar Gods plan, door JEZUS CHAISTUS. — *de Geer*, 1826. bl. 64—68.

VERMAAK (Zinnelijk). Voortreffelijke voorschriften des Evangelies dienaangaande, boven die der Heidensche wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 132—134.

VERSCHEIDENHEID van gevoelens in het stuk van godsdienst is bestaanbaar met den geest des Christendoms. — *Huët*, 1832. bl. 66—100. Zij is een onvermijdelijk gevolg van de verscheidenheid der menschen. *ald.* bl. 67—76. *Otto*, 1832. bl. 58, 59. En van de gesteldheid der Christelijke oorkonden. — *Huët*, 1832. bl. 76—81. Zij wordt gedoogd door de Heilige Schrift. *ald.* bl. 82—87. Die nergens aandringt op eene volstrekte overeenstemming van denkwijze. *ald.* bl. 88, 89. Welke dan ook geenszins bedoeld wordt, waar JEZUS en de Apostelen van de eenheid of de eenstemmigheid der Christenen gewagen. *ald.* bl. 90—100.

Die zelfde verscheidenheid is bestaanbaar ook met de bedoelingen des Christendoms. — *Huët*, 1832. bl. 100—121. Zoowel wat belangt de eenheid van geloof. *ald.* bl. 102—106. Als wat betreft de zedelijke strekking der geopenbaarde waarheden. *ald.* bl. 107—111. Mitsgaders de onderlinge eendragt en de broederlijke liefde. *ald.* bl. 111—113. Zij kan billijkerwijze niemand van het Christendom afkeerig maken. *ald.* bl. 113—117. Zij levert menigerlei gewigtig voordeel op. *ald.* bl. 117—121.

VERSCHIL. Aard van het onderling verschil der
Evan-

VERSCHIL.

Evangelieverhalen van gelijkschijnende en gelijke gebeurtenissen. — *van der Willigen*, 1826. bl. 19—59. Verschil der Evangelisten in verhalen van gelijkschijnende gebeurtenissen. *ald.* bl. 19—21. In verhalen van gelijke gebeurtenissen. *ald.* bl. 22—36. Dit verschil bestaat soms slechts in schijn. *ald.* bl. 36—39. Wanneer het wezenlijk besta, behoeft men het daarom nog niet voor eene strijdigheid te houden. *ald.* bl. 39—41. Het meeste kan door goede verklaring of waarschijnlijke gissing vereffend worden. *ald.* bl. 45—58. Al het bestaande verschil kan echter op geene even voldoende wijze overeengebragt worden. *ald.* bl. 59—61. Nogtans benadeelt zulks de geloofwaardigheid der Evangelisten niet. *ald.* bl. 74—78. Hetzij men hen als geschiedschrijvers neme. *ald.* bl. 78—103. Hetzij men hen als heilige, door den Heiligen Geest bestuurde, geschiedschrijvers beschouwe. *ald.* bl. 104—137. Regelen van omzigtigheid, in acht te nemen bij het beoordeelen van het verschillen der Evangelisten in hunne verhalen. *ald.* bl. 139—237. Zie ook EVANGELIËN, EVANGELISTEN EN INGEVING van de Heilige Schrift.

VERTROOSTING, welke de Christen kan ontleenen uit het Evangelie. — *van Tricht*, 1817. bl. 158—161. Hoe krachtig die is, welke de Heilige Geest mededeelt. — *Metger*, 1816. bl. 190—194. Zie TROOST.

VERTROUWEN op God. Aangaande dezen pligt, in het Evangelie zoo schoon ontwikkeld, vindt men weinig bij de Heidensche wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 125. Hoe door JOHANNES in zij-

VERTROUWEN op God.

zijne brieven aanbevolen. — *de Keizer*, 1813. bl. 119, 120.

VERVOLGERS. Het droevig uiteinde van velen hunner, aangemerkt als eene straf van God, dienende mede tot uitbreiding van het Christendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 209.

VERVOLGINGEN. Waarom de vervolgingen der eerste Christenen tot tien zullen gebragt zijn. — *Seltenreich*, 1816. bl. 15*. Vruchteloosheid dier vervolgingen. *ald.* bl. 15 — 20. Zie ook **CHRISTENDOM EN MARTELAARS.**

VERVOLGZUCHT door het Evangelie sterk afgekeurd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 116, 341. Ook altijd door de Protestantsche Kerk. *ald.* bl. 258, 259.

VERZOEKING van Jezus in de woestijn. Wat daarvan te denken. Verkeerde uitleggingen van dezelve. — *Heringa*, 1811. bl. 157 — 165.

VERZOENING. Waarin zij bestaat. — *Seltenreich*, 1815. bl. 55. Waarin, volgens **PAULUS**, de verzoening met God gelegen is. — *Vinke*, 1835. bl. 331 — 335. Dat zij niet slechts tot de eerste Christenen betrekking had, maar eene algemeene weldaad is. — *Seltenreich*, 1815. bl. 67 — 72. *Vinke*, 1835. bl. 108 — 113. In welken zin Jezus wordt genoemd eene verzoening voor de zonden. *ald.* bl. 272 — 275. Met Jezus eene verzoening en een zoenoffer of zoenmiddel te noemen wijken de Apostelen niet af van het onderwijs huns Meesters, maar helderen zij hetzelfde op en ontwikkelen zij hetzelfde. *ald.* bl. 421 — 426. De voorstelling van 's Heilands dood, als ondergaan tot verzoening der zonden, beantwoordt

VERZOENING.

woordt aan eene bij alle menschen en te allen tijde onmiskenbare behoefte. — *van Heijningen*, 1817. bl. 82—85. Dat de leer der verzoening geene schikking was naar de vooroordeelen der Joden, blijkt uit het beroep met betrekking tot dezelve op de profetiën des Ouden Verbonds. *ald.* bl. 87. Hooge ingenomenheid van PAULUS met die leer. — *de Keizer*, 1815. bl. 124, 125. Dezelve als van het grootste gewigt voorgesteld door JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 71. Hare gewigtigheid tot bevordering van troost en heiligmaking. — *Valk*, 1812. bl. 178, 179. *Vinke*, 1835. bl. 461, 462. Haar naauw verband met het Avondmaal. — *van Hengel*, 1811. bl. 147, 148, 169, 170. Zie ook VERGEVING.

VESPASIANUS. De hem toegeschrevene wonderen dragen alle kenmerken van ver dichting. — *te Gempt*, 1829. bl. 86, 87.

VIJANDEN. Pligten jegens hen te vervullen. — *de Keizer*, 1817. bl. 282, 283. *van Tricht*, 1817. bl. 218, 219. *van Heijningen*, 1817. bl. 156, 157.

VIRET. Zijne verdiensten omtrent de Hervorming in Fransch Zwitserland. — *de Geer*, 1831. bl. 349—352. Zijne bekwaamheden hooggeschat door CALVIJN. *ald.* bl. 375.

VITRINGA (CAMP.). Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55. *Bergsma*, 1832. bl. 94, 95, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148—162.

VLEESCH. Wat PAULUS door deze benaming, overgesteld tegen geest, verstaan hebbe. — *van Heijningen*, 1817. bl. 159, 160. Waarom hij de-

VLEESCH.

dezelve zoo dikwijls gebruikt, om 's menschen zondigen aard te kennen te geven. — *de Keizer*, 1817. bl. 147—149.

VLOTEN (VAN). Zijne getuigenis nopens de Kerkhervormers. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 110*. Bijzonderheden nopens hem. — *Bergsma*, 1832. bl. 105*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 16, 22, 26, 31, 34. *Bergsma*, 1832. bl. 105, 132*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 169—172.

VOLKELIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

VOLKEN. Invloed van het Christendom op hunnen bloei. — *Seltenreich*, 1816. bl. 291—293. Hunne beschaving door het Christendom in vroeger' en later' tijd. *ald.* bl. 267, 268. Waarom alle volken, die in de wereldgeschiedenis eene hoofdrol vervuld hebben, in betrekking stonden tot Israël. — *van Heijningen*, 1817. bl. 52, 53. Zie ook HEIDENEN en NOORDSCHE VOLKEN.

VOORBEELD. Het verschaffen van een doorluchtig voorbeeld geen hoofddoel van 's Heilands dood. — *Seltenreich*, 1815. bl. 7—9. Ongegronde berisping van 's Heilands vlekkeloos voorbeeld. — *Seltenreich*, 1816. bl. 244*. In hetzelfde geeft het Evangelie een hulpmiddel tot verbetering, hetwelk de Heidensche wijsgeeren misten. — *Valk*, 1812. bl. 192—194. Het voorbeeld van JEZUS, van de Apostelen en van andere heiligen, een hulpmiddel tot verbetering. — *van Heijningen*, 1817. bl. 193, 194.

VOORBESCHIKKING. CALVIJNS voorstelling van dit

VOORBESCHIKKING.

dit leerstuk. — *de Geer*, 1831. bl. 502, 503.
Zie voorts **VERKIEZING**.

VOORHOF van SALOMO. Niet onwaarschijnlijk de plaats, waar de Apostelen zich bevonden, toen de Heilige Geest op hen werd uitgestort. — *Settenreich*, 1816. II. bl. 52.

VOORSCHRIFTEN. Kenmerken van het persoonlijke, plaatselijke en tijdelijke van dezelve in het Nieuwe Testament. — *Bijdragen*, 1814. bl. 109 — 112, 226 — 238. Aanwijzing in de leer van JEZUS en zijne Apostelen van persoonlijke voorschriften. *ald.* bl. 238 — 241. Van plaatselijke voorschriften. *ald.* bl. 241 — 255. Van tijdelijke voorschriften. *ald.* bl. 255 — 262. *Nalezing*, 1816. bl. 91 — 95. Zoodanig waren der Apostelen voorschriften ten opzichte der onderwerping aan slavernij. — *Bijdragen*, 1814. bl. 57. Der herbergzaamheid en des huwelijks. *ald.* bl. 62, 63. Der besturing van de eerste Christenkerk. *ald.* bl. 68 — 71. Aanwijzing van algemeen geldende voorschriften. — *Nalezing*, 1816. bl. 96 — 101. Hoe uit plaatselijke en tijdelijke voorschriften algemeen geldende kunnen en moeten afgeleid worden. *ald.* bl. 101 — 139. Zie ook **LEERSTELLINGEN**.

VOORSPRAAK. Wat deze benaming van den Zaligmaker te kennen geeft. — *van Tricht*, 1813. bl. 74. *Vinke*, 1835. bl. 271.

VOORSTELLINGEN (Ledig gemaakte). Wat daardoor verstaan wordt. — *Otto*, 1832. bl. 18*.

VOORZEGGINGEN. Korte opgaaf der voorspellingen omtrent JEZUS CHRISTUS. — *de Keizer*, 1822. bl. 31, 32. Waarom in de Messiaansche

voor-

VOORZEGGINGEN.

voorspellingen aanwijzingen van Jezus lijden en dood moeten gevonden worden. — *Seltenreich*, 1815. bl. 15. Dat Jezus en de Apostelen zich op Messiaansche voorzeggingen beroepen hebben. — *Seltenreich*, 1816. bl. 190–191. *van Tricht*, 1817. bl. 50–52. Voorzeggingen aangaande Jezus door de Evangelisten aangehaald. — *de Keizer*, 1815. bl. 29, 30. Aangaande zijn lijden en sterven. *ald.* bl. 53–56. Aangaande het oogmerk van zijn lijden en sterven tot vergeving van zonden. *ald.* bl. 100–104. Zie ook **MESIAS**. Ook door de Apostelen en andere heilige mannen zijn enkele voorzeggingen gedaan. — *Bijdragen*, 1814. bl. 148.

VOORZETSELS. Bij de uitlegging des Nieuwen Verbonds moet meestal niet te zeer worden gehecht op dezelve: zij schijnen echter somtijds kracht te hebben. — *de Keizer*, 1817. bl. 108.

VOORZIENIGHEID. Schoone gezegden omtrent dezelve bij de Heidensche wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 60–64. Hunne denkbeelden nopens dezelve waren echter niet zuiver. *ald.* bl. 64–69. Door sommige wijsgeeren werd zij betwijfeld of ontkend. *ald.* bl. 65. De leer der Voorzienigheid, hoewel behoorende tot de natuurlijke godsdienst, is door de rede, zonder hoogere openbaringen, niet dan met vele dwalingen vermengd aangenomen. — *van Heijningen*, 1817. bl. 47. Schoone denkbeelden aangaande den invloed en het gebruik van de leer der Voorzienigheid, bij de Heidensche wijsgeeren te vinden. — *Valk*, 1812. bl. 76–84. Veel vollediger en treffender wordt echter het gebruik dier leer voor-

VOORZIENIGHEID.

voorgesteld in het Evangelie. — *Valk*. 1812. bl. 84—91. Leer van het Evangelie aangaande de Voorzienigheid. *ald.* bl. 69—71. Heilzame kracht dezer leer. *ald.* bl. 71, 72. Gods bijzondere Voorzienigheid verdedigd. *ald.* bl. 73—75. Met de leer der Voorzienigheid staat de leer van het gebed in naauw verband. *ald.* bl. 120. Proeven der Voorzienigheid in de leiding en de betrekkingen der Israëlitcn. — *van Heijningen*, 1817. bl. 49—57. Hoe de Voorzienigheid heeft medegewerkt, om, door verijdeling van de aanslagen der vijanden en door schijnbaar schadelijke gebeurtenissen, de uitbreiding van het Christendom te bevorderen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 202—206, 216, 217. Zij voedt den mensch op door afwisseling van voorspoed en tegenspoed. — *van der Ploeg*, 1820. bl. 116, 117.

VORSTEN (Christen-) hebben tot bevordering van het Christendom veel bijgedragen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 225—228. Zie ook BABYLONISCHE. VORSTIUS (CONRADUS). Bijzonderheden nopens hem. — *Bergsma*, 1832. bl. 81*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. *ald.* bl. 81, 82, 130*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148—162.

VREDE. Der Christenen verpligting, om zoo veel mogelijk denzelven te bewaren met alle menschen, en ook bij anderen te bevorderen. — *van Heijningen*, 1817. bl. 145—158.

VRIENDSCHAP. Ofschoon zij niet bevolen wordt door het Evangelie, vindt zij echter in hetzelfde haren steun. — *Valk*, 1812. bl. 160. Zij kan bestaan ook tusschen lieden van verschillend ka-

rak-

VRIENDSCHAP.

rakter, bijaldien slechts de vereischte punten van overeenstemming niet ontbreken: voorbeeld daarvan in LUTHER en MELANCHTHON. — *de Geer*, 1831. bl. 177 — 179.

VRIJHEID van onderzoek der geopenbaarde godsdienstleer hebben Jezus en de Apostelen toegestaan en aanbevolen. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 75 — 84. *Huët*, 1832. bl. 82 — 87. Wijsheid van Jezus en de Apostelen daarin doorstralende. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 85 — 89. Die vrijheid is allezins bestaanbaar met het door hen vastgestelde begrip van Goddelijke openbaring. *ald.* bl. 89 — 107. Die vrijheid wordt in de Protestantsche kerk erkend en bewaard. *ald.* bl. 109 — 112. Zie PROTESTANTSCH Kerk en Rede.

VROUWEN. Hoeveel door haar is toegebracht tot uitbreiding van het Christendom. — *Seltenreich*, 1816. bl. 215, 366. Verbetering van haar lot door hetzelfde. *ald.* bl. 261. Zie ook CHRISTENDOM.

VUURSTRAFFEN, bij de Oosterlingen, de Grieken en de Germanen bekend. — *Royaards*, 1821. bl. 153. Van die straffen ontleent Jezus het beeld, waaronder Hij de eeuwige straffen voorstelt. *ald.* bl. 153, 154.

W.

WAAKZAAMHEID. Een krachtig hulpmiddel in de beoefening des Christendoms. — *van Heijningen*, 1817. bl. 194 — 197.

WAARHEID. In welke beteekenis JOHANNES dik-

WAARHEID.

wijls dit woord gebruikt. — *van Tricht*, 1813. bl. 36.

WAHABITEN. Eene Muhammedaansche secte, mischien boven de overige Muhammedanen geschikt tot omhelzing van het Evangelie. — *Lotze*, 1820. bl. 26.

WARBURTON. Zie **MYSTERIËN**.

WASSCHEN VAN DE ZONDE, en gewasschen zijn van zijne zonden, wordt in den Bijbel nergens van zedelijke verbetering, maar overal van bevrijding van de straf der zonden gebruikt. — *Vinke*, 1835. bl. 284—286.

WEDERGEBOREN WORDEN. Beteekenis van deze uitdrukking. — *de Keizer*, 1822. bl. 90, 163, 164.

WEDERWAARDIGHEDEN. Zie **RAMPEN**, **TENGENSPOED**.

WEGNEMEN (De zonden). Wat deze uitdrukking beteekene. — *Vinke*, 1835. bl. 276—279.

WEGSCHEIDER. Aanmerkingen op zijne « Inst. « Theol. Christ. Dogm. » — *de Keizer*, 1817. bl. 16*, 47, 49, 70, 72, 80, 90, 139, 158, 160, 178, 184, 207, 211—214.

WELDADIGHEID. Door **SENECA** aangeprezen, maar veel krachtiger door het Evangelie. — *Valk*, 1812. bl. 141—144. Door de eerste Christenen loffelijk beoefend. — *Seltenreich*, 1816. bl. 265.

WELS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 97, 134*. Beoordeeling en aannemelijkheid van hetzelfde. *ald.* bl. 188—205.

WERELD. Wordt door **PAULUS** nergens gebruikt in den zin van de uitverkorene wereld, de wereld der geloovigen. — *Vinke*, 1835. bl. 352,

WERELD.

353. Hoe JOHANNES dezelve beschrijft. — *van Tricht*, 1813. bl. 83. Wat hij zegt van de liefde tot de wereld. *ald.* bl. 114. Staat der wereld ten tijde der eerste prediking van het Christendom. — *Huet*, 1832. bl. 103*, 104*.

WET (Onbeschrevene). Hare kracht op de Heidenen. — *Valk*, 1812. bl. 92, 93, 162.

WET (Mozalsche). Hare echtheid en doelmatigheid. — *Dahler*, 1830. bl. 148—162. Was wel een groot voorregt, maar verlost niet van zonde. — *van Heijningen*, 1817. bl. 97—100. Ontleent geene drangredenen uit de hoop der onsterfelijkheid. — *Seltenreich*, 1816. bl. 41. Jezus onderhield dezelve, doch onderscheidde de zedewet van de overige voorschriften. *ald.* bl. 168, 169. Hare afschaffing heft de verplichting tot deugd niet op. — *van Heijningen*, 1817, bl. 113, 114. Maar verplicht juist tot deugd. *ald.* bl. 126—131.

WET. Wat PAULUS verstaat door dit woord. — *de Keizer*, 1817. bl. 66, 67. *van Tricht*, 1817. bl. 192. Wat door werken der wet. *ald.* bl. 171—173. *Vinke*, 1835. bl. 459. Wet en geweten door PAULUS met elkander verwisseld. — *van Heijningen*, 1817. bl. 117, 118.

WETENSCHAPPEN en kunsten hebben van het Christendom vele en groote voordeelen ontvangen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 294—299. In de kunsten hadden de Heidenen het verder gebracht, dan in de wetenschappen. — *Bijdragen*, 1814. bl. 54.

WETGEVING op Sinaï. De daarbij plaats gehad hebbende verschijnsels vergeleken met die des

WETGEVING op Sinaï. (1ste Mozes). — *Sellenreich*, 1816. II. bl. 170 — 173. Zie ook **PINKSTERDAG.**

WETSTEIN. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15. — *Bergsma*, 1832. bl. 121.

WETTE (DE). Waarom hij laag valt op de boeken der Chroniken. — *Dahler*, 1830. bl. 90, 147. Waarom hij het boek Daniël voor onecht verklaart. — *Royaards*, 1821. bl. 29. Zijne aanmerkingen wegens bijzonderheden in dit boek. *ald.* bl. 43, 48, 51, 99, 101, 104, 106, 107. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 58.

WHITBY. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 56, 92, 93. *Bergsma*, 1832. bl. 96, 97, 129*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 148 — 162.

WIJSBEGEERTE. Welke die was, waarop **PAULUS** laag valt en waartegen hij waarschuwt. — *Bijdragen*, 1814. bl. 262. *Donker Curtius*, 1827. bl. 83, 84. Wat de nieuwe wijsgeerte zich aanmatigt ten opzichte der Christelijke openbaring. *ald.* bl. 64 — 66.

WIJSGEEREN (Heidensche). Hunne leer nopens God en zijne volmaaktheden. — *Valk*, 1812. bl. 27 — 36. Vergeleken met de leer van Jezus en zijne Apostelen dienaangaande. *ald.* bl. 36 — 45. Of er ook wijsgeeren geweest zijn, die Gods eenheid geloofden; en van welken aard dan dit geloof bij hen geweest zij. *ald.* bl. 45 — 56. Het opmerkelijk verschil tusschen de godsdienstige leeringen van hen, welke vóór, en die van hen, wel-

WIJSGEEREN (Heidensche).

welke na CHRISTUS leefden, waarschijnlijk toe te schrijven aan eenige kennis van het Christendom bij deze laatsten. — *Valk*, 1812 bl. 48*. Hunne leer aangaande de Voorzienigheid opgegeven en beoordeeld. *ald.* bl. 60 — 69. De bedenking van sommigen hunner tegen de bijzondere Voorzienigheid wederlegd. *ald.* bl. 73, 74. Schoone denkbeelden aangaande den invloed en het gebruik van de leer der Voorzienigheid door hen voorgesteld. *ald.* bl. 76 — 84. Wat echter bij het beoordeelen van dezelve in aanmerking komt. *ald.* bl. 78, 79, 84, 86.

Zij hebben veel goeds geleerd nopens den aard en omvang van godsdienst en deugd. — *Valk*, 1812. bl. 93 — 97. Hunne zedeleer is echter zeer onvolledig, en in sommige opzichten geheel verkeerd. *ald.* bl. 99*. De strekking hunner zedeleer vergeleken met die van het Evangelie. *ald.* bl. 100 — 105. Hun zedelijk grondbeginsel met het Christelijke vergeleken. *ald.* bl. 106 — 115. Hunne leer nopens het gebed, de dankbaarheid en den eed. *ald.* bl. 115 — 125. Zij spreken weinig of niet van het vertrouwen op God en van de ootmoedigheid. *ald.* bl. 125. Hunne gedachten over de achting voor en den strijd met zich zelve; over den rijkdom, de vermaken en de zelfbehoudenis. *ald.* bl. 126 — 137. Over sommige pligten jegens den naaste. *ald.* bl. 137 — 160. Over het zedelijk bederf en deszelfs oorsprong. *ald.* bl. 163 — 166. Over de straffen der zonden. *ald.* bl. 168 — 171. Over de zedelijke verbetering en de vergeving der zonden. *ald.* bl. 173 — 175. Over de hulpmiddelen tot zedelijke ver-

WIJSGEEREN (Heidensche).

betering. — *Valk*, 1812. bl. 179—194. Over de drangredenen tot deugd. *ald.* bl. 194—206. Hunne gevoelens nopens de onsterfelijkheid der ziel opgegeven en beoordeeld. *ald.* bl. 207—223, 225—228. Wat zij geleerd hebben aangaande het toekomstig leven als een staat van belooning en straf. *ald.* bl. 228—237. Welk gebruik zij van dit leerstuk gemaakt hebben. *ald.* bl. 244—247, 255, 256.

Hooge voortreffelijkheid van de leer des Christendoms boven de leerstellingen der beste wijsgeeren. — *Seltenreich*, 1816. bl. 237—243. Sommige zeer beroemde Heidensche wijsgeeren bevorderden de zedeloosheid door voorbeeld of leer. *ald.* bl. 368. Zij hebben vruchteloos gezocht naar eene algemeene drijfveer tot deugd. — *van Heijningen*, 1817. bl. 136. Waarin hunne schriften door die der Apostelen verre overtroffen worden. — *Valk*, 1812. bl. 261, 262. Ofschoon hunne leerstelsels geenszins zijn gelijk te stellen met het Evangelie, hebben zij echter ook veel nuts gesticht. *ald.* bl. 269—271. Hunne pogingen tegen het Christendom bij deszelfs eerste uitbreiding. — *Seltenreich*, 1816. bl. 14. En nog later. *ald.* bl. 22. Waarom sommige voortreffelijke wijsgeeren, die het Christendom toch konden kennen, hetzelfde niet hebben aangenomen. *ald.* bl. 180.

WIJSHEID van Jezus en de Apostelen in het aannemen des beginsels van een vrij onderzoek der geopenbaarde godsdienstleer. — *Donker Curtius*, 1827. bl. 85—89.

WILLETUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. —

Bergs-

WILLETUS.

Bergsma, 1832. bl. 122, 123.

WILLIAMS (DAVID). Zijn plan, om een Deïstisch genootschap te stichten, schoon onder veelbelovende omstandigheden gevormd, spoedig vervallen. — *Seltenreich*, 1816. bl. 317, 318.

WINCKLER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23, 44.

WITTICHIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 26, 44. *Bergsma*, 1832. bl. 120, 121.

WOLF. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 15, 16, 22, 24. *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123. Dat eens ongenoemden bij hem aangehaald. — *Fockens*, 1832. bl. 62.

WOLFENBUTTELSCHE Fragmenten. Zie FRAGMENTEN.

WONDEREN. Verschillende wijzen, waarop men in vroeger' en later' tijd de wonderen, in de Evangelieën verhaald, bestreden heeft. — *te Gempt*, 1829. bl. 3—5. Zie ook MARCUS. Het erkennen van de mogelijkheid der wonderen is bevorderd door de beginselen van het Kantianismus. — *Seltenreich*, 1816. bl. 329. Zij kunnen niet geschieden, dan door ommiddellijke tusschenkomst eener goddelijke kracht. — *Muntendam*, 1819. bl. 81 — 91. Bewijs uit dezelve voor de goddelijkheid der Evangelieleer. — *Bijdragen*, 1814. bl. 150 — 155. De door Jezus verrigte wonderen bewijzen de goddelijkheid van zijne komst op de wereld en van zijne leer. — *de Keizer*, 1822. bl. 59 — 62. *Hauff*, 1829. bl. 311 — 316. Waarom bij de invoering van het Christendom wonderen noodig waren. — *Seltenreich*,

WONDEREN.

reich, 1816. bl. 48, 49. *Hauff*, 1829. bl. 286—289. Waarom het Christendom ze thans niet noodig heeft. — *Seltenreich*, 1816. bl. 52—53. De wonderen der Evangelische geschiedenis moeten van die der volgende tijden wel onderscheiden worden. *ald.* bl. 51, 52, 323. Wanneer de wondergaven hebben opgehouden, kan niet naauwkeurig bepaald worden. *ald.* bl. 50. Wijsheid van God in de wonderen, die in het boek Daniël verhaald worden. — *Royaards*, 1821. bl. 50, 51.

Vergelijking der wonderwerken van ELIAS en ELIZA met die van den Zaligmaker. — *Muntendam*, 1819. bl. 52—80. Vele van dezelve waren van gelijke soort. *ald.* bl. 53—56. Gelijk die Profeten, zoo bediende ook Jezus somtijds zich van uitwendige middelen. *ald.* bl. 56. Waartoe dit moest dienen. *ald.* bl. 57. Zij verrigten ook wonderen in hunne afwezigheid. *ald.* bl. 58. Waarheid en goddelijkheid der wonderen door Jezus en die Profeten verrigt. *ald.* bl. 59—65. Hunne wonderen hadden dezelfde strekking en bedoeling, als die van Jezus. *ald.* bl. 65—68. Overeenkomst der wonderbare gebeurtenissen, waardoor hun uitgang uit de wereld en die van Jezus gekenmerkt is. *ald.* bl. 69—80. Meerdere voortreffelijkheid der wonderwerken van Jezus boven die van ELIAS en ELIZA. *ald.* bl. 122—138. Hij kon zijne wonderdoende magt aan anderen mededeelen. *ald.* bl. 139—144. Door zijne wonderen bewees Hij zich de Messias te zijn. *ald.* bl. 144—153. Hij zelf verhief ze boven die der oude Profeten. *ald.* bl. 153—160. Zij hadden

ver-

WONDEREN.

WONDEREN.

verheverener bedoeling, als dienende tot invoering der nieuwe bedeeling. — *Muntendam*, 1819. bl. 160—170. De wonderwerken van ELIAS en ELIZA bevestigd door die van den Zaligmaker; omdat ze door dezelfde kracht geschied zijn. *ald.* bl. 81—92. Omdat vele van dezelfde soort geweest zijn. *ald.* bl. 92—99. Omdat ze dezelfde bedoelingen hadden. *ald.* bl. 103—111. Omdat ze in gelijke omstandigheden verrigt zijn. *ald.* bl. 112—116. En omdat ze dezelfde uitwerkselen gehad hebben. *ald.* bl. 116—121. Oplossing van bedenkingen wegens nadeel aanbren- gende wonderen door ELIAS en ELIZA verrigt. *ald.* bl. 99—102. Vergelijking der wonderen van JEZUS en de Apostelen met de gewaande won- deren van den Abt DE PARIS. — *Seltenreich*, 1816. bl. 75, 76. En van VESPASIANUS. — *te Gempt*, 1829. bl. 85, 88.

WOORD. Wat deze benaming van JEZUS CHRISTUS te kennen geeft. — *Reddingius*, 1822. bl. 29. *de Keizer*, 1822. bl. 190—192. *Hauff*, 1829. bl. 239—241, 342.

WORMS. LUTHERS onverschrokken en waardig ge- drag op den rijksdag aldaar. — *de Geer*, 1831. bl. 89—91.

X.

XENOPHON bevestigt DANIELS verhaal aangaande de verovering van Babel. — *Royaards*, 1821. bl. 125. Zijne geloofwaardigheid beoordeeld. *ald.* bl. 125—127. Hoe hij den strijd tusschen rede en zinnelijkheid voorstelt. — *Valk*, 1812. bl. 165.

Y.

YVON. Zie UYON.

Z.

ZACHARIAE. Verkeerde uitlegging van sommige Schriftuurplaatsen in zijne « Biblische Theologie. » — *Heringa*, 1811. bl. 45*. *de Keizer*, 1813. bl. 62*. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 57, 71, 72, 92, 93. *Bergsma*, 1832. bl. 121.

ZACHARIAS. Karakter van zijne profetiën. — *Royaards*, 1821. bl. 204. Op de beschrijving van zijne gezigten, dichtkundig beschouwd, zijn misschien gegronde aanmerkingen te maken. — *van der Willigen*, 1826. bl. 123.

ZALIG, ZALIG MAKEN, ZALIG WORDEN. Bij deze kundigheden staat het denkbeeld van schuldvergeving op den voorgrond. — *de Keizer*, 1815. bl. 137*. *Seltenreich*, 1815. bl. 40.

ZALIGHEID na den dood. Zie GELUKZALIGHEID.

ZALVEN (Het) der zieken was een gebruik, dat stand hield tot het ophouden der wonderdadige genezingen. — *van Hengel*, 1811. bl. 113. Het was gegrond op een plaatselijk voorschrift. — *Bijdragen*, 1814. bl. 251.

ZALVING. Beteekenis van dit woord bij JOHANNES. — *van Tricht*, 1813. bl. 39, 40. Aanmerkingen ter verklaring van het verschil in de Evangelische verhalen aangaande 's Heilands zalving te Bethanië. — *van der Willigen*, 1826. bl. 220 — 222.

ZA-

ZAMENSTEL. Zie **EVANGELIËN**, **GODSDIENSTLEER** en **ZEDELEER**.

ZANCHIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122.

ZEDEBEDERF, bij de Romeinen tot hoogen trap geklommen, werd door leer of voorbeeld hunner beroemdste wijzen bevorderd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 245, 368.

ZEDELEER (Christelijke). Haar grondbeginsel volgens **PAULUS**. — *de Keizer*, 1817. bl. 290—293. Onderscheidene gevoelens omtrent hetzelfde. — *Nalezing*, 1816. bl. 115—118. *de Keizer*, 1817. bl. 295. Haar grondbeginsel vergeleken met het zedelijk grondbeginsel van **PLATO**. — *Valk*, 1812. bl. 106—110. En met dat der Stoïcijnen. *ald.* bl. 110—115. Zij is eene godsdienstige zedeleer. — *de Keizer*, 1817. bl. 295. In hare strekking vergeleken met het goede dienaangaande bij de Heidensche wijsgeeren. — *Valk*, 1812. bl. 100—105. Zedeleer des Christendoms nopens het gebed, de dankbaarheid en den eed. *ald.* bl. 115—126. Nopens de achting voor, den strijd met zich zelve, het gebruik van rijkdom en vermaak, en de zelfbehoudenis. *ald.* bl. 126—137. Nopens sommige pligten jegens den naaste. *ald.* bl. 137—160. Gepastheid van haren populairen vorm. — *Bijdragen*, 1814. bl. 263—273.

De Christelijke zedeleer opgemaakt uit het Evangelie van **JOHANNES**. — *Reddingius*, 1822. 137—164. *de Keizer*, 1822. bl. 95—130. Uit de redevoeringen van **PAULUS**, mitsgaders uit den brief aan de Romeinen en dien aan de Galaten.

de

ZEDELEER (Christelijke).

— *de Keizer*, 1817. bl. 220—283. *van Tricht*, 1817. bl. 193—226. *van Heijningen*, 1817. bl. 113—199. Uit de brieven aan de Corinthen. — *de Geer*, 1826. bl. 100—176. Doel der Christelijke zedeleer door JOHANNES opgegeven. — *de Keizer*, 1813. bl. 110. Haar grondbeginsel, hare drangredenen en hulpmiddelen. *ald.* bl. 140—143. De Christelijke zedeleer tegen de bedenkingen en lasteringen der ongeloovigen verdedigd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 244—260. Zie voorts GRONDBEGINSEL EN PLIJTEN.

ZEDEN. Waarin de zeden door het Christendom verbeterd zijn. — *Seltenreich*, 1816. bl. 256, 260—269, 371. De oorspronkelijke zeden der Christenen uit de Heidenen gaven aanleiding tot sommige Apostolische vermaningen en voorschriften. — *Bijdragen*, 1814. bl. 48—51.

ZEDEWET. Zij werd door JEZUS onderscheiden van de overige voorschriften van MOZES, en was altijd van eene verbindende kracht. — *Seltenreich*, 1816. bl. 168, 169.

ZEGERUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 51, 55, 105.

ZELFBEPROEVING. **SEXTIUS** en **SENECA** voorbeeldig in haar aan te wenden als hulpmiddel tot deugd. — *Valk*, 1812. bl. 184, 185.

ZELFKENNIS. Reeds door de Heidensche wijsgeeren aangeprezen als hulpmiddel tot verbetering. — *Valk*, 1812. bl. 182.

ZELFMOORD. Hoe de Heidensche wijsgeeren over denzelven dachten, en hoe het Evangelie denzelven doet beschouwen. — *Valk*, 1812. bl. 134—137. *Seltenreich*, 1816. bl. 261, 262, 369—371.

ZELF-

ZELFVERLOOCHENING wordt door het Evangelie gevorderd op de redelijkste gronden. — *Valk*, 1812. bl. 129, 130. In de eerste tijden des Christendoms was dezelve vooral noodig; hetgeen tot verklaring dient van sommige voorschriften. — *Bijdragen*, 1814. bl. 60, 61.

ZELTNER. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 122, 123.

ZENDELINGEN hebben zich somtijds, en niet ongepast, van den koophandel bediend. — *Seltenreich*, 1816. bl. 300—302. Zie ook **KOOPHANDEL**. Welke voorbereidende kundigheden hun, die met vrucht onder de Muhammedanen arbeiden zullen, noodig zijn. — *Lotze*, 1820. bl. 31—34. Zie ook **MUHAMMEDANEN**.

ZENTGRAVIUS. Zijn gevoelen nopens Rom. VII. — *Fockens*, 1832. bl. 22, 23.

ZEPHANJA. Karakter van zijne profetiën. — *Roy-aards*, 1821. bl. 203.

ZIEL. Bij de ouden verschil en onzekerheid nopens derzelve onsterfelijkheid. — *Valk*, 1812. bl. 207. Echter werd door de Heidensche wijsgeeren eene algemeene overeenstemming deswegens bij de volken opgemerkt. *ald.* bl. 208. Op-gave en beoordeeling van de gevoelens der Heidensche wijsgeeren, die voorstanders waren of geacht worden van de onsterfelijkheid der ziel en een' toekomenden staat. *ald.* bl. 209—223, 225—228. Tegenoverstelling der Evangelieleer dienaangaande. *ald.* bl. 223, 224. Invloed der leer van de onsterfelijkheid der ziel en een' toekomenden staat, volgens de Heidensche wijsgeeren, vergeleken met de aanwijzing des Evange-

ZIEL.

3313

lies dienaangaande. *Valk*, 1812. bl. 244 — 247, 253 — 257. Sporen van kennis en geloof aan de onsterfelijkheid der ziel in de schriften des Ouden Verbonds. — *van der Willigen*, 1811. bl. 12, 13. De onsterfelijkheid der ziel door *PAULUS* geleerd. — *van Tricht*, 1817. bl. 230, 231. Dat de Apostelen in hunne prediking de onsterfelijkheid der ziel en de opstanding uit den dood naauw verbonden, gaf aanleiding, dat zij tegenspraak vonden ook bij hen, die de leer der onsterfelijkheid geloofden. — *Seltenreick*, 1818. bl. 42, 43, 322. De leer der onsterfelijkheid kon diep gezonkene menschen niet innemen voor het Christendom. *ald.* bl. 323, 324.

De staat der ziel tusschen den dood en de opstanding der lichamen te allen tijde een voorwerp van nasporing, welke echter zonder voorlichting der Heilige Schrift weinig kon opleveren. — *van der Willigen*, 1811. bl. 1 — 3. Nuttigheid van een behoorlijk onderzoek naar dien staat. *ald.* bl. 8 — 10. Eenige kennis nopens dezelven bij de Joden, ja reeds bij hunne voorvaderen op te merken. *ald.* bl. 15, 16. Vermoedelijk aan bijzonder onderwijs der Godheid toe te schrijven. *ald.* bl. 19, 20. Wat nopens dien staat op te maken is uit de spreekwijs: « God van *ABRAHAM*, van *IZAÄK* en van *JAKOB*.” *ald.* bl. 25, 26. Waarom *JEZUS* bij de *Sadduceën* zich van deze spreekwijs bediende, en wat Hij uit dezelve wil afgeleid hebben. *ald.* bl. 28 — 34. De zielen der zalig stervenden zullen terstond na hunnen dood overgaan naar den hemel, om daar gelukkig te blijven voortleven. *ald.* bl. 54.

ZIEL.

55. De zielen der vromen blijven na den dood voortleven met bewustheid, en bij het genot van meerdere zaligheid, dan zij op aarde genieten kunnen. — *van der Willigen*, 1811. bl. 79. De staat terstond na den dood zal geene voortzetting der beproeving, maar een begin der vergelding zijn. *ald.* bl. 80. De hereeniging der zielen met de lichamen, en het daarop volgend oordeel zullen het geluk of de ellende doen toenemen. *ald.* bl. 81. Wat nopens den staat der ziel terstond na den dood als Bijbelleer kan worden afgeleid uit de gelijkenis van den rijken man en Lazarus. *ald.* bl. 69 — 71.

Hoofdsom van de Bijbelleer aangaande den staat der zielen tusschen den dood en de opstanding der lichamen. *ald.* bl. 82 — 88. Waarom nopens dien staat zoo weinig voorkomt in de boeken des Ouden Verbonds. *ald.* bl. 91 — 94. Aangaande vele bijzonderheden van denzelfven laat de Bijbel ons in het onzekere. *ald.* bl. 89. Dit doet niets af tegen de volledigheid der Goddelijke openbaring. *ald.* bl. 91. Het geopenbaarde is genoegzaam tot onze geruststelling en ons bestuur. *ald.* bl. 95. Dat de Bijbel het daarbij laat, is met zijne doorgaande manier van onderwijzen overeenkomstig, en een blijk der grootste wijsheid. *ald.* bl. 95, 96. Voor meerdere ontdekkingen aangaande den staat na den dood zouden wij hier niet vatbaar zijn. *ald.* bl. 97. Hetgeen van dien staat ons geopenbaard is, kan des te krachtiger op ons werken, naarmate er meer duisters voor ons is overgebleven. *ald.* bl. 99. Het gevoelen van den zieleslaap, als on-

schrift-

ZIEL.

schriftmatig en zelfs strijdig met den Bijbel, verworpen. — *van der Willigen*, 1811. bl. 100—105. De staat der ziel na den dood geen staat van zuivering of boetedoening. *ald.* bl. 106, 107. Het gevoelen, dat de ziel na den dood niet naar den hemel of de hel, maar naar eene andere verblijfplaats gaan zou, tegengesproken. *ald.* bl. 108—110. Oorsprong van dit gevoelen. *ald.* bl. 110. Dat de ziel na den dood een fijner stoffelijk bekleedsel ontvangen zal, is, ofschoon niet onaannemelijk, niet uit de Heilige Schrift bewijsbaar. *ald.* bl. 111—113.

ZIELSVERHUIZING. Het algemeen gevoelen deswegens bedierf bij de ouden vele goede voorstellingen van de onsterfelijkheid der ziel. — *Valk*, 1812. bl. 226, 246, 247.

ZINNEBEELDEN. Welke bijzonder eigen zijn aan den stijl van PAULUS. — *Bijlage*, 1818. bl. 25, 26.

ZINSPELINGEN. Wat PAULUS tot zekere zinspelingen aanleiding gaf. Zie SPELEN.

ZINTUIGEN. Hunne voortreffelijkheid predikt de wijsheid des Scheppers. — *Valk*, 1812. bl. 30.

ZOENOFFERS. Waartoe zij dienden. — *de Keizer*, 1815. bl. 112. *Vinke*, 1835. bl. 143, 410, 411. Bij dezelve heerschte het denkbeeld van plaatsbekleeding. — *de Keizer*, 1815. bl. 113. *Vinke*, 1835. bl. 143, 246, 407. Hetgeen, met toespeling op dezelve gezegd wordt nopens het lijden en sterven van CHRISTUS, is niet slechts te brengen tot de leerwijze der Apostelen. — *Seltenreich*, 1815. bl. 76. *Vinke*, 1835. bl. 406—409. Zie OFFER.

ZON-

ZONDAG. Groote heilzaamheid der Christelijke Zondagsviering, zelfs alleen als maatschappelijke inrigting beschouwd. — *Seltenreich*, 1816. bl. 276, 375.

ZONDE. Wat zij is, door JOHANNES opgegeven. — *van Tricht*, 1813. bl. 79, 80. *de Keizer*, 1813. bl. 111. Hoe PAULUS haar voorstelt in zijne redevoeringen, mitsgaders in den brief aan de Romeinen en in dien aan de Galaten. — *de Keizer*, 1817. bl. 223, 224. Alwaar hij ook leert, dat op de zonde straf zal volgen. — *van Heijningen*, 1817. bl. 95, 96. Vele oorzaken der zonde zijn in het ligchaam te zoeken. — *de Keizer*, 1817. bl. 149.

Wat te verstaan door « De zonden dragen.” Zie DRAGEN. « De zonden wegnemen.” Zie WEGNEMEN. « Wasschen van de zonden” en « Gewasschen zijn van zijne zonden.” Zie WASCHEN VAN DE ZONDEN. « Reinigen van de zonden.” Zie REINIGEN. « Der zonde gestorven zijn.” — *Vinke*, 1835. bl. 342 — 344. « Zonde tot den dood.” — *van Tricht*, 1813. bl. 116, 117. *de Keizer*, 1813. bl. 38. *Bijdragen*, 1814. bl. 70. « Zonde tegen den Heiligen Geest.” Zie GEEST (Heilige). Zie voorts ADAM, BEDERF, BELIJDENIS VAN ZONDEN.

ZONDIGEN. In welken zin de Christen kan gezegd worden niet te kunnen zondigen. — *van Tricht*, 1813. bl. 91.

ZOON VAN GOD. Deze benaming door de bezetenen, in tegenoverstelling van Jezus overige tijdgenooten, altoos aan Hem gegeven. — *van Heij-*

ZOON VAN GOD.

ningen, 1817. bl. 75. Hoe Jezus als Zoon van God door JOHANNES in zijne brieven wordt voorgesteld. — *de Keizer*, 1813. bl. 50, 51. Bij JOHANNES beteekent die benaming iets anders, dan de titel CHRISTUS. — *van Tricht*, 1813. bl. 62. Ook bij PAULUS beteekent zij niet Messias, maar duidt 's Heilands Goddelijke natuur aan. — *van Heijningen*, 1817. bl. 76, 77. Welke kracht bij die benaming het bijvoegelijk naamwoord « eigen » heeft. — *de Keizer*, 1817. bl. 113. Wat de benaming « Eeniggeboren Zoon van God » te kennen geeft. — *de Keizer*, 1822. bl. 197, 198. Zie ook J E Z U S C H R I S T U S.

ZOON DES MENSCHEN. Zin dezer benaming; en waarom dezelve door den Zaligmaker zoo dikwijls van zich zelve gebezigd, nooit door de Apostelen nopens Hem gebruikt is. — *de Keizer*, 1822. bl. 195 — 197.

ZWINGLI verdient onder de Hervormers eene eerste plaats. — *de Geer*, 1831. bl. 240. Waarom hij minder dan LUTHER den naam van eersten hervormer verwierf. *ald.* bl. 356. Aanleidende oorzaken der door hem bewerkte Kerkhervorming in Zwitserland. *ald.* bl. 242 — 249, 333. Zijne geschiktheid tot hervormer. *ald.* bl. 333 — 344. Zijn zedelijk karakter. *ald.* bl. 250 — 238. Waarheidsliefde een grondtrek van zijn karakter. *ald.* bl. 253. Zijne vredelievendheid bij het verschil met LUTHER over het Avondmaal. *ald.* bl. 98 — 103. Zijne getuigenis aangaande de hevigheid van LUTHER. *ald.* 39*. Zijne wijze bedachtzaamheid en Christelijke gematigdheid. *ald.* bl. 275 — 290. Zijne regtschapenheid. *ald.* bl. 291 — 311. Welke

ZWINGLI.

ke vooral ook in zijne laatste levensdagen gebleken is. — *de Geer*, 1831. bl. 311 — 315. Zijn gezellige aard. *ald.* bl. 257, 315 — 326. Verdediging van hem tegen de beschuldiging van losheid van zeden. *ald.* bl. 327 — 332. Zijn wetenschappelijke aanleg en zijne zucht voor Bijbelstudie. *ald.* bl. 259 — 274. Zijne arbeidzaamheid en onvermoeide vlijt. *ald.* bl. 274*, 275*. Zijne schriften. *ald.* bl. 271 — 273, 312. Zijne voortreffelijkheid als prediker. *ald.* bl. 267, 268. Hij was de liberaalste der Hervormers. *ald.* bl. 271*, 272*, 515, 516. Waaruit zijne geschiedenis kan gekend worden. *ald.* bl. 250*. Zijn gevoelen noemens Rom. VII. — *Bergsma*, 1832. bl. 51, 52, 128*. Beoordeeling van hetzelfde. *ald.* bl. 144 — 146. Zie voorts GODSDIENST (Openbare).

ZWITSERLAND. Zie ZWINGLI.

ZWITSERLAND (Fransch). Zie CALVIJN, FARREL en VIRET.

Div.S. 208 H111W Register 2.reeks
1811-35

Haagsche Genootschap tot Verde-
diging van de Christelijke
Godsdienst

Werken

Duke University Libraries

D036632220